

ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕН

«Корпоративтік қаржы»

05B050900 «Қаржы»мамандығының студенттеріне арналған

Оқыту түрі: күндізгі

Көкшетау, 2017

ҚР ББМЖМС, оқу жұмыс жоспарлары, дайындық бағыты негізінде (қандай құжаттардың негізінде жасалғаны туралы)

Құрастырған: аға оқытушы, э.ғ.м. Омаров С.Х.

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

С. Садуакасов атындағы аграрлық – экономикалық институтының оқу –әдістемелік комиссиямен мақұлданған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017ж.

Оқу-әдістемелік комиссияның төрағасы _____ Жоламанова У.Ш.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ» ШЖҚ-ҒЫ РМК

БЕКІТЕМІН

Факультета деканы/
институт директоры

(қолы)

Какабаев Н.А.
(ФИО)

« ____ » _____ 2017 ж.

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ
«Корпоративтік қаржы» пәні (модулы) бойынша

Мамандығы «Қаржы» 5В 050900

«Қаржылар және менеджмент» кафедрасы

«Агроэкономикалық» факультет

Оқыту курсы _____ 3 _____ / _____ / _____

Семестр _____ 6 _____ / _____ / _____

Оқу жоспары бойынша барлығы сағат (кредит): _____ 90 (2) _____

соның ішінде оқыту пішіндері бойынша: *күндізгі*

1.Түсініктеме жазбахат

(қысқаша мазмұны; пәнді игерген соң студенттер нені білуі керек).

Курсты оқу студенттерге банк ісі саласына қажетті білім мен кәсіби дағды-тәсілдерді қалыптастырып, игеруге мүмкіндік береді.

Осы жағдайларда бұл пән білімді, білікті, инициативті, өзгермелі жағдайларға тез бейімделегін жаңа банк қызметкерлерін дайындау үшін маңызды қызмет атқарады.

Пәннің негізгі мақсаты: Пәнді оқытудың мақсаты – студенттердің қазіргі корпоративті қаржы жүйесін тиімді басқару туралы білімді, дағдылары мен іскерлікті, әдістемені меңгеру. Студенттерге ақша рыноктарының қалыптасуы мен қызметінің, елдің экономикасын дамытудың маңызы мен орны, қаржы институттарының қызметі – корпоративті қаржы қатысушыларының қызметі туралы білім беру.

Оқып-үйрету үрдісінде келесі міндеттер қойылады: Пәнді оқытудың басты міндеті – корпоративті қаржы қызмет ету заңдылықтарын оқу, қазіргі корпоративті қаржы мен оны ұйымдастыру, сондай-ақ нарықтық экономика жағдайындағы ақша нарығының орны мен ролін оқыту.

Пәннің қысқаша мазмұны

«Корпоративтік қаржы» курсы оқудың бастаудағы базалық пән .«Қаржы» болып табылады. Яғни қаржының теориялық білімін қалыптастырады, онда Қазақстан Республикасының қаржы жүйесінің ерекшеліктері, қаржы қатынастары, қоғамдағы өндірістік қатынастары, олардың шығу механизмі мен шаруашылық және әлеуметтік өмірдің бөлігі ретінде қарастырады.

«Корпоративтік қаржы» батыс әдебиеттерінде қаржы менеджментінің синонимі ретінде айтылады. Қаржы менеджменті корпоративтік қаржыға қолданбалы қажеттілікке ие. Екеуі де компанияның инвестициялық шешімдерін, қаржы актив көздерін, инвестициялық **жобалар** жасауға қажетті ғылым.

«Корпоративтік қаржы» курсының мазмұны- меншікті қаржы ресурстарының пайда болуы, қаржыландырудың айналым көздерін тарту, оларды бөлу мен пайдалануда сонымен қатар өндірістік негізгі қорларымен айналым қаражаттарының қалыптасу (жұмыстар мен қызмет көрсету) процессінде пайда болатын ақшалай қатынастар.

«Корпоративтік қаржы» - батыс және отандық университеттер мен бизнес мектептерінің экономикалық білім жүйесінде негізгі және міндетті курсы болып табылады. Оның мазмұны қаржының жалпы теориялық концепциясы және акционерлік компаниялардың қалыптасуы, өсуі және юмпанияның нарықтық құндылығын максимизациялауда қаржылық басқару әдістемелерінің тәжірибесін құрайды.

«Корпоративтік қаржы» қаржы жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Өйткені ол жалпы қоғамдық өнім мен ұлттық байлық қалыптасатын және экономикалық дамудың заңдылығын көрсететін материалдық өндіріс сферасына қызмет көрсетеді.

Меншікті қаржылық ресурстар, қаржыландырудың айналым көздерін тарту, олардың тиімді қолданылуы мен бөлінуі, сонымен қатар жоспарлар мен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді активтерді жоспарлау және тиімді пайдалану, өнім, жұмыс және қызметті өндіру мен жүзеге асырылу процессінің қалыптасуы «Корпоративтік қаржы» курсының мазмұны болып табылады.

Корпорацияның қаржылық шаруашылығы екі бағыттағы факторлар әсерінен қалыптасады: ішкіфирмалық қатынастар және айналым бизнес ортамен қатынастар. Сондықтан, нарық қатынастарындағы корпорация деңгейінің қаржылық қатынастар жүйесін басқарудағы қажетті құрал, қаржылық жағдай деңгейіне әсер ететін жалпы факторлар ара қатынастарын нақты түсіну болып табылады. Ол үшін жоғары тиімді шаруашылыққа жету мақсатында қаржылық тұтқалар мен инструмештерді тиімді түрде қолдануы керек.

Тапсырмаларды, қаржылық жағдайының бағасы мен анализі, компанияның нақты бағасы, іскерлік ойындар, презентациялар, реферат, баяндама, өзіндік аналитикалық тапсырма жазуда студенттердің шығармашылық және комплексті түрде орындауын дамыуда бағдарламаны құру процесінде әр тақырып бойынша курсты ғирактикалық қабылдау мен әртүрлі әдістері қарастырылған.

«Корпоративтік қаржы» курсының мәселесі — корпорациялар қаржысын ұйымдастырудың теориялық және тәжірибелік негіздерін зерттеу мен қаржылық, пайданы оптимизациялауға жету мақсаттарында тиімді басқару болып табылады.

Пәннің оқу әдістері: экономика - статистикалық, қаржылық анализ және жоспарлау, компанияның, капиталдық, инвестициялық жобаларының құндылығын бағалау және т.б.

2. Курстың календарлық-тақырыптық жоспары

Р/с №	Тақырып атаулары	Сағаттар			
		Дәрістер	Тәжірибе., сабақтар	СОӨ Ж	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
1.	1 тақырып. Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы сферасының мазмұны	1	1	2	2
2.	2 тақырып. Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеп шығарудың математикалық негіздері	1	2	2	2
3.	3 тақырып. Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару	1	2	2	2
4.	4 тақырып. Корпорацияның айналым активтерін басқару	1	2	2	2
5.	5 тақырып. Корпорацияның өнімді өндіруге және өткізуге кеткен шығындары және оларды қаржыландыру	1	2	2	2
6.	6 тақырып. Корпорация табысының қалыптасуы, бөлінуі және пайдалану тиімділігі	1	1	2	2
7.	7 тақырып. Корпорацияның меншікті капиталын қалыптастыру	1	1	3	3
8.	8 тақырып. Корпорацияның қарыз капиталын қалыптастыру	1	1	3	3
9.	9 тақырып. Тартылған капиталдың құны және орташа безбенделген капиталдың құны.	1	1	3	3
10.	10 тақырып. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары	2	1	3	3
11.	11 тақырып. Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтыру	2	1	3	3
12.	12 тақырып. Корпорация қаржысын жоспарлау	2	1	3	3
	Барлығы	15	15	30	30

Негізгі бөлім

1- тақырып. Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы сферасының мазмұны.

«Корпоративтік қаржы» түсінігі мен мазмұны, оның функциялары., Корпорациялардың қаржы механизмі. Компанияның стратегиясы, мақсаты және құрылымы .

Корпоративтік қаржы. рөлі мен ұйымдастырудың; негізгі принциптері: олардың мазмұны және кәсіпкерлік шаруашылықтың тиімділігіне әсері.

Заңдылықтар мен нормативтік актілер шеңберінде әртүрлі ұйымдық- құқықтық кәсіпорындардың қаржылық барқарықы.

Компанияның қызмет етудегі айналым ортасы кәсіпкерлік на- рығындағы компанияның қызметі. Бюджет, коммерциялық _ банктер, сақтандыру және басқа да компаниялар мен мекемелермен қаржы қатынастар сипаттамасы.

2-тақырып. Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы- экономикалық есептеп шығарудың математикалық негіздері.

Ақшаның уақытша құны түсінігі. Компания капиталының бүгінгі және болашақ құны. Дисконттау және компаундтау. Капиталдың балама құны және дисконт нормасы (табыстылық шекті нормасы). Дисконттау коэффициенті. Жай және күрделі пайыздар. Ақша ағымдарын Есептеу үшін күрделі пайыздар стандартты функциялары.

Аннуитеттер. Қарыз амортизаторы. Бағалы қағаздар дивиденттері мен пайыздары. Бағалы қағаздар табыстері. Қаржы құралдары бағасы: акция және облигация. Таза қойылған құны.

3-тақырып. Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару.

Ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы мен құрылымы. Негізгі капиталды бағалау әдістері. Бастапқы, қалпына келтіру, жою және қалдық құны. Негізгі құралдарды қайта бағалаудың маңыздылығы.

Амортизация, оны Есептеу және негізгі капиталды жаңартудағы орны. Амортизацияны Есептеу әдістері. Негізгі қорларды тиімді пайдалану көрсеткіштері. Негізгі қорлар мен басқа айна- лымнан тыс активтерді ұдайы өндіру факторлары.

Ұзақ мерзімді активтер: қалыптасу көздері, амортизация. Корпорация инвестициялық қызметінің қаржылық аспектілері. Инвестиция және қорланудың маңыздылығы. Инвестициялық қызметтің объектілері және субъектілері. Қазақстандағы корпорациялар инвестициялық саясаттың ерекшеліктері, негізгі капиталды ұдайы өндіру тәсілі ретіндегі күрделі салымдар. Инвестициялар түрлері: тікелей, қоржындық және венчурлік.

4-тақырып. Корпорацияның айналым активтерін басқару.

Айналым капиталының экономикалық мәні және жіктелуі. Айналым капиталын ұйымдастыру принциптері. Мөлшерлі және мөлшерсіз айналым қаражаттары. Компанияның босаңқы қоры: қалыптасу және пайдалану саясаты. Дебиторлық қарыз: айналым капиталын қалыптастырудағы мәні мен маңыздылығы. Қысқа мерзімді бағалы қағаздар; өтімді бағалы қағаздар қоржынын қалыптастыру ерекшеліктері мен принциптері.

Компанияның айналым капиталындағы тиімді қажеттілігін табу, және осы қажеттілікті белгілейтін факторлар. Айналым қаражаттарын мелшерлеу әдістері. Меншік айналым капиталы. Айналым капиталының өсімі, оны қаржыландыру көздері. Меншік айналым қаражаттарының жетіспеу, оның пайда болу себептері және орнын толтыру көздері.

Айналым капиталын пайдаланудың экономикалық тиімділігі компанияның қаржылық жағдайына әсері.

5-тақырып. Корпорацияның өнімді өндіруге және өткізуге кеткен шығындары және оларды қаржыландыру.

Өнімнің, жұмыстар мен қызметтерінің өзіндік құнын бап тар мен элементер бойынша қалыптастыратын корпорация шығындарының экономикалық жіктелуі.

Өзіндік құн құрамы мен құрылымының салалық айрықшылықтары. Шығындар деңгейінің көрсеткіштері, төмендету жолдары мен резервтері.

Өнімді өндіріп өткізу шығындарының сметасы.,Тауарды өндіріс пен өткізілетін өнім шығындарын жоспарлау. Өндіріс пен тауар өнімдеріне кеткен шығындарды бақылау. Өндірістегі қаржылық шығындар.

6-тақырып. Корпорация табысының қалыптасуы, бөлінуі және пайдалану тиімділігі.

Кәсіпкерліктің даму жағдайындағы табыстардық орны.

Табыстар функциясы. Корпорация қызметін бағалаудағы негізгі көрсеткіш ретіндегі табыс.

Корпорацияның жиынтық (жалпы) табысы, оның құрамы мен құрылымы. Өнім өндіруден, жұмыстар мен қызметтерден түсетін табыс - корпорацияны қаржыландырудың негізгі көзі.

Мүлікті сатудан түскен табыс: пайда болуы мен қолдану себептері.

Компанияның сатудан түскен тыс табыстарының сипаттамасы. Қаржылық операциялар табысы: акциялар бойынша дивиденттер, облигациялар бойынша табыстар, пайыздар бойынша табыстар және басқаша табыстар.

Өнімді сатудан (жұмыстар мен қызметтерден) табысты жоспарлау және, оның көлеміне әсер ететін факторлар. Жалпы табысты бөлу механизмі.

Баланстық пайда, оның мәні, құрамы және бөлінуі. Баланстық пайданы жоспарлау, әдістері.

Компания қызметінің негізгі экономикалық көрсеткіші ретіндегі таза табыс. Таза табысты бөлу мен пайдалану жүйесі.

7-тақырып. Корпорацияның меншікті капиталын қалыптастыру

Корпорацияның қызметіндегі меншік капиталының орны. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы!

Жарғылық капитал - корпорация меншік қаражаттарының негізгі бастапқы кезі.

Негізгі қорларды қайта бағалау, компанияның эмиссиялық қызметінің т.с.с. қорытындысы ретіндегі қосымша капитал.

Қаржылық арнайы бағыттағы қорлар (қолдану қоры, тұғыну қоры және компанияның резервтік қоры), қалыптасу көздері мен пайдалану бағыттары. Бөлінбеген таза табыс (залал).

8-тақырып. Корпорацияның қарыз капиталын қалыптастыру.

Компанияның ұзақ қарыздарды қаржыландыру көздерін тар- ту мен пайдалану мақсаты.

Ұзақ мерзімді қарыздарды қаржыландыру көздерін тарту түрлері: ұзақ мерзімді баінс ссудалары; лизинг; ипотекалық несиесі; мемлекеттік және меншік акционерлік капитал. Қамтамасыз эмиссиялық қызмет. Қарыз міндеттемелерінің және акциялардың түрлі нысандары. Қаржы иіструменттерін бағалау: акциялар, облигациялар. Франчайзинг және басқа да қаражаттар тарту көздері.

Компанияның қысқа мерзімді қаржыландыру көздері. Компания айналым активтерін қаржыландырудың негізгі көзі ретіндегі банк несиесі. Қысқа мерзімді несиені беру мен қайтару ережелері. Несиелеу әдістері, қаржыландырудың жаңа құралдары: факторинг, форфейтинг, форвардтық және фьючерстік келісім-шарттар т.б.

9-тақырып. Тартылған капиталдың құны және орташа безбенделген капиталдың құны.

Капитал бағасы мен құрылымы. Капитал құнының концепциясы -компания қаржыландыру теориясының негізі.

Капитал құрылымының белгілейтін факторлар. Капитал құнының түрлері: ішкі, нарықтық, баланстық, шекті, жою, инвестициялық. Капитал құнын бағалау әдістері. Капитал левиреджі.

Компания капиталының құны мен құрылымын табу.

Қазақстан кәсіпорындары үшін капитал құрылымы теориясының мәні.

10-тақырып. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

Компания туралы қаржылық ақпараттар көздері.

Бухгалтерлік баланс - негізгі қаржылық құжат. Бухгалтерлік баланста негізгі және айналым капиталы, кәсіпорынды қаржыландыру көздері көрсетіледі-

Компанияның қаржылық жағдайын сипаттайтын баланстың актив және пассив баптарының қатынастары. Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы Есеп беру. Компанияның ағымдағы инвестициялық және қаржылық қызметтегі ақша қаражаттар ағымының түсінігі мен құрамы. Ақша

қаражаттар қозғалысы туралы Есеп беру. Компанияның түрлі қызметтерінен түскен табысты қаржылық құжаттарда көрсету.

Бухгалтерлік баланс, қаржылық қорытындылар туралы Есеп беру және компания ақша қаражаттарының қозғалысы туралы Есеп беру көрсеткіштерінің байланыстылығы. -

Компанияның қаржылық жағдайда бағалауда қолданылатын көрсеткіштер жүйесі.

11-тақырып. Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтыру.

Банкроттық түсінігі, белгілері мен принциптері. Фирманың дағдарыс жағдайының пайда болу механизмі. Компания қызметінің дағдарыс факторлары. Қаржылық жағдайы жақсы болу/ факторларының жіктелуі. Қаржылық қабілетсіздік, банкроттық туралы ҚР заңдылықтарының нормативті әдістемелік негіздері және оларды қамту.

Кәсіпорын балансының қанағатсыздық құрылымын табу. Кәсіпорынның төлем қабілеттілігін қалпына келтірудегі нақты мүмкіншіліктерін таңдау мен бағалау.

Қаржылық жағдай мен инвестициялық артықшылық деңгейі бойынша кәсіпорынды жіктеу.

Банкроттық формалары: бейбітшілік келісім, санация, қайта ұйымдастыру, жою. Қайта ұйымдастыру процедураларының түр-лері мен жүргізу ережелері: бақылау, реабилитация, санация. Конкурстық өндіріс. Дағдарысқа қарсы басқару стратегиясы.

12-тақырып. Корпорация қаржысын жоспарлау.

Қаржылық жоспардың принциптері мен мәселелері. Қаржы-лық жоспарлаудың негізгі әдістері. Қаржылық жоспарлау мен өндірістік жоспарлар көрсеткіштерінің байланыстылығы.

Стратегиялық, ағымдағы және оперативті қаржылық жоспар. Қаржылық жоспар жүйесі мен құрылымы.

Қаржылық жоспар құру. құрастыру және бекіту ережелері. Стратегиялы қаржылық, жоспарлау. Қысқа мерзімді қаржылық жоспарлау.

Табыстар, мен шығыстар, пайда мен залалдар жоспары. Қарыздардың негізгі сомасы мен қайтару пайыздарын: жоспарлау, Табыстер мен шығыстар, шахматтық баланс, оның құрылымы мен пайдаланылуы. Ақша қаражаттар ағымын, жоспарлау. Корпорацияның қаржылық стратегиясы. ,

Корпорацияның қаржылық жоспары мен қаржылық саясатын құру.

4. ТӘЖІРИБЕ (МАШЫҚТАНУ) САБАҚТАРЫНЫҢ ТАҚЫРЫПНАМАСЫ.

Тақырып аттары

1. Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы сферасының мазмұны
2. Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы-экономи-калық есептеп шығарудың математикалық негіздері
3. Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару
4. Корпорацияның айналым активтерін басқару
5. Корпорацияның өнімді өндіруге және өткізуге кеткен шығындары және оларды қаржыландыру
6. Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және пайдалану тиімділігі
7. Компанияның меншікті капиталын қалыптастыру
8. Корпорацияның қарыз капиталын қалыптастыру
9. Тартылған капиталдың құны және орташа безбенделген капиталдың құны.
10. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары
11. Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтыру
12. Корпорация қаржысын жоспарлау

5. СОӨЖ оқу-тақырыптық жоспары

1ДС. 1. тақырып. Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы сферасының мазмұны.

1.1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.

1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі

2-ДС.

1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.

1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

3- ДС. Т-2.тақырып. Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы- экономикалық есептеп шығарудың математикалық негіздері.

- 2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы
- 2.2. Дисконттау мен компаундингтеу.
- 2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.
- 2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар
- 2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі
- 2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.
- 2.7. Аннуитеттер
- 2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

6 - ДС. 3. тақырып. Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару.

- 3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.
- 3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың , ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.
- 3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жаңартудағы ролі.
- 3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.
- 3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

9- ДС. 4. тақырып. Корпорацияның айналым активтерін басқару.

- 4.1. Айналым капиталының экономикалық мазмұны мен классификациясы.
- 4.2. Айналым капиталының ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.
- 10-ДС.4.3.** Компанияның айналым капиталының үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.
- 4.4. Айналым капиталының қалыптасу көздері.
- 11-ДС.4.5.** Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.
- 4.6. Айналым капиталын қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

12 - ДС. 5. тақырып. Корпорацияның өнімді өндіруге және өткізуге кеткен шығындары және оларды қаржыландыру.

- 5.1. Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы
- 5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.
- 13-ДС. 5.3.** Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.
- 14-ДС. 5.4.** Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.
- 5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

15-ДС. 6. тақырып. Корпорация табысының қалыптасуы, бөлінуі және пайдалану тиімділігі

- 6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі табыстардың ролі.
- 6.2. Табыстер функциясы мен классификациясы.
- 6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) табыстері, олардың құрамы мен құрылымы.
- 6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстар – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.
- 16-ДС. 6.5.** «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.
- 6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстарды жоюға әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.
- 6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.
- 6.8. Маржиналды табыс.
- 6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.
- 6.10 Таза табыс

17- ДС. 7. тақырып. Корпорацияның меншікті капиталын қалыптастыру.

- 7.1. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы
- 7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.

18-ТС. 7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.

7.4.Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

19 - ТС. 8. тақырып. Корпорацияның қарыз капиталын қалыптастыру

8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді қарыз қаржы көздерін тартудың мақсаттары мен қолдануы

8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық қарыз көздері

20-ТС. 8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі

8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру.

21 - ТС. 8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:

факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

22 - ТС. 9. тақырып. Тартылған капиталдың құны және орташа безбенделген капиталдың құны.

9.1. Капитал құны мен құрылымының ұғымы

9.2. Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар

9.3. Капитал құнының түрлері

23- ТС. 9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері

9.5. Капитал левиреджі

9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

24 - ТС. 10. тақырып. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

10.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.

10.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау

25-ТС. 10.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

10.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің

26- ТС. 11. тақырып. Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтыру.

11.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері

11.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі

27-ТС . 11.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары

11.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.

11.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу

28 - ТС. 12. тақырып. Корпорация қаржысын жоспарлау.

12.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері

12.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері

29 -ТС. 12.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

30-ТС. 12.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау

6. СӨЖ тақырыпнамасы.

Тақырып - 1. Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы сферасының мазмұны

Тақырып - 2. Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеп шығарудың математикалық негіздері

Тақырып - 3. Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару

Тақырып - 4. Корпорацияның айналым активтерін басқару

Тақырып - 5. Корпорацияның өнімді өндіруге және өткізуге кеткен шығындары және оларды қаржыландыру

Тақырып - 6. Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және пайдалану тиімділігі

Тақырып - 7. Компанияның меншікті капиталын қалыптастыру

Тақырып - 8. Корпорацияның қарыз капиталын қалыптастыру

Тақырып - 9. Тартылған капиталдың құны және орташа безбенделген капиталдың құны.

Тақырып - 10. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

Тақырып - 11. Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтыру

Тақырып - 12. Корпорация қаржысын жоспарлау

7. НЕГІЗГІ ЖӘНЕ ҚОСЫМША ӘДЕБИЕТ

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2004.- 562с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.
6. Михель Э.Э. Корпоративные финансы : Оқу құралы / Э. Э. Михель [и др.]. - Алматы : Азия-Принт, 2010ж. - 400 б.
7. Джаксыбекова Г.Н. Финансовый мониторинг. Оценка стоимости компании: Оқу құралы,- Алматы: «Эрекет-Принт», 2008. - 339 б.
8. Романовский М., Вострокнутова А. Корпоративные финансы. - СПб: Питер, 2011 ж. - 592 б.
9. Юджин Ф. Бригхем, Майкл С.Эрхардт. Финансовый менеджмент.. 10-е изд. Пер с англ. Под ред. К.э.н. Е.А. Дорофеева СПб:Питер,2005,- 960с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Международные стандарты финансовой отчетности. - М: Аскери-АССА, 2008ж,- 900 б.
1. Ковалев В.В. Финансы предприятий. - М: Проспект, 2002ж,- 347б.
2. Мельников В. Д. Финансы: Оқулық/ В. Д. Мельников; ҚР Білім және Ғылыми Министрлігі. - Алматы : ТОО "Print-S", 2011 ж. - 603 б. - (МВА).
3. Любушин Н.П. и др. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: Оқулық. ЖОО арналған құрал. М.:Юнити- Дана, 2000ж,- 471б.
4. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. - 2-басылым., М.: Финансы и статистика. 2000ж. - 432б.
- 5.Финансовый бизнес-план: Оқу көұралы/ профессор. В.М. Попова.-М.: Финансы и статистика, 2000ж,- 480 б.
- Анализ финансовой отчетности: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
6. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.СПб: Питер -2004
7. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
- 8.Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
- 9.Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
- 10.Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
11. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Қазақстан Республикасының заңнамалық актілері

1. ҚР «Акционерлік қоғам туралы» Заңы 13.05.2003ж. №415
2. ҚР«Бағалы қағаздар нарығы туралы» Заңы 10.07.2003ж.
3. ҚР «Инновациялық қызмет туралы» Заңы 3.07.2003ж.
4. ҚР «Инвестиция туралы» Заңы 8.01,2003ж.
5. ҚР «ҚР бағалау қызметі туралы» Заңы 30.11.2000ж.
6. 17 ақпаннан № 344 «2030 жылға дейінгі Қазақстанды дамытудың стратегиясын ары қарай іске асыру шаралары» туралы Қазақстан республикасының Президентінің жарлығы
7. ҚР «Қаржы лизингі туралы» Заңы 5.07.2000ж.
8. ҚР«Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкер- шілігі бар туралы» Заңы 22.04.1998ж.
9. ҚР «Банкроттық туралы» Заңы 21.01.1997ж. (өзгерістер мен толықғырулар 03.12.2011ж. №505-IV)

Қаржы Министрлігі және ҚР Ұлттық банкінің ресми басылымдары, сонымен қатар басқа мерзімді басылымдар

1. Статистикалық бюллетень Қаржы Министрлігі Қазақстан Республикасы
2. Статистикалық бюллетень және Ұлттық Банк Хабаршысы.
3. Қазақстанның Статистикалық жылынамасы. Статистикалық жинақ. Алматы.- Статистика агенттігі.
4. Қаржы - ай сайынғы журнал ҚР ҚМ.

5. Инвестиция мен салық Хабаршысы. Экономика мен статистика. Баспа ҚР Статистика жөніндегі агенттігі.
6. Т.Рысқұлов атындағы ҚазЭУ Хабаршысы. ҚазЭУ Ғылыми- теориялық баспасы
7. Қазақстан және оның аймақтары. Квартал сайынғы журнал. ҚР Статистика жөніндегі агенттігі.
8. Қазақстанның бағалы қағаздар нарығы - ай сайынғы журнал
9. Қазақстан Банктері - ай сайынғы журнал
10. Т.Рысқұлов атындағы ҚазЭУ Хабаршысы. ҚазЭУ Ғылыми- теориялық баспасы
11. Қаржы және несие - қазақстандық ай сайынғы журнал.
12. Қаржы және несие. Практикум. Ай сайынғы журнал.

Интернет көздері және электрондық мәліметтер базасы

Қазақстан Республикасы Баскармасы, Қазақстан Респуб- ликасы Қаржы Министрлігінің арнайы web- сайттары: www.government.kz, www.minfin.kz, www.nalcog.kz

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі арнайы web- сайты - www.nationalbank.kz, ҚР ҚҚБ - <http://www.kase.kz>, ҚР ҚҚК - www.afh.kz

Қазақстан Республикасы Статистика жөніндегі агенттігінің арнайы web-сайты - www.stat.kz

БД ПАРАГРАФЫRL:<https://prg.kz>

БД РМЭБ. URL:<http://www.rmeb.kz>

БД ThomsonReuters - www.webofknowledge.com

БД Elsevier URL:<http://www.sciencedirect.com>, Springer, Emerald, Znanium.com,

Mybrary.ruURL:<http://www.mvbrary.ru>

7. Жұмыс оқу бағдарламасына және тәжірибеге қосымшалар мен өзгертулер

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Ш. УӘЛИХАНОВ атындағы КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ

БЕКІТІЛДІ

С. Садуақасов атындағы
 Аграрлық – экономикалық
 Институт кеңесінің
 шешімімен
 Директор м.а.
 _____Какабаев Н.А.
 «__» _____ 201_ ж.

МАҚҰЛДАНДЫ

Оқу-әдістемелік комиссиямен
 «__» _____ 201_ ж.
 № _ хаттама
 ОӘК төрағасы
 _____Жоламан У.Ш.

ҚАРАЛДЫ

кафедра отырысында
 «__» _____ 201_ ж.
 № _ хаттама
 Кафедра меңгерушісі
 _____Демесинов Т.Ж.

ПӘННІҢ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ
(СИЛЛАБУС)

Пән КК 3301 Корпоративтік қаржы

Мамандық 5B050900 Қаржы

Тьютер Омаров Серик Хамитович, аға оқытушы, м.э.

Көкшетау

Оқу түрі	Кредит саны	Сағатпен берілгендегі дәріс	Сағ.берілген практ., семин. сабақ	Сағ.берілген зертх.сабақтар	Сағ.берілген ОБСӨЖ /ҚОТ	Сағ.берілген СӨЖ	Барлығы сағ.	Қорытынды бақылау
күндізгі	2	15	15		15	45	90	емтихан
сырттай	2	3	3		18	66	90	емтихан

Пәннің пререквизиттері :

- экономикалық теория,
- макро/микроэкономика,
- мемлекеттік бюджет,
- салық және салық салу,
- корпорация экономикасы,
- бухгалтерлік және қаржылық есеп.

Пәннің постреквизиттері :

- қаржы менеджменті,
- қаржылық және басқарушылық талдауы,
- жобалар талдауы,
- дипломдық жобалау.

Курстың негізгі мақсаты: Пәнді оқытудың мақсаты – болашақ мамандарға қаржы саласында кәсіптік білімдерді қалыптастырып, практикалық аспектіде олардың қазіргі нарық экономикасындағы мәнін, қызметтерін және ролін ашу болып студенттердің банк ісі дамуының маңызды бағыттары мен мазмұны туралы білім алу табылады.

Оқып-үйрету үрдісінде келесі міндеттер қойылады: студенттер курс аяғында қазіргі заманның қаржылық жүйесі негіздерімен. қаржылық басқарумен, қаржылық бақылаумен, қаржылық нарықтармен таныс болуға тиісті. Курстың аяқталуы кезінде студенттің қолында бар тақырыптар бойынша оқу – тәжірбиелік материалдар болуға тиісті.

Оқыту нәтижелері

Дублиндік дескрипторлар	Құзыреттер	Пән бойынша оқыту нәтижелері
А. білу және түсіну В. білім мен түсінуді қолдану С. пікірлерді білдіру Д. қарым-қатынас орнату кабілеттері Е. оқуға деген кабілет	Әмбебап ӘК1 – көзқарасы болу - қаржы, ұйымдардағы шаруашылық және басқарушылық қызмет, процестер және қазіргі экономикадағы және қаржы нарығында болып жататын құбылыстар туралы ӘК2 – білу керек - «ҚР қаржы жүйесі туралы» заң ӘК3 – істей білу - тиімді қаржы саясатты таңдаудың негізінде есепке алу және қаржылық есеп беруді тиімді ұйымдастыру жүйесін істеп шығару ӘК4 – дағдыларды алу зерттеу жұмысының жүргізулері, абстрактілі логикалық ойнау, индукция және дедукция және кризистік талдаудың әдістерінің қолдану ӘК5 – құзыреті болуы керек мемлекеттің қолданыстағы заңдары және оларға кіргізілетін өзгерістердің сұрақтарына; мемлекеттік экономикалық және әлеуметтік ел саясатына; ұйымдардағы қаржылық менеджментті ұйымдастыру. Кәсіптік КК1. Оқу пәндерінің негізгі циклдері бойынша білімдарлыққа талаптары: Түлек орта білім пәндерінің циклі бойынша құзырлар төңірегінде ие болуы керек: - қаржы және бағалау - информациялық және компьютерлік технологиялар. КК2. Қаржы бакалавры негізгі пәндердің циклі бойынша құзырлы болуы керек: - «ҚР бағалау қызметі туралы» заң КК3. Әдістер және статистикалық зерттеулердің әдістерінің қолдануына; қаржы жүйесін ұйымдастырулары әдістемелік негіздері КК4. Осы профиль түлегі кәсіби пәндерінің циклі бойынша талаптарға сәйкестеуі керек құзырды төңірегінде анықтайтын: Басқарушылық шешімдерді қабылдау үшін қаржылық есеп беруді бағалауы және талдаулары.	А. корпорация қаржысының теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету В. практикалық қолдану үшін корпорация қаржыларының теориялық аспектілері мен бағыты саласындағы білім мен түсінікті қолдану С. корпорация қаржысы талдауларын жүргізу кезінде дәлелдерді әзірлеу және объективті бағалауды жүзеге асыру бойынша ұсыныстар жасау Д. корпорация қаржысы қызметі саласында маңызды деректер жинау және түсіндіру Е. жеке және топтық тапсырмаларды дайындау үшін қажетті материалдарды өз бетінше меңгеру, шеберлігі және қабілетіне ие болу

Сабақтар жоспары

Апта	Мазмұны	Оқыту әдістері	Оқыту нәтижелері	Бағалау құралдары
1 модуль. Корпорация қаржысы туралы негізгі түсініктер.				
1	Корпоративтік қаржының негіздері	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	А. корпорация қаржыларының теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету	Жұмыс дәптері, презентациялар, ауызша сұхбат.
2	Корпоративтік басқару	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	В. практикалық қолдану үшін корпорация қаржыларының теориялық аспектілері мен бағыты саласындағы білім мен түсінікті қолдану	Жұмыс дәптері, презентациялар, ауызша сұхбат.
3	Қаржы-кредит шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеп шығарудың математикалық негіздері	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	С. корпорацияның қаржылық қатынастарын айқындап, дәйектеу. Д. корпорацияның қаржысын ұйымдастырудың принциптерін пысықтап, топтамалар жасау. Е. корпорацияның қаржылық жұмысын ұйымдастыру бойынша жеке және топтық тапсырмаларды дайындау, материалдарды өз бетінше меңгеру, шеберлігі және қабілетіне ие болу	Жұмыс дәптері, презентациялар, ауызша сұхбат.
2 модуль. Корпорацияның айналымнан тыс, айналым активтері және табыстылығы				
4	Корпорацияның айналымнан тыс активтерін басқару	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	А. В. Негізгі және айналым капиталының теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
5	Корпорацияның айналым активтерін басқару	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	С. практикалық қолдану үшін негізгі және айналым капиталының теориялық аспектілері мен бағыты саласындағы білім мен түсінікті қолдану	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
6	Корпорацияның шығындары, табысы мен пайдасы	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	Д. шығындардың, кірістердің және пайданың теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету Е. жеке және топтық тапсырмаларды дайындау үшін қажетті материалдарды өз бетінше меңгеру, шеберлігі және қабілетіне ие болу	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
3 модуль. Корпорацияның қаржыландыру көздерін басқару				
7	Корпорацияның қаржыландырудың қарыз көздері	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	А. Корпорацияның қаржыландырудың қарыз көздерінің теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
8	Корпорацияның қаржыландырудың меншікті көздері	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	В. Корпорацияның қаржыландырудың меншікті көздерінің теориялық аспектілері мен бағыты саласындағы білім мен түсінікті қолдану	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
9	Корпорацияның дивиденттік саясаты.	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	С. Корпорацияның дивиденттік саясатына талдауларын жүргізу	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.

			кезінде дәлелдерді әзірлеу және объектті бағалауды жүзеге асыру бойынша ұсыныстар жасау Д. қаржыландыру саласында маңызды деректер жинау және түсіндіру Е. жеке және топтық тапсырмаларды дайындау үшін қажетті материалдарды өз бетінше меңгеру, шеберлігі және қабілетіне ие болу	
4 модуль. Корпорацияның қаржысын талдау, жоспарлау және инвестициялық саясат				
10	Корпорацияның тәуекелдері және олардың салдарын төмендету	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс	А. Корпорацияның тәуекелдері және олардың салдарын төмендетудің теориялық және практикалық негіздері бойынша білім мен түсініктерді көрсету В. практикалық қолдану үшін Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдарының теориялық аспектілері мен бағыты саласындағы білім мен түсінікті қолдану С. қаржылық жоспарлау және инвестициялық саясаттың талдауларын жүргізу кезінде дәлелдерді әзірлеу және объектті бағалауды жүзеге асыру бойынша ұсыныстар жасау Д. Корпорацияны қаржылық қайта құрылымдау және корпорацияның қосылуы мен жұтылуы Е. жеке және топтық тапсырмаларды дайындау үшін қажетті материалдарды өз бетінше меңгеру, шеберлігі және қабілетіне ие болу	Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
11	Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс		Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
12	Корпорация дамуын қаржылық жоспарлау мен болжамдау	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс		Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
13	Корпорацияны қаржылық қайта құрылымдау	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс		Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.
14	Корпорацияның қосылуы мен жұтылуы	Түсіндірме-иллюстрациялық – дәріс		Жұмыс дәптері, есеп шығару, ауызша сұхбат.

Әріптік балама	Бағалау критерийлері	
	Тестілеу	Бақылау түрі
А	95-100	- теорияны терең білу, барлық құбылыстар мен процестерді түсіну, тұжырымдамалық аппараттарды еркін меңгеру; - аталған проблемаларды шешудің әртүрлі тәсілдерін талдауға және салыстыруға қабілеті; - теорияның білімін кәсіби проблемаларды шешуде шығармашылық түрде қолдану; - қойылған сұрақтарға жауаптар логикалық түрде, дәйекті түрде көрсетіледі және қосымша түсініктемелерді талап етпейді және негізделген тұжырымдар жасалады.

A-	90-94	- теорияны білу, бағдарламалық материалдардың барлық құбылыстары мен процестерін түсіну; - материалды талдауға қабілеттілігін көрсетеді, барлық тұжырымдар негізделген және анық; - теорияның білімін кәсіби проблемаларды шешуде шығармашылық түрде қолдану қабілетін көрсетеді; - сұрақтарға жауаптар егжей-тегжейлі, нақты түрде сипатталады, оларда жеткілікті анық тіл бар, бірақ мазмұндағы қателіктер бар.
B+	85-89	- жауап беру кезінде бағдарлама материалдары, лекциялар, негізгі оқулықтар туралы нақты білімді көрсетеді; - материалдарды талдау білу қабілеті, бірақ барлық қорытындылар негізделген және көрінетін сипатта болады; - кәсіби сипаттағы мәселелерді шешуге теорияны білуді қолдану мүмкіндігін көрсетеді, бірақ мәселелерді шешуде кішігірім қателер бар; - берілген сұрақтарға жауаптар жүйелі түрде және дәйекті түрде беріледі, бірақ орналастырылмайды.
B	80-84	- материал сенімді түрде ұсынылған, материалды талдауға қабілеттілігі көрсетіледі, бірақ барлық қорытындылар дәлелденген және айқын емес, жауапта кейбір қателіктер бар; - ұсынылған оқулықта және дәрістерде ұсынылған ережелерде жарияланған санаттардың негізгі сипаттамаларын білу; - теориялық білімді кәсіби мәселелерді шешуге қолдану мүмкіндігін көрсетеді, бірақ оларды шешу кезінде 1-2 шағын қателер бар; - сұрақтарға жауап бергенде, берілген тұжырымдар мәні бойынша, бірақ негізсіз.
B-	75-79	- материал жеткілікті сенімді түрде ұсынылған, бірақ толық ашылмаған; - ашылған санаттардың негізгі сипаттамаларын білу, бірақ қателер тұжырымдамалар мен терминдерді анықтау кезінде жасалады; - теориялық білімді кәсіби проблемаларды шешуге қолдану мүмкіндігін көрсетеді, бірақ оларды шешудегі қателіктер жасалады; - сұрақтарға жауап бергенде, тұжырымдардың мазмұны мән-мағынада беріледі, бірақ жеке қателіктер жіберіледі.
C+	70-74	- оқулықтар мен дәрістерде ұсынылған ережелерде ұсынылған шеңберлерде сипатталған санаттардың негізгі сипаттамаларын білу жеткіліксіз. - материалдарды ұсыну реті бұзылған жағдайда; - қорытындылармен қиындықтар бар; - сұрақтарға жауаптарда әрдайым анық және мазмұнды болып табылмайды.
C	65-69	- материалдың негізгі мазмұнын жеткіліксіз білу; - материалға сәйкес келмейтін, қайшылықсыз, логикалық түрде ұсынылған; - жауабы қысқаша, бұл тұжырымдар жеткілікті түрде анық емес; - сұрақтарға жауапта қателер жіберіледі.
C-	60-64	- бағдарламалық материалдарды үстінен білу, - материалға сәйкес келмейтін, сәйкессіз, белгілі бір білім беру жүйесі ұсынылмайды; - жауаптың дәлсіздігіне рұқсат етіледі; - сұрақтарға жауаптарда мәлімдемелер жеткілікті түрде анық емес, дәлсіздікке жол беріледі.
D+	55-59	- бағдарламалық материалдарды үстінен білу, - жауап қысқаша, мәлімдемелер түсініксіз, жауаптарда қателіктер жіберіледі; - өз ойларын кеңінен айқындайды, жиі емес; - сұрақтарға жауаптар мәтіннен шықпай оқылады және оқылған материалдарды түсіндіруге немесе түсіндіруге сұраныс жауапсыз

		қалады.
D	50-54	- бағдарламалық материалдарды үстінен білу, - материал бірізділікпен, келіспеушіліктен, белгілі бір білім жүйесін білдірмейді - сұрақтарға жауап беру кезінде елеулі қателер жіберіледі.
F	0-49	- жауапта негізгі бағдарламалық материалдарды білудегі елеулі кемшіліктер анықталды; - теория мен практиканы білмеуі көрсетіледі; - сұрақтарға жауаптарда іргелі қателер жіберіледі;

Әдебиет:

Негізгі

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г.
2. Юджин Ф. Бригхем, Майкл С. Эрхардт. Финансовый менеджмент.. 10-е изд. Пер. с англ. Под ред. К.э.н. Е.А. Дорофеева – СПб: Питер, 2005.-960 с.
3. Чент Ф. Ли, Джозеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и практика. М.Инфра - 2000.
4. Р.Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. – 4 – е изд. / Пер. с англ. – СПб: Питер, 2006. – 784с.
5. Кадерова Н.Н. Корпоративные финансы: Учебное пособие.- Алматы: Экономика, 2008. – 376 с.
6. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент. – М.: Финансы и статистика, 2000 – 768 с.
7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент.: Учебный курс.- К.: Ника-Центр, 1999.- 528 с.
8. Финансы предприятий под ред. М.В Романовского. СПб.: Изд.дом «Бизнес-пресса».2000.-528с.
9. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.-256с.
- 10.Финансы предприятий: Учебник / Под ред. Н.В.Колчиной. М.: изд,объед. «Юнити», 1998.
- 11.Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Финансы предприятий: Учебн. пособие. М.: Инфра-М,1997.
- 12.Шеремет А.Д., Ионова А.Ф. Финансы предприятий: менеджмент и анализ. – М.: ИНФРА-М, 2004.- 538с.
- 13.Моляков Д.С. Финансы предприятий отраслей народного хозяйства; Учебн. пособие. М.: Финансы и статистика, 1996.
- 14.Павлова Л.Н. Финансы предприятий. М.: Финансы; изд.объед.. «Юнити», 1998.
- 15.Финансы предприятий: Учебн. Пособие / Под ред. Е.И.Бородиной. М.: Банки и биржи; изд. объед. «Юнити». 1995.-208с.
- 16.Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «Дело ЛТД», 1995.-320с.
- 17.Черникова Ю.В., Юн Б.Г., Григорьев В.В. Финансовое оздоровление предприятий; теория и практика; Учеб практич. пособие.- М.: Дело, 2005,- 616с.

Қосымша

- 18.Анализ финансовой отчетности: уч.пособие / Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
- 19.Антикризисное управление: Учебник. Под ред. Коршетникова Е.М. М: Инфра – 2000г. 432с.
- 20.Астахов В.П. Анализ финансовой устойчивости фирмы и процедуры, связанные с банкротством. М.: Ось-89, 1995.
- 21.Балабанов И.Т.Основы финансового менеджмента..-М: Финансы и статистика, 1997.
- 22.Белолипетский В.Г. Финансы фирмы: учебн.пособие. М.: Инфра-М, 1998.
- 23.Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. Спб Питер -2004
- 24.Бочаров В.В. Финансово-кредитные методы регулирования рынка инвестиции.- М: Изд. «Дело и сервис», 1999г..- 160с.
- 25.Бочаров В.В. Инвестиции: Учебные СПб.: «Питер» 2002 г.
- 26.Бочаров В.В. Методы финансирования инвестиционной деятельности предприятий.М: Финансы и статистика 1998 г.
- 27.Беляев С.Г., Кошкин В.И. Теория и практика антикризисного управления. М.: изд.объед. «Юнити», 1996.
- 28.Ван Хорн Джеймс, Вахович, Джон,Основы финансового менеджмента, 11-е изд: Пер.с англ.- М.: Изд, дом «Вильямс»,2005,992с.
- 29.Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами. М.:Финансы и статистика, 1996.
- 30.Венер Беренс Руководство по оценке эффективности инвестиций.- М.: АОЗТ. Интрерэкспорт,

1995.

- 31.Ващенко Т.В. Математика финансового менеджмента.- М.Перспектива, 1996.- 82с.
- 32.Волкова К.А. и др. Предприятие: стратегия, структура, положения об отделах и службах, должностные инструкции. М.: Норма, 1997.
- 33.Володин А.А. и др. Справочник финансиста предприятия. М.:ИНФРА, 1996,-368с.
- 34.Гарнер Д., Оуэн Р., Конвейт Р. Привлечение капитала. М., 1995.
- 35.Горемыкин В.А., Богомолов А.В. Планирование предпринимательской деятельности. М.: Инфра-М., 1997.
- 36.Градов А.П. Экономическая стратегия фирмы. СПб, 1996.
- 37.Грязнова А.Г., Федотова М.А. Оценка бизнеса: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2003. 512 с.
- 38.Домари Р. Финансы и предпринимательство / Пер. с англ. Вышинский Е.В.- Ярославль: Елень, 1993.- 224с.
- 39.Заяц Н.Я. и др. Финансы предприятий/Учеб. Пособие.- МИ.: Высшая школа, 1995.- 236с.
- 40.Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности.- 2-е изд., перераб. И доп. М.: Финансы и статистика. 2000.-432с.
- 41.Ковалев А.П. Как избежать банкротства. М.: Финансы и статистика, 1998.
- 42.Ковалев В.В. Финансы предприятий. – М6Проспект, 2002.- 347с.
- 43.Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская модель.- СПб:Питер,2005.-320с.
- 44.Коупленд Т., Колер Т., Муррин Дж. Стоимость компании:оценка и управление, 2-е издание.- М.: ЗАО «Олимп- Бизнес»,2002. 576с.
- 45.Крейнина М.Н. Финансовое состояние предприятия. Методы оценки.-М:ИСП»Дис», 1997.
- 46.Кузнецова Е.В. Финансовое управление компанией. М.: Правовая культура. 1995.
- 47.Кредитование .Пер. с англ. / Под ред. М.А.Гольцберга.- К.: Глоргово изд. Бюро ВНУ, 1994.-384с.
- 48.Кукукина И.Г. Управление финансами.- М: Юристь, 2001.-267с.
- 49.Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
- 50.Любушин Н.П. и др. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: Учебн. Пособие для вузов.М.: Юнити-Дана, 2000.-471с.
- 51.Мельников В.Д., Ильясов К.К. Финансы.- Алматы: ФинЭко, 2001.-512 с.
- 52.Международные стандарты финансовой отчетности.- М: Аскери-АССА, 2008.-900с.
- 53.Незамайкин В.Н., Юрзинова И.Л. финансы организаций: менеджмент и анализ.-М: Эксмо, 2007.- 528с.
- 54.Пансков В.Г. Настольная книга финансиста.М., 1995.
- 55.Справочник финансиста предприятия. /Под ред. проф. Э.А.Уткина. М.: Экмос, 1998.
- 56.Тренев Н.Н. Управление финансами.-М: Финансы и статистика, 2003.- 496с.
- 57.Уткин Э.А. Финансовое управление. М.:Экмос, 1997.
- 58.Федотова М.А. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции. М.: Перспектива, 1995.
- 59.Финансовый менеджмент: Теория и практика: Учебник/Под ред. Е.С.Стойновой.-М.: Перспектива, 1996.- 405с.
- 60.Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер, с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
- 61.Холт Роберт Н. Основы финансового менеджмента.- Пер. с англ. М.: Дело ЛТД, 1995.- 128с.
- 62.Хессель М. Корпоративное управление. М.:Экмос, 1997.
- 63.Шабалин Е.М. Как избежать банкротства.: Инфра-М, 1996.
- 64.Шарп У, Александер Г., Бэйли Д. Инвестиции. М.: Инфра-Ц 1997.
- 65.Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Методика финансового анализа. М.:Инфра-М, 1995.
- 66.Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана. Пер. С англ, М.: Джон Уайм Энд Сانه, 1995.- 224с.
- 67.Финансовый бизнес-план: Учебн.пособие / под ред.проф. В.М. Попова.М.: Финансы и статистика, 2000.-480с.

ИНТЕРНЕТ КӨЗДЕР

- 68.Официальный web-сайт Правительства Республики Казахстан, Министерства Финансов Республики Казахстан: www.government.kz, www.minfin.kz, www.nalcog.kz
- 69.Официальный web-сайт Национального Банка Республики Казахстан- www.nationalbank.kz, КФБ РК – <http://www.kase.kz>., АФН РК - www.afn.kz
- 70.Официальные web-сайты финансовых институтов, предприятий, Агенства по статистике Республики Казахстан.
- 71.Официальные web-сайты экономических журналов.

Мерзімді баспа:

1. Бюллетень бухгалтера
2. Журнал «МСФО»
3. Журнал «Мир финансов»
4. Журнал «Экономика и право»

Оқу пәнінің және академиялық этиканың саясаты:

- сабаққа қатысуы: студент кесте бойынша әр сабаққа қатысу міндетті;

- шарттар:

1. сабаққа қоңырау болғаннан кейін кіруге болмайды, яғни студент қоңырауға дейін аудиторияда болуы тиіс.
2. ауырғаны туралы құжатты көрсеткен кезде ғана студенттің сабақты жібергені құқылы болады.
3. сабақ кезінде телефон немесе басқа сабаққа кедергі жасайтын заттарды қолдануға болмайды.
4. сабақтан қажетті жағдайсыз сұрануға болмайды.
5. топпен жұмыс жасаған кезде топ мүшелері толық қатысулары тиіс. Керісінше жағдайда балл кемиді.

Әзірлеуші _____ Омаров Серик Хамитович
(тьютор) (қолы)

(Т.А.Ә.)

ДӘРІСТЕР ТЕЗИСТЕРІ

Тақырып 1 Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржылық ортасының мазмұны

1. Корпоративтік қаржының түсінігі мен мазмұны, оның функциялары.
2. Корпорациялардың қаржы механизмі, компанияның қаржылық құрылымы.
3. Корпорация қаржысының ұйымдастыру принциптері және рөлі: олардың мазмұны және кәсіпкерлік қызмет тиімділігіне әсері.
4. Корпорациялардың қаржылық службасының міндеттері.

1ДС. 1. тақырып. Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржылық ортасының мазмұны.

1.1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.

1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі

2- ДС.

1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен рөлі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.

1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

Тақырыптың мақсаты - Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздерін және олардың қаржылық ортасының мазмұнын ашу.

Тақырыптың міндеттері:

1. Корпоративтік қаржының түсінігін мен мазмұнын, оның функцияларын қарастыру.
2. Корпорациялардың қаржы механизмі, компанияның қаржылық құрылымын қарастыру
3. Корпорация қаржысының ұйымдастыру принциптерін және рөлін: олардың мазмұнын және кәсіпкерлік қызмет тиімділігіне әсерін зерттеу.
4. Корпорациялардың қаржылық службасының міндеттері.

Сұрақтардың мазмұны:

Корпоративтік қаржының түсінігі мен мазмұны, оның функциялары.

Корпорациялардың қаржы механизмі, компанияның қаржылық құрылымы.

Корпорация қаржысының ұйымдастыру принциптері және рөлі: олардың мазмұны және кәсіпкерлік қызмет тиімділігіне әсері.

Корпорациялардың қаржылық службасының міндеттері. Компания қызмет етуінің айналым ортасы. Компанияның капитал нарығындағы қызметі. Бюджетпен, коммерциялық банктармен, сақтандыру және басқа компаниялар мен ұйымдармен қаржылық қатынастардың сипаты.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 2 Қаржы-несиелік шешімдер қабылдауда қаржылық-экономикалық Есептеулердің математикалық негіздері

- 1 Ақшаның уақыттық құндылығының түсінігі
- 2 Дисконттау және компаундингтеу.
- 3 Проценттік ставкалар түрлері

3- ДС. Т- 2.тақырып. Қаржы-несиелік шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

- 2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы
- 2.2. Дисконттау мен компаундингтеу.
- 2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.
- 2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар
- 2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі
- 2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.
- 2.7. Аннуитеттер
- 2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

Тақырыптың мақсаты - Қаржы-несиелік шешімдер қабылдауда қаржылық-экономикалық Есептеулердің математикалық негіздерін зерттеу

Тақырыптың міндеттері:

- 1 Ақшаның уақыттық құндылығының түсінігі мен танысу
- 2 Дисконттау және компаундингтеу.
- 3 Проценттік ставкалар түрлері мен танысу

Сұрақтардың мазмұны:

Ақшаның уақыттық құндылығының түсінігі, компания капиталының (қазіргі) және болашақтағы құны. Дисконттау және компаундингтеу. Ссудалық пайыздардың жай және күрделі ставкалары жай және күрделі Есептеу ставкалары.

Түрлі типтегі проценттік ставкалардың эквиваленттілігі. Қаржылық шешімдер қабылдауда ақшаның инфляциялық құнсыздауының есебі.

Аннуитеттер бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен проценттер бағалы қағаздармен операциялардың табыстылығы. Қаржылық құралдарды бағалау акция мен облигациялар. Таза келтірілген құн.

Әдебиет:

1. Белолипецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородина Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 3 Корпорациялардың негізгі капиталы

- 1 Негізгі капитал түсінігі, оның құрылымы
- 2 Негізгі капиталды бағалау әдістер
- 3 Корпорациялардың амортизациялық саясаты.

6 - ДС. 3. тақырып. Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

- 3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.
- 3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың , ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.
- 3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жаңартудағы ролі.
- 3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.
- 3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

Тақырыптың мақсаты - Корпорациялардың негізгі капиталы түсінігі мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

- 1 Негізгі капитал түсінігі, оның құрылымы мен танысу
- 2 Негізгі капиталды бағалау әдістерін қарастыру
- 3 Корпорациялардың амортизациялық саясаты мен танысу.

Сұрақтардың мазмұны:

Негізгі капитал түсінігі, оның құрылымы және корпорация қаржысын ұйымдастырудағы ролі. Негізгі құралдардың материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталды құрылыстың, ұзақ мерзімді инвестициялардың экономикалық табиғаты құрамы және құрылымы. Негізгі капиталды бағалау әдістер. Бастапқы, қалпына келу, жойылу және қалдық құндар негізгі қорларды қайта бағалаудың мәні.

Амортизация, оның аударылуы және негізгі капиталды жаңартудағы ролі. Амортизацияны аудару әдістері. Негізгі қорларды қолдану тиімділігінің көрсеткіштері.

Корпорацияның инвестициялық қызметінің қаржылық аспектілері, жинақтардың мәні және инвестициялар мен инвестициялық қызметтің экономикалық мазмұны. Қазқстандағы қазіргі кезде корпорациялардың инвестициялық саясатының ерешеліктері. Капиталсалымдарды негізгі капиталды ұдайы өндіру тәсілі ретінде. Инвестициялар түрлері: тікелей, портфельдік және венчурлық инвестициялар. Негізгі қорларды жөндеуді қаржыландыру инвестицияларды негізгі қорларға және материалдық емес активтерді қаржыландыру көздері.

Әдебиет:

1. Белолипецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородина Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 4 Корпорациялардың айналым капиталы

- 1 Айналым капиталының экономикалық мазмұны және жіктелуі.
- 2 Компанияның айналым капиталының құрылу көздері
- 3 Әр-түрлі белгілер бойынша айналым қаражаттардың топтамасы.
- 4 Компанияның айналым капиталында керектілігі анықтау.

9- ДС. 4. тақырып. Корпорацияның айналым капиталы.

- 4.1. Айналым капиталының экономикалық мазмұны мен классификациясы.
- 4.2. Айналым капиталының ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.

10-ДС.4.3. Компанияның айналым капиталының үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.

4.4. Айналым капиталының қалыптасу көздері.

11-ДС.4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.

4.6. Айналым капиталын қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

Тақырыптың мақсаты - Корпорациялардың айналым капиталы мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Айналым капиталының экономикалық мазмұны мен және жіктелуі мен танысу.
2. Компанияның айналым капиталының құрылу көздерін қарастыру
3. Әр-түрлі белгілер бойынша айналым қаражаттардың топтамасы білу.
4. Компанияның айналым капиталында керектілігі анықтау.

Сұрақтардың мазмұны:

Айналым капиталының экономикалық мазмұны және жіктелуі. Айналым капиталын ұйымдастыру принциптері, олардың құрамы мен құрылымы.

Компания өндірістік запастары: запастағы қаражаттар, өндірістегі қаражаттар. Дебиторлық қарыз: оның көлемінің деңгейі және басқару. Компанияның қаражаттар, олардың түсі мен жұмсалу арналары. ақша қаражаттары ағымын болжамдау. Қолмақол ақшаны басқару моделі. Қысқа мерзімді бағалы қағаздар тез өтімді бағалы қағаздардың портфелінің ерекшелігі мен құрылу принциптері.

Компанияның айналым капиталының құрылу көздері, кредиторлық қарыз; оның айналым капиталының құрылуындағы қажеттілігі.

Меншікті айналым капиталы. Айналым капиталының өсімі, оны қаржыландыру көздері. Меншікті айналым

қаражаттарының жетіспеушілігі, оның пайда болу себебі. Толысу көздері. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді үлгілеу.

Айналым капиталын қолданудың экономикалық тиімділігі, оның компанияның қаржылық жағдайына әсері және жоғарылату жолдары.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 5 Корпорация өнімін өндіруге және өткізуге шығындар және оларды қаржыландыру

1. Корпорация шығындарының экономикалық жіктелуі
2. Шығындар деңгейінің көрсеткіштері, олардың төмендету жолдары мен резервтері.

12 - ДС. 5. тақырып. Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

5.1. Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы

5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.

13-ДС. 5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.

14-ДС. 5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.

5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

Тақырыптың мақсаты - Корпорация өнімін өндіруге және өткізуге шығындар мен және оларды қаржыландыру мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Корпорация шығындарының экономикалық жіктелуі мен танысу
2. Шығындар деңгейінің көрсеткіштері, олардың төмендету жолдары мен резервтері.

Сұрақтардың мазмұны:

Корпорация шығындарының экономикалық жіктелуі. Баптарымен элементтер бойынша өнім, жұмыс, қызмет көрсетулердің өз құнының құрылымы. Өзіндік құнның құрамы мен құрылымының салалық ерекшеліктері.

Шығындар деңгейінің көрсеткіштері, олардың төмендету жолдары мен резервтері. Өнімді өндіру мен өткізуге шығындарды жоспарлау. Өнімді өндіру мен өткізуге шығындарды бағылау бюджеттеу. Өнімді өндіру мен өткізуге шығындарды қаржыландыру шығындар құрылымының компания қызметінің түпкі нәтижелеріне әсері.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).
4. Законодательные и нормативные акты РК по вопросам финансов, налогообложения, учета, правовых форм предпринимательства.

Тақырып 6 Корпорациялар табысының құралуы, бөлінуі және қолдану

1. Табыстардың жіктелуі мен қызметі.
2. Корпорация жиынтық (жалпы) табысы, оның құрамы мен құрылымы
3. «Қосылған құн» түсінігі және оның құрамы.
4. Маржиналдық табыс.
5. Корпорацияның пайдалылығы.

15-ДС. 6. тақырып. Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі табыстардың ролі.

6.2. Табыстар функциясы мен классификациясы.

6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) табыстері, олардың құрамы мен құрылымы.

6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстар – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.

16-ДС. 6.5. «Қосылған құн» ұғымы және оның құрамы.

6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстарды жоюға әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.

6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.

6.8. Маржиналдық табыс.

6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.

6.10 Таза табыс

Тақырыптың мақсаты - Корпорациялар табысының құралуы, бөлінуі мен және қолдану мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Табыстардың жіктелуі мен қызметімен танысу.
2. Корпорация жиынтық (жалпы) табысы, оның құрамы мен құрылымын қарастыру
3. «Қосылған құн» түсінігі және оның құрамы мен қарастыру.
4. Маржиналдық табыс.
5. Корпорацияның пайдалылығы.

Сұрақтардың мазмұны:

Корпорация қызметін қаржылық ресурстармен қамтамасыз ету мен дамытудағы табыстардың ролі.

Табыстардың жіктелуі мен қызметі. Табыс корпорацияның негізгі бағалаушы көрсеткіші ретінде.

Корпорация жиынтық (жалпы) табысы, оның құрамы мен құрылымы.

Өнім, жұмыс және қызмет көрсетуді сатудан түсетін табыс, корпорацияны қаржыландырудың негізгі көзі. «Қосылған құн» түсінігі және оның құрамы. Нарықтық қосылған құн және экономикалық қосылған құн.

Мүлікті сатудан түсетін табыс: оның пайда болу және қолданылуының себептері. Компанияны сатудан тыс қуызметінен түсетін табыстар. Өнімді сатудан түсетін табысты жомспарлау әдістері мен оның көлеміне әсер ететін факторлар.

Маржиналдық табыс. Таза табыс: қаржылық нәтижесі, жоспарлау, бөлу мен пайдаланудың қазіргі жүйесі. Корпорацияның пайдалылығы.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).
4. Законодательные и нормативные акты РК по вопросам финансов, налогообложения, учета, правовых форм

предпринимательства.

Тақырып 7 Корпорациялардың меншікті капиталы

1. Корпорациялардың меншік капиталының құру көздері және олардың мінездемесі.
2. Корпорациялардың қаржы қорлары (жинақтау қоры, пайдалану қору және резервтік қоры); олардың құру көздері және пайдалану бағыттары.

17- ДС. 7. тақырып. Корпорацияның меншік капиталы.

7.1. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы

7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.

18-ДС. 7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.

7.4. Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

Тақырыптың мақсаты - Корпорациялардың меншікті капиталы

Тақырыптың міндеттері:

1. Корпорациялардың меншік капиталының құру көздері және олардың мінездемесін зерттеу.

2. Корпорациялардың қаржы қорлары (жинақтау қоры, пайдалану қору және резервтік қоры); олардың құру көздері және пайдалану бағыттары мен танысу.

Сұрақтардың мазмұны:

Корпорациялар қызметінде меншік капиталының ролі. Корпорациялардың меншік капиталының құрамы және құрылымы.

Жарғы капитал – корпорацияның меншікті қаражаттардың негізгі алашқы көзі. Қосымша капитал негізгі қорлардың қайта бағалау қорытыны және компаниялардың эмиссиялық қызметі ретінде.

Корпорациялардың қаржы қорлары (жинақ қоры, тұтыну қоры, компанияның резервтік қоры), оларды пайдалану бағыттары мен құру көздері.

Бөлінген таза табыс (зиян).

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 8 Корпорацияны қаржыландырудың қарыздық көздері

1. Компанияларды қаржыландыру қысқа мерзімді қарыздық көздері.
2. Қаржыландыру көздерінің ұзақ мерзімді түрлері
3. Қаржыландырудың жаңа құралдары.

19 - ДС. 8. тақырып. Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді қарыз қорларын тартудың мақсаттары мен қолдануы

8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық қарыз көздері

20-ДС. 8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі

8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру.

21 - ДС. 8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:

факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

Тақырыптың мақсаты - Корпорацияны қаржыландырудың қарыздық көздері

Тақырыптың міндеттері:

1. Компанияларды қаржыландыру қысқа мерзімді қарыздық көздерін қарастыру.
2. Қаржыландыру көздерінің ұзақ мерзімді түрлерін білу
3. Қаржыландырудың жаңа құралдары мен танысу.

Сұрақтардың мазмұны:

Компанияның қаржыландыруды ұзақ мерзімді қарыздық көздерін қолдану және тарту мақсаты.

Қаржыландыру көздерінің ұзақ мерзімді түрлері: ұзақ мерзімді банктік ссудалар, лизинг, ипотекалық мемлекеттік және жеке инвестициялар, акционерлік капитал.

Компанияның эмиссиялық қызметі қарыздық міндемелер мен акциялардың түрлі нысандары.

Франчайзинг және қаражаттарды тартудың басқа көздері. Қысқа және ұзақ мерзімді қаржыландыру банктік және коммерциялық несие. Несиені беру мен жабу тәртібі. Несиелеу әдістері. Несиелік қабілеттілікті бағалау.

Қаржыландырудың жаңа құралдары: факторинг, форфейтинг, форвардтық және фьючерстік келісім шарттары және т.б.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 9 Корпорация капиталының құны мен құрамы

1. Капиталдың бағасы мен құрылымы түсінігі. Капитал құның тұжырымдамасы – компанияларды қаржыландыру теориясының негізі.

2. Капитал құрылымын анықтайтын факторлар. Капитал құнының түрлері: ішкі, нарықтық баланстық, шекті, жойылу, инвестициялық. Капитал құнын бағалау әдістері. Капитал левиреджі.

22 - ДС. 9. тақырып. Корпорация капиталының құны мен құрылымы.

9.1. Капитал құны мен құрылымының ұғымы

9.2. Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар

9.3. Капитал құнының түрлері

23- ДС. 9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері

9.5. Капитал левиреджі

9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

Тақырыптың мақсаты - Корпорация капиталының құны мен құрамы мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Капиталдың бағасы мен құрылымы түсінігін білу. Капитал құның тұжырымдамасы – компанияларды қаржыландыру теориясының негізін зерттеу.

2. Капитал құрылымын анықтайтын факторларын қарастыру. Капитал құнының түрлерін зерттеу: ішкі, нарықтық баланстық, шекті, жойылу, инвестициялық. Капитал құнын бағалау әдістері. Капитал левиреджі.

Сұрақтардың мазмұны:

Капиталдың бағасы мен құрылымы түсінігі. Капитал құнының тұжырымдамасы – компанияларды қаржыландыру теориясының негізі.

Капитал құрылымын анықтайтын факторлар. Капитал құнының түрлері: ішкі, нарықтық баланстық, шекті, жойылу, инвестициялық. Капитал құнын бағалау әдістері. Капитал левиреджі.

Компания капиталының құны мен құрамының өзара байланысы. Капиталдың оңтайлы құрылымын анықтау. Қазақстан кәсіпорындары үшін капитал құрылымы теориясының мәні.

Әдебиет:

1. Белолипецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.

2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.

3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

Тақырып 10 Корпорацияны қаржылық жоспарлау

1. Қаржылық жоспарлаудың процессі.

2. Бюджеттік жоспарлаудың жүйесі.

3. Шұғыл бюджеттердің мазмұны мен жіктелуі.

24 - ДС. Т -10 Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

10.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.

10.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау

25-ДС. 10.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

10.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің

Тақырыптың мақсаты - Корпорацияны қаржылық жоспарлау негіздері мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Қаржылық жоспарлаудың процессімен танысу.

2. Бюджеттік жоспарлаудың жүйесін білу.

3. Шұғыл бюджеттердің мазмұны мен жіктелуі мен танысу.

Сұрақтардың мазмұны:

Қаржылық жоспарлаудың міндеті мен қағидалары. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері. Қаржылық жоспарлаудың өндірістік жоспар көрсеткіштерімен өзара байланысы.

Стратегиялық, ағымдық және оперативті қаржылық жоспар. Қаржылық жоспардың жүйесі мен құрылымы. Қаржылық жоспарды құру, қарау және бекіту тәртібі.

Перспективалық қаржылық жоспарлау. Қысқа мерзімді қаржылық жоспарлау. Табыстар мен шығыстар, пайда мен зиян жоспары. Қарыздық негізгі сомасы мен пайыздарын қайтаруды жоспарлау. Табыс пен шығынның шахматтық балансы, оның құрылымы мен арналымы. Ақша қаражаттарының ағымын жомпарлау жауапкершілік орталықтары бойынша табыстар мен шығындарды бақылау (бюджеттеу).

Әдебиет:

1. Белолипецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.

2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.

3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

24 - ДС. 10. тақырып. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

10.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.

10.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау

25-ДС. 10.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

10.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің

1. Бухгалтерлік (қаржылық) Есептілік

2. Қаржылық талдау әдістемесі.

3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

Тақырыптың мақсаты - Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары мен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Бухгалтерлік (қаржылық) Есептілікті қарастыру
2. Қаржылық талдау әдістемесін білу.
3. Корпорацияның қаржылық стратегиясымен танысу

Сұрақтардың мазмұны:

Бухгалтерлік (қаржылық) Есептілік шаруашылық жүргізу субъектінің қызметін басқару процессін ақпараттық қамтамасыз ету көзі ретінде. Қаржылық талдау, қаржылық жағдайды талдау, қаржылық тұрақтылықты талдау түсінігі.

Қаржылық талдау әдістемесі. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау; мүлктік жағдайын, өтімділігін және төлем қабілеттілігін іскерлік белсенділігін, рентабельділігін, қаржылық түрлерін, қор нарығы, корпорациялық бағалы қағаздар жағдайын бағалау.

Корпорацияның қаржылық стратегиясы. Қаржылық стратегияның міндеті және корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жету жолдары.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

26- ДС. 11. тақырып. Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы.

11.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері

11.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі

27-ДС . 11.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары

11.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.

11.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу

1. Банкроттық түсінігі, белгілері және қағидалары.

2. Фирманың дағдарыстық жағдайының туындауының механизмі компания қызметінің дағдарыс факторлары.

3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің кезеңдері.

4. Дәрменсіздік және банкроттық туралы ҚР заңнамасын нормативті әдістемелік қамтамасыз ету және негіздері.

Тақырыптың мақсаты - Корпорацияның қаржылық дәрменсіздігі және қаржылық сауықтырумен танысу

Тақырыптың міндеттері:

1. Банкроттық түсінігі, белгілері және қағидалары мен танысу.
2. Фирманың дағдарыстық жағдайының туындауының механизмі компания қызметінің дағдарыс факторларын қарастыру.
3. Кәсіпорынның төлемқабілетсіздігінің кезеңдерін зертту.
4. Дәрменсіздік және банкроттық туралы ҚР заңнамасын нормативті әдістемелік қамтамасыз ету және негіздері мен танысу.

Сұрақтардың мазмұны:

Банкроттық түсінігі, белгілері және қағидалары.

Фирманың дағдарыстық жағдайының туындауының механизмі компания қызметінің дағдарыс факторлары.

Кәсіпорынның төлемқабілетсіздігінің кезеңдері. Қаржылық дәрменсіздіктің факторларының жіктелуі. Дәрменсіздік және банкроттық туралы ҚР заңнамасын нормативті әдістемелік қамтамасыз ету және негіздері. Кәсіпорынның балансының қанағаттандырмайтын құрылымын анықтау. Кәсіпорынның төлемқабілеттілігін қалыптастырудың нақты мүмкіншілігін талдау және бағалау. Қаржылық тұрақсыздылығы және инвестициялық тартымдылықтың деңгейі бойынша кәсіпорындарды жіктеу.

Банкроттық нысандары: Бейбіт келісім, қайта құрылу жойылу. Қайта құру процедураларын жүргізу түрлері мен тәртібі, дадағалау, сауықтыру, санация, жұтылу, қосылу конкурстық өндіріс. Корпорация қаржысын дағдарысқа қарсы басқарудағы қаржылық сауықтыру және стратегиясы.

Әдебиет:

1. Белоліпецкий А.Т. Финансы фирм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Финансы предприятия. М., “Банки и биржи”, ЮНИТИ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпоративные финансы. – СПб: Питер, 2001. – 256 с.:ил. – (Серия «Ключевые вопросы»).

28 - ДС. 12. тақырып. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.

12.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері

12.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері

29 -ДС. 12.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

12.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау

Тақырыптың мақсаты – Корпорацияларды қаржылық жоспарлаумен таныстыру

Тақырыптың міндеттері:

1. Қаржылық жоспардың қағидаларымен таныстыру
2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістерін талдау
3. Қаржылық жоспарлау және өндірістік жоспар көрсеткіштерінің байланысын көрсету
4. Стратегиялық, ағымдағы, оперативті қаржылық жоспарлаумен таныстыру
5. Қаржылық жоспар жүйесі мен құрылымдарымен таныстыру

Сұрақтардың мазмұны:

Әдебиет:

1. Белоліпецкі А.Т. Фінансы фірм. ИНФРА. М., Москва, 1998г.
2. Бородин Г.И. и др. Фінансы прадпрыятія. М., “Банкі і біржы”, ЮНІТІ, 1995г.
3. Бочаров В. Корпаратыўныя фінансы. – СПб: Пітэр, 2001. – 256 с.:іл. – (Серія «Ключевые вопросы»).

7. Практыкалык (семинар) сабақтардың тақырыбы мен мазмұны

1 ПС Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негізі мен олардың қаржылық ортасын ұстау.

1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.
- 1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі.
- 1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.
- 1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Фінансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные фінансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные фінансы.- СПб:Пітэр, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефінансы.Спб: Пітэр -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНІТІ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С, англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

2 ПС Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеудің математикалық негіздері.

- 2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы
- 2.2. Дисконттау мен компаундирлеу.
- 2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.
- 2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Фінансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные фінансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные фінансы.- СПб:Пітэр, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефінансы.Спб: Пітэр -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНІТІ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.

7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

3 ПС Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеудің математикалық негіздері.

2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі

2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.

2.7. Аннуитеттер

2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

4 ПС Корпорацияның негізгі капиталы.

3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.

3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың , ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

5 ПС Корпорацияның негізгі капиталы.

3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жаңартудағы ролі.

3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.

3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

6 ПС Корпорацияның айналым капиталы.

4.1. Айналым капиталдың экономикалық мазмұны мен классификациясы.

4.2. Айналым капиталдың ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.

4.3. Компанияның айналым капиталындағы үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.

4.4. Айналым капиталдың қалыптасуының көздері.

4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.

4.6. Айналым капиталды қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

7 ПС Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

5.1. Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы

5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.

5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.

5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.

5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд./ Пер. с англ. - Сиб: Питер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы. - СПб: Питер, 2001. - 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов. - М.: «дело ЛТД», 1995. - 320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие / Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник. - М.: Омега-Л, 2004. - 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер - 2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие - М: ООО «ТК Велби», 2003, - 264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель. - СПб: Питер, 2005. - 320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа / Пер. с англ. - М: Аудит, ЮНИТИ, 1996. - 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. : М.; Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана. Пер. с англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995. - 224р.

8 ПС Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі кірістердің ролі.

6.2. Кірістер функциясы мен классификациясы.

6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) кірістері, олардың құрамы мен құрылымы.

6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістер – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.

6.5. «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.

6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістерді жоғарлаудың әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.

6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.

6.8. Маржиналды кіріс.

6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.

6.10 Таза кіріс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд./ Пер. с англ. - Сиб: Питер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы. - СПб: Питер, 2001. - 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов. - М.: «дело ЛТД», 1995. - 320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие / Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник. - М.: Омега-Л, 2004. - 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер - 2004

3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

9 ПС Корпорацияның меншік капиталы

- 7.1. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы
- 7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.
- 7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.
- 7.4.Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

10 ПС Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

- 8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді заемдық қаржы көздерін тартудың мақсаттары мен қолдануы
 - 8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық заем көздері
 - 8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі
 - 8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру
 - 8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:
- Факторинг,форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004

3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

11 ПС Корпорация капиталының құны мен құрылымы

- 9.1.Капитал құны мен құрылымының ұғымы
- 9.2.Капитаолдың құрылымын анықтаушы факторлар
- 9.3. Капитал құнының түрлері
- 9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері
- 9.5. Капитал левиреджі
- 9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

12 ПС Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

- 11.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.
- 11.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау
- 11.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы
- 11.4. Қаржы стратегиясының міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің жолдары

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004

3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

13 ПС Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы

- 12.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері
- 12.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі
- 12.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары
- 12.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.
- 12.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

14 ПС Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

- 10.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері
- 10.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері
- 10.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.

6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

15 ПС Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

10.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау

10.5. Кірістер мен шығындардың, пайда мен шығындардың жоспары

10.6. Кірістер мен шығындарды; жауапкершілік орталықтарын (бюджеттеу) бақылау.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

2. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
3. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
4. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
5. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорацйя:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
6. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
7. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
8. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

8. Бағалау бойынша ақпарат

Бақылау түрлері (ағымдағы, аралық, қорытынды);

Бақылау әдістері (сұрақ қою, жазбаша жұмыс, тестілер,).

9. Бағаларды қою саясаты

Бағаларды қою саясаты 100 балдық жүйеге негізделеді және балдардың келесідей тәртіпте орналасуын көздейді.

Бағалау баламасы

Білімді бағалаудың жалпы шәкілі

Әріптік жүйе	Балдардың сандық баламасы	Оқу пәнін игерудің %-дық көрсеткіші	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,00	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,00	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағаттанарлықсыз

Пән бойынша қорытынды баға төмендегідей формула бойынша есептеледі:

$$\text{Қорытынды баға} = \frac{PK1 + PK2}{2} * 0,6 + Э * 0,4$$

Студенттердің білімін бағалау критерийлері

- Ең жоғары балды тапсырманы 100% орындаған жағдайда ғана алуға болады;
- Ауызша жауап берген кезде, курстың пәніне сәйкес терминологияны қолдану да бағаға әсер етеді;
- Жазбаша жұмыстарды бағалау барысында рәсімдеу құрылымы, мазмұны, сілтемелері мен стандарттары ескеріледі.

Академиялық мінез-құлық саясаты.

- Оқу үдерісіне белсене қатысып, жоғары мектепте білім алушылардың жүріс-тұрысы мен сыртқы келбетіне қойылатын талаптарды орындау қажет;
- Сабаққа себепсіз кешігуге жол берілмейді;
- Сабақ уақытында ұялы телефондарды сөндіріп тастау керек;
- Кез келген жерде және кез келген уақытта шыдамды, игілікті және ұстамды болу.

10. Оқу пәні мен академиялық этиканың саясаты

Студенттің міндеттері: сабаққа үнемі қатысып отыру, пән бойынша тапсырмаларды тапсыру кестесінің талаптарын орындау, кітапхана мен Интернет-залда әдебиеттермен өздігінен жұмыс жасау.

Студенттердің кешіккеніне, сабақты босатқанына, басқа студенттерге білімді игеру кезінде кедергі келтіретін аудиториядағы тәртібіне деген жауапкершілік «Көкше» академиясының ішкі тәртіп ережелеріне» сәйкес анықталады.

Жазбаша жұмыстар талап етілген уақыттан кеш тапсырылса, бағасы 10%-ға төмендетіледі.

Студенттің қатысуынсыз қорытынды бақылау жүргізілмейді. Емтиханға қатыспаған жағдайлардың барлығы «Көкше» академиясында оқу үдерісін ұйымдастыру ережелеріне» сәйкес реттеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ»
ШЖҚ-ҒЫ РМК

**Практикалық (лабораториялық, студиялық) сабақтарды өткізу бойынша
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚТАР**
Пәннің атауы «КОРПОРАТИВТІК ҚАРЖЫ»

«5B050900-Қаржы» мамандығының студенттеріне арналған
(шифр, мамандықтың атауы)
Оқыту түрі - күндізгі

Көкшетау 2017

ҚР ББМЖМС, оқу жұмыс жоспарлары, дайындық бағыты негізінде (қандай құжаттардың негізінде жасалғаны туралы)

Құрастырған: тің доценті, э.ғ.м. Омаров С.Х.

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / « _____ » _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

С. Садуакасов атындағы аграрлық – экономикалық институтының оқу –әдістемелік комиссиямен мақұлданған

/Хаттама № _____ / « _____ » _____ 2017ж.

Оқу-әдістемелік комиссияның төрағасы _____ Жоламанова У.Ш.

Кіріспе

Практикалық сабақтар студенттердің оқу үдерісінің маңызды бөлігін құрайды. Олар студенттерге дереккөздермен және әдебиеттермен өздігінен жұмыс істеуге, «Жаңа және қазіргі заманның» корпоративтік қаржының негізгі мәселелерін зерттеуге көмектеседі.

Практикалық сабақтардың негізгі мақсаты:

Міндеттері:

- Жаңа және қазіргі заман корпоративтік қаржы өркениетінің әмбебап, дара бейнесін анықтаға қатысты кілт мәселелердің аясын белгілеу;
- Студенттерге негізгі корпоративтік қаржынылық түсініктерді, категорияларды, тауарлық-қаржылық қатынастар мен қазіргі қоғам жаңғыруының тарихи даму кезеңінің аспектілерін игеруге көмектесу;
- Студенттерді алған білімдерін корпоративтік қаржыдағы үдерістерді талдау барысында пайдалануға үйрету.

Практикалық сабақтарды өткізу әдістемесі осындай міндеттерге негізделеді. Олардың тақырыптары дәріс тақырыптарын қайталамайды, керісінше, дәріс курсын тереңдетеді және толықтыра түседі. Сол арқылы корпоративтік қаржының негізгі даму кезеңдерін нақты ғылыми-теориялық материалдардың негізінде қарастыруға, елдегі корпоративтік қаржының дамуындағы басқа үлгілерге тән ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтауға, Жаңа және қазіргі заман корпоративтік қаржы бойынша ғылыми пікірталас нәтижелерімен танысуға мүмкіндік береді.

Практикалық сабақтардың барысында оқытудың репродуктивті және проблемалық технологиясының синтезі жүзеге асады. Репродуктивті оқыту жаппай блиц-сұрақ (тестілер) және жеке сұрақтарды қамтиды. Проблемалық технология семинар сабақтардың диалогтық формасы, проблемалық мәселелерді қою бойынша арнайы тапсырмалар, осы мәселелерді пікірталас барысында талқылау арқылы жүзеге асады.

Практикалық сабақ барысында студенттің бойында корпоративтік қаржының ортақ біртұтас дамушы жүйе ретінде түсінік қалыптасуы керек.

Тәжірибелік сабақтар бағыты

1 ПС Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негізі мен олардың қаржылық ортасын ұстау.

1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.
- 1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі.
- 1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.
- 1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд./ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб: Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.:Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С, англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. Корпорация анықтамасын беріңіз
2. Корпорация қаржылары және олардың функциялары
3. Корпорацияның қаржылық механизмі
4. Корпорация қаржылары ұйымының ішкі жүйесі
5. Компанияның қаражылық құрылымы
6. Ұйым негізгі принциптары және корпорация қаржыларының ролі
7. Корпорацияның қаражылық қызметтерінің мақсаты
8. Компанияның жұмыс жасауының айналым ортасы
9. Дивизионалды басқару құрылымымен корпорация қаржыларын басқару ерекшеліктері
10. Корпорацияның бас қаражылық деканының функциялары

2 ПС Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеудің математикалық негіздері.

- 2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы
- 2.2. Дисконттау мен компаундирлеу.
- 2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.
- 2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. ақшаның уақытша құны ұғымы
2. дисконттау және компаундтау
3. компания капиталының қазіргі және болашақ құны
4. ссудалық пайыздың қарапайым және күрделі мөлшерлемелері
5. қаржылық шешім қабылдауда ақшаның инфляциялық құлдырауының есебі
6. аннуитеттер
7. бағалы қағаздар бойынша дивидендтер және пайыздар
8. бағалы қағаздар бойынша операциялардың табыстылығы

3 ПС Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық есептеудің математикалық негіздері.

- 2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі
- 2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.
- 2.7. Аннуитеттер

2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. ақшаның уақытша құны ұғымы
2. дисконттың анықтамасын беру
3. ссудалық пайыздардың күрделі мөлшерлемені қолдану арқылы қалай қаржылық Есеп жүргізіледі
4. қарапайым және күрделі Есептік мөлшерлеме
5. тізбекті ануитеттерді бағалау қалай жүргізіледі

4 ПС Корпорацияның негізгі капиталы.

- 3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.
- 3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың , ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. Корпорацияның негізгі капиталына анықтама беріндер.
2. Негізгі қаражаттар және негізгі қорларға анықтама беріндер.
3. Айналымнан тыс активтерге анықтама беріндер.
4. Өндірістік және өндірістік емес негізгі қорларға анықтама беріндер.
5. Негізгі өндірістік қаражаттардың мсыныптамасы.
6. Негізгі қаражаттардың құрылымы.
7. Негізгі қаражаттар құрылым жақсарту жолдары.

5 ПС Корпорацияның негізгі капиталы.

- 3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жаңартудағы ролі.
- 3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.
- 3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттіер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. Негізгі қаражаттардың амортизациясы дегеніміз не және амортизацияны Есептеу әдістері қандай?
2. Амортизацияға жатпайтын негізгі қорлардың объектілерін атаңыздар
3. Ұғымдарға анықтамалар беріңіздер: инвестиция, инвестициялық қызмет, инвестициялық кезең, инвестициялық процесс.
4. Капитал салымдарының қаржыландыру көздерін атаңыздар.
5. Негізгі қорлардың ақшалай бағалаудың қандай түрлері бар?
6. Қандай неізгі қаражаттарды бағалау әдістерін білесіздер?

Нұсқа бойынша Есептер шығару арқылы игерген білімін бекіту.

6 ПС Корпорацияның айналым капиталы.

- 4.1. Айналым капиталдың экономикалық мазмұны мен классификаиясы.
- 4.2. Айналым капиталдың ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.
- 4.3. Компанияның айналым капиталындағы үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.
- 4.4. Айналым капиталдың қалыптасуының көздері.
- 4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.
- 4.6. Айналым капиталды қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. Лизингтің негізгі ұғымы
2. Лизингтің сыныптамасы және түрлері
3. Лизингтің артықшылығы және жетіспеушілігі

Сызбаларды қарастыру (10 мин) :

1. Негізгі қаражаттардың сыныптамасы
2. Айналым активтерінің құрылу көздері.

7 ПС Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

- 5.1.Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы
- 5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың,қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.
- 5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.
- 5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.
- 5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.

7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. – корпорация өнімдерін өндіруге және орындалуына шығындар туралы ұғымдарды
2. – шығын деңгейі көрсеткішін, оларды төмендету жолдарын және резервтерін, корпорация өнімдерін өндіруге және орындалуына шығындар, тауарлық шығарылым және өнім орындалуы бойынша шығындарды жоспарлауды зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

8 ПС Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

- 6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі кірістердің ролі.
- 6.2. Кірістер функциясы мен классификациясы.
- 6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) кірістері, олардың құрамы мен құрылымы.
- 6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістер – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.
- 6.5. «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.
- 6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістерді жопарлаудың әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.
- 6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.
- 6.8. Маржиналды кіріс.
- 6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.
- 6.10 Таза кіріс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. корпорация қызметін қаржылық қорлармен қамтамасыз ету және жетілуінде табыстың рөлі
2. табыстың сыныптамы және функциясы
3. корпорацияның тұтас жалпы табысы, оның құрамы және құрылымы
4. өнімнің орындалуынан табыс
5. корпорацияны қаржыландырудың негізгі көздері.

Есептер шығару Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

9 ПС Корпорацияның меншік капиталы

- 7.1. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы
- 7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.

7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.

7.4. Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб: Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С, англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. корпорацияның меншікті капиталы оның құрамы және құрылымы
2. корпорацияның жарғылық капиталы
3. қосымша капитал негізгі қорларды қайта бағалау нәтижесі ретінде
4. корпорацияның қаржылық қорлары
5. корпорацияның ҚҚ пайдалану бағыттарын Есептеу

10 ПС Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

- 8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді заемдық қаржы көздерін тартудың мақсаттары мен қолдануы
- 8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық заем көздері
- 8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі
- 8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру
- 8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:

Факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.

6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. ұзақ мерзімді заемды көздердің түрлері
2. компанияның эмиссиялық қызметі
3. қаржылық құралдарды бағалау
4. краткосрочные заемные источники привлечения ресурсов
5. ұзақ мерзімді несиелер және займдар
6. қаржылық құралдарды бағалау қалай жүргізіледі

11 ПС Корпорация капиталының құны мен құрылымы

- 9.1. Капитал құны мен құрылымының ұғымы
- 9.2. Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар
- 9.3. Капитал құнының түрлері
- 9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері
- 9.5. Капитал левериджі
- 9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. баға ұғымы және капитал құрылымы
2. капитал құрылымын анықтайтын факторлар
3. капитал құнының түрлері
4. капитал құрылымының сыныптамасы
5. капитал құнын бағалау әдісі
6. капитал левериджі
7. капитал құнының байланысы

12 ПС Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

- 11.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.
- 11.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау
- 11.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

11.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің жолдары

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пер. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. Кәсіпорынның қаржылық жағдайы сипаттамасының көрсеткіштері?
2. Ұйымның қаржылық жағдайын талдау мақсатын атаңыздар.
3. Қаржылық талдау мақсатын атаңыздар.
4. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау кезеңдерін атаңыздар.
5. Қандай резерв түрлері бар?
6. Ликвидтілік коэффициентін Есептеу қалай жүргізіледі?
7. Төлем қабілеттілігінің негізгі белгілерін атаңыздар.
8. Рентабельділік көрсеткіштерін Есептеу қалай жүргізіледі?
9. Түсімдердің (кірістердің) айналу нәтижелілігі көрсеткіштері (эффективности оборота поступлений) қалай Есептеледі ?
10. Қандай көрсеткіштер кәсіпорынның банкроттық мүмкіндігін бағалау үшін көрсеткіштер тізіміне кіреді?
11. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын бағалаудың отандық әдістерін атаңыз.
12. Мүліктік жағдайды бағалау көрсеткіштерін атаңыздар.
13. Баланстық модель мәні?
14. Экономикалық мағына бойынша қаржылық коэффициенттердің сипаттамасын беріңіз.
15. Нарықтық тұрақтылықты бағалау үшін көрсеткіштерді Есептеу қалай жүргізіледі?
16. Қаржылық жағдай типтерін атаңыз.

Есептерді шешу арқылы игерген білімді бекіту. (Есептер қосымшада беріледі)

13 ПС Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы

- 12.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері
- 12.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі
- 12.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары
- 12.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.
- 12.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.

3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пер. с англ.- Сиб: Питер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Питер, 2005.-320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

- 1— корпорацияның қаржылық тұрақсыздығы және қаржылық сауықтырылуы туралы ұғымдарды .
- 2— банкроттық белгілерін, фирма жағдайының пайда болу механизмін, дағдарыс факторын, кәсіпорынның баланс құрылымының тұрақсыздығын және қанағатсыздығын зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

14 ПС Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

- 10.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері
- 10.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері
- 10.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, Джозеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и практика. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пер. с англ.- Сиб: Питер, 2006. — 784 с.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. Анализ финансовой отчетности: учеб.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Питер, 2005.-320с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. қаржылық жоспарлау мақсаты және қағидалары
2. қаржылық жоспардың негізгі әдістері
3. стратегиялық қаржылық жоспар
4. ағымды және жедел қаржылық жоспарды
5. перспективалық қаржылық жоспарлау
6. табыстың және шығыстың, пайданың және шығынның жоспары

7. табыстарды және шығындарды бақылау

15 ПС Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

10.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау

10.5. Кірістер мен шығындардың, пайда мен шығындардың жоспары

10.6. Кірістер мен шығындарды; жауапкершілік орталықтарын (бюджеттеу) бақылау.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

1. қаржылық жоспарлау мақсаты және қағидалары
2. перспективалық қаржылық жоспардың негізгі әдістері
3. жедел қаржылық жоспар
4. шығарылған рентабельділік қағидалары
5. стратегиялық қаржылық жоспар

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №1.

Тақырып 1: Корпорация қаржысы ұйым негізі және қаржылық орта мазмұны

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1.Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2.Тірек білімді талдау 2.3.Шағын топтарда жұмыс	Оқушылардан ауызша сұрау Сөзжұмбақ құрастыру Әр студенттің жұмысын талдау	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Сөзжұмбақ құрастыру	Сөздік, эвристикалық Сөздік

2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 1: Корпорациялар қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы ортасының мазмұны.

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда қаржылық корпорация құрылымы және оның функциялары туралы түсінікті қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – ұғым және мазмұнды зерттеу барысында алынған білімді нығайту. Кәсіпорын қаржыларының, кәсіпкерлік қызметтің, ұйымдастырудың негізгі принциптерінің және корпорация қаржылары ролінің даму кезеңдері.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрақ, шағын топтарда жұмыс

Балдарды қою саясаты :

Маңызды ұғымдар: корпорация, қаржылар, қызмет, құрылым.

ПС1	фронталды сұрақ шағын топтарда жұмыс	1 1
	СӨЖ 1 қорғау	1
	Барлығы	3

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (15 мин):

1. Корпорация анықтамасын беріңіз
2. Корпорация қаржылары және олардың функциялары
3. Корпорацияның қаржылық механизмі
4. Корпорация қаржылары ұйымының ішкі жүйесі
5. Компанияның қаражылық құрылымы
6. Ұйым негізгі принциптары және корпорация қаржыларының ролі
7. Корпорацияның қаражылық қызметтерінің мақсаты
8. Компанияның жұмыс жасауының айналым ортасы
9. Дивизионалды басқару құрылымымен корпорация қаржыларын басқару ерекшеліктері

10. Корпорацияның бас қаражылық деканының функциялары

Шағын топтарда жұмыс (40 мин): Алдын-ала топ 5-7 адамнан 4-5 шағын топқа бөліседі, әрбір топ негізгі өткен тақырып бойынша сөзжұмбақ құрастырулары қажет. Жұмыс жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады, ал қалған топтар оқылған тақырып бойынша терминдерді және ұғымдарды тауып алады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 1 тапсырмаларын беру (5 мин): Кәсіпорынның қаржыларын басқару жүйесін талдау.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №2.

Тақырып 2: Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2. Тірек білімді талдау 2.3. Шағын топтарда жұмыс 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Сөзжұмбақ құрастыру Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Сөзжұмбақ құрастыру Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 2: Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

Мақсаты мен міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда қаржы-несиелік шешім қабылдауда қаржы-экономикалық Есеп-қисаптардың математикалық негіздері туралы ұғымды қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – алынған уақытша ақша құны, қарапайым және күрделі пайыздар оның мөлшерлемелері, қаржылық шешім қабылдауда дағдарысты Есептеу, сонымен қатар аннуитеттер олардың бағалы қағаздармен табыстылығы ұғымдарды зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылатын дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрақ Есептер шығару

Балдарды қою саясаты:

ПС2	фронталды сұрақ Есептер шығару	1 1
	СӨЖ 1 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: қарапайым және күрделі пайыздар, аннуитет, капитал, қаржы, дивиденд, ссудалық пайыз.

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (15 мин):

9. ақшаның уақытша құны ұғымы
10. дисконттау және компаундтау
11. компания капиталының қазіргі және болашақ құны
12. ссудалық пайыздың қарапайым және күрделі мөлшерлемелері
13. қаржылық шешім қабылдауда ақшаның инфляциялық құлдырауының есебі
14. аннуитеттер
15. бағалы қағаздар бойынша дивидендтер және пайыздар
16. бағалы қағаздар бойынша операциялардың табыстылығы

Есептер шығару (30)

Оқытушы 1,2, 3, 4 және т.б. мысалдардың шешімін көрсетеді, кейін студенттер 1,2, 3, 4 Есептерді шығарады. Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 2 тапсырмаларын беру (5 мин): Кәсіпорынның бухгалтерлік балансымен танысу

ТАҚЫРЫП БОЙЫНША ЕСЕПТЕР ШЫҒАРУ:

Мысал №1: Бастапқы сома $P=3000$ д.е банкқа жылдық $i=12\%$ (қарапайым пайыз) 18 наурыз 2003 жылдан 20 қазан 2003 жылға дейінгі мерзіммен салынды. Пайызды Есептеу тәжірибесінен өсірілген соманы табу.

Пайызды Есептеу неміс тәжірибесінде жылдың ұзақтығы $K = 360$ күн, $t = 14$ (наурыз) + 6×30 (сәуір, мамыр, маусым, шілде, тамыз, қыркүйек) + 20 (қазан) – 1 (шоттың ашу және жабу күні әрдайым бір күн болып саналады) = 213 күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 * (1 + 0,12 \times 213/360) = 3213$ а.б.

Француздық тәжірибеде жылдың ұзақтығы $K = 360$ күн, $t = 14$ (наурыз) + 30 (сәуір) + 31 (мамыр) + 30 (маусым) + 31 (шілде) + 31 (тамыз) + 30 (қыркүйек) + 20 (қазан) – 1 (шоттың ашу және жабу күні әрдайым бір күн болып саналады) = 216 күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 * (1 + 0,12 \times 216/360) = 3216$ а.б.

Ағылшындық тәжірибеде жылдың ұзақтығы $K = 365$ күн, $t = 216$ күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 * (1 + 0,12 \times 216/360) = 3213,04$ а.б.

Мысал №2: Бастапқы сома $P=3000$ а.б. Жылдың бірінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_1 = 15\%$ жылдық қолданылды, жылдың екінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_2 = 12\%$ жылдық қолданылды.

Сонда өсірілген сома $S = P (1 + n_1 * i_1 + i_2 + n_2) = 3000 * (1 + 0,5 \times 0,15 + 0,5 \times 0,12) = 3405$ а.б.

Есеп №1: Бастапқы сома $P=2000$ тг. банкқа $i=15\%$ жылдық (қарапайым пайыз) 19 ақпан 2003 жылдан 27 қараша 2003 жылға дейінгі мерзіммен салынды. Пайызды Есептеу тәжірибесінен өсірілген соманы табу.

Есеп №2: Бастапқы сома $P=4000$ а.б. Жылдың бірінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_1 = 11\%$ жылдық қолданылды, жылдың екінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_2 = 14\%$ жылдық қолданылды. Өсірілген соманы табу керек. (4500 д.е).

Мысал №2 Ссуда 50 000 теңге мөлшерінде жары жылға қарапайым пайызбен 28% жылдық берілді. Өсірілген соманы анықта.

Шешімі Формула (1.7)

$S = 50\,000 (1 + 0,5 * 0,28) = 57\,000$ (теңге).

Мысал № 2 Кредит 10 000 000 теңге мөлшерінде 2 наурыздан 11 желтоқсанға дейін 30 % жылдық, жоғарғы жыл берілді. Әр түрлі нұсқадағы (қарапайым және нақты) пайызды Есептеу үшін өсірілген сома мөлшерін анықтау.

Шешімі

1. Нақты пайыз кезінде аламыз $d = 284$. Формула (1.8) бойынша аламыз $S = 10\,000\,000 (1 + 284/366 \cdot 0,30) = 12\,327\,868$ (теңге).
2. Қарапайым пайыз нақты ссуда күн саны үшін $S = 10\,000\,000 (1 + 284/360 \cdot 0,30) = 12\,366\,666$ (теңге).
3. Қарапайым пайыз жақын ссуда күні саны үшін ($d = 280$). Формула (1.8) бойынша аламыз $S = 10\,000\,000 (1 + 280/360 \cdot 0,30) = 12\,333\,333$ (теңге).

Есеп №1

Кредит 20 000 000 теңге 3,5 жылға беріледі. Пайыз мөлшерлемесі бірінші жылға - 30%, әрбір келесі жарты жылға ол 1% қысқарады. Өсіру көейтіндісін және өсірілген соманы анықта.

Шешімі

Формула (1.15):

$$K_n = 1 + 0,3 + 0,5 (0,29 + 0,28 + 0,27 + 0,26 + 0,25) = 1,975.$$

Формула (1.14):

$$S = 20\,000\,000 \cdot 1,975 = 39\,500\,000 \text{ (теңге).}$$

Есеп №2

Аударым кезеңі үшін бастапқы капитал мөлшері 25 000 000 теңге 40 000 000 теңгеге өседі. Егер 28 % жылдық қарапайым пайыз мөлшерлемесі қолданылса.

Шешімі

Формула (1.10) бойынша $n = (40\,000\,000 - 25\,000\,000) / (25\,000\,000 \cdot 0,28) = 2,14$ жыл аламыз.

Мысал №1

Қарапайым пайыз мөлшерлемесінде бастапқы капитал мөлшерлемесі 24 000 000 теңге бір жылдан кейін 30 000 000 теңгеге жетеді.

Шешімі

Формула (1.13) бойынша анықтаймыз

$$i = (30\,000\,000 - 24\,000\,000) / (24\,000\,000 \cdot 1) = 0,25 = 25\%$$

Мысал №2

Кредит қарапайым ставка бойынша 26% жылдық 250 күнге беріледі. Егер 40 000 000 теңгені қайтару керек болса, заем алушы алатын соманы және пайыздық ақша сомасын Есептеу қажет.

Шешімі

Формула (1.9) (дисконттау операциясы):

$$P = \frac{S}{1 + ni}$$

$$P = 40\,000\,000 / (1 + 250/365 \cdot 0,26) = 33\,955\,857 \text{ (теңге).}$$

$$I = 40\,000\,000 - 33\,955\,857 = 6\,044\,143 \text{ (теңге).}$$

Есеп №1

Кредит 20%-дық қарапайым Есептілік қойылым (ставка) бойынша жарты жылға берілді. Егер 30 000 000 теңгені қайтару талап етілсе, несие алушының (несиегер) қандай сомада кредит алғанын және дисконттың мөлшерін Есептеп табыңыз.

Шешімі

Формула бойынша (2.4) аламыз

$$P = 30\,000\,000 (1 - 0,5 \cdot 0,2) = 27\,000\,000 \text{ (теңге).}$$

Осыдан кейін

$$D = S - P = 30\,000\,000 - 27\,000\,000 = 3\,000\,000 \text{ (теңге).}$$

Мысал №1

Кредит жарты жылға 20% қарапайым Есептік мөлшерлеме бойынша беріледі. Егер 30 000 000 теңгені қайтару керек болса, заем алушы алатын соманы және дисконттың мөлшерін Есепте.

Шешімі

Формула (2.4) бойынша аламыз

$$P = 30\,000\,000 (1 - 0,5 \cdot 0,2) = 27\,000\,000 \text{ (теңге)}$$

$$D = S - P = 30\,000\,000 - 27\,000\,000 = 3\,000\,000 \text{ (теңге).}$$

Есеп №1

9 000 000 теңге алуды қамтамасыз ететін Есептік мөлшерлемені анықтау, егер жарты жылға ссуда 10 000 000 теңге сомасында берілетін болса.

Шешімі

Формула (2.7):

$$d = (10\,000\,000 - 9\,000\,000) / (10\,000\,000 * 0,5) = 0,2 = 20\%$$

Мысал №1. Бастапқы сома $P = 5000$ теңге банкке $n=2$ жылға $i = 15\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Сонда өсірілген сома екі жылдан кейін $S = P(1+i)^n = 5000(1+0,15)^2 = 6612,5$ теңге.

Есеп № 1. Бастапқы сома $P = 7000$ тг. банкке $n=3$ жылға $i = 10\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Өсірілген соманы табу.

Есеп №2. Бастапқы сома $P = 3000$ тг., өсірілген сома $S = 4000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл. Күрделі пайыз мөлшерлемесін табу керек.

Есеп №3. Бастапқы сома $P = 6000$ тг., өсірілген сома $S = 7200$ тг., $i = 10\%$ жылдық (күрделі пайыз). Аударым кезеңін анықтау.

Есеп №4. Бастапқы сома $P = 2000$ тг., өсірілген сома $S = 3500$ тг., аударым кезеңі $n = 3$ жыл. Сонда күрделі пайыз мөлшерлемесі

$$i = \sqrt[n]{S/P} - 1 = \sqrt[3]{3500/2000} - 1 = 0,205 (=20,5\% \text{ жылдық}).$$

Есеп №5. Бастапқы сома $P = 3000$ тг., өсірілген сома $S = 4000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл. Күрделі пайыз мөлшерлемесін табу керек.

Мысал №1. Өсірілген сома $S = 7000$ тг., аударым кезеңі $n=2$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 12\%$ жылдық. Сонда бастапқы сома $P = S / (1+i)^n = 7000 / (1 + 0,12)^2 = 5580,36$ тг.

Мысал №2. Өсірілген сома $S = 6000$ тг., аударым кезеңі $n=3$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 15\%$ жылдық. Бастапқы соманы табу керек

Есеп № 1. Бастапқы сома $P = 6000$ теңге банкке $n=2,5$ жылға $i = 20\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Өсірілген соманы екі тәсілмен анықтаймыз.

$$S = P(1+i)^n = 6000(1 + 0,2)^{2,5} = 9464,65 \text{тг.}$$

$$S = P(1+i)^{[n]} * (1 + \{n\} * i) = 6000(1+0,2)^2 (1+0,5*0,2) = 9504 \text{тг}$$

Есеп № 2. Өсірілген сома $S = 800\,000$ тг., аударым кезеңі $n=4$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 14\%$ жылдық. Сонда бастапқы сома $P = S / (1+i)^n = 800\,000 / (1 + 0,14)^4 = 473\,644,23$ тг.

Есеп № 3. Бастапқы сома $P = 100\,000$ тг., $n=2$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_1=15\%$ жылдық қолданылды, кейін $n_2=3$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_2=12\%$ жылдық қолданылды.

Сонда өсірілген сома $S = P(1+i_1)^{n_1}(1+i_2)^{n_2} = 100\,000(1+0,15)^2(1+0,12)^3 = 5574,05$

Есеп № 4. Бастапқы сома $P = 4000$ тг., $n=3$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_1=11\%$ жылдық қолданылды, кейін $n=2$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_2=14\%$ жылдық қолданылды. Өсірілген соманы табу керек.

Есеп № 5. Бастапқы сома $P = 7000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 12\%$ жылдық квартал сайын. Өсірілген соманы табамыз.

$m = 4$ (жылына 4 квартал). Онда өсірілген сома $S = P(1 + j/m)^{nm} = 7000(1+0,12/4)^{2*4} = 8867,39$ тг.

Есеп № 6. Бастапқы сома $P = 6000$ тг., аударым кезеңі $n = 3$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 12\%$ жылдық квартал сайын. Өсірілген соманы табамыз.

Есеп № 7. Бастапқы сома $P = 7000$ тг., аударым кезеңі $n=2$ жыл, күрделі пайыз кезеңі $i = 12\%$ жылдық. Пайыздарды аудару үздіксіз орындалады. Өсірілген соманы табу керек.

$$S = S_0 e^{ni} = 7000 e^{2*0,12} = 8898,74 \text{ тг.}$$

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №3.

Тақырып 2: Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		

2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер шығару	Оқытушы сұрағына жауап	Сөздік
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің жұмысын талдау	Есептер шығару	
2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау		Бағаларын тыңдау	
2.5. СӨЖ тапсыру	СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 3: Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

Мақсаты мен міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда қаржы-экономикалық Есеп-қисаптардың құрылым негізгі кезеңдерінің ұғымын қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – капиталдың қазіргі және болашақ құны, пайыздық мөлшерлеменің қарапайым және күрделі эквиваленттілігі ұғымын зерттеу барысында алынған білімдерді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, Есептер шығару

Балдарды қою саясаты :

ПС 3	фронталды сұрау	1
	Есептер шығару	1
СӨЖО	СӨЖ №2 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар : аннуитет, пайыз , мөлшерлеме, табыс, корпорация, ссудалық пайыз.

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (15 мин):

6. ақшаның уақытша құны ұғымы
7. дисконттың анықтамасын беру

8. ссудалық пайыздардың күрделі мөлшерлемесі қолдану арқылы қалай қаржылық Есеп жүргізіледі
9. қарапайым және күрделі Есептік мөлшерлеме
10. тізбекті ануитеттерді бағалау қалай жүргізіледі

Шағын топтарда жұмыс (35мин): Алдын-ала топ 4-5 шағын топқа 5-7 адамнан бөлінеді, әрбір топ Есептер шығарып, аудитория алдында қорғаулары қажет.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 3 тапсырмаларын беруін (5 мин): Таңдалған кәсіпорын бойынша негізгі капиталдың динамикасына және құрылымына талдау жасау.

Қарапайым пайыз үшін инфляция ескерілетін мөлшерлеме. Фишер формуласы.

Мысал 1. Аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 14%. Нақты табыстылықты $i = 12\%$ жылдық (күрделі пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Есеп 1. Бастапқы сома $n = 3$ жылға ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесі $i_a = 20\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі 1-жылы – 16%, 2-жылы – 14%, 3-жылы – 13% құрады. Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ жыл $I = (1+0,16)(1+0,14)(1+0,13) = 1,496$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,496$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $i = (1 + i_a) / \sqrt[n]{1 + a} - 1 = 0,05$ ($= 5\%$ жылдық).

Есеп 2. Аударым кезеңі $n = 3$ айына, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 2%. Нақты табыстылықты $i = 5\%$ жылдық (қарапайым пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Күтілетін инфляция индексі аударым кезінде $n = 3$ ай $I_n = (1+0,02)^3 = 1,061$, яғни a инфляция деңгейі қарастырылып отырған кезеңде $i_a = 0,061$. Онда $i_a = (ni + a + nia)/n = (0,25 \times 0,05 + 0,061 + 0,25 \times 0,05 \times 0,061)/0,25 = 0,297$ ($= 29,7\%$ жылдық).

Есеп 3. Аударым кезеңі $n = 6$ айына, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 1,5%. Нақты табыстылықты $i = 6\%$ жылдық (қарапайым пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Мысал 2. Бастапқы сома сәуір-маусым мерзігі ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесі $i_a = 15\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі сәуірде 1%, мамырда – 1,5%, маусымда - 2%. Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ ай $I_n = (1+0,01)(1+0,015)(1+0,02) = 1,046$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,046$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $I = (ni_a - a)/(n + na) = (0,25 \times 0,15 - 0,046)/(0,25 + 0,25 \times 0,046) = -0,033$ ($-3,3\%$ жылдық), яғни операция шығынды.

Есеп 2. Бастапқы сома қаңтар-маусым мерзігі ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесі $i_a = 25\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі қаңтарда 0,5% құрады, ақпанда – 2%, наурызда - 1%, сәуірде – 0,5%, мамырда – 3%, маусымда - 1%. Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Күрделі пайыз үшін инфляцияны ескеретін мөлшерлеме.

Мысал 1. Күтілетін инфляция индексі аударым кезінде $n = 3$ ай $I_n = (1+0,14)^3 = 1,48$, яғни a инфляция деңгейі қарастырылып отырған кезеңде $i = 0,48$.

Онда $i_a = (1 + i_a) / \sqrt[n]{1 + a} = 0,197$ ($= 19,7\%$ жылдық).

Есеп 1. Аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 14%. Нақты табыстылықты $i = 12\%$ жылдық (күрделі пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Мысал 2. Бастапқы сома $n = 3$ жылға ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесі $i_a = 20\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі 1-жылы – 16%, 2-жылы – 14%, 3-жылы – 13% құрады. Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ жыл $I = (1+0,16)(1+0,14)(1+0,13) = 1,496$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,496$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $i = (1 + i_a) / \sqrt[n]{1 + a} - 1 = 0,05$ ($= 5\%$ жылдық).

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №4.

Тақырып 3: Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2. Тірек білімді талдау 2.3. Есептер шығару 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Есептер шығару Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Есептер шығару Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 4: Тақырып 3: Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда корпорацияның негізгі капиталының жалпы мінездемесінің ұғымын қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – негізгі капитал мінездемелерінің көздерін және оның корпорация қаржыларын ұйымдастырудағы рөлін, негізгі қаражаттарды бағалау және қайта бағалауды қаржыландыру тәсілдерін, негізгі қаражаттардың ұдайы өндіріс факторлары ұғымдарын зерттеу барысында алынған білімдерді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, Есептер шығару

Балдарды қою саясаты :

ПС4	фронталды сұрау, Есептер шығару	1 1
	Барлығы	2

Маңызды ұғымдар : корпорация, негізгі қаражаттар, активтер, бағалау, негізгі қорлар, инвестиция.

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (15 мин):

1. Корпорацияның негізгі капиталына анықтама беріңдер.
2. Негізгі қаражаттар және негізгі қорларға анықтама беріңдер.
3. Айналымнан тыс активтерге анықтама беріңдер.
4. Өндірістік және өндірістік емес негізгі қорларға анықтама беріңдер.
5. Негізгі өндірістік қаражаттардың мсыныптамасы.
6. Негізгі қаражаттардың құрылымы.
7. Негізгі қаражаттар құрылым жақсарту жолдары.

Нұсқа бойынша Есептер шығару (40 мин)

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 3 тапсырмаларын беру (5 мин): Таңдалған кәсіпорынның айналым капиталының динамикасына және құрылымына талдау жасау.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №5. Тақырып 3: Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық Сөздік
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер шығару	Оқытушы сұрағына жауап	
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің жұмысын талдау	Математикалық Есептеу бойынша қойылған Есептерді шығару	
2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау	СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Бағаларын тыңдау	
2.5. СӨЖ тапсыру		СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеси: сабаққа		

	қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		
--	---	--	--

ПС 5: Тақырып 3: Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері

Мақсаты мен міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда корпорацияның негізгі капиталы ұғымын қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – корпорация капиталының қаржыландыру тәсілдері, негізгі қаражаттарды қайта бағалауды бағалау және капитал салымдарын қаржыландыру негізгі мінездемесін зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, решение задач

Балдарды қою саясаты :

ПС5	фронталды сұрау, решение задач	1 1
СӨЖО	СӨЖ №3 қорғау	1,0
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар : қарапайым және күрделі пайыздар, негізгі қаражаттар, қаржылық салымдар.

Жоспар бойынша фронталды сұрау (15 мин):

1. Негізгі қаражаттардың амортизациясы дегеніміз не және амортизацияны Есептеу әдістері қандай?
2. Амортизацияға жатпайтын негізгі қорлардың объектілерін атаңыздар
3. Ұғымдарға анықтамалар беріңіздер: инвестиция, инвестициялық қызмет, инвестициялық кезең, инвестициялық процесс.
4. Капитал салымдарының қаржыландыру көздерін атаңыздар.
5. Негізгі қорлардың ақшалай бағалаудың қандай түрлері бар?
6. Қандай неізгі қаражаттарды бағалау әдістерін білесіздер?

Нұсқа бойынша Есептер шығару (40 мин)

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 5 тапсырмаларын беру (5 мин): Таңдалған кәсіпорын өніміне талдау жасау

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №6.

Тақырып 4: Корпорацияның айналым капиталы

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	

1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық Сөздік
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер тапсыру	Оқытушы сұрағына жауап	
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің жұмысын талдау	Қойылған мәселелерді шешу	Мәселелі Есепті шешу
2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау	СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Бағаларын тыңдау	
2.5. СӨЖ тапсыру		СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 6: Т-4. Корпорацияның айналым капиталы

Мақсаты мен міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда корпорацияның айналым капиталы туралы ұғымды қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – айналым қаражаттарының мәні мен бағалау, айналым капиталында үйлесімді қажеттігін анықтау және сы қажеттіліктерді анықтайтын факторлар, дебиторлық және кредиторлық қарыз, айналым капиталының тиімділігі.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, шағын топтарда жұмыс

Баллдарды қою саясаты :

ПС6	фронталды сұрау, шағын топтарда жұмыс	2
СӨЖО	СӨЖ №4 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: пайыздық мөлшерлеме, дисконт, Есептік мөлшерлеме, айналым капиталы, дебиторлық қарыз, кредиторлық қарыз, инвестор.

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (5 мин):

4. Лизингтің негізгі ұғымы
5. Лизингтің сыныптамасы және түрлері
6. Лизингтің артықшылығы және жетіспеушілігі

Сызбаларды қарастыру (10 мин):

1. Негізгі қаражаттардың сыныптамасы
2. Айналым активтерінің құрылу көздері.

Шағын топтарда жұмыс (30 мин): Алдын-ала топ 4 шағын топтарға 5-7 адамнан бөлінеді. Әрбір топқа жағдайлық Есептер ұсынылады, онда айналым капиталының экономикалық тиімділігінің мақсаттылығы туралы қорытынды шығару. Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 6 тапсырмаларын беру (5 мин): Бақылау жұмысына дайындалу.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №7.

Тақырып 5: Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Кейс әдісі 2.2. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.3. СӨЖ тапсыру	Тапсырмаларды тапсыру Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Қойылған жағдайларды шешу Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Жағдайлы Есептерді шешу
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 7: Тақырып 5: Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – корпорация өнімдерін өндіруге және орындалуына шығындар туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – шығын деңгейі көрсеткішін, оларды төмендету жолдарын және резервтерін, корпорация өнімдерін өндіруге және орындалуына шығындар, тауарлық шығарылым және өнім орындалуы бойынша шығындарды жоспарлауды зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: кейс әдісі

Балдарды қою саясаты :

ПС7	Кейс әдісі	2
СӨЖО	СӨЖ №5 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: корпорация, шығындар, өндіріс, төлем, шығыс, табыс, өзіндік құн.

СӨЖ 7 тапсырмаларын беру (5 мин): Кәсіпорынның пайда және шығын туралы есебімен танысу.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №8.

Тақырып 6: Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық Сөздік
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер шығару	Оқытушы сұрағына жауап	
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің жұмысын талдау	Есептер шығару	
2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау	СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Бағаларын тыңдау	
2.5. СӨЖ тапсыру		СӨЖ жазу	

3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		
---------------------	--	--	--

ПС 8:Тақырып 6: Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда корпорация табыстарын құру және орналастыру туралы ұғымды қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – кәсіпорынның даму шартында табыстардың рөлін, табыс функцияларын, корпорацияны қаржыландыру орындалатын негізгі көздерінен табысты, табыс сипаттамасы, жалпы табысты орналастыру механизмін зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, Есептер шығару

Баллдарды қою саясаты:

ПС8	фронталды сұрау Есептер шығару	1 1
СӨЖО	№ 1 Межелік бақылау	9

Маңызды ұғымдар: корпорация , жалпы табыс, пайда , баланс, қызмет.

Жоспар бойынша фронталды сұрақ (5 мин):

6. корпорация қызметін қаржылық қорлармен қамтамасыз ету және жетілуінде табыстың рөлі
7. табыстың сыныптамасы және функциясы
8. корпорацияның тұтас жалпы табысы, оның құрамы және құрылымы
9. өнімнің орындалуынан табыс
10. корпорацияны қаржыландырудың негізгі көздері.

Есептер шығару (40 мин): Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 8 тапсырмаларын беру (5 мин) : Кәсіпорын пайдасына талдау жасау.

Есепті шешу мысалдары:

Есеп 1

Жоспарланған жылға бірінші жарты жылға кассалық әдіспен сату жоспарын келесі мәліметтер негізінде құрастыру:

- 1.

2. Кәсіпорын орташа 70% өнімді несиеге алады, 30% — қолма-қол Есеп.
3. Әдетте кәсіпорын өзінің контрагенттеріне жеңілдік шартымен несие ұсынады – бір ай ішінде түсірілімнен кейін төлем – бағаға қосылу - 0%, бір айдан кейін екіге дейін – 5%, екіден үшке дейін - 10%.
4. Статистика көрсетеді, 70% төлемдер контрагенттермен уақытылы төленеді, яғни ұсынылған жеңілдік ай ішінде, 30% келсі ай ішінде төленеді.
5. Кәсіпорын айына 1,5% өсу екпінімен натуралды өрнек көлемін өсіруді көздейді.
5. Инфляцияның болжамданған деңгейі — 1% айына. Есептік жылы қарашада тауарлы өнім шығару 200 мың тг., желтоқсанда — 210 мың тг. құрады.

Шешімі

Ай	Өнімнің тауарлық шығарылымы		Сату көлемі		Несиеге сату		Қорытынды сату жоспары
	Жыл басына баға	Дағдарыс есебімен	Қолма-қол Есеппен	несиеге	1 айға	2 айға	
1	2	3	4	5	6	7	8=4+6+7
Қараша	200 210	200	60	140 147	98 102,9	42	209,4 215,0
Желтоқсан	213	210	63 64,5	150,5	105,3	44,1	219,0
Қаңтар	216,5	215 218,8	65,6	153,2	107,2	45,2	222,2 225,8
Наурыз	219,7	221,9	66,6	155,3	108,7	46,0	229,2
Сәуір	223	225,4	67,5	157,4	110,5	46,6	
Мамыр	226,3	228,8	68,7	160,1	112,1	47,4	
Маусым	229,7	232,3	69,7	162,6			

Есеп 2

Кәсіпорынның негізгі өнім шығарылымы 450млн.тг көлемінде жоспарланған, өндірістік қызмет сипаттамасы 35 млн.тг. Жартылай фабрикаттың құны жоспарланған жылы 40млн.тг құрайды, одан 80%меншікті өндірісіне. Аяқталмаған өндіріс(АӨ) мөлшері жоспарланған жыл соңында 20 млн.тг. өседі.

Дайын өнім қалдығы қоймады кезең басында 40млн.тг құрады, кезең соңында 30 млн.тг. Тауарлы, орындалған және жалпы өнім көлемін анықтаңыздар.

Есеп 3

Фирма тұрмыстық электрқұралдарды шығарады, сату көлемін көбейтуді жоспарлайды жолымен:

А. Шектеулерді алу сатып алушылардың несие қабілеттіліктер бойынша коммерциялық несие ұсынуына. Маркетологтар болжайды, бұл өлшем сату көлемін 120 дан 140 млн.тг. көтереді инкассация кезеңін толығымен кәсіпорын бойынша 35 тен 45 күнге көбейеді. Қосымша пайда өскен пайдадан 0,25тг. 1 тг.сатудан құрайды. Үмітсіз қарыз мүмкіншілігі жағна тұтынушылар бойынша – 10%.

Б. Коммерциялық несиеңіз 30-дан 40 күнге мерзімі ұлғаюы. Күтіледі, бұл табысты 20 млн.тг. қосымша үлкейтеді, бірақ инкассация кезеңін 45 күнге көбейтеді, ал үмітсіз дебиторлық қарыз ықтималдығы түсірулердің өсу шегіне – 15%.

Есеп 4

Қаңтарда өнімді орындаудан пайда 50 мың тг.құрайды; келесі айда күтіледі оның өсу екпіні айына 1%. Шикізат шығындары орындалу көлемінің 30% құрайды. Шикізат оның қолданысына дейін ай бұрын сатып алынады және алғаннан кейін екі айдан кейін төленеді. Маусымдағы ақша қаражаттарының ағымын Есептеңіз шикізаттарды иеленуімен байланысты.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №9.

Тақырып 7: Корпорацияның меншік капиталы

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және
	Оқытушының	Студенттің	

			тәсілдер
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2. Тірек білімді талдау 2.3. Жағдайлы Есептер шығару 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Есептер тапсыру Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Жағдайлы Есептерді шығару және оларды қорғау Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 9: Т-7. Корпорацияның меншік капиталы

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – оқушыларда корпорацияның меншікті капиталы ұғымын қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – корпорацияның меншікті капиталы ұғымын және мәнін, оның құрылымы мен құрамын зерттеу барысында алынған білімді жалпылау. Жарғылық капитал корпорацияның меншікті қаражаттарының негізгі алғашқы көзі. Корпорацияның қаржылық қорлары қалыптасу көздері және оларды пайдалану бағыттары.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, жағдайлық Есеп

Политика выставления баллов:

ПЗ9	фронталды сұрау, жағдайлық Есеп	1 1
СӨЖО	СӨЖ № 7 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: бағалау, капитал, қайта бағалау, жарғылық капитал.

Жоспар бойынша фронталды сұрау (10 мин):

6. корпорацияның меншікті капиталы оның құрамы және құрылымы
7. корпорацияның жарғылық капиталы
8. қосымша капитал негізгі қорларды қайта бағалау нәтижесі ретінде
9. корпорацияның қаржылық қорлары
10. корпорацияның ҚҚ пайдалану бағыттарын Есептеу

Жағдайлы Есеп (40 мин): Алдын-ала топ 4 шағын топтарға 4-6 адамнан бөлінеді, бизнестің (ЖШС, кооператив, АҚ, ЖК) ұйымдастырудың ұйымдық-құқықтық формасын таңдауын дәлелдеу және меншікті капиталдың және оның көлемінің құрылу көздерін таңдау салдары. Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №10.
Тақырып 8: Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру .

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2. Тірек білімді талдау 2.3. Шағын топтарда жұмыс 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Сиуденттерге жағдайлы Есеп тарату Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Қойылған мәселені шешу Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 10: Тақырып 8: Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру .

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – қаржыландырудың заемды көздері туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – қаржыландырудың ұзақ мерзімді заемды көздердің ұғымын және мәнін, компанияның эмиссиялық қызметін, қаржылық құралдарды бағалау, қорларды тартудың қысқа мерзімді заемды көздерін зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, шағын топтарда жұмыс

Маңызды ұғымдар: ресурс, бағалау, несие, займ.

Балдарды қою саясаты:

ПС10	фронталды сұрау, шағын топтарда жұмыс	1 1
СӨЖО	СӨЖ № 8 қорғау	1,0

Жоспар бойынша фронталды сұрау:

7. ұзақ мерзімді заемды көздердің түрлері
8. компанияның эмиссиялық қызметі
9. қаржылық құралдарды бағалау
10. краткосрочные заемные источники привлечения ресурсов
11. ұзақ мерзімді несиелер және займдар
12. қаржылық құралдарды бағалау қалай жүргізіледі

Шағын топтарда жұмыс (40 мин): Алдын-ала топ 4 шағын топқа 5-7 адамнан бөлінеді. Алғашқы 2 топқа инвестор міндеті жүктеледі, басқа 2 топқа инвесторға олардың бизнес ойлары қаржыландырылуы қажеттігі дәлелдеу міндеті жүктеледі. Кейін топ тапсырмаларымен ауысады.

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 9 тапсырмаларын беру (5 мин) : Кәсіпорын капиталының құрамына және құрылымына талдау жасау.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №11.
Тақырып 9: Корпорация капиталының құны мен құрылымы.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық Сөздік
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер шығару	Оқытушы сұрағына жауап	
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің	Математикалық Есептеу бойынша қойылған Есептерді шығару	

2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 11: Тақырып 9: Корпорация капиталының құны мен құрылымы.

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – корпорацияның құны және құрылымы туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – корпорация капиталы оның белгілері құнын және құрылымын, капитал құрылымын, құнын анықтайтын факторларды және капиталды бағалау әдістерін зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, Есептер шығару

Балдарды қою саясаты:

ПС11	фронталды сұрау	1
	Есептер шығару	1
СӨЖО	СӨЖ № 9 қорғау	2
	Барлығы	4

Маңызды ұғымдар: капитал , бағалау, құн , леверидж, құрылым, баға.

Жоспар бойынша фронталды сұрау (5 мин):

8. баға ұғымы және капитал құрылымы
9. капитал құрылымын анықтайтын факторлар
10. капитал құнының түрлері
11. капитал құрылымының сыныптамасы
12. капитал құнын бағалау әдісі
13. капитал левериджі
14. капитал құнының байланысы

Есептер шығару (40 мин) (Есептер қосымша беріледі)

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.
Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 10 тапсырмаларын беру (5 мин): Таңдалған кәсіпорынға қаржылық жоспарлау жүйесіне талдау жасау.

Есеп 1.

$$WACC = R_d (1 - T_c) D / (D + E) + R_e E / (D + E)$$

WACC мәнін төменде келтірілген мәліметтер бойынша Есептеңіз:

Қаражат көзі	Баланстық бағалау, мың. тг.	Үлес (d), %	Төленетін пайыздар немесе дивидендтер, %
Заемдық:			
Қысқа мерзімді	6000	35,3	20
Ұзақ мерзімді	2000	11,8	25
Қарапайым акциялар	7000	41,2	16,5
Артықшылықты акциялар	1000	5,9	12,4
Орналастырылмаған пайда	1000	5,8	15,2
Барлығы	17000	100,0	

Ескерту. Соңғы баған саны "пайда" жолы бойынша жаңа қарапайым акцияның бағдарлы бағалануын олардың эмиссияланған жағдайында көрсетеді.

Есеп 2.

Төменде келтірілген шарттан капиталдың үйлесімді құрылымын Есептеу:

Капиталдың үйлесімді құрылымын Есептеу

Көрсеткіш	Капитал құрылымының нұсқасы және оның құны						
	1	2	3	4	5	6	7
Меншікті капитал үлесі, %	100	90	80	70	60	50	40
Заемды капитал үлесі, %	0	10	20	30	40	50	60
Меншікті капитал құны, %	13,0	13,3	14,0	15,0	17,0	19,5	25,0
Заемды капитал құны, %	10	10	12	14	15	17	20
WACC (Есептеу)							

Есеп 3.

АҚ заемды капиталдың орташа құнын анықтау, егер оның міндеттемелері жыл соңында қосса:

— ұзақ мерзімді несие 850 мың тг., банк-кредиторда 100 мың тг. резервтеуде 28% жылдықпен алынған;

— облигациялық заем 1500 мың тг., 2 жылға 15% жылдық орналастырылған. Заемның номиналды құны 2000 мың тг. құрайды;

— қысқа мерзімді несие 1400 мың тг., орташа 25% жылдықпен 2% комиссиялықпен алынған;

— несиелік қарыз 2900 мың тг., соның ішінде 850 мың тг. төлем мерзімімен, 12 айдан көп мерзімі өткен. Менеджерлердің бағалауы бойынша ықтималдылығы 50% төлем мерзімсіздігі 1000 мың тг. жоғалтуға әкелуі мүмкін. Фирма пайдасына салық мөлшерлемесі – 24 %.

Есеп 4

АО акционерлік капиталын анықтау 200N жылға дивидендтер төлемінен кейінгі. Акционерлік капитал қосады:

1. 100 мың қарапайым акциялар 50 тг. номиналымен, одан 5 мыңы АҚ балансында болады. Акционерлія бағамы 200 тг.

2. 10 мың артықшылықты акциялар сол номиналмен, (қоғам балансында 2 мың акционерлія); акционерлія бағамы 200 тг.

3. Таратылмаған пайда 200Nж.

Фирма пайдасы (таза) 200N ж қорытындысы бойынша 4850 мың тг. Құрады. Дивиденттер төлеміне 2900 мың тг. бөлінді, соның ішінде артықшылықты акциялар (40% нарықтық бағасына – дивиденд, АҚ жарлығымен анықталған) бойынша 800 мың тг. дивидендтер төленеді.

Соңғы жылдары компанияның қарапайым акциялары бойынша дивидендтер 10% орташа өсті.

Есеп 5

АВ компанияның қарапайым акцияларының нарықтық құны \$450 000 құрайды, артықшылықты акциялар-\$120 000, капиталдың жалпы заемдары — \$200 000. Меншікті капитал құны 14 %тең, артықшылықты акциялар-10 %, компанияның акциялары—9 %. Салықтық мөлшерлеме T= 30 % жағдайында компания капиталының өлшенген орташа құнын анықтау қажет.

Есеп 6.

Компанияның бір қарапайым акционерліиясының ағымды құны 50\$ құрайды. Келер жылы күтілетін дивидендтер мөлшері 5\$. Сонымен қатар кәсіпорын дивидендтердің жыл сайынғы өсу көлемін 4 % жоспарлайды. Кәсіпорынның қарапайым капиталының құнын анықтау қажет.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №14.

Тақырып 11:Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу 2.1.Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2.Тірек білімді талдау 2.3.Есептер шығару 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Есептер шығару Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Математикалық Есептеу бойынша қойылған Есептерді шығару Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 14: Т-10. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары.

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – қаржылық талдау жүргізу әдісін және тәжірибеде оны жүргізудің негізгі тәсілдерін және аналитикалық Есеп шығару дағдыларын жетілдірудің теориялық білімін бекіту.
2. Жетілдіретін – корпорацияның қаржылық жағдайын бағалауын және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдарын зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;

2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, жағдайлы Есептер шығару

Балдарды қою саясаты:

ПС14	фронталды сұрау жағдайлы Есептер шығару	1 1
СӨЖО	СӨЖ №11 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: көрсеткіштері, қаржылық тұрақтылық, қаржылық нәтижелер, факторлар.

Жоспар бойынша фронталды сұрау:

1. Кәсіпорынның қаржылық жағдайы сипаттамасының көрсеткіштері?
2. Ұйымның қаржылық жағдайын талдау мақсатын атаңыздар.
3. Қаржылық талдау мақсатын атаңыздар.
4. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау кезеңдерін атаңыздар.
5. Қандай резерв түрлері бар?
6. Ликвидтілік коэффициентін Есептеу қалай жүргізіледі?
7. Төлем қабілеттілігінің негізгі белгілерін атаңыздар.
8. Рентабельділік көрсеткіштерін Есептеу қалай жүргізіледі?
9. Түсімдердің (кірістердің) айналу нәтижелілігі көрсеткіштері (эффективности оборота поступлений) қалай Есептеледі ?
10. Қандай көрсеткіштер кәсіпорынның банкроттық мүмкіндігін бағалау үшін көрсеткіштер тізіміне кіреді?
11. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын бағалаудың отандық әдістерін атаңыз.
12. Мүліктік жағдайды бағалау көрсеткіштерін атаңыздар.
13. Баланстық модель мәні?
14. Экономикалық мағына бойынша қаржылық коэффициенттердің сипаттамасын беріңіз.
15. Нарықтық тұрақтылықты бағалау үшін көрсеткіштерді Есептеу қалай жүргізіледі?
16. Қаржылық жағдай типтерін атаңыз.

Есептерді шешу (40 мин) (Есептер қосымшада беріледі)

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 12 тапсырмаларын беру: Қорытынды бақылау жұмысына дайынды

Есеп 1.

Ағымды, перспективті және жалпы ликвидтілік және оның өзтерісі талданатын кезеңге кәсіпорынның баланс мәліметтері бойынша:

Шешімін қосымша кесте түрінде көрсету:

Кесте1

Баланстың ликвидтілігін талдау үшін Есептік мәліметтер (мың теңге)

АКТИВ					
Көрсеткіштер		Басына		Соңына	
Ағымды ликвидтілік есебі					
1 Ликвидтілігі көп активтер					
2 Жылдам орындалатын активтер					
Барлық активтер					
Перспективті ликвидтілік есебі					
3 Баяу орындалатын активтер					
4 Қиын орындалатын активтер					
Барлық активтер					
Барлығы					
Активтер		Жыл басына		Жыл соңына	
Айналымнан тыс активтер		13500		16600	
Материалды емес активтер		0		0	
Негізгі қаражаттар		12000		15000	
Ұзақ мерзімді қаржылық салымдар		1000		1200	
Айналым активтері		11800		14400	
Қорлар:		4500		6700	
Шикізат, материалдар		2000		4000	
Аяқталмаған өндірістегі шығын		1200		2000	
Дайын өнім		700		300	
Тиелген тауарлар		500		200	
Болашақ кезең табыстары		100		200	
Басқа шығындар		0		0	
Дебиторлық қарыз бір жылдан көп		1000		1500	
Дебиторлық қарыз бір жылдан аз		3000		4000	
Қысқа мерзімді қаржылық инвестиция		0		0	
Ақша қаражаттары		3000		2000	
Басқа айналым активтері		300		200	
Зияндар					
БАЛАНС:		25300		31000	
Капитал және резервтер		15000		18000	
Ұзақ мерзімді пассивтер		4500		4500	
Қысқа мерзімді пассивтер:		5800		8500	
Заемды қаражаттар		1000		1500	
Кредиторлық қарыз		4700		3200	
Басқа қысқа мерзімді пассивтер		100		300	
БАЛАНС:		25300		31000	
Пассив			Төлем балансы		
Көрсеткіштер		Басына	Соңына	Басына	Соңына
Ағымды ликвидтілік есебі					
1 Жедел міндеттемелер					
2 Қысқа мерзімді пассивтер					
Барлық пассивтер					
Перспективті ликвидтілік есебі					
3 Ұзақ мерзімді пассивтер					
4 Тұрақты пассивтер					
Барлық пассивтер					
Барлығы					

Кесте
2

Есеп 2

Төменде келтірілген мәліметтер «Айко» компаниясына қатысты (мың долл.)

1	Қолма-қол ақшалай капитал және жеңіл орындалатын бағалы қағаздар	10000
2	Негізгі қаражаттар (қалдық құны бойынша)	28350
3	Сату көлемі	100000
4	Таза пайда	5000
5	Ликвидтіліктің дағдарыстық бағалау коэффициенті	2,0
6	Жабу коэффициенті	3,0
7	Орташа жинақтау кезеңі ДЗ	40 дней
8	Табыстылық коэффициенті СК	12%

Компания артықшылықты акционерліия түрінде капиталы жоқ, тек қарапайым акционерліия түрінде ағымды және ұзақ мерзімді міндеттемелер.

Алынған мәлімет негізінде:

1. Компанияның балансын құрастыру.
2. Егер компания өзінің СПИДЗ 40-тан 30 күнге кеміте алады оның қызметінің өзгермейтін көрсеткіштерімен, онда қанша қолма-қол ақшалай капиталын алатын жағдайда болады? (ДС)
3. Егер осы қолма-қол капитал қарапайым акционерліияны баланстық құн бойынша сатып алу үшін қолданылса? (ЧРСК, ЧРА)

Есеп 3

Нарықтық активтілік коэффициентін келесі мәліметтер бойынша Есептеңіз:

		тенге
1	Жарғылық капитал	20000000
	Соның ішінде қарапайым акциялар құны номиналды құнымен 1000 тг.	18000000
2	ТП ағымды жылдың	6500000
3	Төленген дивидендтер сомасы	3000000
	Соның ішінде артықшылықты акциялар бойынша	200000
4	Эмиссиялық сыйақы	1800000
5	Жинақталған пайда (ағымды жылдың орындалмаған пайдасымен)	7000000
6	Соңғы саудада бір акционерліияның сату құны	1600

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №15.

Тақырып 11: Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		

2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Кейс әдісі	Тапсырмаларды тапсыру	Қойылған жағдайларды шешу	Сөзбен, эвристикалық
2.2. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау	Әр студенттің жұмысын талдау	Бағаларын тыңдау	Сөзбен
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

Тақырып 11: Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы.

Мақсаты және міндеті:

1. Білім алатын – корпорацияның қаржылық тұрақсыздығы және қаржылық сауықтырылуы туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – банкроттық белгілерін, фирма жағдайының пайда болу механизмін, дағдарыс факторын, кәсіпорынның баланс құрылымының тұрақсыздығын және қанағатсыздығын зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогқа қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: кейс-әдісі

Балдарды қою саясаты:

ПС15	Кейс-әдісі	2
СӨЖО	Аралық бақылау № 2	10
	Барлығы	12

Маңызды ұғымдар: баланс, банкроттық, стратегия.

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №12. Тақырып 12: Т-12. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		

2. Жаңа материалды зерттеу 2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі 2.2. Тірек білімді талдау 2.3. Жағдайлы Есептер шығару 2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	Оқушылардан ауызша сұрау Есептер тапсыру Әр студенттің жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Материалдан қысқаша конспект Оқытушы сұрағына жауап Жағдайлы Есептерді шығару және оларды қорғау Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	Сөздік, эвристикалық Сөздік
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмеі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

ПС 12: Т-12. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.

Мақсаты және міндеті:

- Білім алатын – корпорацияның қаржылық жоспарлауын бағалау әдістері туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
- Жетілдіретін – қаржылық жоспарлау қағидаларын және міндеттерін, қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістерін, стратегиялық, ағымды және жедел қаржылық жоспарды зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

- тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
- талдау жасай білу;
- кисынды ойлай білу ;
- берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
- диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, жағдайлы Есептер шығару

Балдарды қою саясаты:

ПЗ12	фронтальды сұрау, ситуациялық Есептерді шешу	1 1
	Барлығы	2

Маңызды ұғымдар: бағалау, қаржылық жоспар, жоспарлау, төлем қабілеттілік, рентабелділік, нарық, объект, стратегия , табыс.

Жоспар бойынша фронталды сұрау (10- мин):

- қаржылық жоспарлау мақсаты және қағидалары
- қаржылық жоспардың негізгі әдістері
- стратегиялық қаржылық жоспар

11. ағымды және жедел қаржылық жоспарды
12. перспективалық қаржылық жоспарлау
13. табыстың және шығыстың, пайданың және шығынның жоспары
14. табыстарды және шығындарды бақылау

Шағын топтарда жұмыс (30-мин): Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

Есеп 1. Жоспарлы баланс. Шарт.

Жоспарлы балансты келесі ұсыныстар мен ағымды мәліметтер бойынша құрастыру қажет.

Актив балансы екі позициядан тұрады: айналым капиталы және айналымнан тыс капитал. Баланс пассиві екі позициядан тұрады: қарыз мөлшері және меншікті капитал.

Алдыңғы жылға Есептік баланс белгілі. Активтің барлық көлемі (Л) 1000 мың теңге.тең, сонымен қатар айналым капиталы (WC) 200 мың теңге.тең, айналымнан тыс капитал (FA) — 800 мың теңге.тең. Пассивтің барлық көлемі қосылған меншікті капитал (P) 1000 мың теңге.тең, онда 400 мың теңге. — бұл қарыз(D) көлемі, ал 600 мың теңге.- меншікті капитал - E (қарапайым акциялар қосылған таратылмаған пайда). Өнімді рындаудан пайда (REV) 2808 мың теңге.тең.

Болжанады айналым капиталы және айналымнан тыс капитал функционалды байланысты өнімді орындаудан пайдамен. Айналым капиталының көлемі жоспарланған жылда 9,3% пайдадан (a5), ал айналымнан тыс капитал (a4)-40% құрайды.

Қарыз үлесі (a7) активте 35% тең.

а) Қажетті көрсеткіштерді Есептеу формулаларын жазыңыз.

б) Көрсеткіштер есебінің жүйелілік бағанын құрыңыз.

в) Негізгі ақпарат кестесін ұйымдастырыңыз.

г) Жоспарлы баланс кестесін ұйымдастырыңыз.

Шешімі.

а) Жоспарлы айналым капиталының көлемі: $WC = a5REV = 0,093 \times 2808 = 261,14$.

Негізгі қаражаттар көлемі: $FC = a6REV = 0,4 \times 2808 = 1123,2$.

Барлық активтер: $A = WC + FC = 261,14 + 1123,2 = 1384,34$.

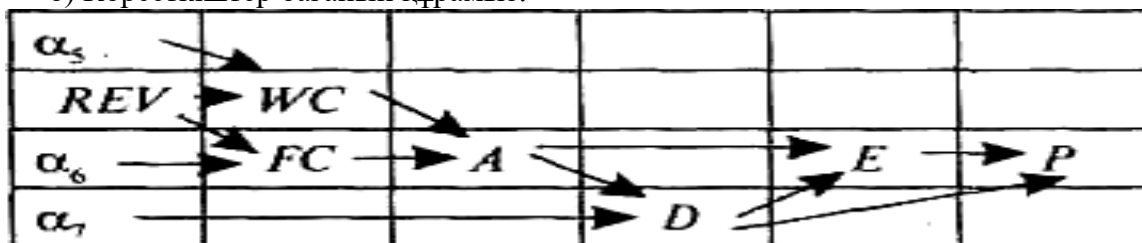
Қарыз көлемі: $D = a7A = 0,35 \times 1384,34 = 484,52$.

Меншікті капитал көлемі: $E = A - D = 1384,34 - 484,52 = 899,82$.

Барлық пассив қосылған меншікті капитал: $P = D + E = 484,52 + 899,82 = 1384,34$.

Жоспарлы жылы активтер 384 340 теңге.өсті, соның ішінде айналым капиталы 61 140 теңге.және негізгі қаражаттар — 323 200 теңге. Қарыз көлемі 84 520 теңге.үлкейді, ал меншікті капитал — 299 820 теңге.

б) Көрсеткіштер бағанын құрамыз:

в) Негізгі мәліметтер кестесі:

Көрсеткіш	Көлемі
Айналым капиталы	200
Айналымнан тыс капитал	800
Барлық активтер	1000
Қарыз көлемі	400
Меншікті капитал	600
Пассивтер және МК	1000
Айналым капитал үлесі	9,3%
Негізгі қаражаттар үлесі	40%
Активтегі қарыз үлесі	35%
Орындалудан пайда	2808

г) Жоспарлы баланс кестесі:

Активтер		Пассивтер + МК	
Айналым капиталы	261,14	Қарыз	484,52

Айналымнан тыс капитал	1123,20	Меншікті капитал	899,82
Барлығы	1384,34	Барлығы	1384,34

Есеп 2. Қорлар көздері және пайдалану.

Шарт.

Қорлар көздерінің және пайдалануларының жоспарын келесі ұсыныстар мен негізгі ақпараттармен құрастыру қажет.

Қаржылық көздер жетіспеушілігі қарапайым акциялардың қосымша эмиссиялануымен жабылады, шартпен компания әрдайым банктен қажетті өсу көлемінде несие ала алады.

Құраладрды қолданады: меншікті капиталды, инвестицияны жетілдіру, яғни негізгі құралдарды (айналымнан тыс капитал) амортизация есебімен; дивидендтер төлемімен.

Құралдар көзі: таза пайда, амортизация; қарызды жетілдіру; қарапайым акционерліияның қосымша эмиссиясы.

Келесі жоспарлы ақпараттар белгілі: таза пайда (NET) = 183,01 мың теңге.; айналым капиталын жетілдіру (AWC): 61,14 мың теңге.; негізгі қаражаттарды жетілдіру (AFC) = 323,2 мың теңге.; амортизация нормасы (a_8) равна 10%; қарыз өсімі (AD) = 84,52 мың теңге.; дивидендтік (DIV) шығарылым нормативі (a_4):40%.

а) Қажетті көрсеткіштерді Есептеу формулаларын жазыңыз.

б) Көрсеткіштер есебінің жүйелілік бағанын құрыңыз.

в) Негізгі ақпарат кестесін ұйымдастырыңыз.

г) Жоспарлы баланс кестесін ұйымдастырыңыз.

Шешімі.

а) Көрсеткіштер есебінің формуласы.

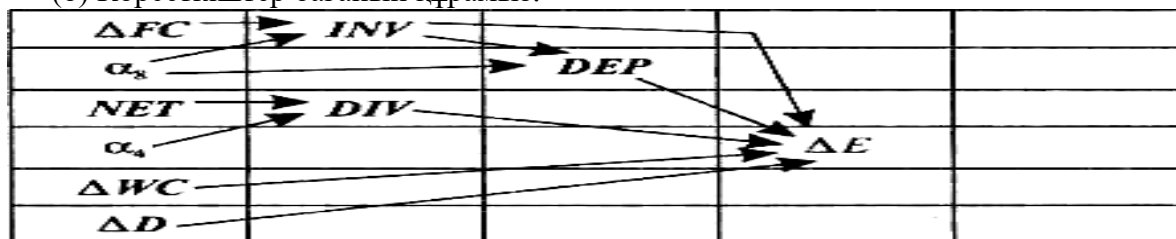
Жоспарлы инвестиция: $INV = AFC / (1 - a_8) = 323,2 / 0,9 = 358,9$.

Дивидендтерді төлеу: $DIV = a_4 * NET = 0,4 * 183,01 = 73,2$.

Амортизация көлемі: $BER = AFC * a_8 * 100 = 0,1 * 358,9 = 35,89$.

Акционерліияның қосымша эмиссиясы: $AE = INV + DIV + AWC - NET - DEP - AD = 358,9 + 73,2 + 61,14 - 183,01 - 35,89 - 84,52 = -189,73$

(б) Көрсеткіштер бағанын құрамыз:

в) Негізгі мәліметтер кестесі:

Көрсеткіш	Көлемі
Негізгі қаражаттарды жетілдіру	323,2
Амортизация нормативі	10%
Таза пайда	
Дивидендтік шығарылым нормативі	40%
Негізгі капиталды жетілдіру	
Қарызды жетілдіру	84,52

г) Қорлар көздерінің және пайдаланудың жоспары.

Көрсеткіш		Көлемі	
Таза пайда	183,01	Айналым капиталының өсімі	61,14
Амортизация	35,89	Инвестициялар	358,9
Қарызды жетілдіру	84,52	Дивидендтер	73,2
Акционерліияны жетілдіру	189,73		
Барлығы	493,24	Барлығы	493,24

Есеп 3. Айналым қаржыландыруға қажетті соманы Есептеу (EFN).

Шарт.

Компания туралы келесі мәліметті қолданамыз, айналым қаржыландыруға қажетті соманы Есептеу, егер белгілі сату көлемінің өсімі 20% күтіледі. Сату көлемінен және толық жүктелуден пайыздық тәуелділікті анықтау. Дивидендтерге төлем коэффициенті тұрақты. Пайда және зиян туралы Есеп

Сату көлемі	2750
Орындалған өнімнің өзіндік құны	2400
Салықтар (24%)	84
Таза пайда	266
Дивидендтер	88

Баланстық Есеп

Активтер		Пассивтер	
Айналым құралдары	600	Қарыз	200
Таза негізгі қаражаттар	800	Меншікті капитал	1200
Барлығы	1400	Барлығы	1400

Шешімі.

Сату көлемінен тәуелді пайыздық тәуелділік негізінде жоспарлы құжаттарды құрастырайық. Сонымен қатар жоспарлы сату көлемі $2750 \times 1,2 = 3300$ тең болады.

Пайда және залал жоспары

Сату көлемі	Объем продаж	3300	2750x1,2
Орындалған өнімнің өзіндік	Себестоимость продукции	2880	2400x1,2
Операциялық пайда	Операционная прибыль	420	3300 - 2880
Салықтар (24%)	Налог	100,8	420x0,24
Таза пайда	Чистая прибыль	319,2	420-100,8
Дивидендтер	Дивиденды	105,6	(88/266)x31

Жоспарлы баланс

Активтер		Пассивтер	
Айналым құралдары	$600 \times 1,2 = 720$	Қарыз	200
Таза негізгі қаражаттар	$800 \times 1,2 = 960$	Меншікті капитал	$1200 + (319,2 - 105,6) = 1413,6$
Барлығы	$720 + 960 = 1680$	Барлығы	$1613,6 = 200 + 1413,6$
EFN (Қажетті айналым қаржыландыру сомасы)			$1680 - 1613,6 = 66,4$

Тәжірибелік сабақтың технологиялық картасы №13.

Тақырып 13: Т-12. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.

Сабақ кезеңі	Қызмет мазмұны		Оқытуда қолданылатын әдістер және тәсілдер
	Оқытушының	Студенттің	
1. Ұйымдастырушылық кезең	Сабақ мақсаттарын және міндеттерін орналастыру		
2. Жаңа материалды зерттеу			
2.1. Жетекші ұғымның өзектілігі	Оқушылардан ауызша сұрау	Материалдан қысқаша конспект	Сөздік, эвристикалық Сөздік
2.2. Тірек білімді талдау	Есептер шығару	Оқытушы сұрағына жауап	
2.3. Есептер шығару	Әр студенттің	Математикалық Есептеу бойынша қойылған	

2.4. Студенттің жұмысын талқылау және бағалау 2.5. СӨЖ тапсыру	жұмысын талдау СӨЖ тапсырмасын тақтаға жазу	Есептерді шығару Бағаларын тыңдау СӨЖ жазу	
3. Қорытынды шығару	Оқытушының резюмесі: сабаққа қойылған мақсаттар мен міндеттерді орындау дәрежесі.		

**ПС 13: Т-12. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.
Мақсаты және міндеті:**

1. Білім алатын – корпорацияның қаржылық жоспарлауы туралы ұғымдарды оқушыларда қалыптастыру.
2. Жетілдіретін – қаржылық жоспарлау және оның қағидалар мақсатын, қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістерін зерттеу барысында алынған білімді жалпылау.

Осы сабақта қалыптастырылған дағдылар және іскерліктер:

1. тәжірибелік қызметте теориялық ұғымдармен операция жасай білу;
2. талдау жасай білу;
3. қисынды ойлай білу ;
4. берілген сұрақтарға ауызша жауап бере білу
5. диалогте қатысу, мәселелі жағдайларды ұжымдық талқылау.

Сабақ үлгісі : тәжірибелік сабақ

Оқу әдісі: фронталды сұрау, жағдайлы Есептер шығару

Балдарды қою саясаты:

ПС13	фронталды сұрау жағдайлы Есептер шығару	2
СӨЖО	СӨЖ №10 қорғау	1
	Барлығы	3

Маңызды ұғымдар: бағалау, қаржы, жоспар, табыс, табыс, шығын, пайда.

Жоспар бойынша фронталды сұрау (5 мин.):

6. қаржылық жоспарлау мақсаты және қағидалары
7. қаржылық жоспардың негізгі әдістері
8. жедел қаржылық жоспар
9. шығарылған рентабельділік қағидалары
10. стратегиялық қаржылық жоспар

Ситуациялық Есептерді шешу (40 мин):

Жұмыстың орындалуы жазбаша орындалады және аудитория алдында қорғалады.

Жұмыс нәтижесінде оқытушы студенттердің дұрыс жауаптарын және білімдерін бағалайды.

СӨЖ 11 тапсырмаларын беру (5 мин) : Таңдалған кәсіпорынның қаржылық жағдайына талдау жасау.

Есеп 1. Пайда және шығын туралы Есеп.

Шарт.

Компанияның маркетинг бөлімі келер жылы өнім орындалу көлемін (REV) 2808мың теңге. көлемінде алуды жоспарлайды, болжанады, өзіндік құн үлесі (CGS) өнім орындалуда (a1) құрайды – 0,9, қарыз мөлшері (D) 400 тыс. теңге.тең, пайыз мөлшерлемесі (a2) — 10% жылдық, салық мөлшерлемесі (a3) —24%, дивидендтік төлем нормасы (a4) — 0,4.

а) Пайда және шығын жоспарының сандық агрегаттандырылған үлгісін құрастырыңыз;

б) Операционды (EBIT), пайда (INT) бойынша пайыз көлемін, салық салынатын, таза (NET) және орналастырылмаған пайданы Есептеу.

в) Жоспардың пессимисті нұсқасын шартымен орындалған көлем тек базалықтан 95%, ал өзіндік құн үлесі 0,93 құрайтынды Есептеу.

Шешуі.

а) — б) Қатынас негізінде пайда және шығын жоспарының сандық моделін жазамыз:

$$CGS = a1 \times REV = 0,9 \times 2808 = 2527,2;$$

$$EBIT = REV - CGS = 2808 - 2527,2 = 280,8;$$

$$INT = a2D = 0,1 \times 400 = 40;$$

$$EBIT - INT = 280,8 - 40 = 240,8;$$

$$TAX = a3 \times (EBIT - INT) = 0,24 \times 240,8 = 57,79;$$

$$NET = REV - CGS - INT - TAX = 2808 - 2527,2 - 40 - 57,79 = 183,01$$

$$(1 - a4) \times NET = (1 - 0,4) \times 183,01 = 109,81.$$

Сонымен, операциялық пайда болжамды мөлшері 280 800 теңге.тең, салықты төлеуге дейінгі пайда — 240 800 теңге., таза пайда — 183 010 теңге., ал орналастырылмаған пайда, компанияның құзырында қалатын 109 810 теңге.тең.

в) Енді пессимисті нұсқасын Есептейміз.

$$REV = 2808 \times 0,95 = 2667,6;$$

$$CGS = a1 \times REV = 0,93 \times 2667,6 = 2480,87;$$

$$EBIT = REV - CGS = 2667,6 - 2480,87 = 186,73;$$

$$INT = a2D = 0,1 \times 400 = 40;$$

$$EBIT - INT = 186,73 - 40 = 146,73;$$

$$TAX = a3 \times (EBIT - INT) = 0,24 \times 146,73 = 35,22;$$

$$NET = REV - CGS - INT - TAX = 2667,6 - 2480,87 - 40 - 35,22 = 111,52;$$

$$(1 - a4) \times NET = (1 - 0,4) \times 111,52 = 66,91.$$

Пайда 39%, ал орындалған көлем небары 5% төмендеді, өзіндік құн небары 3% өсті.

Есеп 2. EFN және қуаттылықты пайдалану.

Шарт.

Используя информацию из предыдущей задачи 4, посчитайте величину внешнего дополнительного финансирования (EFN), предполагая использование мощности основных средств на 75% и на 93%.

Решение.

Алдағы 4-есеп шарттарын пайдаланып, толық саудалық қуат ағымды сату көлеміне тең, негізгі құралдардың қуаттылығын қолдану көрсеткішін 75% және 93% деңгейінде болжап, бөлінетін қосымша сыртқы қаржыландыру көлемін (EFN) есептеңіз.

75% қуаттылықта (жүктелудің): $2750/0,75 = 3667$ — бұл саудалық жүктелу.

3300 сату көлемінен жаңа негізгі қаражаттар қажет емес, сондықтан біздің алдағы бағалау тым көтеріңкі. Біз таза негізгі құралдардың $160 = 960 - 800$ ұлғыын күттік. EFN жаңа мәні $66,4 - 160 = -93,6$ тым артық. Бұл кезде қосымша айналым қаржыландыру қажет болмайды.

Толық саудалық жүктелуде қуаттылық 93% қолданылуда $2750/0,93 = 2957$ құрайды. Негізгі құралдардың толық саудалық жүктемеге қатынасы $800/2957 = 0,271$ болады. 3300 сату деңгейінде таза негізгі қаражаттар $3300 \times 0,271 = 892,8$ сомасында қажет болады, жоспарлы жылда ұлғаю $92,8 (892,8 - 800)$. Бұл $160 - 92,8 = 67,2$ аз, бастапқы жоспарлаудан, сондықтан EFN енді $66,4 - 67,2 = -0,8$ тең. Сыртқы қаржыландыру қажет емес.

Есеп 3. Тұрақты өсу. Шарт.

Есеп 4 мәліметтерін пайдаланып өсу коэффициентін анықтау, компания айналым қаржыландыруды қолданбастан ұстай алады. Тұрақты өсу коэффициенті неге тең?

Шешімі.

Компанияда орналстырылмаған пайда нормасы тең

$b = (1 - 0,33) = 0,67$ таза пайдаға.

Актив рентабельділігі тең $319,2/1400 = 0,228$ немесе 22,8%.

Ішкі өсу коэффициенті тең: $(ROA * b) / (1 - ROA * b) = 0,228 * 0,67 / 0,84724 = 0,1803$

Компанияның меншікті капиталы құрайды $319,2/1200 = 0,266$, сондықтан тұрақты өсу коэффициенті тең:

$(ROA * b) / (1 - ROA * b) = 0,266 * 0,67 / (1 - 0,266 * 0,67) = 0,2169$, немесе 21,69%.

Тақырыптар бойынша келтірілген Есептер

Есеп №1

Зауыттағы станокты жеткізу құны – 320 000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 30500 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 10800 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептендер.

Есеп №2

Шұжық цехының құны – 630 000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 3%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 6 450 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №3

Электродрельдің баланстық құнынан 20 500 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 8% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептендер.

Есеп №4

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 20 жыл.

Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №5

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептендер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 17 күн. Құжат айналымының мерзімі – 13 күн.

Есеп №6

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептендер.

Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 650000 теңге құрады, келесі күндері – 420000 теңге.

Есеп №7

Өнімнің өзіндік құны – 440000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,80 теңге.

Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 10% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,75 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №8

Өндірілген өнімнің бағасы – 760 теңге/дана, сату көлемі – 1800 дана, өзіндік құны – 700 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1100000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

Түсімді

Жалпы пайданы

Жалпы өзгермелі шығындарды

Жалпы өнімнің өзіндік құнын

Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №9

Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептендер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	Өзіндік құны	Пайда		

А	73	55		32000	
В	56	48		80000	
С	90	74		950000	
Д	40	34		58000	

Есеп №10

Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық тұтқасының (рычагының) тиімділігін Есептеңдер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	680	100
2	Өзгермелі шығындар	340	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	120	
5	Қаржылық нәтиже		

Есеп №11

Жеткізу – зауыттағы станоктың құны – 290 000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 25000 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 11200 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептеңдер.

Есеп №12

Шұжықтық цехтың құны – 700000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 2%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 8450 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №13

Электродрельдің баланстық құнынан 18000 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 6% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептеңдер.

Есеп №14

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 15 жыл. Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №15

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептеңдер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 20 күн. Құжат айналымының мерзімі – 15 күн.

Есеп №16

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептеңдер. Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 510000 теңге құрады, келесі күндері – 4360000 теңге.

Есеп №17

Өнімнің өзіндік құны – 560000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,70 теңге.

Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 15% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,65 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №18

Өндірілген өнімнің бағасы – 700 теңге/дана, сату көлемі – 1900 дана, өзіндік құны – 640 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1000000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

- 1) Түсімді
- 2) Жалпы пайданы
- 3) Жалпы өзгермелі шығындарды
- 4) Жалпы өнімнің өзіндік құнын
- 5) Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №19

Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептеңдер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	Өзіндік құны	Пайда		
А	68	45		40000	
В	42	36		82000	
С	95	80		920000	
Д	60	56		45000	

Есеп №20

Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық рычагінің тиімділігін Есептеңдер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	700	100
2	Өзгермелі шығындар	350	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	150	
5	Қаржылық нәтиже		

Есеп №21

Жеткізу – зауыттағы станоктың құны – 400000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 34000 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 9800 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептеңдер.

Есеп №22

Шұжықтық цехтың құны – 590000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 4%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 7010 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №23

Электродрельдің баланстық құнынан 24000 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 7% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептеңдер.

Есеп №24

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 12 жыл. Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №25

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептеңдер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 18 күн. Құжат айналымының мерзімі – 12 күн.

Есеп №26

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептеңдер. Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 720000 теңге құрады, келесі күндері – 530000 теңге.

Есеп №27

Өнімнің өзіндік құны – 480000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,65 теңге.

Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 12% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,60 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №28

Өндірілген өнімнің бағасы – 850 теңге/дана, сату көлемі – 2100 дана, өзіндік құны – 790 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1300000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

Түсімді

Жалпы пайданы
 Жалпы өзгермелі шығындарды
 Жалпы өнімнің өзіндік құнын
 5) Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №29

Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептендер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	өзіндік құны	Пайда		
А	81	61		38000	
В	63	57		76000	
С	99	84		930000	
Д	51	46		41000	

Есеп №30

Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық тұтқасының (тұтқасының (рычагының)) тиімділігін Есептендер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	720	100
2	Өзгермелі шығындар	300	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	110	
5	Қаржылық нәтиже		

СОӨЖ өткізу бойынша
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚТАР
Пәннің атауы «Корпоративтік қаржы»
«5B050900-Қаржы» мамандығының студенттеріне арналған
(шифр, мамандықтың атауы)
Оқыту түрі - күндізгі

Көкшетау 2017

ҚР ББМЖМС, оқу жұмыс жоспарлары, дайындық бағыты негізінде (қандай құжаттардың негізінде жасалғаны туралы)

Құрастырған: тің доценті, э.ғ.м. Омаров С.Х.

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

С. Садуакасов атындағы аграрлық – экономикалық институтының оқу –әдістемелік комиссиямен мақұлданған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017 ж.

Оқу-әдістемелік комиссияның төрағасы _____ Жоламанова У.Ш.

Оқытудың несиелік жүйесі шарттарына сай студенттердің оқытушының жетекшілігімен өзіндік жұмысы (СОӨЖ) жоғары оқу орынында оқытудың жетекші түрінің біріне айналды. Ал оның белсенділігін арттырудың, жүйелі басқарудың және әдістемелік жетілдірудің қажеттілігі, іске асырылуы кәсіби дайындықтың сапасын арттыруға себепкер, маңызды дидактикалық қағидалардың бірі болуы қажет.

СОӨЖ үрдісінде ғылыми білімдерді терең және жанжақты ұғуға, оларды өмірдің әрқилы сәттерінде қолдана білуге дағдылануға қол жетеді. Оқытушының жетекшілігі студенттердің шығармашылық қасиеттерін дамытуға септігін тигізіп, білімдерді жетік игерудің мүмкіндігін және әртүрлі білім көздерімен жұмыс істеу тәсілдерін біліп әдеттенуді, оларды күнделікті кәсіби және басқа қызмет түрлерінде ойға алып қолдануды қамтамасыз етеді. Жоғары оқу орынының оқытушысынан талап етілетіні: әрбір түлек ой еңбегінің рационалды (ұтымды) әдістерін игеру, яғни қажетті ақпаратты аз уақыт шығынымен іздеп табуды және менгеруді үйрену; фактілер мен теорияларды, концепцияларды (тұжырымдамаларды) жүйелей, сыныптай білу; күрделі мәселелік (проблемалық) сұрақтарды талқылай білу; дискуссия (пікір талас) жүргізе білу; өз көзқарасын нақты құрастырып, оны сенімді түрде дәлелдей білу; ғылыми пікірталаста ақиқатты таба білу; өндірістік жәйттерді талқылай білу және туындаған сұрақтарды, өз бетімен тапқан білімдері негізінде шығармашылық түрде шеше білу.

Курсты оқу үрдісінде «Корпоративтік қаржы» қаржы саласының болашақ маманын дайындауда оқу жоспарының маңызды арнайы пәні болып табылады.

Курстың негізгі міндеттері:

- студенттерге Корпоративтік қаржы теориясы бойынша қажетті теориялық білімнің белгілі-бір минимумын беру;
- оларға қаржы сферасында қызмет істеу үшін қажетті тәжірибелік машықтарды (навыки) дарыту;
- қаржы қызметінің болашақ профессионалдарына, алдағы уақытта болуы мүмкін, ықтимал қаржылық жаңашыл қызметтер, интернет-технологиялар және тағы басқа өзгерістерге бағыт беріп қою.

Академиядағы оқу үрдісінің барлық түрлері: дәрістер, семинарлар, тәжірибелік сабақтар, СОӨЖ, СӨЖ осы мақсатқа жетуге бағытталған.

Студенттердің танып-білу қызметін тиімді басқару мақсатында біз «Корпоративтік қаржы» курсы бойынша СОӨЖ жүргізуге арналған, құрамында студенттердің оқытушы жетекшілігімен атқаратын өзіндік оқу жұмыстарының әрқилы түрлері мен нысандары (формалары) бар Әдістемелік ұсыныстар дайындалған.

Студенттердің оқытушы жетекшілігімен атқаратын өзіндік оқу жұмыстарының мазмұны оны іске асырудың тиесілі тәсілдерін қажет етеді. Студенттерді оқытудың Әдістемелік ұсыныстарда ұсынылған әдістері мен нысандары олардың оқу материалын өздігімен игеруін ары қарай дамытуға, өзін-өзі бақылап-тексеруге және өз зейінін өз әрекетінің ішкі және айналым мән-мазмұнына аудара білуге септігін тигізеді, сонымен қатар, «студент - студент» және «студент - оқытушы» жүйесінде ынтымақтастық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

СОӨЖ сабақтар бағыты

1 СОӨЖ Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы ортасының мазмұны.

1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.
- 1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі.
- 1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.
- 1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
2. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
3. Р. Пайк, Б. Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4-е изд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. — 784 е.

4. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
5. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

1. 1 Анализ финансовой отчетности: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
3. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
4. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
5. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
6. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
7. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Дискуссия

2 СӨЖ Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

- 2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы
- 2.2. Дисконттау мен компаундирлеу.
- 2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.
- 2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

6. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
7. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
8. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
9. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
10. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

8. 1 Анализ финансовой отчетности: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
9. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
10. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
11. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
12. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
13. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
14. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар,
Тестілеу
Консультациялар

3 СӨЖ Қаржы-несие шешімдерін қабылдауда қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

- 2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі
- 2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.

2.7. Аннуитеттер

2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

11. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
12. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
13. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
14. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
15. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

15. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
16. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
17. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
18. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
19. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
20. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
21. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу Есеп шығару

Консультациялар

4 СООЖ Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.

3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың , ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

16. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
17. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
18. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
19. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
20. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

22. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
23. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
24. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
25. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
26. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
27. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
28. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар
Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Консультациялар

5 СӨЖ Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

- 3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жанартудағы ролі.
- 3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.
- 3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

21. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
22. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
23. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
24. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
25. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

29. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
30. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.СПб: Питер -2004
31. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
32. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
33. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
34. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
35. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар
Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Консультациялар

6 СӨЖ Корпорацияның айналым капиталы.

- 4.1. Айналым капиталдың экономикалық мазмұны мен классификаиясы.
- 4.2. Айналым капиталдың ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.
- 4.3. Компанияның айналым капиталындағы үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.
- 4.4. Айналым капиталдың қалыптасуының көздері.
- 4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.
- 4.6. Айналым капиталды қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

26. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
27. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
28. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
29. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
30. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

36. 1 Анализ финансовой отчетности: уч. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
37. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
38. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
39. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
40. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
41. Хессель М. Корпоративное управление. :М.:Экмос, 1997.
42. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Консультациялар

7 СӨЖ Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

- 5.1. Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы
- 5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.
- 5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.
- 5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.
- 5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

31. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
32. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
33. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пер. с англ.- Сйб: Питер, 2006. — 784 с.
34. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
35. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

43. 1 Анализ финансовой отчетности: уч. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
44. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
45. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
46. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
47. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
48. Хессель М. Корпоративное управление. :М.:Экмос, 1997.
49. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Есеп шығару

Консультациялар

8 СӨЖ Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және пайдалануы

- 6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі кірістердің ролі.
- 6.2. Кірістер функциясы мен классификациясы.
- 6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) кірістері, олардың құрамы мен құрылымы.

- 6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістер – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.
- 6.5. «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.
- 6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін кірістерді жопарлаудың әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.
- 6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.
- 6.8. Маржиналды кіріс.
- 6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.
- 6.10 Таза кіріс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

36. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
37. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
38. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
39. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
40. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

50. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
51. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
52. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
53. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
54. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
55. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
56. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу.

Бақылау жұмысы

9 СӨЖ Корпорацияның меншік капиталы

- 7.1. Корпорацияның меншікті капиталы, оның құрамы мен құрылымы
- 7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.
- 7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.
- 7.4.Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

41. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
42. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
43. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
44. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
45. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

57. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
58. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
59. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.

60. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
61. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
62. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
63. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар
Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.
Тестілеу Есеп шығару
Консультациялар

10 СӨӨЖ Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

- 8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді заемдық қаржы көздерін тартудың мақсаттары мен қолдануы
- 8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық заем көздері
- 8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі
- 8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру
- 8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:
Факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

46. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
47. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
48. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
49. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
50. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

64. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
65. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
66. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
67. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
68. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
69. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
70. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар
Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.
Тестілеу
Консультациялар

11 СӨӨЖ Корпорация капиталының құны мен құрылымы

- 9.1.Капитал құны мен құрылымының ұғымы
- 9.2.Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар
- 9.3. Капитал құнының түрлері
- 9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері
- 9.5. Капитал левериджі
- 9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

51. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
52. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.

53. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —784 с.
54. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
55. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

71. 1 Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
72. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
73. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
74. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
75. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
76. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
77. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу Есеп шығару

Консультациялар

12 СОӨЖ Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

- 11.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.
- 11.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау
- 11.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы
- 11.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің жолдары

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

56. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
57. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
58. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестирование. — 4 -е изд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —784 с.
59. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
60. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих расчетов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

78. 1 Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
79. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
80. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
81. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
82. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
83. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
84. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Консультациялар

13 СОӨЖ Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы

- 12.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері

- 12.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі
12.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары
12.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.
12.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу
Бақылау - сұраулар

Есеп шығару

Бақылау жұмысы

14 СОӨЖ Корпорацияны қаржылық жоспарлау

- 10.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері
10.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері
10.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

61. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
62. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
63. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
64. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
65. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

85. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
86. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
87. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
88. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
89. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
90. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
91. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.

Тестілеу

Консультациялар

15 СОӨЖ Корпорацияны қаржылық жоспарлау

- 10.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау
10.5. Кірістер мен шығындардың, пайда мен шығындардың жоспары
10.6. Кірістер мен шығындарды; жауапкершілік орталықтарын (бюджеттеу) бақылау.

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

66. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
67. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
68. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
69. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
70. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

92. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
93. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
94. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.

95. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель. - СПб:Пт-ер, 2005.-32'0с.
96. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
97. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
98. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар
Тақырыпты игеру мақсатында студент келесі мәселелерді ашуы керек:

Бақылау – сұраулар.
Тестілеу Есеп шығару
Консультациялар

Тақырыптар бойынша келтірілген Есептер

Есеп №1

Зауыттағы станокты жеткізу құны – 320 000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 30500 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 10800 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептендер.

Есеп №2

Шұжық цехының құны – 630 000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 3%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 6 450 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №3

Электродрельдің баланстық құнынан 20 500 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 8% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептендер.

Есеп №4

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 20 жыл.
Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №5

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептендер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 17 күн. Құжат айналымының мерзімі – 13 күн.

Есеп №6

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептендер.
Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 650000 теңге құрады, келесі күндері – 420000 теңге.

Есеп №7

Өнімнің өзіндік құны – 440000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,80 теңге.
Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 10% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,75 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №8

Өндірілген өнімнің бағасы – 760 теңге/дана, сату көлемі – 1800 дана, өзіндік құны – 700 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1100000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

Түсімді
Жалпы пайданы
Жалпы өзгермелі шығындарды
Жалпы өнімнің өзіндік құнын
Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №9 Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептеңдер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	Өзіндік құны	Пайда		
А	73	55		32000	
В	56	48		80000	
С	90	74		950000	
Д	40	34		58000	

Есеп №10 Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық тұтқасының (рычагының) тиімділігін Есептеңдер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	680	100
2	Өзгермелі шығындар	340	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	120	
5	Қаржылық нәтиже		

Есеп №11

Жеткізу – зауыттағы станоктың құны – 290 000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 25000 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 11200 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептеңдер.

Есеп №12

Шұжықтық цехтың құны – 700000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 2%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 8450 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №13

Электродрельдің баланстық құнынан 18000 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 6% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептеңдер.

Есеп №14

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 15 жыл. Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №15

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептеңдер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 20 күн. Құжат айналымының мерзімі – 15 күн.

Есеп №16

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептеңдер. Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 510000 теңге құрады, келесі күндері – 4360000 теңге.

Есеп №17

Өнімнің өзіндік құны – 560000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,70 теңге.

Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 15% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,65 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №18

Өндірілген өнімнің бағасы – 700 теңге/дана, сату көлемі – 1900 дана, өзіндік құны – 640 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1000000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

6) Түсімді

- 7) Жалпы пайданы
- 8) Жалпы өзгермелі шығындарды
- 9) Жалпы өнімнің өзіндік құнын
- 10) Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №19

Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептеңдер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	Өзіндік құны	Пайда		
А	68	45		40000	
В	42	36		82000	
С	95	80		920000	
Д	60	56		45000	

Есеп №20

Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық рычагінің тиімділігін Есептеңдер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	700	100
2	Өзгермелі шығындар	350	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	150	
5	Қаржылық нәтиже		

Есеп №21

Жеткізу – зауыттағы станоктың құны – 400000 теңге, ал алушыға жеткізу құны – 34000 теңге, үстемдеуге және тағайындауға кететін шығындар – 9800 теңге. Станоктың алғашқы құнын Есептеңдер.

Есеп №22

Шұжықтық цехтың құны – 590000 теңге және белгіленген тағайындау орынға жеткізу – құннан 4%. Монтаж, жіберу және үстемдеу құны – 7010 теңге құрайды. Негізгі қорлардың өндіріске кіру кезіндегі құнын анықтандар.

Есеп №23

Электродрельдің баланстық құнынан 24000 теңгеден амортизациялық төлемдер нормасы 7% құрайды. Жыл сайынғы амортизациялық төлемдер сомасын Есептеңдер.

Есеп №24

Жабдықтың нормативтік жұмыс істеу мерзімі – 12 жыл. Берілген жабдықтың амортизация нормасын анықтандар.

Есеп №25

Транспорттық қордағы айналым құралдарының нормасын Есептеңдер. Жеткізушіден тұтынушыға өнімді жеткізу мерзімі – 18 күн. Құжат айналымының мерзімі – 12 күн.

Есеп №26

Шығымдардың өсу коэффициентін Есептеңдер. Бірінші күндік өндіріс шығымдары – 720000 теңге құрады, келесі күндері – 530000 теңге.

Есеп №27

Өнімнің өзіндік құны – 480000 теңге, тауар өнімнің 1 теңгеге келетін шығындар – 0,65 теңге.

Жоспарланған жылда өнімнің өндіру көлемін 12% ұлғайту жоспарланады. Тауар өнімнің 1 теңгесіне келетін шығындар – 0,60 теңге деңгейінде тағайындалады. Болашақ жоспарланған жылдағы тауар өнімнің өзіндік құнын анықтандар.

Есеп №28

Өндірілген өнімнің бағасы – 850 теңге/дана, сату көлемі – 2100 дана, өзіндік құны – 790 теңге/дана, жалпы тұрақты шығындар – 1300000 теңге. Осы берілген мәліметтер бойынша келесіні анықтандар:

Түсімді

Жалпы пайданы

Жалпы өзгермелі шығындарды

Жалпы өнімнің өзіндік құнын

5) Өнімнің бірлігінен түсетін пайданы.

Есеп №29 Тік Есептеу әдісі бойынша пайданың бір өнім есебінен және адамның барлық көлемі бойынша пайданы Есептеңдер.

Өнім	Бір өнім есебінде			Жоспарланған көлемі	Жалпы пайда
	Баға	өзіндік құны	Пайда		
A	81	61		38000	
B	63	57		76000	
C	99	84		930000	
Д	51	46		41000	

Есеп №30 Келесі мәліметтер бойынша шығынсыз нүктені және қаржылық рычагінің тиімділігін Есептеңдер.

	Көрсеткіштер	Сума (млн. теңге)	%
1	Өнімді іске асыру түсімі	720	100
2	Өзгермелі шығындар	300	50
3	Маржиналдық пайда		
4	Тұрақты шығындар	110	
5	Қаржылық нәтиже		

Типтік Есепке арналған тапсырмалар

Нұсқа 1.

Мысал №1: Бастапқы сома $P=3000$ д.е банкқа жылдық $i=12\%$ (қарапайым пайыз) 18 наурыз 2003 жылдан 20 қазан 2003 жылға дейінгі мерзіммен салынды. Пайызды Есептеу тәжірибесінен өсірілген соманы табу.

Пайызды Есептеу неміс тәжірибесінде жылдың ұзақтығы $K = 360$ күн, $t = 14$ (наурыз) + 6×30 (сәуір, мамыр, маусым, шілде, тамыз, қыркүйек) + 20 (қазан) – 1 (шоттың ашу және жабу күні әрдайым бір күн болып саналады) = 213 күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 \cdot (1 + 0,12 \times 213/360) = 3213$ а.б.

Француздық тәжірибеде жылдың ұзақтығы $K = 360$ күн, $t = 14$ (наурыз) + 30 (сәуір) + 31 (мамыр) + 30 (маусым) + 31 (шілде) + 31 (тамыз) + 30 (қыркүйек) + 20 (қазан) – 1 (шоттың ашу және жабу күні әрдайым бір күн болып саналады) = 216 күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 \cdot (1 + 0,12 \times 216/360) = 3216$ а.б.

Ағылшындық тәжірибеде жылдың ұзақтығы $K = 365$ күн, $t = 216$ күн. Сонда $S = P (1 + it/K) = 3000 \cdot (1 + 0,12 \times 216/360) = 3213,04$ а.б.

Мысал №2: Бастапқы сома $P=3000$ а.б.. Жылдың бірінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_1 = 15\%$ жылдық қолданылды, жылдың екінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_2 = 12\%$ жылдық қолданылды.

Сонда өсірілген сома $S = P (1 + n_1 \cdot i_1 + i_2 + n_2) = 3000 \cdot (1 + 0,5 \times 0,15 + 0,5 \times 0,12) = 3405$ а.б.

Есеп №1: Бастапқы сома $P=2000$ тг. банкқа $i=15\%$ жылдық (қарапайым пайыз) 19 ақпан 2003 жылдан 27 қараша 2003 жылға дейінгі мерзіммен салынды. Пайызды Есептеу тәжірибесінен өсірілген соманы табу.

Есеп №2: Бастапқы сома $P=4000$ а.б.. Жылдың бірінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_1 = 11\%$ жылдық қолданылды, жылдың екінші жартысында қарапайым пайыз мөлшерлемесі $i_2 = 14\%$ жылдық қолданылды. Өсірілген соманы табу керек. (4500 д.е).

Мысал №2 Ссуда 50 000 теңге мөлшерінде жары жылға қарапайым пайызбен 28% жылдық берілді. Өсірілген соманы анықта.

Шешімі Формула (1.7)

$S = 50\,000 (1 + 0,5 \cdot 0,28) = 57\,000$ (теңге).

Мысал № 2 Кредит 10 000 000 теңге мөлшерінде 2 наурыздан 11 желтоқсанға дейін 30 %

жылдық, жоғарғы жыл берілді. Әр түрлі нұсқадағы (қарапайым және нақты) пайызды Есептеу үшін өсірілген сома мөлшерін анықтау.

Шешімі

4. Нақты пайыз кезінде аламыз $d = 284$. Формула (1.8) бойынша аламыз $S = 10\,000\,000 (1 + 284/366 \cdot 0,30) = 12\,327\,868$ (теңге).
5. Қарапайым пайыз нақты ссуда күн саны үшін $S = 10\,000\,000 (1 + 284/360 \cdot 0,30) = 12\,366\,666$ (теңге).
6. Қарапайым пайыз жақын ссуда күні саны үшін ($d = 280$). Формула (1.8) бойынша аламыз $S = 10\,000\,000 (1 + 280/360 \cdot 0,30) = 12\,333\,333$ (теңге).

Есеп №1

Кредит 20 000 000 теңге 3,5 жылға беріледі. Пайыз мөлшерлемесі бірінші жылға - 30%, әрбір келесі жарты жылға ол 1% қысқарады. Өсіру көейтіндісін және өсірілген соманы анықта.

Шешімі

Формула (1.15):

$$K_n = 1 + 0,3 + 0,5 (0,29 + 0,28 + 0,27 + 0,26 + 0,25) = 1,975.$$

Формула (1.14):

$$S = 20\,000\,000 \cdot 1,975 = 39\,500\,000 \text{ (теңге)}.$$

Есеп №2

Аударым кезеңі үшін бастапқы капитал мөлшері 25 000 000 теңге 40 000 000 теңгеге өседі. Егер 28 % жылдық қарапайым пайыз мөлшерлемесі қолданылса.

Шешімі

Формула (1.10) бойынша $n = (40\,000\,000 - 25\,000\,000) / (25\,000\,000 \cdot 0,28) = 2,14$ жыл аламыз.

Мысал №1

Қарапайым пайыз мөлшерлемесінде бастапқы капитал мөлшерлемесі 24 000 000 теңге бір жылдан кейін 30 000 000 теңгеге жетеді.

Шешімі

Формула (1.13) бойынша анықтаймыз

$$i = (30\,000\,000 - 24\,000\,000) / (24\,000\,000 \cdot 1) = 0,25 = 25\%$$

Мысал №2

Кредит қарапайым ставка бойынша 26% жылдық 250 күнге беріледі. Егер 40 000 000 теңгені қайтару керек болса, заем алушы алатын соманы және пайыздық ақша сомасын Есептеу қажет.

Шешімі

Формула (1.9) (дисконттау операциясы):

$$P = \frac{S}{1 + ni}$$

$$P = 40\,000\,000 / (1 + 250/365 \cdot 0,26) = 33\,955\,857 \text{ (теңге)}.$$

$$I = 40\,000\,000 - 33\,955\,857 = 6\,044\,143 \text{ (теңге)}.$$

Есеп №1

Несие жарты жылға қарапайым 20% Есептік қойылым (простая учетная ставка) бойынша берілген. Егер 30 000 000 теңгені қайтару керек болса, заем (несие) алушы алатын соманы және дисконттың мөлшерін Есепте.

Шешімі

Формула бойынша (2.4) аламыз

$$P = 30\,000\,000 (1 - 0,5 \cdot 0,2) = 27\,000\,000 \text{ (теңге)}.$$

Далее

$$D = S - P = 30\,000\,000 - 27\,000\,000 = 3\,000\,000 \text{ (теңге)}.$$

Мысал №1

Кредит жарты жылға 20% қарапайым Есептік мөлшерлеме бойынша беріледі. Егер 30 000 000 теңгені қайтару керек болса, заем алушы алатын соманы және дисконттың мөлшерін Есепте.

Шешімі

Формула (2.4) бойынша аламыз

$$P = 30\,000\,000 (1 - 0,5 \cdot 0,2) = 27\,000\,000 \text{ (теңге)}$$

$$D = S - P = 30\,000\,000 - 27\,000\,000 = 3\,000\,000 \text{ (теңге)}.$$

Есеп №1

9 000 000 теңге алуды қамтамасыз ететін Есептік мөлшерлемені анықтау, егер жарты жылға ссуда 10 000 000 теңге сомасында берілетін болса.

Шешімі

Формула (2.7):

$$d = (10\,000\,000 - 9\,000\,000) / (10\,000\,000 \cdot 0,5) = 0,2 = 20\%$$

Мысал №1. Бастапқы сома $P = 5000$ теңге банкке $n=2$ жылға $i = 15\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Сонда өсірілген сома екі жылдан кейін $S=P(1+i)^n = 5000(1+0,15)^2=6612,5$ теңге.

Есеп № 1. Бастапқы сома $P = 7000$ тг. банкке $n=3$ жылға $i = 10\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Өсірілген соманы табу.

Есеп №2. Бастапқы сома $P = 3000$ тг., өсірілген сома $S = 4000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл. Күрделі пайыз мөлшерлемесін табу керек.

Есеп №3. Бастапқы сома $P = 6000$ тг., өсірілген сома $S = 7200$ тг., $i = 10\%$ жылдық (күрделі пайыз). Аударым кезеңін анықтау.

Есеп №4. Бастапқы сома $P = 2000$ тг., өсірілген сома $S = 3500$ тг., аударым кезеңі $n = 3$ жыл.

Сонда күрделі пайыз мөлшерлемесі

$$i = \sqrt[n]{S/P} - 1 = \sqrt[3]{3500/2000} - 1 = 0,205 (=20,5\% \text{ жылдық}).$$

Есеп №5. Бастапқы сома $P = 3000$ тг., өсірілген сома $S = 4000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл. Күрделі пайыз мөлшерлемесін табу керек.

Мысал №1. Өсірілген сома $S = 7000$ тг., аударым кезеңі $n=2$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 12\%$ жылдық. Сонда бастапқы сома $P = S/(1+i)^n = 7000/(1+0,12)^2=5580,36$ тг.

Мысал №2. Өсірілген сома $S = 6000$ тг., аударым кезеңі $n=3$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 15\%$ жылдық. Бастапқы соманы табу керек

Есеп № 1. Бастапқы сома $P = 6000$ теңге банкке $n=2,5$ жылға $i = 20\%$ жылдық (күрделі пайыз) салынды. Өсірілген соманы екі тәсмен анықтаймыз.

$$S = P(1+i)^n = 6000(1+0,2)^{2,5} = 9464,65 \text{ тг.}$$

$$S = P(1+i)^{[n]} * (1+\{n\} * i) = 6000(1+0,2)^2 (1+0,5 \times 0,2) = 9504 \text{ тг}$$

Есеп № 2. Өсірілген сома $S = 800\,000$ тг., аударым кезеңі $n=4$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i = 14\%$ жылдық. Сонда бастапқы сома $P = S/(1+i)^n = 800\,000/(1+0,14)^4=473\,644,23$ тг.

Есеп № 3. Бастапқы сома $P = 100\,000$ тг., $n=2$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_1=15\%$ жылдық қолданылды, кейін $n_2=3$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i=12\%$ жылдық қолданылды.

$$\text{Сонда өсірілген сома } S = P(1+i_1)^{n_1}(1+i)^{n_2} = 100\,000(1+0,15)^2(1+0,12)^3=5574,05$$

Есеп № 4. Бастапқы сома $P = 4000$ тг., $n=3$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_1=11\%$ жылдық қолданылды, кейін $n=2$ жылға күрделі пайыз мөлшерлемесі $i_2=14\%$ жылдық қолданылды. Өсірілген соманы табу керек.

Есеп № 5. Бастапқы сома $P = 7000$ тг., аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i=12\%$ жылдық квартал сайын. Өсірілген соманы табамыз.

$$m = 4 \text{ (жылына 4 квартал)}. \text{ Онда өсірілген сома } S = P(1+j/m)^{nm} = 7000(1+0,12/4)^{2 \times 4} = 8867,39 \text{ тг.}$$

Есеп № 6. Бастапқы сома $P = 6000$ тг., аударым кезеңі $n = 3$ жыл, күрделі пайыз мөлшерлемесі $i=12\%$ жылдық квартал сайын. Өсірілген соманы табамыз.

Есеп № 7. Бастапқы сома $P = 7000$ тг., аударым кезеңі $n=2$ жыл, күрделі пайыз кезеңі $i=12\%$ жылдық. Пайыздарды аудару үздіксіз орындалады. Өсірілген соманы табу керек.

$$S = P e^{ni} = 7000 e^{2 \times 0,12} = 8898,74 \text{ тг.}$$

Нұсқа 2.

Қарапайым пайыз үшін инфляция ескерілетін мөлшерлеме. Фишер формуласы.

Мысал 1. Аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 14% . Нақты табыстылықты $i = 12\%$ жылдық (күрделі пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Есеп 1. Бастапқы сома $n = 3$ жылға ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесі $i_a = 20\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі 1-жылы – 16% , 2-жылы – 14% , 3-жылы – 13% құрады. Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ жыл $I = (1+0,16)(1+0,14)(1+0,13) = 1,496$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,496$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық

күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $i = (1 + i_a) / \sqrt[3]{1 + a} - 1 = 0,05 (= 5\% \text{ жылдық})$.

Есеп 2. Аударым кезеңі $n = 3$ айына, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 2% . Нақты табыстылықты $i = 5\%$ жылдық (қарапайым пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Күтілетін инфляция индексі аударым кезінде $n = 3$ ай $= 0,25$ жыл $I_n = (1+0,02)^3 = 1,061$, яғни a инфляция деңгейі қарастырылып отырған кезеңде $i_a = 0,061$. нда $i_a = (ni + a + nia)/n = (0,25 \times 0,05 + 0,061 + 0,25 \times 0,05 \times 0,061)/0,25 = 0,297 (=29,7\% \text{ жылдық})$.

Есеп 3. Аударым кезеңі $n = 6$ айына, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 1,5%. Нақты табыстылықты $i = 6\%$ жылдық (қарапайым пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Мысал 2. Бастапқы сома сәуір-маусым мерзігі ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесі $i_a = 15\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі сәуірде 1%, мамырда – 1,5%, маусымда – 2%. Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ ай $= 0,25$ жыл $I_H = (1+0,01)(1+0,015)(1+0,02) = 1,046$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,046$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $I = (ni_a - a)/(n + na) = (0,25 \times 0,15 - 0,046)/(0,25 + 0,25 \times 0,046) = -0,033$ (-3,3% жылдық), яғни операция шығынды.

Есеп 2. Бастапқы сома қаңтар-маусым мерзігі ссудалық пайыздың қарапайым мөлшерлемесі $i_a = 25\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі қаңтарда 0,5% құрады, ақпанда – 2%, наурызда – 1%, сәуірде – 0,5%, мамырда – 3%, маусымда – 1%. Ссудалық пайыздың жылдық қарапайым мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Күрделі пайыз үшін инфляцияны ескеретін мөлшерлеме.

Мысал 1. Күтілетін инфляция индексі аударым кезінде $n = 3$ ай $I_H = (1+0,14)^3 = 1,48$, яғни a инфляция деңгейі қарастырылып отырған кезеңде $i = 0,48$.

Онда $i_a = (1 + i_a)/\sqrt[n]{1 + a} = 0,197$ (=19,7% жылдық).

Есеп 1. Аударым кезеңі $n = 2$ жыл, күтілетін ай сайынғы инфляция деңгейі 14%. Нақты табыстылықты $i = 12\%$ жылдық (күрделі пайыз) қамтамасыз ету үшін, қандай ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесіне бастапқы соманы салу қажет?

Мысал 2. Бастапқы сома $n = 3$ жылға ссудалық пайыздың күрделі мөлшерлемесі $i_a = 20\%$ жылдық бойынша салынды. Инфляция деңгейі 1-жылы – 16%, 2-жылы – 14%, 3-жылы – 13% құрады. Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық қандай?

Қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $n = 3$ жыл $I = (1+0,16)(1+0,14)(1+0,13) = 1,496$, яғни қарастырылып отырған кезеңде инфляция деңгейі $i_a = 0,496$. Онда Ссудалық пайыздың жылдық күрделі мөлшерлемесі түрінде нақты табыстылық $i = (1 + i_a)/\sqrt[n]{1 + a} - 1 = 0,05$ (= 5% жылдық).

Есеп 1. Пайда және шығын туралы Есеп.

Шарт.

Компанияның маркетинг бөлімі келер жылы өнім орындалу көлемін (REV) 2808 мың теңге. көлемінде алуды жоспарлайды, болжанады, өзіндік құн үлесі (CGS) өнім орындалуда (a_1) құрайды – 0,9, қарыз мөлшері (D) 400 тыс. теңге.тең, пайыз мөлшерлемесі (a_2) — 10% жылдық, салық мөлшерлемесі (a_3) — 24%, дивидендтік төлем нормасы (a_4) — 0,4.

а) Пайда және шығын жоспарының сандық агрегаттандырылған үлгісін құрастырыңыз;

б) Операционды (EBIT), пайда (INT) бойынша пайыз көлемін, салық салынатын, таза (NET) және орналастырылмаған пайданы Есептеу.

в) Жоспардың пессимисті нұсқасын шартымен орындалған көлем тек базалықтан 95%, ал өзіндік құн үлесі 0,93 құрайтынды Есептеу.

Шешуі.

а) — б) Қатынас негізінде пайда және шығын жоспарының сандық моделін жазамыз:

$$CGS = a_1 \times REV = 0,9 \times 2808 = 2527,2;$$

$$EBIT = REV - CGS = 2808 - 2527,2 = 280,8;$$

$$INT = a_2 D = 0,1 \times 400 = 40;$$

$$EBIT - INT = 280,8 - 40 = 240,8;$$

$$TAX = a_3 \times (EBIT - INT) = 0,24 \times 240,8 = 57,79;$$

$$NET = REV - CGS - INT - TAX = 2808 - 2527,2 - 40 - 57,79 = 183,01$$

$$(1 - a_4) \times NET = (1 - 0,4) \times 183,01 = 109,81.$$

Сонымен, операциялық пайда болжамды мөлшері 280 800 теңге.тең, салықты төлеуге дейінгі пайда — 240 800 теңге., таза пайда — 183 010 теңге., ал орналастырылмаған пайда, компанияның құзырында қалатын 109 810 теңге.тең.

в) Енді пессимисті нұсқасын Есептейміз.

$$REV = 2808 \times 0,95 = 2667,6;$$

$$CGS = a_1 \times REV = 0,93 \times 2667,6 = 2480,87;$$

$$EBIT = REV - CGS = 2667,6 - 2480,87 = 186,73;$$

$$INT = a_2 \times D = 0,1 \times 400 = 40;$$

$$EBIT - INT = 186,73 - 40 = 146,73;$$

$$TAX = a_3 \times (EBIT - INT) = 0,24 \times 146,73 = 35,22;$$

$$\text{NET} = \text{REV} - \text{CGS} - \text{INT} - \text{TAX} = 2667,6 - 2480,87 - 40 - 35,22 = 111,52;$$

$$(1-a_4) \times \text{NET} = (1 - 0,4) \times 111,52 = 66,91.$$

Пайда 39%, ал орындалған көлем небары 5% төмендеді, өзіндік құн небары 3% өсті.

Есеп 2. *EFN және қуаттылықты пайдалану.*

Шарт.

4 Есеп мәліметтерін қолданып, негізгі құралдар қуаттылығын болжаммен 75% және 93% қолданылуын ескере отырып, сырттан қосымша қаржыландырылу көлемін (*EFN*) анықта.

Шешімі/Решение.

Толық саудалық қуат ағымды сату көлеміне тең, қуаттылықты қолдану көрсеткішіне бөлінеді.

75% қуаттылықта (жүктелудің): $2750/0,75 = 3667$ — бұл саудалық жүктелу.

3300 сату көлемінен жаңа негізгі қаражаттар қажет емес, сондықтан біздің алдағы бағалау тым көтеріңкі. Біз таза негізгі құралдардың $160 = 960 - 800$ ұлғыын күттік. *EFN* жаңа мәні $66,4 - 160 = -93,6$ тым артық. Бұл кезде қосымша айналым қаржыландыру қажет болмайды.

Толық саудалық жүктелуде қуаттылық 93% қолданылуда $2750/0,93 = 2957$ құрайды. Негізгі құралдардың толық саудалық жүктемеге қатынасы $800/2957 = 0,271$ болады. 3300 сату деңгейінде таза негізгі қаражаттар $3300 \times 0,271 = 892,8$ сомасында қажет болады, жоспарлы жылда ұлғаю $92,8$ ($892,8 - 800$). Бұл $160 - 92,8 = 67,2$ аз, бастапқы жоспарлаудан, сондықтан *EFN* енді $66,4 - 67,2 = -0,8$ тең. Свртқы қаржыландыру қажет емес.

Есеп 3. Тұрақты өсу. Шарт.

Есеп 4 мәліметтерін пайдаланып, компанияның айналым қаржыландыруды қолданбастан, қай мөлшерде өсу коэффициентін ұстай алатынын анықта. Тұрақты өсу коэффициенті неге тең?

Шешімі.

Компанияда орналстырылмаған пайда нормасы тең

$$b = (1 - 0,33) = 0,67 \text{ таза пайдаға.}$$

Актив рентабельділігі тең $319,2/1400 = 0,228$ немесе 22,8%.

$$\text{Ішкі өсу коэффициенті тең: } (\text{ROA} \times b) / (1 - \text{ROA} \times b) = 0,228 \times 0,67 / 0,84724 = 0,1803$$

Компанияның меншікті капиталы құрайды $319,2/1200 = 0,266$, сондықтан тұрақты өсу коэффициенті тең:

$$(\text{ROA} \times b) / (1 - \text{ROA} \times b) = 0,266 \times 0,67 / (1 - 0,266 \times 0,67) = 0,2169, \text{ немесе } 21,69\%.$$

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ» ШЖҚ-ҒЫ РМК

СӨЖ өткізу бойынша
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚТАР
Пәннің атауы «Корпоративтік қаржы»
«5B050900-Қаржы» мамандығының студенттеріне арналған
(шифр, мамандықтың атауы)
Оқыту түрі - күндізгі

Көкшетау 2017

ҚР ББМЖМС, оқу жұмыс жоспарлары, дайындық бағыты негізінде (қандай құжаттардың негізінде жасалғаны туралы)

Құрастырған: тің доценті, э.ғ.м. Омаров С.Х.

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / « _____ » _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

С. Садуакасов атындағы аграрлық – экономикалық институтының оқу –әдістемелік комиссиямен мақұлданған

/Хаттама № _____ / « _____ » _____ 2017ж.

Оқу-әдістемелік комиссияның төрағасы _____ Жоламанова У.Ш.

**«Корпоративтік қаржы» пәні бойынша студенттердің өздік жұмыс тапсырмалары
СӨЖ бойынша әдістемелік ұсыныстардың үлгісі**

Пәннің атауы: «Корпоративтік қаржы»

Мамандығы: «5В050900-Қаржы»

СӨЖ студенттің оқу үдерісінің маңызды бөлігін құрайды. Олар студенттерге дереккөздермен және әдебиеттермен өздігінен жұмыс істеуге, «Корпоративтік қаржы»-ның негізгі мәселелерін зерттеуге көмектеседі.

Олай болса, **Корпоративтік қаржы** бойынша СӨЖ-дің мақсаты – корпоративтік қаржының негізгі жетістіктерін, мейлінше, тереңдете қарастыру және игеру. Сонымен қатар, алдымызға төмендегідей дидактикалық міндеттерді қоюға болады:

- Жаңа және қазіргі заман өркениетінің әмбебап, дара бейнесін анықтаға қатысты кілт мәселелердің аясын белгілеу;
- Студенттерге негізгі корпорациялар қаржысындағы түсініктерді, категорияларды, тауарлық-қаржылық қатынастар мен қазіргі қоғам жаңғыруының тарихи даму кезеңінің аспектілерін игеруге көмектесу;
- Студенттерді алған білімдерін тарихи үдерістерді талдау барысында пайдалануға үйрету.

СӨЖ шеңберінде өтетін сабақтардың жоспары:

СӨЖ №1 Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржы ортасының мазмұны.

«Дамыған мемлекеттерде корпоративтік қаржыны басқарудың тәжірибесі» тақырыбы бойынша презентация 1-7 слайд

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

71. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
72. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
73. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
74. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
75. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттеріер:

99. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
100. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
101. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
102. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
103. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
104. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
105. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша Power Point бағдарламасында презентация құру мақсатында студент шет елдік корпорациялар қаржысын басқару тәжірибесін зерттеп, тақырыпқа қатысты мәселелерді ашуы керек.

СӨЖ №2 Қаржы-несие шешімдерін қабылдаудың қаржы-экономикалық есептеудің математикалық негіздері.

Типтік Есептерді шығару (Тәжірибелік жұмыс 2) 5 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

76. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
77. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
78. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
79. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
80. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

106. 1 Анализ финансовой отчетности: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
107. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
108. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
109. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
110. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
111. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
112. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №3 Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 4) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

81. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
82. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
83. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
84. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
85. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

113. 1 Анализ финансовой отчетности: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
114. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
115. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
116. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
117. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
118. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
119. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №4 Корпорацияның айналым капиталы.

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 6) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

86. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
87. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.

88. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
89. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
90. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

120. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
121. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
122. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
123. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
124. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
125. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
126. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №5 Өндіріске, өнімді өткізуге және корпорацияның т.б. шығындары.

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 7) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

91. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
92. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
93. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.
94. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
95. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

127. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
128. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
129. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
130. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
131. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
132. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
133. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №6 Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы.

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 8) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

96. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
97. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
98. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Питер, 2006. —'784 е.

99. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
 100. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

134. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
 135. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
 136. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
 137. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
 138. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
 139. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
 140. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №7 Корпорацияның меншік капиталы

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 9) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

101. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
 102. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
 103. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
 104. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
 105. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

141. 1 Анализ финансовой отчетно,сти: уч.пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
 142. БочаровВ.В.,ЛеонтьевВ.Е.Корпоративныефинансы.Спб: Питер -2004
 143. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
 144. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация:американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
 145. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
 146. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
 147. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №8 Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 10) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

106. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
 107. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
 108. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные фйнансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
 109. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
 110. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

148. 1 Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие / Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
149. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
150. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
151. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
152. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
153. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
154. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №9 Корпорация капиталының құны мен құрылымы

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 11) 3 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

111. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
112. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
113. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
114. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
115. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

155. 1 Анализ финансовой отчетности: учеб. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
156. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
157. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
158. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
159. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
160. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
161. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша, есептерді шығару мақсатында, студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек.

СӨЖ №10 Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 14) 1 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

116. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
117. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
118. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
119. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
120. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

162. 1 Анализ финансовой отчетности: уч. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
163. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
164. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
165. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
166. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
167. Хессель М. Корпоративное управление. :М.:Экмос, 1997.
168. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №11 Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 15) 1 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

121. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
122. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
123. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
124. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
125. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

169. 1 Анализ финансовой отчетности: уч. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.
170. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
171. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
172. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер,2005.-32'0с.
173. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
174. Хессель М. Корпоративное управление. :М.:Экмос, 1997.
175. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ №12 Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

Типтік Есептерді шығару

(Тәжірибелік жұмыс 12-13)1 Есеп

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

126. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. М.: Олимп-Бизнес, 1997г
127. Чент Ф. Ли, ДжОзеф И. Финнерти. Финансы корпораций: теория, методика и тәжірибе. М. Инфра - 2000.
128. Р. Пайк , Б . Нил. Корпоративные финансы и инвестиров- ние. — 4 -е йзд/ Пёр. с англ.- Сйб: Пйтер, 2006. —'784 е.
129. Бочаров В.В. Корпоративные финансы.- СПб:Питер, 2001.- 256с.
130. Четыркин Е.М. Методы финансовых и коммерческих рас- четов.- М.: «дело ЛТД», 1995.-320с.

Қосымша әдебиеттері:

176. 1 Анализ финансовой отчетности: уч. пособие/ Под. Ред. О.В.Ефимовой. М.В. Мельник.- М.:Омега-Л,2004.- 408с.

177. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. СПб: Питер -2004
178. Лихачева О.Н. Финансовое планирование на предприятии. Учебное пособие- М: ООО «ТК Велби», 2003, -264с.
179. Кочетков Г.Б., Супян В.Б. Корпорация: американская Модель.- СПб:Пт-ер, 2005.-32'0с.
180. Хелферт Э. Техника финансового анализа/Пер. с англ.- М: Аудит, ЮНИТИ, 1996.- 663с.
181. Хессель М. Корпоративное управление. :М.;Экмос, 1997.
182. Эрик С. Зигель и др. Составление бизнес плана.. Пер. С , англ. М.: Джон Уайм Энд Санс, 1995.- 224р.

Әдістемелік ұсыныстар

Тақырып бойынша есептерді шығару мақсатында студент қажетті математикалық формулалар тізімін жасап, олардың элементтерінің атауларын білуі керек

СӨЖ 1-6. Өздік жұмысын тапсыру мен рәсімдеуге қойылатын талаптар

1. Жұмыс СӨЖ арналған дәптерде орындалады
2. Жұмыс СӨЖ орындау жоспары бойынша толық орындалу керек
3. Жұмыс уақытында тапсырылуға тиісті
4. Өз ойларын сауатты, бір тәртіппен және логикалық негізде көрсету, негіздеу және Есептерді шығару.

СӨЖ 1-6. Өзін-өзі бақылау материалдары

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ» ШЖҚ-ҒЫ РМК

Білімді бақылау және бағалауға арналған материалдар

Пәннің атауы: **«Корпоративтік қаржы»**

Мамандығы: 5В050900-Қаржы

(мамандықтың шифрі, атауы)

Курс - 3 семестр - 6

Оқыту түрі - күндізгі

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

Көкшетау 2017

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ КӨКШЕТАУ МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ» ШЖҚ-ҒЫ РМК

«Корпоративтік қаржы» пәні бойынша
емтихан сұрақтарының

ТІЗІМІ

/ қазақ тілінде/

Мамандық 5B050900 «Қаржы»
(мамандық шифрі, атауы)

«КОРПОРАТИВТІК ҚАРЖЫ» ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУҒА АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР ТІЗІМІ

1. Корпорация қаржылары жайлы түсінік және мазмұны.
2. Корпорация қаржыларының, функциялары.
3. Корпорациялық қаржының қалыптасуы және негізгі сипаттамалары.
4. Корпорациялық қаржыларды ұйымдастыру принциптері.
5. Әр түрлі ұйымдық құқықтық формадағы кәсіпорындарды заңдар мен нормативтік актілер шеңберінде қаржылық басқару.
6. Корпорация қаржысын ұйымдастыру ерекшеліктері.
7. Корпорация қаржыларын басқаруды ұйымдастыру.
8. Корпорацияның қаржылық қызметінің міндеттері.
9. Корпорацияның қаржылық қызметтері және олардың функциялары,
10. Компанияның қаржылық ресурстары.
11. Корпорацияның ішкі фирмалық және айналым ортасының қаржылық аспектілері.
12. Корпорацияның айналымнан тыс активтеріне сипаттама.
13. Корпорацияның айналымнан тыс активтерінің экономикалық табиғаты, құрамы және бағалау әдістері.
14. Негізгі қорларды қолдану тиімділігі.
15. Негізгі қорларды өндіру, техникалық қамсыздандыру және қайта құру мәні.
16. Амортизация және оның негізгі қорларды жаңартудағы рөлі.
17. Амортизациялық шығындарды Есептеу әдістеріне сипаттама
18. Материалдық емес активтер, оларды алу көздері және амортизация.
19. Корпорацияның инвестициялық қызметін жүзеге асыру сипаттамасы.
20. Инвестициялық қызметтерді қаржыландару көздерінің сипаттамасы.
21. Қазақстандағы инвестициялауда қаржы көздерінің рөлі және сипаттамасы.
22. Қайта ұйымдастыру процедураларын жүзеге асыру түрлері мен тәртібі
23. Тікелей инвестициялар, оларды жоспарлау және қаржыландыру.
24. Корпорацияның қаржылық инвестициялары және оларды қаржыландыру көздері.
25. Құрылыстағы шаруашылық жүргізу субъектілердің ішкі ресурстарын шоғырландыру көрсеткішінің сипаты.
26. Корпорацияның капитал салымдарының пайдалану тиімділігінің көрсеткіштерінің сипаты.
27. Амортизациялық аударымдарды жоспарлау және пайдалану.
28. Қандай айналымнан тыс активтерге амортизация аударылмайды және неліктен? ;
29. Негізгі қорлардың ұдайы өндіріс қаржыландыру көздері және оларды қаржыландыру әдістері.
30. Корпорацияның айналым қаражаттарының экономикалық мәні.
31. Өндірістік айналым қорларының құрамы, құрылымы және айналымы.
32. Айналым сферасында айналым қаражаттарының құрамы мен арналымы.
33. Корпорацияның меншікті айналым қаражаттарына қажеттігін анықтаудың қажеттігі.
34. Корпорацияның айналым қаражаттарының құрамын және нормалау ролін ашыңыз
35. Айналым қаражаттарын нормалаудың негізгі әдістерінің құрамы және қолдану облысы.
36. Аяқталмаған өндірісте айналым қаражатын нормалау қалай жүргізіледі және оны Есептеу ерекшеліктері.
37. Корпорацияның айналым қаражатының жиынтық нормативін анықтау.
38. Айналым қаражаттарының нормативінің өсімін анықтау тәртібінің мәнін және оның қаржылық жоспардағы керісін түсіндіріңіз.
39. Меншік айналым қаражаттарының жетіспеуін ; оны Есептеу және меншікті айналым қаражаттарының жетіспеуін толтыру көздері.
40. Айналым қаражаттарын қалыптастыру кездері және олардың өсімін қаржыландыру.
41. Айналым қаражаттарын пайдалану тиімділігінің көрсеткіштері.
42. Корпорацияның айналым қаражаттарын пайдалануды жақсартудың негізгі жолдары.
43. Корпорация жұмысының тиімділігін арттыруда айналым қаражаттарының айналымдылығын жеделдетудің мәні.
44. Шикізат, негізгі материалдар және дайын өнім бойынша меншікті айналым қаражаттарын нормалау және т.б.
45. Өнімді, жұмыс және қызметті өндіру және жүзеге асыру шығындарының классификациясы.

46. Материалдық шығындар құрамының сипаттамасы.
47. Еңбекті төлеуге және ол бойынша әлеуметтік қажеттіліктерге шығындардың құрамының сипаты.
48. «Қосымша шығындар» тобы бойынша шығындар. Сипаттамалары.
49. «Негізі шығындардың амортизациясы» шығындар тобының құрамы.
50. «Жалпы және әкімшілік шығыстар» шығындар тобының сипаты.
51. Тауарлы-материалдық құндылықтар бойынша шығындар және проценттер бойынша шығындар тобының сипаты.
52. Өнімді өндіру және өткізу шығындарын жоспарлау тәртібі.
53. Өнімді өндіру және өткізуге шығындардың сметасы.
54. Өнім, жұмыс және қызметтің өзіндік құнын төмендету жолдары және резервтері.
55. Өнім, жұмыс және қызмет өндіруге жұмсалатын шығындарды бақылау.
56. Өнім, жұмыс және қызметті өткізуден түсетін табыстардың экономикалық мәні мен құрамы.
57. Корпорацияның өткізуден түскен түсі мен пайда көлеміне бағаның әсері.
58. Табыс — корпорацияның меншікті қаржылық ресурстарының негізгі көзі.
59. Корпорацияның өткізуден тыс табыстары мен шығыстарының құрамының сипаты.
60. Кәсіпкерліктің қазіргі кезеңінде табыстық ролі.
61. Корпорацияның табысын жоспарлау және жоспарлық табысын Есептеу әдістері.
62. Табыс корпорация қызметінің негізгі бағалық көрсеткіші ретінде.
63. Қазіргі салық салу жүйесінің жағдайында табыстарды пайдалануды бөлу.
64. «Таза табыс» табысының құрамы және ЖШС үшін оның мәні.
65. Рентабельділік көрсеткіштері және оларды Есептеу әдістері.
66. Корпорациялардың бюджетке төленетін жанама салықтарының сипаты.
67. Корпорациялардың таза табысынан бюджетке төленетін салығы. Сипаты.
68. Банкроттық мәні және оны жүзеге асырудың негізгі этаптары мен процедуралары.
69. Баланстың қанағаттанарлықсыз құрылымын белгілеу және корпорацияның төлем қабілетсіздігін анықтау- әдістемесінің сипаты.
70. Корпорацияның төлем қабілетсіздігіне қатысты негізгі қайта құрулар және ликвидациялық процедуралар.
71. Корпорацияның қаржылық сауықтыру жоспарының бағытын сипаттау.
72. Корпорациялардағы қаржылық жоспарлау мәні мен құрамы.
73. ЖШС-рдің қаржылық жоспарлауының мақсаттары мен міндеті.
74. Қаржылық жоспарлар жасау тәртібі және олардың сипаты.
75. Қаржылық жоспарға тексеру кестесінің құрамының арналымы және оны құру қажеттігі.
76. Бюджеттендіру
77. Бизнес-жоспар құрамы және оның сипаты.
78. Резервтер, корпорацияның табысын арттыру факторлары.
79. Инвестициялық процесті бюджеттік қаржыландыру. Сипаты
80. Жоспарлы жылда жоспарланған амортизация соммасын анықтау үшін осы жылда енгізілетін және шығарылатын негізгі өндірістік қорлардың орташа жылдық құнын анықтау тәртібі.
81. Өнімді, жұмыс және қызметті өткізуден түсетін табыс көлеміне әсер ететін факторлар.
82. Шикізат, негізгі материалдар және т.б. бойынша меншікті айналым қаражаттарын анықтау кезінде бір күндік запастар нормасына кіретін элементтер.
83. Корпорация табысын тікелей Есептеу әдісінің 'артықшылықтары мен кемшіліктерін сипаттау.
84. Корпорация табысы және шығысы балаясын құру кезінде қандай құжаттарды жасау керек?"
85. Корпорацияны қаржылық талдаудың мәні мен құрамы.
86. Корпорация пассивтерін және қаржылық -тұрақтылығын талдау.
87. Қорларды және шығындарды талдау.
88. Корпорация запастарын және шығындарын қалыптастыру көздері.
89. Баланс өтімділігін талдау.
90. Корпорацияның қаржылық нәтижелерін талдау құрамы.
91. Кредиторлық және дебиторлық қарыздар айналымы коэффициенттерінің нормаға сай қатынасын сипаттаңыз.
92. Рентабельділік коэффициенттерінің экономикалық мәнін түсіндіріңіз.
93. Қаржылық коэффициенттердің нормативтік мәндерінің экономикалық маңызының сипаттамасы.
94. Корпорацияның несие қабілеттілігін бағалауда қолданылатын қаржылық коэффициенттердің сипаттамасы.

95. Корпорацияның қаржылық стратегиясы.
96. Корпорацияның қаржылық стратегиясының міндеті.
97. Ашық типтегі АҚ-ң қызметінің экономикалық-құқықтық негіздері.
98. АҚ бағалы қағаздарының түрлері және олардың айналысқа түсу тәртібі.
99. АҚ-ң жарғылық капиталының қалыптасуы және оны толтыру көздері.
100. АҚ акцияларын қалыптастыру және бөлу ерекшеліктері.
101. АҚ-ң қаржылық ресурстары, ақшалай қорлары және резервтері.
102. АҚ бағалы қағаздары бойынша табыстарды төлеу тәртібі.
103. АҚ-рды қайға құру және жою нысандары
104. Кредиторлармен Есеп айырысқаннан кейін АҚ қорларын бөлу тәртібі.
105. Ақшаның уақыттық құндылығы, капиталдық нақғы және болашақ құны. Дисконттау және компаундтау.
106. Капиталдың альтернативті құны. Дисконттау коэффициенті.
107. Жай және күрделі проценттер.
108. Ақша ағымын Есептеу үшін күрделі проценттің стандартты функциясы.
109. Корпорация қызметіндегі меншікті капиталдың ролі.
110. Корпорацияның меншікті капиталы, оның құрамы және құрылымы.
111. Компанияның қаржыландырудың қарыздық көздері.
112. Ұзақ мерзімді қарыздық қаржыландыру көздерінің түрлері.
113. Корпорацияның мерзімді қаржықандыру көздері.
114. Капитал бағасы.
115. Компания капиталының құнының түрлері.
116. Компания капиталының бағасы мен құрылымының өзара байланысы.
117. Компания туралы қаржылық ақпарат көздері.
118. Компанияның қаржылық жағдайын анықтайтын бааланс активтері мен пассивтері баптарының қатынасы;
119. Корпорацияның әртүрлі қызметтерінен түсетін ақша қаражаттарының ағымы.
120. Қаржылық тұрақтылық факторларының классификациясы.
121. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері.
122. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері
123. Стратегиялық ағымдағы және оперативтік қаржылық жоспар.
124. Банкроттық нысандары.
125. Конкурстық өндіріс.
126. Компанияның құны: баға мен тиімді басқару.
127. Компанияның құнын бағалау әдістері.
128. Компанияның қызметінің тиімділігінің құндық көрсеткіштері. ,
129. Компанияның қаржылық стратегиясы мен қаржылық саясатын құру.
130. Корпоративтік басқару және акционерлердің жайлылығы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Ш. Уәлиханов атындағы КМУ шаруашылық жүргізу құқығындағы Республикалық Мемлекеттік кәсіпорны

Аралық бақылау №1

(билеттер және тестік тапсырмалар)

«Корпоративтік қаржы» пәні бойынша

«5B050900-Қаржы»

(мамандықтың атауы, шифрі)

Курс - 2, семестр 3

Оқыту түрі - күндізгі

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / « _____ » _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпоративтік қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 1 НҮСҚА

1. Кәсіпорын оған табыс әкелетін \$15000 жергілікті зайымнан облигацияларға ие болды және осы ақшаларды өзіне меншікті өндірісті дамытуға қолданғысы келеді. Кәсіпорын әрбір жыл алатын инвестициялық пайдалылығын \$15000 12%-да бағалайды. Осы ақша ағымының қазіргі мәнін анықтау қажет.
 2. Сіздің таңдауыңыз: 5000 долл. 1 жылдан кейін алу немесе 11000 долл. 6 жылдан кейін алу, егер дисконттау коэффициенті : А) 12%; Б) 20% болса
 3. Корпорация қаржысының түсінігі және мазмұны, олардың функциялары
 4. Айналым құралдарының маңызы мен бағалануы.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 2 НҮСҚА

1. Сіз алты жылдық 8%-дық жинақтық сертификат \$1 000 құнымен сатып алдыңыз деп болжайық. Егер пайыздар жыл сайын Есептелінсе, келісім соңында қандай сомманы аласыз.
 2. Банк векселінің және табысының номиналды құнын анықтау, егер банк вексельді 45% жылдық қарапайым Есептеу мөлшері бойынша өтеу мерзімі басталғанша дейін вексельдің 2 айын Есептесе және вексель ұстаушыға 370000 теңге төлесе.
 3. Кәсіпорын қаржысының даму кезеңдері.
 4. Айналым капиталында үйлесімді қажеттілікті анықтау және осы қажеттіліктерді анықтайтын факторлар.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 3 НҮСҚА

1. Сізге кәсіпорынның қаржылық менеджері өзінің кәсіпорнына сіздің \$5000 ақша салуыңызға ұсыныс жасады, 2 жылдан кейін \$6000 қайтарып беруге уәде беріп. Басқа инвестициялық мүмкіндіктерде сіз ұсынылған нұсқаның пайдалылығының пайыздық мөлшерлемесін анықтаңыз
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа өткізуге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 2. Кәсіпкерлік қызмет – корпорация қаржыларының негізі.
 3. Дебиторлық және кредиторлық қарыздар
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 4 НҮСҚА

1. Фирманың пайдасын 200000 теңгеге қамтамасыз ететін сату көлемін анықтаңыз, егер фирманың шығаратын бір тауар бағасы 650 теңге болса; өзгергіш шығындар тауарға 550 теңге /бірлік; тұрақты шығындар 500000 теңге.
2. АВ компанияның қарапайым акцияларының нарықтық құны \$450000 құрайды, артықшылықты акциялар-\$120 000, жалпы заемдар капиталы — \$20000. Меншікті капитал құны 14 %тең, артықшылықты акциялар-10 %, компанияның акциялары—9 %. Салықтық мөлшерлеме $T = 30\%$ жағдайында компания капиталының өлшенген орташа құнын анықтау
3. Ұйымның негізгі принциптары және корпорация қаржыларының рөлі.
4. Компания капиталының қазіргі және келешек құны.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 5 НҰСҚА

1. Кәсіпорын 3 жылдан кейін \$8000 құнымен жаңа станок алмақшы. 3 жылдан кейін сатып алу мүмкіндігі болу үшін қазір қандай сомада ақша салулары керек, егер салым пайыздылығының пайыздық мөлшерлемесі құраса:
а) 10 %?
б) 14 %?
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 3. Уақытша ақша құнының ұғымы.
 4. Қаржылық салымдар.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 6 НҰСҚА

1. Кәсіпорын технологиялық процесті жетілдіру арқылы келесі 5 жыл ішінде жыл сайынғы табысын \$10 000 өсіруін жоспарлайды. Бұл ақшаларды ол 10 % жылдық пайызбен салып, 5 жылдан кейін жаңа жабдықтарды сатып алуға соманы жинауды көздейді. Кәсіпорын 5 жылдан кейін ақшаның қандай сомасын алады?
 2. Қанша пайданы сақтауға кәсіпорынның сәті түседі, егер сату көлемі ағымдағы жылы 15% төмендесе. Есепті жылы өзгергіш шығындар 105000 теңге және тұрақты шығындар 30000 теңге бойынша табыс 150000 теңгені құрады
 3. Капиталдық салымдарды қаржыландыру.
 4. Әртүрлі үлгідегі пайыз мөлшерлемелерінің эквиваленттілігі.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 7 НҰСҚА

1. Кәсіпорын \$ 160 000 жайғастырады және өзінің өндірісіне салуды ұсынады, келесі төрт жылда жыл сайын \$50 000 ала отырып. Сол уақытта кәсіпорын бір берік корпорацияның жылдық 12 %

әкелетін акционерліиясын осы сомаға сатып ала алады. Қай нұсқа сізге тиімдірек, егер кәсіпорын ақша салымының (12 % жылдықтан) басқа пайдалы мүмкіншілігін жайғастырмаса?

2. Құралдардың қорлануы екі нұсқада S_{pst}^A схемасы арқылы талданады:

- 1) Депозитке 500 \$ мөлшерінде жарты жыл сайын салым салынады шартпен банк 8%-ды жарты жылдық Есептеу %-мен Есептейді;
- 2) 1000\$ мөлшерінде жыл сайынғы салым салынады шартпен банк 9 %-ды жылдық Есептеу %-мен Есептейді.

Қандай сома 10 жылдан кейін әрбір жоспарды орындағанда болатынын анықтаңыз.

Қай жоспар артықшылықты (**более предпочтителен**)? Егер жоспарда 2 пайыздық мөлшерлеме 8,5%-ға дейін төмендесе, сіздің таңдауыңыз өзгере ме?

3. Негізгі құралдар мен материалды емес ативтердің құрамы мен құрылымы, экономикалық табиғаты.
4. Қаржылық шешім қабылдауда инфляциялық ақша құнсыздану есебі.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 8 НҰСҚА

1. Облигация О купонымен және номиналды құны 50000 теңге және өтеу мерзімі 5 жыл 31500 теңгеге сатылады. Облигацияны иелену мақсатын анықтаңыз, егер 12% табыс нормасымен баламалы инвестициялау мүмкіншілігі болса.
2. Кәсіпорын 45000\$ ғимаратқа келесі шарттар бойынша иеленді:
Құнның 30% тез арада төленеді, қалған бөлігі бірдей жылдық төлеммен 8 жыл ішінде 15% жылдық күрделі пайыз сызбасы бойынша өтелмеген бөлігіне төленеді. Төлемге жалпы соманың пайызын анықтаңыздар
3. Аннуитеттер.
4. Негізгі құралдарды қаржыландыру, бағалаулар және айта бағалау тәсілдері.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 9 НҰСҚА

1. Банк 15 % жылдық ұсынады. 3 жылдан кейін шотта 5 млн.теңге болуы үшін алғашқы салым қандай болуы керек?
2. Жинақтау шотына 600 теңге ай сайын міндетті түрде салынады. 5 жылдан кейін $r = 12\%$ жылдықта шотта қандай сома болатынын Есептеңіз, егер банк ай сайын пайыздарды Есептесе.
3. Құнды қағаздар бойынша дивиденттер мен пайыздар.
4. Айналым құралдарының нәтижелілігі.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 10 НҰСҚА

1. Өнімді орындаудан түскен пайда 11000000 тг. Өзгергіш шығындар 9300000 тг Тұрақты шығындар 1500000 тг. Пайда 200000 тг.
А) Өнімді орындаудан түскен пайда 9,1% қаншаға өскенде өзегергіш шығындар өзгереді.
Б) Қанша жиынтық шығындар және пайда құрайды
В) Қанша % пайда өзгереді
Г) Қанша % табыс 3% өскенде пайда өзгереді
Д) Қанша На сколько % табыс 10% төмендегенде пайда өзгереді
2. 3 жылға капиталды қандай мөлшерлеме r астына қойған:
А) қарапайым мөлшерлемеге алынған $r = 55\%$ годовых;
Б) күрделі мөлшерлемеге алынған $r = 30\%$ жылдық пайыздарды квартал сайын Есептеу жайында.

3. Құнды қағаздардың операциялық табыстылығы.
 4. Понятие Корпорация қаржылары ұйымда негізгі капитал ұғым және оның рөлі.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 11 НҰСҚА

1. Келесі сызба бойынша 5 жылдан кейін \$1000 8 % жылдық шартпен құнды Есептеңіз.
а) пайыздарды жыл сайын Есептеу;
б) пайыздарды жарты жыл сайын Есептеу;
в) пайыздарды квартал сайын Есептеу.
 2. Екі аннуитет параметрлерімен:
1) Төлем мөлшерлемесі 2000\$; 5% жылдық; мерзімі 5 жыл;
2) Төлем мөлшерлемесі 3500\$; 6% жылдық; мерзімі 10 лет
Мерзімі 10 жыл және 6% жылдық біреуімен ауыстыру қажет..
 3. Ұйымның негізгі принциптары және корпорация қаржыларының рөлі.
 4. Капиталдық салымдарды қаржыландыру.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 12 НҰСҚА

1. Сіз төрт жылға \$10 000 өтелмеген қалдыққа күрделі пайыз кестесі бойынша Есептелетін 14 % жылдықпен қарызға алдыңыз. Әрбір жылдың соңында бірдей сомамен қайтару қажет. Жылдық төлем мөлшерін анықтаңыз.
 2. Ұзақ мерзімді келісім бойынша төлем 2 нұсқаның біреуін таңдауын ұсынады:
1) 25000000 тг 6 жылдан кейін;
2) 50000000 тг 12 жылдан кейін.
- Қай нұсқа тиімдірек $r = 20\%$ жылдық? Қандай дисконттау коэффициентінің мағынасы парықыз?
3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі мөлшерлемелері.
 4. Айналым құралдарының маңызы және бағалануы
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 13 НҰСҚА

1. ZZ компания бес жыл бұрын \$1000 номиналымен облигация шығарды және 9 % номиналдық пайыздық мөлшерлемесімен. Қор нарығында облигацияның ағымдағы құны \$890 және 10 жыл тағы жабу үшін қалады. Заемдық капиталдың C_d құнын анықтау қажет.
 2. 3 жылға капиталды қандай мөлшерлеме r астына қойған:
А) қарапайым мөлшерлемеге алынған $r = 55\%$ годовых;
Б) күрделі мөлшерлемеге алынған $r = 30\%$ жылдық пайыздарды квартал сайын Есептеу жайында.
 3. Корпорация қаржысы ұғымы және мазмұны, олардың функциялары.
 4. Негізгі құралдарды қаржыландыру, бағалаулар және айта бағалау тәсілдері.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 14 НҰСҚА

1. АВ компанияның қарапайым акцияларының нарықтық құны \$450000 құрайды, артықшылықты акциялар-\$120 000, капиталдың жалпы заемдары — \$20000. Меншікті капитал құны 14 %тең, артықшылықты акциялар-10 %, компанияның акциялары—9 %. Салықтық мөлшерлеме $T = 30\%$ жағдайында компания капиталының өлшенген орташа құнын анықтау қажет.
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 3. Баланстық пайда, оның маңызы, құрамы және тарату.
 4. Қаржылық жоспарлаудың мақсаты және принциптары
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 15 НҰСҚА

1. Компанияның бір қарапайым акционерліиясының ағымдағы бағасы \$50 құрайды. Келер жылғы күтілетін дивиденттер мөлшері \$5 тең. Сондай-ақ кәсіпорын дивиденттерді 4 % көлемде жыл сайынғы өсімін жоспарлайды. Кәсіпорынның қарпайым капиталының құнын анықтаңыз.
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 3. Аннуитеттер.
 4. Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің экономикалық табиғаты, құрамы және құрылымы.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 1
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 16 НҰСҚА

1. Сіздің таңдауыңыз: 5000 долл. 1 жылдан кейін алу немесе 11000 долл.6 жылдан кейін алу, егер дисконттау коэффициенті болса: А) 12%; Б) 20%
 2. Банк векселінің және табысының номиналды құнын анықтау, егер банк вексельді 45% жылдық қарапайым Есептеу мөлшері бойынша өтеу мерзімі басталғанша дейін вексельдің 2 айын Есептесе және вексель ұстаушыға 370000 теңге төлесе.
 3. Ұйымның негізгі принциптары және корпорация қаржыларының рөлі.
 4. Айналым құралдарының нәтижелілігі.
-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Ш. Уәлиханов атындағы КМУ шаруашылық жүргізу құқығындағы Республикалық Мемлекеттік кәсіпорны

Аралық бақылау №2
(билеттер және тестік тапсырмалар)
«Корпоративтік қаржы» пәні бойынша
«5В050900-Қаржы»
(мамандықтың атауы, шифрі)
Курс - 2, семестр 3
Оқыту түрі - күндізгі

«Қаржы және менеджмент» кафедра мәжілісінде қарастырылған

/Хаттама № _____ / «_____» _____ 2017ж.

Кафедра меңгерушісі _____ э.ғ.к. Сарсембаев Ж.Ж.

КӨКШЕТАУ 2017

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 1 НҰСҚА

1. Кәсіпорын оған табыс әкелетін \$15000 жергілікті зайымнан облигацияларға ие болды және осы ақшаларды өзіне меншікті өндірісті дамытуға қолданғысы келеді. Кәсіпорын әрбір жыл алатын инвестициялық пайдалылығын \$15000 12%-да бағалайды. Осы ақша ағымының қазіргі мәнін анықтау қажет.
 2. Сіздің таңдауыңыз: 5000 долл. 1 жылдан кейін алу немесе 11000 долл. 6 жылдан кейін алу, егер дисконттау коэффициенті болса: А) 12%; Б) 20%
 3. Баға ұғымы және капитал құрылымдары
 4. Ұзақ мерзімді заемдардың қайнар көздерін қаржыландыру түрлері.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 2 НҰСҚА

1. Сіз алты жылдық 8-дық жинақтық сертификат \$1 000 құнымен сатып алдыңыз деп болжайық. Егер пайыздар жыл сайын Есептелінсе, келісім соңында қандай сомманы аласыз.
 2. Банк векселінің және табысының номиналды құнын анықтау, егер банк вексельді 45% жылдық қарапайым Есептеу мөлшері бойынша өтеу мерзімі басталғанша дейін вексельдің 2 айын Есептесе және вексель ұстаушыға 370000 теңге төлесе.
 3. Капитал құнының түрлері.
 4. Ұзақ мерзімді заемдардың қайнар көздерін қаржыландыру түрлері.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 3 НҰСҚА

1. Сізге кәсіпорынның қаржылық менеджері өзінің кәсіпорнына сіздің \$5000 ақша салуыңызға ұсыныс жасады, 2 жылдан кейін \$6000 қайтарып беруге уәде беріп. Басқа инвестициялық мүмкіндіктерде сіз ұсынылған нұсқаның пайдалылығының пайыздық мөлшерлемесін анықтауыңыз керек.
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 3. Леверидж және капиталдың үйлесімді құрылымын анықтау.
 4. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 4 НҰСҚА

1. Фирманың пайдасын 200000 теңгеге қамтамасыз ететін сату көлемін анықтаңыз, егер фирманың шығаратын бір тауар бағасы 650 теңге болса; өзгергіш шығындар тауарға 550 теңге /бірлік; тұрақты шығындар 500000 теңге.
2. АВ компанияның қарапайым акцияларының нарықтық құны \$450000 құрайды, артықшылықты акциялар-\$120 000, капиталдың жалпы заемдары — \$20000. Меншікті капитал құны 14 %тең,

артықшылықты акциялар-10 %, компанияның акциялары—9 %. Салықтық мөлшерлеме $T = 30\%$ жағдайында компания капиталының өлшенген орташа құнын анықтау қажет.

3. Өнімнің өзіндік құны, жұмысы және қызметі баптар мен элементтері бойынша құрылатын корпорация шығындарының экономикалық топтастырылуы.

4. Құн және капитал құрылымдарының өзара байланысы.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 5 НҰСҚА

1. Кәсіпорын 3 жылдан кейін \$8000 құнымен жаңа станок алмақшы. 3 жылдан кейін сатып алу мүмкіндігі болу үшін қазір қандай сомада ақша салулары керек, егер салым пайыздылығының пайыздық мөлшерлемесі құраса: а) 10 %? б) 14 %?

2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.

3. Шығындар деңгейі, оларды төмендету жолдары және резервтерінің көрсеткіштері.

4. Қорларды тартудың қысқа мерзімді заемдік қайнарлары.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 6 НҰСҚА

1. Кәсіпорын технологиялық процесті жетілдіру арқылы келесі 5 жыл ішінде жыл сайынғы табысын \$10 000 өсіруін жоспарлайды. Бұл ақшаларды ол 10 % жылдық пайызбен салып, 5 жылдан кейін жаңа жабдықтарды сатып алуға соманы жинауды көздейді. Кәсіпорын 5 жылдан кейін ақшаның қандай сомасын алады?

2. Қанша пайданы сақтауға кәсіпорынның сәті түседі, егер сату көлемі ағымдағы жылы 15% төмендесе. Есепті жылы өзгергіш шығындар 105000 теңге және тұрақты шығындар 30000 теңге бойынша табыс 150000 теңгені құрады.

2. Өндірістік және өткізген өнімдердің шығындарын бақылау.

3. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 7 НҰСҚА

1. Кәсіпорын \$ 160 000 жайғастырады және өзінің өндірісіне салуды ұсынады, келесі төрт жылда жыл сайын \$50 000 ала отырып. Сол уақытта кәсіпорын бір берік корпорацияның жылдық 12 % әкелетін акционерліиясын осы сомаға сатып ала алады. Қай нұсқа сізге тиімдірек, егер кәсіпорын ақша салымының (12 % жылдықтан) басқа пайдалы мүмкіншілігін жайғастырмаса?

2. Құралдардың қорлануы екі нұсқада S_{pst}^A схемасы арқылы талданады:

3) Депозитке 500 \$ мөлшерінде жарты жыл сайын салым салынады шартпен банк 8%-ды жарты жылдық Есептеу %-мен Есептейді;

4) 1000\$ мөлшерінде жыл сайынғы салым салынады шартпен банк 9 %-ды жылдық Есептеу %-мен Есептейді.

Қандай сома 10 жылдан кейін әрбір жоспарды орындағанда болатынын анықтаңыз.

Қай жоспарды жоғары бағалайды? Егер жоспарда 2 пайыздық мөлшерлеме 8,5%-ға дейін төмендесе, сіздің таңдауыңыз өзгере ме?

3. Тауар шығару және өнім өндірісі бойынша шығындарды жоспарлауы.
4. Компанияның эмиссиялық қызметі.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 8 НҰСҚА

1. Облигация О купонымен және номиналды құны 50000 теңге және өтеу мерзімі 5 жыл 31500 теңгеге сатылады. Облигацияны иелену мақсатын анықтаңыз, егер 12% табыс нормасымен баламалы инвестициялау мүмкіншілігі болса.
2. Кәсіпорын 45000\$ ғимаратқа келесі шарттар бойынша иеленді:
Құнның 30% тез арада төленеді, қалған бөлігі бірдей жылдық төлеммен 8 жыл ішінде 15% жылдық күрделі пайыз сызбасы бойынша өтелмеген бөлігіне төленеді. Төлемге жалпы соманың пайызын анықтаңыздар.
3. Кәсіпкерлікті дамыту шарттарында табыстардың рөлі. Табыстардың функциялары.
4. Ұзақ мерзімді заемдардың қайнар көздерін қаржыландыру түрлері.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 9 НҰСҚА

1. Банк 15 % жылдық ұсынады. 3 жылдан кейін шотта 5 млн.теңге болуы үшін алғашқы салым қандай болуы керек?
2. Жинақтау шотына 600 теңге ай сайын міндетті түрде салынады. 5 жылдан кейін $r = 12\%$ жылдықта шотта қандай сома болатынын Есептеңіз, егер банк ай сайын пайыздарды Есептесе.
3. Корпорацияның тұтас (жалпы) табысы, оның құрамы және құрылымы.
4. Корпорацияның қаржылық қоры (ФН, ФП және РФ), құру қайнарлары және оларды қолдану бағыттары

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 10 НҰСҚА

1. Өнімді орындаудан түскен пайда 11000000 тг. Өзгергіш шығындар 9300000 тг Тұрақты шығындар 1500000 тг. Пайда 200000 тг.
 - А) Қаншаға өнімді орындаудан түскен пайда 9,1% өскенде өзгергіш шығындар өзгереді.
 - Б) Қанша жиынтық шығындар және пайда құрайды
 - В) Қанша % пайда өзгереді
 - Г) Қанша % табыс 3% өскенде пайда өзгереді
 - Д) Қанша На сколько % табыс 10% төмендегенде пайда өзгереді
2. 3 жылға капиталды қандай мөлшерлеме r астына қойған:
 - А) қарапайым мөлшерлемеге алынған $r = 55\%$ годовых;
 - Б) күрделі мөлшерлемеге алынған $r = 30\%$ жылдық пайыздарды квартал сайын Есептеу жайында
3. Өнімді, жұмыстарды және қызметтерді орындаудан табыс – копрпорацияны қаржыландырудың негізгі қайнары.
4. Қосымша капитал негізгі қорлардың, компанияның эмиссионды қызметінің және т.б. қайта бағалау нәтижесі ретінде.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша

«Қаржы» мамандығы бойынша

№ 11 НҰСҚА

1. Келесі сызба бойынша 5 жылдан кейін \$1000 8 % жылдық шартпен құнды Есептеңіз.
а) пайыздарды жыл сайын Есептеу;
б) пайыздарды жарты жыл сайын Есептеу;
в) пайыздарды квартал сайын Есептеу.
 2. Екі аннуитет параметрлерімен:
 - 3) Төлем мөлшерлемесі 2000\$; 5% жылдық; мерзімі 5 жыл;
 - 4) Төлем мөлшерлемесі 3500\$; 6% жылдық; мерзімі 10 лет
Мерзімі 10 жыл және 6% жылдық біреуімен ауыстыру қажет.
 3. Компания орындалмаған қызметінен табыстардың мінездемесі.
 4. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі қайнары.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2

«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша

«Қаржы» мамандығы бойынша

№ 12 НҰСҚА

1. Сіз төрт жылға \$10 000 өтелмеген қалдыққа күрделі пайыз кестесі бойынша Есептелетін 14 % жылдықпен қарызға алдыңыз. Әрбір жылдың соңында бірдей сомамен қайтару қажет. Жылдық төлем мөлшерін анықтаңыз.
 2. Ұзақ мерзімді келісім бойынша төлем 2 нұсқаның біреуін тандауын ұсынады:
3) 25000000 тг 6 жылдан кейін;
4) 50000000 тг 12 жылдан кейін.
- Қай нұсқа тиімдірек $r = 20\%$ жылдық? Қандай дисконттау коэффициентінің мағынасы парықыз?
3. Қаржылық операцияның табыстары : жарнакірістер акциялармен , табыстар облигациялармен , табыстар пайыздармен және басқа табыстар
 4. Корпорацияның өзіндік капиталы, оның құрамы және құрылымы
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2

«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша

«Қаржы» мамандығы бойынша

№ 13 НҰСҚА

1. ZZ компания бес жыл бұрын \$1000 номиналымен облигация шығарды және 9 % номиналдық пайыздық мөлшерлемесімен. Қор нарығында облигацияның ағымдағы құны \$890 және 10 жыл тағы жабу үшін қалады. Заемдық капиталдың C_d құнын анықтау қажет.
 2. 3 жылға капиталды қандай мөлшерлеме r астына қойған:
А) қарапайым мөлшерлемеге алынған $r = 55\%$ годовых;
Б) күрделі мөлшерлемеге алынған $r = 30\%$ жылдық пайыздарды квартал сайын Есептеу жайында.
 3. Жалпы табыс тарату механизмы.
 4. Корпорацияның қаржылық стратегиясы және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2

«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша

«Қаржы» мамандығы бойынша

№ 14 НҰСҚА

1. АВ компанияның қарапайым акцияларының нарықтық құны \$450000 құрайды, артықшылықты акциялар-\$120 000, капиталдың жалпы заемдары — \$20000. Меншікті капитал құны 14 % тең, артықшылықты акциялар-10 %, компанияның акциялары—9 %. Салықтық мөлшерлеме $T = 30\%$ жағдайында компания капиталының өлшенген орташа құнын анықтау қажет.
2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкке ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
3. Баланстық пайда, оның маңызы, құрамы және тарату.
4. Қаржылық жоспарлаудың мақсаты және принциптары.

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 15 НҰСҚА

1. Компанияның бір қарапайым акционерліиясының ағымдағы бағасы \$50 құрайды. Келер жылғы күтілетін дивиденттер мөлшері \$5 тең. Сондай-ақ кәсіпорын дивиденттерді 4 % көлемде жыл сайынғы өсімін жоспарлайды. Кәсіпорынның қарпайым капиталының құнын анықтаңыз.
 2. Кәсіпорын тауар сатып, номиналды құны 10000\$ 75 күн мерзіммен және $r = 15\%$ жылдық (%номиналды құнына кірмейді) вексель алды. Вексельді дайындау кезінен бастап 60 күннен кейін кәсіпорын оны банкқа ескеруге шешті. Ұсынылған дисконттау мөлшері 25 % жылдық. Банктің және кәсіпорынның алатын сомасын Есептеңіз.
 3. Таза табыс: таратудың және қолданудың қазіргі жүйесі.
 4. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері.
-

МЕЖЕЛІК БАҚЫЛАУ № 2
«Корпорациялық қаржы» пәні бойынша
«Қаржы» мамандығы бойынша
№ 16 НҰСҚА

1. Сіздің таңдауыңыз: 5000 долл. 1 жылдан кейін алу немесе 11000 долл.6 жылдан кейін алу, егер дисконттау коэффициенті болса: А) 12%; Б) 20%
 2. Банк векселінің және табысының номиналды құнын анықтау, егер банк вексельді 45% жылдық қарапайым Есептеу мөлшері бойынша өтеу мерзімі басталғанша дейін вексельдің 2 айын Есептесе және вексель ұстаушыға 370000 теңге төлесе.
 3. Корпорацияның өзіндік капиталы, оның құрамы және құрылымы.
 4. Стратегиялық , ағымдағы және шапшаң қаржылық жоспар.
-

ДӘРІС КУРСЫ

Пәннің атауы: «Корпоративтік қаржы»

1ДС. 1. тақырып. Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негіздері және олардың қаржылық ортасының мазмұны.

1.1. Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.

1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі

Әдебиет:

1.В.В. Бочаров, В-Е Леонтьев «Корпор.финансы» -М.Питер,2004.

2.В.В Ковалев.Введение в финан.менеджмент.М.:ФиС,2000г 3.В.В Ковалев Фин.Анализ М:ФиС 1999г 4.Е.А

4.Стоянова «Фин. менеджмент.-М:ФиС,2000г

1.1.Корпорация қаржысының ұғымы мен құрылымы, олардың функциялары.

Толық анықтаманы «Үлкен коммерциялық сөздіктен» табуға болады.

«Корпорация»-кәсіпкерлік әдістің ұйымдастыру формасы нарық экономикасы дамыған елдерде кен таралған,занды мәртебе,енші меншік ескеріледі және жалдамалы түрде жұмыс істейтін жоғары эшелондағы кәсіби басқарушылардың (менеджер) қолдарында басқару функциялардың болуы.

Корпорацияның табысты функциялануының ауытқымаушылықты шарттары:

- 1) экономиканың дамуы;
- 2) ел менгерген кәсіпкерлік
- 3) меншіктің әр түрлі қалпының (форманың) бір бірімен тіршілік етуі (мемлекетпен қорғанатын және елмен қадірленетін)
- 4) кәсіби басқарушылардың саны жетерліктей болу (менеджер)

Корпоративті бірлестіктердің түрлері (типтері)-

- 1) Ассоциация
- 2) Консорциум
- 3) Концерн
- 4) Синдикат
- 5) Қаржылық өнеркәсіптік топ. (ҚӨТ)
- 6)Холдинг

Жоғарыда айтылып кеткен корпорациялық бірлестіктердің типтері негізінде корпорациялық басқару және олардың тиімділігін жақсартуға бағытталған іс шараларды іске асыру қажеттілігі туады.

Корпорацияның шаруашылық әрекетінің негізі қаржы, Есеп және талдау.

Корпорациялар қаржысы-ақша түсімдерін және жинақасын қалыптастыру, корпорация ресурстарының айналым процессінде ақша қорларын пайдалану және қалыптастыруды айқындайтын ақшалай қатынастар жүйесі.

Корпорациялар қаржысы сақтандыру компаниялармен, банктермен және басқа несиелік мекемелермен, бюджетпен, салық жүйесімен, мемлекеттік органдармен қарым қатынасты, айналыс және негізгі капиталдың айналымын қамтамасыз етеді.

Корпорациялар қаржысын басқару мақсаттары.

1.табыстың максимизациясы

2.төлеу қабілеттілігі

3.акционерліонерлік капитал құнының өсуі

Корпорация қаржысын басқару мақсаты:

Тәуекел (келтірілген) рұқсат етілген деңгейде,фирманың табысын арттыру және оны капитализациялау жолымен,акциялардың нарық құнын және фирманың құнын максимизациялау.

Басқару функциялары енгізеді:

басқару үшін ақпаратты жинау,оны талдау және басқармалық шешімдерді қабылдау амалдары. Ол шешім қабылдау, болжау (жоспарлау), реттеу (оперативті басқару) және бақылауды (ревизия және аудит) біріктіреді.

Корпорация қаржылары негізгі үш функция атқарады;

- корпорацияның экономикалық потенциалын өсіру (жоғарлату), оптималды құрылымын құптау, қалыптастыру.
- ағымды қаржылық-шаруашылық әрекетін қамтамасыз ету
- әлеуметтік саясатты іске асыруда шаруашылық субъектілердің

қатысуын қамтамасыз ету.

Бұл функциялар кәсіпорындар жекеменшігінде және басқару аппаратының алдында тұрған мақсат пен міндеттері, сонымен бірге оларға қол жеткізу әдістері мен амалдары сиппатылып, құрылымдалады.

1.2. Корпорацияның қаржылық механизмі

Корпорацияның қаржылық механизмі—бұл қаржылық құралдар және қаржылық әдістер көмегімен ұйымның қаржылық қатынастарын басқару жүйесі.

Кез келген басқару механизмі сияқты, қаржылық механизм басқарылатын (басқару объектісі) және басқаратын (басқару субъектісі) жүйелерден тұрады. Басқару субъектісі болып табылады:

- оперативті қаржылық шешімдерді бақылайтын және қаржылық стратегияны анықтайтын фирманың жоғары басқару персоналы;
- компанияның қаржысын басқаруға арнайы мамандырылған бөлімдер және қызметтер;
- мамандар-кәсіби қаржылық менеджерлер.

Басқару объектісі—компанияның қаржылық ресурстары, олардың қалыптасу көздері және пайдалану бағыттары.

Қаржылық механизмнің құрылымы

1. Қаржылық әдістер

- жоспарлау
- болжау
- салық салу
- материалды ынталандыру және жауапкершілік
- сақтандыру
- қор түзу (қор құрастыру)
- жалға беру (аренда)
- лизинг
- қарым қатынас

2. Қаржылық тұтқалар (рычагтар)

- табыс
- түсім
- амортизациялық аударым
- қаржылық санкциялар
- жалға беру төлемдері, дивидендер
- пайыздық мөлшерлеме
- салықтар
- дисконт
- баға
- ақша қорлары
- бағалы қағаздар курсы және валюталық баға кесу
- Есеп формалары
- несиелер түрлері

3. Құқықтық қамтамасыз ету

- заңдар
- Президент жарлықтары
- үкімет қаулылары
- министрліктердің бұйрықтары, хаттар

4. Нормативтік қамтамасыз ету

- инструкциялар
- нормалар
- нормативтер
- б.б.

5. Ақпараттық қамтамасыз ету

- ақпарат

2- ДС. 1. тақырып. Корпорация қаржысы: ұйымдастыру негізі мен олардың қаржы ортасының мазмұны.

1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.

1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

1.3. Корпорация қаржысын ұйымдастырудың негізгі принциптері мен ролі, олардың құрылымы мен кәсіпорын қызметіне әсер ету тиімділігі.

Корпорация қаржысын ұйымдастырудың басты қағидалары:

- 1.Толық дербестілік қағидасы
- 2.Шаруашылық қызметтің қортындысына жауапкершілік.
- 3.Қаржылық жоспарлау.
- 4.Бұл қағида негізінен к/о үшін міндетті қаржылық құрылуын құрылуын көздейді.
- 5.Қаржылық пән.
- 6.К/о қызметтік айналымдағы өзін-өзі қамтуы
- 7.Қаражаттарды меншікті және қарызды деп бөлу
- 8.К/о негізгі және инвестициялық қызметін бөлу.

Корпорацияны басқару жүйесі-бұл қағидалар жиынтығы,компанияда шешім қабылдау механизмі және олардың атқарылуын қадағалау.

Корпорацияныбасқару құрлымы түсінігіне жататындар:

- акционерлі-к компанияның меншік құрлымы;
- акционерлі-к капиталды бөліп жайғастыру не шоғырлану дәрежесі;
- стратегиялық шешімдерді қабылдау принциптері және олардың атқарылуын қадағалау,сонымен бірге деканлар кеңесі,бақылау кеңесі және жалғыз акционерліонер күшін құру;
- корпорацияны бақылау нарығының болу болмауы;
- қаржыландыру қызметінің басымды түрі.

1.4. Компанияның қызмет етуінің айналым ортасы.

Өз іс әрекеті барасында корпоративтік құрылымдар тек қана ішкі жағдайды қарастырмай,сонымен қатар айналым орта шарттарын,яғни заңи қамтамасыз ету және макроэкономикалық жағдайларды ескеруі қажет.Көбінесе,корпорация ағымды жұмыс барысында келесі негізгі көрсеткештерге бағытталады:

- 1 валюта курсының динамикасы
- 2 өндірілген өнімнің нарықтық баға деңгейі
- 3 қор индексінің белсенділік динамикасы
- 4 банктік несиелеу ставкасының деңгейі
- 5 салықтық орта
- 6 инвестиция құрылымымен динамикасына

Корпорация қызметінің процессінде оның корпорациялық ортасына (сурет 2) қандай да болмасын тәсілмен қоғамның әр турлі субъектілері және адам категориялары тартылады.

Сурет 8. Корпоративтік орта .

Ескерту:

Сол себепті, корпорация басқарушылары шешім қабылдаған кезде, қоғамның экономикалық құраушыларының мүдделерін ескерулері қажет.

Корпорацияның барлық принципалды шешімдерінде корпорациялық қатынастар қатысушыларының мүдделерінің балансына жетуі тиіс, бұл олардың мінділігін және маңыздылығын жоғарылатады.

3- ДС. Т-2 Қаржы-несиелік шешімдерін қабылдаудағы қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

2.1 Ақшаның уақытша құны ұғымы

2.2. Дисконттау мен компаундирлеу.

2.3. Ссудалық пайыздардың қарапайым және күрделі ставкалары.

2.4. Қарапайым және күрделі Есептік ставкалар

2.1 Ақшаның уақытша құнына түсінік.

Уақыттағы ақша құны концепциясының негізінде келесі негізгі принцип жатыр: қазір доллар қымбат тұрады, келешекте болатын доллардан, мысалы 1 жылдан кейін, себебі ол инвестициялану мүмкін, сондықтан бұл қосымша табыс әкеледі. Бұл принцип барлық қаржы теориясында және инвестициялар талдауында (анализ) өте маңызды жайы болады. Бұл принципте инвестициялық жобалардың экономикалық тыйымдылығын (эффективтілігі) бағалау әдісі негізделген. Осы принцип уақыттағы ақша құны бағалау концепциясын тудырады. Концепция мазмұны бойынша уақыт

ағымында ақша құны, бағалы қағаздар рыногы және ақша рыногындағы табыс нормасын Есепке ала өзгереді. Табыс нормасы ретінде несиелік пайыз немесекәдімгі және артықшылығы бар (привилегиялық) акциялар бойынша дивиденттерді төлеу нормасы болып табылады.

2.2 Дисконттау және компаундингтау

Инвестициялау әжеп тәуірұзақ процесс екенін Есепке алсақ, инвестициялық тәжірибеда негізінен инвестициялаудың барысындағы ақша құнын келешекте табыс түрінде қайтарылатын ақша құнымен салыстыру қажеттілігі туады. Қайтарғанда және салғанда ақша қаражатының құнын салыстыру процессінде екі негізгі түсініктерді қолдануы қабылданған: нағыз (қазіргі) ақша құны және келешек ақша құны.

Капиталдың келешек ақша құны:

1. қазіргі мезетте инвестицияланған ақша қаражаттың;
2. бір пайыз мөлшерлемесін Есепке ала, уақыттың анықталған мерзімінен кейін;
3. айналатын сомасы .

Келешек құның Есептеуі компаундинг – бастапқы құнды өсіру процессімен байланысты, бұл алғашқы мөлшерге пайыз төлемдердің сомасын қосу арқылы салынған соманы кезектеп үлкейтуін білдіреді. Инвестициялық Есептеулерде төлемдердің пайыздық мөлшерлемесін өсіру құралы емес, бұл инвестициялық операциялардың табыс дәрежесінің өлшемі. Нағыз (қазіргі) капитал құны. Анықталған пайыз мөлшерлемесін Есепке алып уақыттың қазіргі моментінде білдірген келешек ақша түсімдердің сомасы. Қазіргі ақша құнының Есептеуі. Дисконттау процесімен байланысты – бұл өсіру және компаундинг процесіне кері процесс. (Инвестицияны талдау Есептерде қолданады – мысалы: қандай соманы инвестициялау керек 5 жылдан кейін 1000\$ алу үшін).

Яғни бір соманы екі позициядан (жақтан) қарастыруға болады:

- а) оның нағыз құнынан;
- б) оның келешек құнынан.

Арифметикалық жағынан келешектегі ақша құны әрқашан жоғары

2.3 Ссудалық пайыздардың күрделі және қарапайым мөлшерлері

Қарапайым мөлшерлеме негізінен қысқа мерзімді қаржылық операцияларда қолданылады, салым салу интервалы, салым алу мерзімімен сәйкес келеді (негізінен 1 жылдан аз уақыт), немесе салым салуды әр интервалынан кейін несие берушіге пайыздар төленеді.

Қаржылық операцияның ұзақтығын анықтау тәсіліне байланысты: нақты (дәл) және қарапайым (коммерциялық) пайыз Есептелінеді.

Несие беру және өтеу даталары бір күн болып Есептелінеді

2 нұсқа болуы мүмкін:

1. несиенің нақты күндер саны қолданылады
2. несиенің шамаланған күндер саны қолданылады (1 ай – 30 күн)

Нақты пайыз – уақыт базасы – жылдағы күннің саны (яғни 365 немесе 366) және несие күнінің саны дәл.

$$S = P \cdot (1 + n \cdot i) \quad (1)$$

Өсірілген сома бойынша табылады, яғни n – сома салу аралығының соңында өсірілген сома.

2.4 Қарапайым және күрделі Есеп мөлшермесі

Тәжірибеда проценттердің өсуіне кері Есептерді жиі шешу керек болады, мұнда берілген S сомасы бойынша, яғни қаржы операцияның соңына сәйкес келеді, осыған байланысты бастапқы соманы P табу керек. S бойынша P Есептеу – S сомасын дисконттау деп аталады. Дисконттау арқылы табылған P шамасын – S сомасының қазіргі шамасы (ағымдағы құн) деп аталады. Алым ретіндегі пайыздар $D = S - P$ – дисконт немесе жеңілдік деп аталады. Пайыздардың алдын ала ұстап қалу немесе салым салу (дисконт түрінде) – Есеп деп аталады.

Пайыздарды *антисипативті* тәсілмен салым салынғанда алатын табыс сомасы, салым салу интервалынан кейін алынатын сомаға байланысты Есептелінеді (яғни, өсірілген сомадан). Осы сома оған несиенің (ссуданың) мөлшері болып Есептелінеді.

Дисконт – Есеп мөлшерлемесінен алынған табыс, яғни кредит мөлшері мен тікелей берілген сала арасындағы азайтынды.

Банктік немесе коммерциялық Есеп. Есеп операциясы (вексельдер есебі) бойынша, банк вексель немесе басқа төлем міндеттемесі бойынша төлеу мерзімі түскенге дейін оны иесінен (несие

беруші болып табылады) сатып алады, бағасы мерзімінің аяғында төленетін сомандан төмен болады, яғни оны дисконтпен сатып алады (Есепке алады).

4 - ДС. Т-2 Қаржы-несиелік шешімдерін қабылдаудағы қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі

2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.

2.5. Әр түрлі типтегі пайыздық ставкалардың эквиваленттігі

Эквивалентті пайыздық мөлшерлемелер-мұндай әр түрлі типті пайыздық мөлшерлемелерді бастапқы бірдей жағдайларда қолданғанда бірдей қаржылық нәтижелер береді

Қаржылық операциялар шарттарын таңдау мүмкіндігі болғанда және әр түрлі пайыздық мөлшерлемелерді салыстыру үшін құрал қажет болғанда, эквивалентті пайыздық мөлшерлемелерді білу керек.

Эквивалентті пайыздық мөлшерлемелерді анықтағанда эквиваленттік теңдеуі қолданылады, оларды құрастыру қағидасы келесіде. Әр түрлі пайыздық мөлшерлемелерді қолданғанда (әдетте бұл S өсірілген сома) Есептеуге болатын, өлшем таңдалады. Осы өлшем үшін теңдіктің негізінде эквиваленттік теңдеуі құрастырылады, оған сәйкес түрлендірулер арқылы әр түрлі пайыздық мөлшерлемелер арасындағы тәуелділікті көрсететін қатынас шығады.

Алынған формулаларды талдап, екі байқау жасауға болады.

1. Әр түрлі пайыздық мөлшерлемелердің эквиваленттігі P бастапқы сомасының мөлшеріне байланысты емес (осы қарастырылып отырған жағдай үшін, бастапқы P сомасы бірдей деп саналады).

2. Пайыздық мөлшерлемелердің эквиваленттігі аудару кезеңінің ұзақтығына байланысты, әр түрлі күрделі пайыздық мөлшерлемелер арасындағы эквиваленттік жағдайынан басқа (егер аудару кезеңі бірдей болса) эквиваленттік қағидасы төлемдердің қаржылық эквиваленттік сұрақтарын шешкенде де қолданылады.

2.6. Қаржылық шешім қабылдаудағы ақшаның инфляциялық құнсыздануының Есептемесі.

Аннуитеттер.

Инфляция ұлттық валютаның құнсыздануымен (яғни оның сатып алу қабілетінің төмендеуімен) және елдегі бағаның жалпы көтерілуімен мінезделеді.

Инфляцияны Есептей отырып, инвестициялау процессінде ақша ағымын коррекциялаумен байланысты Есептеулерде, екі негізгі ұғым қолданылады:

-ақша қаражатының номиналды сомасы:

-ақша қаражатының нақты сомасы.

Ақша қаражатының номиналды сомасы ақшаның сатып алу қабілетін ескермейді.

Ақша қаражатының нақты сомасы – инфляцияның әсерінен ақшаның сатып алу қабілетінің өзгеруін ескере отырып берілген соманы бағалау.

Инвестициялық қызметпен байланысты қаржылық-экономикалық Есептеулерде, инфляция келесі жағдайларда ескеріледі:

-ақша қаражатының өсірілген құнын коррекциялағанда.

-өсіруге және дисконттауға қолданылатын, пайыздық мөлшерлемені (инфляцияны ескере отырып) жасағанда.

-инфляция қарқынын ескеретін, инвестициялардан табыс деңгейін болжағанда.

Инфляцияны бағалағанда 2 негізгі көрсеткіш қолданылады:

-ондық бөлшекпен көрсетілетін, қарастырылып отырған кезеңде бағаның орташа деңгейінің өсуін сипаттайтын, K инфляция қарқынын.

- $1+K$ тең, I инфляция индексі (тұтыну баға индексінің өзгеруі).

Инфляцияны ескере отырып, өсірілген құнды коррекциялау келесі формула бойынша іске асырылады.

$$S_{пр} = S_n / I_n$$

мұнда $S_{пр}$ -ақшаның келешек нақты құны:

S_n -инфляцияны ескере отырып, ақшаның номиналды келешек құны

Мұнда инфляция қарқыны жылдар бойынша сақталады деп саналады.

Егер I –пайыздың номиналды мөлшерлемесі, инфляцияны ескеретін, онда ақшаның нақты сомасы келесі формуламен Есептеледі.

$$S_{пр} = S_n / (1+K)^n = P(1+I)^n / (1+K)^n$$

яғни ақша қаражатының номиналды сомасы ақшаның сатып алу қабілетінің төмендеуімен сәйкес $(1+K)^n$ есе төмендейді.

Осылайша, инфляция табыстылықты және инвестицияның негізгі сомасының бір бөлігін «жеп қояды», ал инвестициялау процессі шығынды болады.

Инфляция қарқынымен номиналды пайыздық мөлшерлеменің қатынасын талдағанда жалпы жағдайда 3 нұсқа мүмкін:

1) $i=K$: ақша қаражатының нақты құнын өсіру болмайды, себебі олардың келешек құнының өсірілуі инфляциямен жұтылады;

2) $i > K$: ақша қаражатының келешек нақты құны инфляцияға қарамастан өседі;

3) $i < K$: ақша қаражатының келешек нақты құны төмендейді, яғни инвестициялау процессі шығынды.

Жалпы жағдайда, егер i -табыстылықтың нақты пайыздық мөлшерлемесі, ал K -инфляция қарқыны, онда табыстылықтың номиналды (шарттық) нормасын формула арқылы жасуға болады.

$$K_p = i + K + iK$$

$i + iK$ өлшемі инфляциялық сыйақы мәніне ие. Инфляциялық сыйақыны Есептеу кезінде «аралас эффект» ескермейтін қарапайым формуланы кездестіруге болады.

$$i_p = i + K$$

Бұл қарапайымдандырылған формуланы инфляцияның жоғары емес қарқыны кезінде қолдануға болады, аралас эффект табыстылықтың номиналды пайыздық мөлшерлемесінің негізгі құраушысымен салыстырғанда аз бағаланады.

5 ДС. Т-2 Қаржы-несиелік шешімдерін қабылдаудағы қаржы-экономикалық Есептеудің математикалық негіздері.

2.7. Аннуитеттер

2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

2.7. Аннуитеттер

Белгіленген жылдар ішінде төлемдердің арасында біркелкі интервалмен бір бағытты төлемдер ағысы **аннуитет** деп аталады (**қаржылық рента**).

Аннуитеттер теориясы қаржы математикасындағы маңызды бөлім болып саналады. Ол бағалы қағаздар сұрақтарын инвестициялық анализ т.б. қарастыру кезінде қолданады. Аннуитеттің көп таралған мысалдары: зейнетақы қорына әрдайым төлемдер аудару, ұзақ мерзімдік несиелерді төлеп бітіру, бағалы қағаздар бойынша пайыздарды төлеу.

Аннуитеттер бір-бірінен келесі мінездемелер арқылы айырылады:

- әр төлемнің өзінше көлемімен
- екі кезектескен төлемнің арасындағы уақыт өлшемімен (аннуитет кезеңі)
- аннуитеттің басы мен соңына дейін кезең мерзімі (мәңгі аннуитеттер-уақытпен шектелмеген болады)
- төлемге дисконтировка немесе өсіру қолданған кезде пайыздық ставка

Арнайы интервал басында төлемдер үшін аннуитет, **пренумерандо аннуитеті** деп аталады; егер төлемдер интервалдың соңында жасалса, біз **постнумерандо аннуитетіне** ие боламыз. (жай аннуитет) – ең жиі таралған.

Жалпы көзқарас бойынша ең жиі қолданысқа ие аннуитет ол төлемдер өзара бірдей (тұрақты аннуитет), немесе заңдылықтарға байланысты өзгертін.

Аннуитет ақша ағымының жай жағдайы, ақша түсімдері әр кезеңде көлемі жағынан бірдей. Егер уақыттық интервал аз болса ол аннуитет жедел деп аталады.

Жедел аннуитеттің тікелей міндеті түсімдердің белгіленген мөлшерде (A) және пайыздық ставка (i) аннуитеттің келешек бағасын болжайды. Түйсіктен өсімдегі ақша ағымы аннуитетке тән схема

$$A, A-(1+i), A-(1+i)^2, \dots, A-(1+i)^{n-1}$$

Сонда болады

$$FV_{pst} = A \cdot \sum (1+i)^{-k} = A \cdot FM3(i, n).$$

$FM3(r, n)$ мультипликаттық көбейтіндісінің экономикалық мағынасы келесіде бекітілген: бұл жылдам аннуитеттің бір ақша бірлігіндегі (мысалы, 1 теңге) соңғы жұмыс істейтін уақытына дейінгі

барлық көлемін көрсетеді. Болжам бойынша, тек ақша бөлінетіндігі көрсетіледі, ал оларды алу аннуитеттің жұмыс істеуі біткеннен кейін ғана болады. $FM3(r,n)$ көбейтіндісі көбінесе қаржылық Есептемелерде қолданылады, бұдан көре алатынымыз, оның мәні толық көлемде i және n -нен тұрады, оларды табуляциялауға болады.

Жасалынған Есептемелердің экономикалық мәні мынадан тұрады: қазіргі уақыт кезеңінде берілген аннуитеттің шын бағалануы 21,064 мың. тг. болуы мүмкін.

PV_{pst} жылдам постнумерандо аннуитетінің ағымдағы сомасын бағалау үшін жалпы формула негізгі формуладан шығады, осы түрде:

$$PV_{pst} = A * \sum_{k=1}^n 1/(1+i)^k = A \bullet FM4(i,n).$$

$FM4(r,n)$ дисконттық көбейтіндісінің экономикалық мәні келесіде бекітілген: ол осы уақыт кезеңіндегі жиі ақша түсімдері бар, бір ақша бірлігіндегі (мысалы, 1 тг.), одан әрі берілген i % - қ үстеме бойынша n аралық кезеңіндегі аннуитеттің көлемі неге тең екенін көрсетеді. Осы көбейтіндінің мәндері де табуляцияланған. Дисконттық көбейтіндіні Есептеу негізіне мына формула бекітілген:

$$FM4(i,n) = \sum_{k=1}^n 1/(1+i)^k = (1-(1+i)^{-n})/i$$

$$FM4(20\%,3) = 2,106, \text{ -сондықтан: } \bullet PV_{psf} = 10 \cdot 2.106 = 21.06 \text{ мың.тг.}$$

Пренумерандо аннуитетінің келешекте бағалануы келесі формуламен Есептелінеді:

$$FV_{pre} = A * ((1+i)^n - 1) * (1+i)/i$$

Осыған ұқсас, пренумерандо аннуитетінің келтірілген сомасы келесі формуламен Есептелінуі мүмкін:

$$PV_{pre} = A * (1 - (1+i)^{-n}) * (1+i)/i$$

Берілген формулалардан көрініп тұрғаны, қаржылық кестелерде нақтыланбайтындығы, қай кесте қаржылық келісімде келтірілген – постнумерандо немесе пренумерандо; қаржылық кестенің мәні бұл факторға инвариантты. Бірақ, қаржылық кестелерде есептеме формулаларды қолданған кезде, ақша төлемдерінің келіп түсуін қатаң бақылау керек.

2.8. Бағалы қағаздар бойынша дивидендтер мен пайыздар. Бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардың табыстылығы.

Ақша капиталын түрлі бағалы қағаздарға салу – бұл дамып келе жатқан нарықтық экономиканың басты элементі болып табылады.

Қаржылық салымдардың мақсаты – пайда түсіру және/ немесе инфляция кезінде капиталды құнсызданудан сақтап қалу. Бұдан шығатыны, әр түрлі бағалы қағаздардан пайда болатын нақты табысты дұрыс бағалай білу. Біріншіден қазіргі кезде бағалы қағаздардың түрлерін қарастырамыз және пайыздық аударымдардың айырмашылықтарын анықтап, олардан табыс табу көздерін анықтаймыз.

Капиталдың салынған түрімен және табысты төлеу жағдайымен бағалы қағаздар екіге бөлінеді, олар қарыздық(долговые) және ұпайлық(долевые).

Қарыздық бағалы қағаздар (купондық облигациялар, сертификаттар, вексельдер)

кәдімгі тұрақты пайыздық үстемесі болады, яғни ол белгілі бір уақыт кезеңіне дейін толық қарызды пайыздық үстемесімен бірге қайтаруды талап етеді; дисконттық облигация бойынша табыс өзін номиналдан жеңілдік ретінде көрсетеді.

Ұпайлық бағалы қағаздар (акциялар) иесінің нақты меншікте өз пайлары және шексіз уақытқа дейін дивидент алуды қамтамасыз ету болып табылады.

Ал барлық басқа бағалы қағаздар қарыздық және ұпайлық бағалы қағаздардан туынды ретінде болып, және өз иесіне акцияларды сатып алуға немесе сатуға және қарыздық міндеттерін орындауға мүмкіндік береді. Олар опциондар, фьючерстік келісім – шарттар және т.б.

Түрлі бағалы қағаздардың табыс Есептемесі жоғарыда келтірілген сұрақтардағы формулалар бойынша Есептеледі.

Пайыз төлемейтін облигациялар бар(дисконттық облигациялар), бұған салынған ақша оларды жеңілдікпен номиналдан алса ғана пайдалы болады, яғни дисконтпен.

6 - ДС. Т-3 Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.

3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың, ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.

3.1. Негізгі капитал түсінігі және корпорацияның қаржысын ұйымдастырудағы ролі.

«Айналымнан тыс актив» және «негізгі капитал» ұғымдары ұқсас.

Негізгі капиталға негізгі қаржы, сондай-ақ, аяқталмаған ұзақ мерзімді қаржы салулар, материалдық емес активтер және жаңа ұзақ мерзімді қаржылық салымдар жатады. 1 сурет:

1 сурет: Негізгі капитал = айналымнан тыс активтер

3.2. Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, аяқталмаған капиталдық құрылыстың, ұзақ мерзімді активтердің экономикалық табиғаты, құрамы, құрылымы.

Негізгі қаржы – бұл ұзақ мерзім (1 жылдан артық) ішінде әрекет етуші еңбек құралы ретінде материалдық өндіріс саласында да, өндірістік емес салада да пайдаланылатын мүліктің бөлшегі.

Өндірістік емес негізгі қаржы – кәсіпорын балансында орналасқан әлеуметтік сала объектілері (бала бақшалар, мәдениет және спорт объектілері)

Негізгі өндірістік қаржы (қорлар) өзінің бастапқы түрін сақтай отырып, өндірістік процесте бірнеше мәрте қатысады және өз құнын дайын өнімге тұтынылуына қарай бөлшектеп ауыстырады.

Негізгі қаржының топтастырылуы

Өндірістік процестегі тағайындалуына және табиғи-мүліктік белгісіне сәйкес негізгі өндірістік қаржы келесі түрлерге бөлінеді:

1. Жер – қойнауы
2. Ғимараттар - өндірістік -техникалық және әкімшілік тағайындаудағы
3. Имараттар - өндірістік қызметті қамтамасыз ету бойынша техникалық қызмет атқаратын инженерлі-техникалық объектілер, бірақ, олар еңбек өзгерістеріне байланысты емес (тоннелдер, эстакадалар, завод ішіндегі темір жолдық көліктер, контейнерлік алаңдар т.б.)
4. Тасымалдау (тарату) құралдары – электрлік, жылу және механикалық энергияны, сондай-ақ, сұйық және газды заттарды таратуға арналған құралдар (электр желілері, байланыс желілері, бу өткізгіштер және ғимараттардың негізгі бөліктеріне жатпайтын басқа да құралдар)
5. Машиналар және құрылғылар, оның ішінде
 - а) күш машиналары және құрылғылар – энергияны шығару, қайта өндіру және таратуға арналған (генераторлар, электр қозғалтқыштар, бу машиналары және турбиналар, ішкі жану двигателдері, күштік трансформаторлар)
 - б) жұмыс машиналары және құрылғылары – еңбек құралдарына әсер ете отырып, технологиялық процестерге тікелей әсер етеді (престер, жылу құрылғылары т.б.)
 - в) өлшеу және реттеу құралдары мен заттар – өндірістік процестерді қол және автоматты түрмен реттеуге қызмет етеді, технологиялық процестер тәртібінің көрсеткіштерін өлшейді және бақылайды, зертханалық зерттеулер мен сынау жүргізеді.
 - г) Есептегіш техника – кәсіпорынды, өндірісті және технологиялық процестерді басқару мәселелерін шешу, тездету, автоматтандыру үшін қажетті құралдар.

д) көрсетілген топтарға кірмеген техникалық қызмет атқаратын басқа да машиналар мен құрылғылар (АТС, өртке қарсы құралдар мен машиналар)

6. Көліктік құралдар (темір жол кәсіпорындарының жылжымалы составтары, су автокөліктері, зауыт ішіндегі көліктер)

7. Саймандар мен құрылғылар, қызмет мерзімі 1 жылға дейін немесе құны 50 МРП артық.

8. Өндірістік және шаруашылық инвентарлар.

Негізгі қаржы құрылымы

1. НҚ-ның өндірістік құрылымы – негізгі қаржының жеке топтары мен олардың жалпы көлеміндегі ара қатынасын анықтайды.

Оның прогрестілігі негізгі қаржының белсенді бөлігімен анықталады.

Белсенді (активті) бөлігіне еңбек заттарының дайын өнімге айналуына тікелей қатысатын негізгі қаржылар жатады.

Белсенді емес (пассивті) бөлігіне негізгі қаржының белсенді бөлігінің қызметіне жағдай жасайтын НҚ топтары.

НҚ-ның жеке түрлерінің белсенді немесе белсенді емес бөліктеріне жатуы салалық ерекшеліктерге және кәсіпорындағы құрылғының (көліктің) атқаратын рөліне байланысты.

2. НҚ-ның технологиялық құрылымы түрлердің топ ішіндегі алатын орнымен мінезделеді.

3. НҚ-ның мерзімдік құрылымы НҚ құнының жалпы құнындағы мерзімдік топтарымен мінезделеді, 5 жылға дейінгі топтар, 5-10 жыл, 10-20 жыл, 20 жылдан артық.

Негізгі қаржының құрылымына әсер ететін негізгі факторлар:

1. Шығарылатын өнімнің мінездемесі
2. Шығарылатын өнім көлемі
3. Механизациялау және автоматизациялау деңгейі
4. Мамандандыру және кооперациялау
5. Кәсіпорындарды орналастырудың ауа-райлық және географиялық жағдайлары.

Экономика салаларындағы негізгі қорлардың құрылымы бірдей емес. Құрылым техникалық қамтылуды, олардың технологиясының ерекшеліктерін, өндірістің мамандандырылуын және ұйымдастырылуын көрсетеді.

Құрылымды жақсарту жолдары:

1. Құрылғыларды жаңарту, модернизациялау
2. Белсенді бөліктің үлесін арттыру
3. Ғимараттар мен имараттарды пайдалануды жақсарту
4. Артық құрылғыларды жою.

7 ДС. Т-3 Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

3.3. Амортизация, оны аудару және негізгі капиталды жаңартудағы рөлі.

3.3 Амортизация оның Есептелуі және негізгі капиталды жаңартқандағы рөлі. Амортизацияны Есептеудің әдістері.

Негізгі құралдар табиғи және құндық негізде бағаланады және ескеріледі. Табиғи негізде негізгі құралдарды Есептегенде, машина саны, олардың техникалық мінездемесі, өндіріс көлемінің мөлшері және т.б. сандық өлшемдер белгіленеді. Бұл мәліметтер келесі жағдайларда қолданылады:

1. негізгі құралдардың техникалық құрамын анықтағанда
2. кәсіпорынның өндіріс қарқының Есептегенде
3. өндіріс бағдарламасын жоспарлағанда

Құн түріндегі Есептеме келесі жағдайларда қажет:

1. олардың жалпы өлшемін, құрамын, құрылымын анықтағанда
2. тозу дәрежесін және амортизациялық аударымдарын анықтағанда
3. НҚ тиімді пайдаланудың экономикалық Есептемесінде
4. НҚ қайта құруын кеңейту жоспарында

Тозу, амортизация және НҚ қайта құру. НҚ тозуы.

НҚ өткізгенде немесе жұмыс атқармағанда олар тозуға ұшырайды. Тозудың 2 түрі бар: табиғи және сапалы.

I. Табиғи тозу – НҚ ұзақ жылдар бойы қолданудың салдарынан сынуын және тозуын айтады.

Табиғи тозуды анықтайтын факторлар:

1. НҚ жүктеме дәрежесі
2. еңбек құралдарының сапасы

3. НҚ баптау және ұстау тәртібі
4. жұмысшылар мамандығының деңгейі
5. өндіріс процессінің өту шарттары

Табиғи тозу толық және бөлшектік болып бөлінеді. Толық тозуда жұмыс істеп тұрған НҚ жойылып, жаңа құралдармен ауыстырылады, бөлшектік тозуда өндеу арқылы орнын толтықтырады.

НҚ табиғи тозу дәрежесін бағалау әдісі:

1. эксперттік әдіс объектінің техникалық нақты жағдайын зерттеуге негізделген.
2. қызмет ету мерзімін талдау әдісі – объектіні өткізудің нақты және нормативтік мерзімдерін салыстыруға негізделген

НҚ табиғи тозу дәрежесінің көрсеткіштері:

$$1. I_{\phi} = \frac{T_{\text{нақты}}}{T_{\text{норм}}} * 100\%$$

$T_{\text{нақты}}$ - нақты қызмет ету мерзімі

$T_{\text{норм}}$ - нормативтік қызмет ету мерзімі

немесе

$$2. I_{\phi} = \frac{A}{\Phi_n} * 100\%$$

A- амортизация аударымының сомасы

Φ_n – НҚ бастапқы құны

II. НҚ сапалы тозуы – НҚ толық тозбай құнсыздануы немесе өндіріс үрдісінен шығып қалуы, оның орнына прогрессивті машиналар мен құрылғылардың еңгізілуі. Сапалық тозған құрылғыларды ұстау экономикалық тұрғыдан тиімсіз, себебі өндіргіш қарқыны төмен және бағасы жоғары.

Сапалы тозудың 2 формасын ажыратады:

1 форма еңбек құралдарының қайта құру құнының төмендеуін көрсетеді.

2 форма жаңа, жоғары қарқынды өндіріс техникасының пайда болуын көрсетеді. Оларды қолдану жоғары экономикалық нәтиже береді.

Сонымен қатар сапалы тозу толық және бөлшектік болуы мүмкін.

Толық сапалы тозудың шығындарын өтеу үшін, ескі машиналар мен құрылғыларды жаңа экономикалық тиімді машиналармен ауыстыру қажет.

Бөлшектік сапалы тозуды өтеу үшін, ескірген НҚ модернизациясы мен реконструкциясын өткізу қажет, яғни техникалық жаңарту.

НҚ сапалы тозу дәрежесінің көрсеткіштері:

1. 1-нші формалы сапалы тозу

$$I_{M1} = \frac{\Phi_{\text{баст}} - \Phi_{\text{қалп.келт}}}{\Phi_{\text{баст}}} * 100\%$$

$\Phi_{\text{баст}}$, $\Phi_{\text{қалп.келт}}$ – бастапқы және қалпына келтірілген құны.

2. 2-нші формалы сапалы тозу

$$I_{M2} = \frac{П_{\text{жаңа}} - П_{\text{ескі}}}{П_{\text{жаңа}}} * 100\%$$

$П_{\text{ж}}$, $П_{\text{е}}$ – жаңа және ескі құрылғылардың өндіру қарқыны.

Негізгі құралдардың амортизациясы.

Еңбек құралдарының тозуы оларды ауыстыруды және қайта құруды қажет етеді. Бұл амортизациялық аударым арқылы іске асырылады.

Амортизация – бұл шығарылатын өнімге негізгі құралдардың өндіріс құнын біртіндеп көшіруі.

Өткізу кезіндегі НҚ тозған бөлігін толықтыруға арналған аударымдар амортизациялық деп аталады. Олар жинақталып амортизациялық қорды құрайды.

Амортизацияланатын құн – бұл өндірілген өнімге аударылатын амортизацияның жалпы сомасы. Ол бастапқы және жойылу құнының арасындағы айырмашылық ретінде анықталады.

Амортизация нормасы – бұл НҚ құнын жылдық өнімге көшіргендегі жылдық % , олар амортизациялық аударымдардың жылдық сомасының НҚ бастапқы құнына қатынасы ретінде анықталады.

$$H_a = \frac{\Phi_6 - \Phi_{ж}}{\Phi_6 * T_{норм}} * 100\%$$

Φ_6 – НҚ бастапқы құны

$\Phi_{ж}$ - НҚ жойылу құны

$\Phi_6 - \Phi_{ж}$ амортизацияланатын құн

$T_{норм}$ – нормативтік қызмет ету мерзімі

Амортизациялық аударым сомасы Есептеледі:

$$A = \boxed{\times}$$

Амортизацияны Есептеу әдістері

1. Бірқалыпты (тікелей) аударым сомасының әдісі

Бұл ең оңай әдіс, мұнда объектінің амортизациялық құны ай сайын бірдей мөлшерде қосылады.

Амортизациялық аударым сомасы мынаған байланысты анықталады:

а) нормативті (пайдалы) қызмет ету мерзімі

б) Салық кодексында белгіленген амортизацияның шекті нормасы

Мысалы:

2.Өндірістік әдіс – аударым сомасы шығарылған өнім көлеміне пропорционалды. Амортизациялық аударымды Есептеу объектіні пайдалану кезінде жүзеге асырылады, оның Есеп беру кезеңіндегі өнім көлемінің табиғи көрсеткішінен және объектінің бастапқы құны мен пайдалану кезіндегі барлық өнім көлемінің қатынасынан, яғни құрылғы паспортында көрсетілетін өндіріс қарқынымен анықталады. Амортизацияны анықтағанда қызмет ету мерзімі маңызды емес. Қалдық құны жыл сайын объектінің жойылу құнына жеткенге дейін, өндіріс қарқынына тура пропорционалды азайып отырады.

Амортизациялық аударымдардың жылдық сомасы келесідей анықталады:

$$A = Q_i * \frac{\Phi_6 - \Phi_{ж}}{Q_6}$$

Q_i – табиғи түрдегі i-жылдағы өнім өндіру көлемі

Q_6 - барлық мерзімде табиғи түрде толық пайдаланылған объектінің өндіріс қарқыны. Ол шығарылған өнім бірлігі, өткізу уақыты ретінде және т.б. болуы мүмкін. Q_i, Q_6 көрсеткіштерінің өлшем бірлігі бірдей болуы тиіс.

3.4 Жеделдетілген амортизация әдісі

3.Кумулятивтік әдіс – НҚ құнын олардың қызмет ету мерзімінің жыл сомасынан анықталатын сан сомасы бойынша Есептен шығару.

4.Кемитін қалдық әдісі.

Бұл әдістер НҚ жаңарту мақсатымен, ғылыми-техникалық жетістіктерді жедел ендіру үшін қаржылық жағдай жасауға қолданылады.

3. Кумулятивтік әдіс.

(К) Есеп айырысу коэффициентін анықтау. Коэффициент алымы = пайдалы қызмет ету мерзімі, яғни кумулятивтік сан $S = \frac{T_{найд} * (T_{найд} + 1)}{2}$, ал бөлімі қызмет ету мерзімінің аяқталуына, қалған жыл саны

T_0 (кері тәртіппен) болып табылады.

$$K = \frac{T_i}{S}$$

Бұл коэффициент өткізудің әр кезеңінде әр түрлі, бірақ амортизациялық құнның тұрақты өлшемі ретінде қолданылады. Өткізудің бастапқы жылдарындағы амортизация сомасы қалған жылдарға қарағанда жоғары:

$$A = (\Phi_6 - \Phi_{ж}) * K$$

5. Кемитін қалдық әдісі.

Мұнда, бірқалыпты әдісте қолданылатын амортизация нормасы, екі еселенеді және қалдық құны бойынша ғана қолданылады, бастапқы жылдардағы амортизация сомасы қалған жылдарға

қарағанда жоғары. Амортизацияны Есептегенде жойылу құны Есептелмейді, соңғы жылды ескермегенде, өйткені амортизация сомасы жойылу құнына дейінгі қалдық құнды азайту үшін қажет.

$$A_i = (Y_{i-1} - A_{i-1}) * 2H_a$$

Y_{i-1} – объектінің қалдық құны i -жыл басына

A_{i-1} – амортизация сомасы $i-1$ жылға

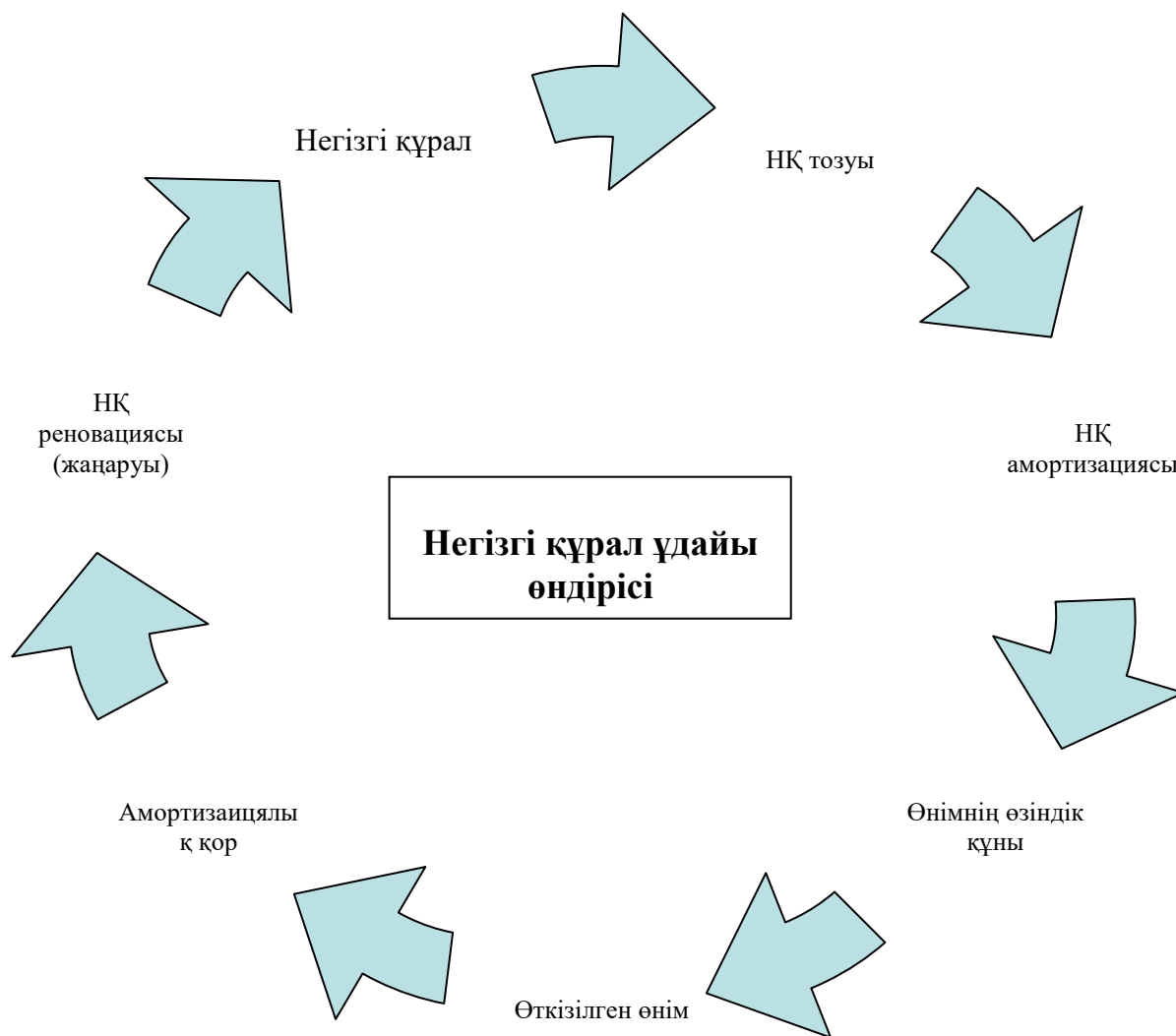
$2H_a$ – амортизация сомасы

8 - ДС .Т-3 Корпорацияның ұзақ мерзімді активтері.

3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.

3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

3.4. Жинақтаудың мәні және инвестиция мен инвестициялық қызметтің экономикалық құрылымы.

2-Сурет- Негізгі құрал ұдайы өндірісі

НҚ қарапайым және кеңейтілген ұдайы өндірісінің түрлі нысандары бар:

Қарапайым ұдайы өндіріс нысандары:

1. ескірген жабдықтарды алмастыру
2. капиталды жөндеу

Кеңейтілген ұдайы өндіріс нысандары:

3. Жаңа құрылыс.

Орталықтандырылған жоспарлы жүйе шеңберінде «жалпы капитал салымдары» түсінігі қолданылды, ол жөндеу шығындарын қосқанда негізгі қорларды ұдайы өндіруге барлық шығындарды білдіреді. Инвестициялар кеңірек мағынаға ие. Ол мазмұны бойынша біздің «капитал салымдары терминіне жақын шынайы инвестицияларды, және «қаржылық» (портфельдік) инвестицияларды

камтиды, яғни меншіктен табыс алуға құқық беретін меншік иесі титулымен тығыз байланысты: акционерліия, облигация, басқа да құнды қағаздарға салымдар.

Инвестициялар халық шаруашылығының барлық салаларына негізгі қорларының ұдайы өндірісіне бағытталған материалдық, еңбек және ақша ресурстары шығындарының жиынтығы. Инвестициялар біздің экономика үшін салыстырмалы жаңа термин.

Инвестициялар - капиталды арттыру, өндірісті кеңейту, жаңарту немесе техникалық қайта қаруландыруға бағытталған материалдық, еңбек және қаржы ресурстарының жиынтығы.

Халықаралық тәжірибеде ірі масштабы инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін қаржыландырудың келесі көздері қолданылады:

халықаралық қаржы-несиелік ұйымдардың несиелері мен займдары;

халықаралық экспорттық агенттіктер несиелері;

ұлттық коммерциялық және инвестициялық банктер несиелері;

халықаралық және ұлттық капитал нарықтарының мүмкіншіліктері;

жеке компаниялардың және салымшылардың қаражаттары т.б.

Капитал салымдарын негізгі капиталға қаржыландыруды бір, сонымен қатар бірнеше көздер арқылы жүргізуге болады.

3.5. Инвестицияны негізгі қорлар мен материалды активтерге қаржыландырудың көздері.

Корпорацияның негізгі құралдарға салуларының тиімділігін бағалау, оларды пайдалану мен ұдайы өндіруді талдау кезінде келесі қағидалық ережелерге сүйену керек:

1. негізгі құралдардың функционалды пайдалылығы бірнеше жылдар бойы сақталады, сол себепті оларды алу және пайдалану бойынша шығындар уақыт бойынша таратылған;
2. негізгі құралдарды физикалық алмастыру (жаңарту) кезеңі олардың құндық орын басу кезеңімен сәйкес келмейді, бұның нәтижесінде корпорация қызметінің қаржылық нәтижелерін төмендететін жоғалтулар мен шығындар пайда болуы мүмкін;
3. негізгі құралдарды пайдалану тиімділігі олардың түрлеріне, меншігіне, өндірістік процеске қатысу сипатына, сонымен қатар тағайындалуына қарай әр түрлі бағаланады.

Негізгі құралдар корпорация қызметінің тек өндірістік қана емес, сонымен қатар әлеуметтік-тұрмыстық салаға да қызмет көрсеткені үшін оларды пайдалану тиімділігі тек экономикалық қана емес, әлеуметтік, экологиялық және басқа факторлармен анықталады.

Инвестициялық қызмет – пайда немесе басқа пайдалы әсер алу үшін инвестицияларды салу және тәжірибелік әрекеттер жүзеге асыру.

Кәсіпорынның инвестициялық қызметі – мұның өз логикасы бар, оған тиесілі заңдылықтарға сәйкес дамитын және кәсіпорынның шаруашылық өмірінде маңызды рөл ойнайтын объективті процесс, өйткені өзінің экономикалық табиғатына сай инвестициялар болашақта табыс алу үшін бүгінгі тұтырудан бас тартуды білдіреді.

Инвестициялық қызметтің мақсаты:

қаржылық және материалдық ресурстарды жинақтау есебінен өзінің кәсіпкерлік қызметін кеңейту;

жаңа кәсіпорындарды алу;

жаңа салаларды менгеру есебінен бизнестің диверсификациясы;

өндіріс көлемін арттыру есебінен айналым шығындарын төмендету.

Сол себепті инвестициялық үрдіс кәсіпорынның келесілерге тәуелді (1.1 сурет) инвестициялық стратегиясын анықтаудан басталады:

- кәсіпорынның өмір циклдерінің сатылары;
- толығымен даму стратегиясы;
- инвестициялық ресурстардың ішкі және айналым нарықтар жағдайлары;
- кәсіпорынның инвестициялық көз тартарлығы қаражат салу объектісі ретінде.

Негізгі құралдар және негізгі құралдарға ұзақ мерзімді инвестициялар кәсіпорын қызметінің қаржылық жағдайы мен нәтижелеріне көп жоспарлы және жан

9- ДС. Т -4 Корпорацияның айналым капиталы.

4.1. Айналым капиталының экономикалық мазмұны мен классификациясы.

4.2. Айналым капиталының ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы.

4.1. Айналым капиталының экономикалық мазмұны мен классификациясы.

1. Дайын өнімді шығару кезінде толық өнімді шығару уақытында қолданылатын және өз бағасын соңғы өнімге аударатын негізгі заттармен бірге еңбек құралдары қатысады, осыған орай әрбір шығарту мерзімінде шығындалатын, яғни кәсіпорынның өнімділігінің айналынында қолданылады, оларды айналым өнлегі немесе кәсіпорынның айналым активі деп атайды.

Өндірістік айналым қоры- бұл өндірістік қордың бір бөлігі, оның заттың құрылымы еңбек заттары болып табылады, олар әрбір толық өндірістік циклде қолданылады және олардың құны дайын өнімге тұтас әрі лезде аударылады.

Қор айналымы-бұл кәсіпорын қаражаты.

Кәсіпорынның несиелендірілген капиталының бөлігі ретінде айнымасы активтер (бірлестік) толендегідей мінезделеді:

- олар алдын ала солыну керек, яғни табыс алғанша несиелендіршеуі (тауардың сатылуынан пайда).

- Айналым қаражаты өтетін ресурс ретінде шығындалмайды және қолданылмайды, бірақ олар ылғи шаруашылық айналымында жаңаланып тұруы қажет.

- Абсолюттік талап айналым қаражатының шаруашылық қызметінің көлеміне байланысты болады. Сондықтан да қамтамасыз ету жағдайы мен өтімі реттелуі керек.

Айналым қаражатының құралынан олардың элементтер жиынтығы түсіндіріледі.

Айналым қаражатының өндірістік айналым қорына және үндеу қорына бөлінуі оның оларды ерекше пайдаланылуы үндеу қоры арқылы ерекшеленеді.

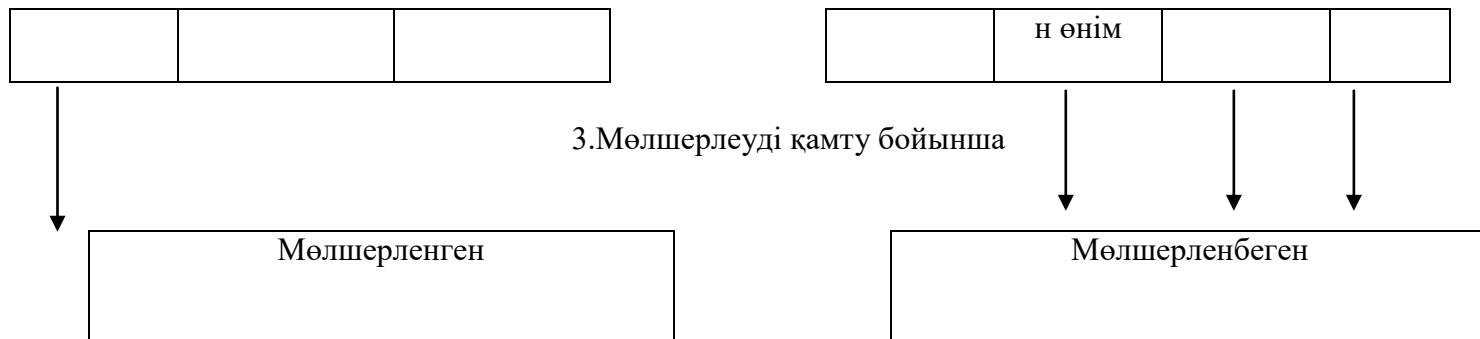
4.2. Айналым капиталының ұйымдастыру принциптерімен, олардың құрамы мен құрылымы

Айналым қаражаты 4 белгі бойынша топтастырылады :

1. айналым ортасы бойынша
2. элементтер құралы бойынша
3. мөлшерлеуді қамту бойынша
4. қолыптасу көздері бойынша

Айналым қаражатының құралы

4.Қалыптасу көздері бойынша

- 1.Меншікті айналым қаражаты: жарғылық және резервтік капитал,бөлінбеген табыс,жинақтау қоры.
- 2.Зайымдық айналым қаражаты: ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді қарыздар және несие.
- 3.Қосымша тартылған айналым қаражаты: жеткізушілерге, еңбек ақы бойынша,бюджетке және басқа кредиторларға несиелік қарызы.

Өндіріс саласының айналым қаражаттар құрылымының айырмашылығы келесі факторлармен негізделеді:

- 1.Өндірістік процесс кезіндегі кәсіпорынның ерекшелігі.
- 2.Өткізу мен жабдықтау шарттарымен.
- 3.Жеткізушілер мен тұтынушылардың мекенжайымен.
- 4.Өндіріске жұмсалған шығындар құрылымы.

10 - ДС. Т -4 Корпорацияның айналым капиталы.

- 4.3. Компанияның айналым капиталының үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар.
- 4.4. Айналым капиталының қалыптасу көздері.

4.3. Компанияның айналым капиталының үйлесімді қажеттілікті анықтау және бұл қажеттілікті анықтаушы факторлар

Кәсіпорынның айналым құралдарына жоспарлы қажеттілігін Есептеу үшін келесі дәстүрлі әдістер қолданылады:

- тікелей Есептеу;
- аналитикалық;
- аралас, бірінші және екінші әдіс элементтерін үйлестіріп;
- үлкейтілген Есеп.

Тікелей Есептеу әдісін қолданып айналым құралдарындағы айналым қаражаттың жоспарлы қажеттілігі әрбір қор элементі бойынша анықталады.

«Шикізат пен материалдар» бабы бойынша айналым құралдарына қажеттілік мына формуламен Есептеледі:

$$K = \Pi * K_i$$

Мұндағы, Π – смета (бюджет) бойынша жылдық түрдегі материалдардың біркүндік жоспарлы шығыны.

K – жылдық түрдегі материал қорының мөлшері, күндер;

Π – қолданылған материалдар түрлерінің саны ($\Pi=1,2,3,...,n$).

Күндік қор мөлшері (K) көліктік, дайындаушылық, ағымдық, және сақтандыру қорларының қосындысынан қалыптасады.

Ағымдағы қор екі шектес әкелулер интервалы арасындағы өндірістің үздіксіздік процессін қамтамасыз ету үшін арналған. Ағымдағы қор мына формуламен Есептеледі:

$$D_a = \frac{1}{2} * \Pi_i$$

Мұндағы D – ағымдағы дәсмая, күндер;

Π – шикізат пен материалдардың нақты түрі бойынша екі шектес әкелу арасындағы орташа интервал.

Сактандыру қоры – кәсіпорынды материалдық ресурстармен қамтамасыз ету, үзілген жағдайда өндірістік процестің үзілмеуін қамтамасыз етуге арналған. Сактандыру қоры ($C^{\wedge}$) мына формуламен Есептеледі:

Аяқталмаған өндірістегі (Θ аяқ) айналым құралдарына жоспарлы қажеттілік мына формуламен Есептеледі:

$$C = \frac{1}{2} * D,$$

$$\Theta_{аяқ} = K * Ц_i * k_i$$

мұндағы, K - жылдық бұйымның жылдық жоспарлы өндірісінің өзіндік құны(шығындар калькуляциясы бойынша);

$Ц$ – жылдық өнімнің өндірілуінің өндірістік циклінің ұзақтығы, күндер;

K – жылдық өндірістегі шығындардың өсу коэффициенті мен өнімнің дайындық деңгейі.

Егер $K = 1$ болса, онда бұйым 100%- ке дайын.

Шығындардың өсу коэффициенті мына формуламен анықталады:

$$K = \frac{0,5 * \Pi_2}{\Pi_1 + \Pi_2}$$

мұндағы Π_1 – бұйымның шығындар калькуляциясы бойынша материалдық шығындары, мың.тг.;

$0,5 * \Pi_2$ – ендігі барлық шығындардың жартысы (еңбек үшін шығындар, амортизациялық аударымдар, т.б. шығындар), мың.тг.;

$\Pi_1 + \Pi_2$ – өнімнің шығындарды калькуляциялау бойынша жоспарлы өндірістік өзіндік құны, мың.тг.;

Қоймадағы дайын өнім үшін айналым құралдарына жоспарлы қажеттілік ($Қ_{дө}$) мына формуламен анықталады

$$Қ_{дө} = \Pi * K$$

мұндағы Π – өндірістік өзіндік құны бойынша жылдық дайын өнімнің біркүндік жоспарлы шығарылымы, мың.тг.;

K – өнімнің жылдық қор мөлшері, күндер;

Күндік қор мөлшері қоймадағы операциялар уақыттарынан тұрады (таңбалау, өнімді тиеуге дейінгі жиналуы, көлік құралдарын тиеу және т.б.) және де Есептік құжаттарды ресімдеуге кеткен уақыт (1-2 күн).

Тауарлар бойынша – біркүндік тауар айналымы күндік қор мөлшеріне көбейтіледі. Кәсіпорынның айналым құралдарына жиынтық қажеттілігі $Қ$ бухгалтерлік балансының әр бабы үшін Есептік көлемінің қосындысына тең.

Айналым құралдарындағы жоспарлы қажеттілік шаруашылықта құрылымдық (негізгі және көмекші өндірістік цехтері, жабдықтау бөлімдері, жинау мен өткізу және т.с.с.) бөлімшелерінің қызметтерін бақылау үшін Есептеледі. Бұндай Есептердің міндетті шарты материалдық ресурстарына және жылдық өнімдеріне (инфляцияны жою мақсатында) бағалардың тұрақтылығы мен кәсіпорынды ресурстардың барлық түрлерімен бірімен бірі арасындағы шаруашылық байланысты қалыптастыру негізінде жабдықтауды реттеуді қамтамасыз ету.

Есептеудің аналитикалық әдісін қолданғанда Есептік периодтағы (іске асырылуы қиын құралдарын қоспағанда) материалдық ресурстардың нақты орташа қалдығы алдағы периодтағы (жылда, тоқсанда) өндірістің (сатылымның) өсу көлемінің қарқынына көбейтіледі.

Қор бойынша айналым құралдарының артықшылығы (тапшылығы) жоспарлы қажеттілік (нормативтік Есептеумен) бухгалтерлік баланс негізінде нақты қалдықпен салыстыру жолымен Есептеледі.

4.4. Айналым капиталының қалыптасуының көздері.

Айналым активтерін қалыптастырудың көздері бухгалтерлік баланс пассивінде бейнеленеді. Айналым активтерінің көздерін топтастыруға сәйкес олардың қалыптасуы меншікті, қарыздық және қатысты деп бөлінеді.

Меншікті көздеріне ең алдымен таза айналымды капитал (айналым активтері мен қысқа мерзімді пассивтер арасындағы айырма), қарыздық көздеріне – қысқа мерзімді несиелер мен бір жылға дейін өтелетін қарыздар, қатыстық көздеріне - кредиторлық борыш жатқызылады. Кәсіпорынның (корпорацияның) Айналым активтерінің қалыптасуының құрамы 3-суретте бейнеленген.

Сурет 3. Айналым активтерінің қалыптасу көздері.

11 - ДС. Т -4 Корпорацияның айналым капиталы.

4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.

4.6. Айналым капиталын қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

4.5. Ағымдағы қаржылық қажеттіліктерді моделдеу.

Ағымдық қаржылық қажеттіліктерді үлгілеу

Таза айналым капиталының мөлшерін бухгалтерлік баланс бойынша екі тәсілмен анықтайды - «жоғарғымен» және «төменгімен»:

ТАК $\rightarrow$ $\Theta K + \Upsilon M - A T A$
 $\rightarrow$ $A A - K M$
 мұнда ΘK - өз капиталы («Капитал мен резервтер»);
 ΥM — ұзақ мерзімді міндеттемелер;
 $A T A$ - айналымнан тыс активтер;
 $A A$ - айналым активтері;
 $K M$ — қысқа мерзімді міндеттемелер.

ТАК-тың қарама қарсы мағыналы кезінде өтімді ақшалай қаражаттарына корпорацияның қажеттілігі несиелік берешектің немесе қысқа мерзімді банкілік несиелер есебінен жабылады.

«Ағымдық қаржылық қажеттіліктер» (АҚК) ұғымын анықтайық: $A K K = A A - A K - H B$,

мұнда $A A$ - айналым активтері;
 $A K$ - ақшалай қаражат;

НБ - несиелік берешек.

Осымен, **ағымдық қаржылық қажеттіліктер (АҚК) айналым активтеріне (акшалай қаражатсыз) авансталған қаражаттар мен тауарлық операциялар бойынша несиелік берешектердің сомалары арасындағы айырмамен немесе жалпы оның мөлшерімен анықталады. АҚК тікелей корпорацияның қаржылық жағдайына әсер етеді өйткені оның қажеттілігін қысқа мерзімді банкілік несиеге сипаттайды. АҚК-ны:**

- абсолюттік сомада;
- айналымдағы (сату немесе өнімдерді, жұмыстарды, қызметтерді жүзеге асырудан түскен түсім көлеміне) пайыздарда;

- айналымға қатысты мерзім бойынша анықтауға болады.

АҚК-ның салыстырмалы мөлшерін мына формула бойынша белгілейді

$АҚК = \text{акшалай әлпеттегі АҚК} / \text{сатудың орташа күндік көлемі}$

АҚК-ның мөлшеріне мына факторлар әсер етеді:

- инфляцияның қарқыны;
- өндірістік және өткізетін циклының ұзақтығы;
- өндіріс және тауарларды сату көлемінің өсу қарқыны;
- өндірістің маусымдығы және өнімдерді жүзеге асыруы;
- нарықтық конъюнктураның жағдайы;
- маржиналды табыстың мөлшері.

Ю. Бригхем мен Л. Гапенскимен тұжырымдалған және қазақстандық жағдайларға: таза, агрессивті, керітартпа және біркелкі В.В. Ковалевпен бейімделген айналым активтерінің қаржыландыру стратегиясының бірнеше модельдері белгілі.

Осылайша, айналыс қаржыларын қаржыландырудың сәйкес үлгісін таңдау кәсіпорынның тауарлық және қаржылық нарықтағы жағдайына байланысты, оның қаржылық тұрақтылығына (тепе-теңдігі), қаржылық қызмет мамандарының квалификациясынан және объективті және субъективті сипаттағы өзге факторлардан.

4.6. Айналым капиталын қолданудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық тұрақтылығына және оны арттырудың жолдарына әсері.

Айналым немесе Айналым капиталын пайдаланудың экономикалық тиімділігі, компанияның қаржылық жағдайына оның әсер етуі және арттыруының жолы

Айналым қаражаттарын пайдалану мына көрсеткіштермен мінезделеді:

1. Айналымдағы коэффициент өнеркәсіптің белгілі кезеңіндегі айналым жылдамдығының санын мінездейді (жыл, квартал) немесе айналым қаражатының 1тг нақты өнім мөлшерін көрсетеді.

$K_0 = Q_{\text{нақты}} / CO$ - айналым қаражатының орташа қалдығы

$CO = O_{\text{бастапқы}} + O_{\text{соңғы}} / 2$

2. Айналым қаражатының салу коэффициенті – айналымдағы коэффициенттің қайтару көлемі. Ол 1тг жұмсалған нақты өнімдегі айналым қаражатының сомасын сипаттайды: $K = CO / Q_f$

3. Күндегі бір айналымның ұзақтығы $O = D / E_0$ D- кезеңдегі күндер саны

Жылдамдатылған айналым эффектісі

1 Абсолюттік

Айналым қаражатындағы тікелей келу сонымен бірге нақты өнімнің өзгеру мөлшері саналмайды.

2. Салыстырмалы

Айналым қаражатындағы көлемінің өзгеруімен қатар, нақты өнімнің мөлшерін көрсетеді. Ол үшін айналым қаражатының 1 жылдық қорытындысының пайдалануын Есептеп, нақты айналымдағы нақты өнімнің осы кезең және келесі жылдың айналым жылдамдығында анықтау керек. Бұл көрсеткіштің әр түрлілігін айналым саласы береді:

$CO = Q / K$ немесе

$\Delta NI = Q - (O - O) / D$

O: O - базистік және қорытындылау кезеңіндегі айналымның орташа ұзақтығы (күндер)

D- Есеп-қисап кезеңінің ұзақтығы, күндер (90, 360)

12 - ДС. Т-5 Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

5.1.Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы

5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құны мен құрылымы, өзіндік құнның құрамымен құрылымының салалық ерекшелігі.

Ұсынылатын әдебиеттер

- 1 В.В. Бочаров, В.Е. Леонтьев Корпоративные финансы Москва «Питер», 2004.
- 2 Брейли Р., Майерс С. принципы корпоративных финансов/ Пер. с англ.-М., Олимп-Бизнес,2005
- 3 Ван Хорн ДЖ.К., Основы управления финансами. М.:Ф. и ст.,2006

5.1.Корпорация шығындарының экономикалық классификациясы

Шығындар – қолданылған өндірістік ресурстарды натуралды формада бағалау. Ақшалай формадағы ресурстар шығыны **өндіріс шығындары** болып табылады.

Жабу көздеріне байланысты кәсіпорын шығындары топтарға бөлінеді:

- 1)өнімнің өзіндік құнына еңгізілетін;
- 2)табыс арқылы өндірілетін;
- 3) мақсатты қаражаттар және арнайы қорлар қаражаттары арқылы өтелетін.

5.2. Баптар мен элементтер бойынша өнімнің, жұмыстың, қызметтің өзіндік құнының құрылымы, өзіндік құн құрылымының және құрамының салалық ерекшеліктері.

Кәсіпорынның жұмысын жалпылайтын маңызды көрсеткіш **өзіндік құн** болып табылады – ол заңнамалық талаптарға сәйкес топтастырылған және қалыптастырылған, өнімді өткізу мен өндіруге кеткен ақшалай формадағы шығындар.

Экономикалық элементтер бойынша шығындарды топтастыру өнім бірлігінің өзіндік құнын шығаруға мүмкіндік бермейді, яғни калькуляцияны жасауға, бұл мақсаттар үшін калькуляция баптары бойынша шығындардың басқа топтастырылуы қолданылады, ол өндірістік мақсаты мен пайда болу орны бойынша олардың топтастырылуын белгілейді, өндіріс салалары бойынша ерекшелінеді, бірақ баптар шығындарының типтік номенклатурасы бар, оған кіретіндер:

1.Материалдық шығындар:

- 1)шикізат пен материалдар;
- 2)қайтарылатын қалдықтар(шығарылады);
- 3)сатып алынатын, комплектелетін, жартылай фабрикаттар;
- 4) сырттан технологиялық мақсатарға жанар май және энергия

2.еңбекақыны төлеуге қаражаттар:

- 5)өндіріс жұмысшыларының негізгі жалақысы;
- 6) өндіріс жұмысшыларының қосымша жалақысы;
- 7)әлеуметтік сақтандыруға алынымдар (әлеуметтік салық);

3.Үстеме (накладные расходы) шығындар:

- 8)жаңа бұйымдарды дайындауға және менгеруге шығындар;
- 9)құрылғыларды сақтауға және қолдануға шығындар;
- 10)цехтік шығындар;
- 11)сапасыз өнімнен шығындар;
- 12)өзге өндірістік шығындар;

Өнімді өндірудің өндірістік өзіндік құны

4.Кезең шығындары:

- 13)жалпы және әкімшілік шығындар;
- 14)өткізу бойынша шығындар;
- 15)пйыздар бойынша шығындар.

Толық өзіндік құн

Өзіндік құнның толық негізделуі үшін баптар (баптық номенклатура) шегінде шығындардың әр түрлі аналитикалық топтары қолданылады, олардың көмегімен калькуляция баптары бойынша барлық шығындар екі бөлікке бөлінеді, олардың әр қайсысы осы топқа негіз болатын сабепке белгілікті бір қатынасты сипаттайды.

Шығын баптарының аналитикалық топталуы:

1.Пайда болу орны бойынша шығындар бөлінеді:

- а)өндірістік – өнім өндірумен байланысты барлық шығындар;
- б)коммерциялық – дайын өнімді өткізумен байланысты.

2.Мақсаттылығы бойынша шығындар бөлінеді:

а)Өндіретін – өндірістің осы шарттарында мақсатты және өз-өзін ақтайтын шығындар;

б)Өндірмейтін – өндірісті ұйымдастырудың және технологияның жеткіліксіздігінің себептерімен байланысты пайда болатын шығындар.

3.Бөлек өнімдерді өзіндік құнға жатқызу әдістері бойынша шығындар бөлінеді:

а)тура шығындар – нормалар мен нормативтерге сәйкес өнімнің нақты түрін өзіндік құнға жатқызатын экономикалық бір текті шығындар.

б) жанама шығындар – бөлек бұйымдар бойынша Есептеуге болмайтын шығындар, себебі олар барлық өнімді өндірумен байланысты және кешендерге топтастырады, содан кейін кез-келген шартты базаға пропорционалды бөлу арқылы нақты бұйымдарды өзіндік құнға еңгізеді.

4. Өндіріс көлемінің өзгеруіне байланысты шығындар бөлінеді:

а) өзгергішті – өнім көлемінің өзтерісіне мөлшерлері тура тәуелді шығындар;

б) шартты-тұрақты - өнім көлемінің өзтерісіне байланысты мөлшерлері өзгермейтін шығындар.

5. Технологиялық процесске қатысты шығындар бөлінеді:

а) негізгі – өнім дайындаудың технологиялық процессімен байланысты шығындар;

б) үстеме (**накладные**) – өндірісті басқарумен және қызмет көрсетумен байланысты шығындар.

6. Экономикалық бір тектілік деңгейі бойынша:

а) қарапайым (бір текті) – бір экономикалық элементтен тұратын шығындар;

б) кешенді – бірнеше элементтерден тұрады, мақсатты қолданылуы бірдей.

Сонымен қатар шығындар бөлінеді:

1)ағымды– осы кезеңде пайда болады және осы кезеңнің өзіндік құнына жатады;

2)келешек кезең шығындары – осы кезеңде өндіріледі, бірақ белгілікті үлесте алдағы кезең өнімдерінің өзіндік құнына жатады, оларды өтеу және нормалары мен бекіту мерзіміне байланысты (жаңа өім түрлерін менгеру шығындары бойынша);

3) алдағы шығындар – әлі пайда болмаған шығындар, бірақ оларға қаражаттар қорланады және Есептік кезеңнің өзіндік құнына жатады (демалыстарға төлеу бойынша шығындар).

ДС-13. Т-5 Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.

5.3. Шығын деңгейінің көрсеткіштері, және оларды төмендетудің жолдары мен резерві.

1) Абсолютті көрсеткіштер:

а) барлық өнімді өндіру үшін шығындар сомасы;

б) жиынтық, тауарлық, өткізілген өнімнің шығындары.

2) Шығын құрамы (абсолютті, тг) мен өзіндік құн құрылымының (қатыстық, %) көрсеткіштері

3) Өнім өндіруге шығындар деңгейін сипаттайтын шығындар:

а) өнім бірлігінің өзіндік құны;

б) бір тенге өнімге шығындар.

4. Шығындар динамикасын сипаттайтын шығындар:

а) өнім бірлігінің өзіндік құнының өзтерісі %;

б) бір тенге өнім шығындарының өзтерісі %.

Өнім өндіру мен өткізу шығындарының төмендеуі.

Шығындарды төмендету факторлары екі топқа бөлінеді:

1) Ішкі өндірістік факторлар:

а) техникалық;

б) ұйымдастырушылық;

в) құрылымдық яғни, өндіріс құрылымы мен көлемінің өзтерісі.

2) Айналым факторлар:

а) амортизация нормалары;

б) шикізат пен материалдарға жеткізушілер бағасының өзтерісі;

в) коммуналды көліктік қызмет тарифтерінің өзтерісі және т.б.;

г) тарифтік жүйенің және минималды жалақының өзтерісі;

д)бюджеттік және бюджеттік емес қорларға салық мөлшерлемелерінің және аударымдарының өзтерісі.

14- ДС. Т-5 Өнімді өндіруге және өткізуге кеткен корпорацияның шығындары және оларды қаржыландыру.

5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау.

5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау

5.4. Өндіріс шығындары мен өнімді өткізуін бақылау

Ұсталған шығындары бақылау мақсатында шығындардың пайда болу орындарын, шығындар орталығын және жауапкер орталықтарды топтау қолданылады, олар бойынша контролинг жүйесінде ұсталған шығындарды жоспарлау және Есептеу ұйымдастырылады.

Шығындар пайда болу орындары- бұл өндіріс процессін жүзеге асыратын, немесе оған қызмет көрсететін кәсіпорынның құрылым бөлімшесі.

Шығын орталығы – бұл өзінің өндірістік операциялары мен функциялары және еңбекті ұйымдастыруы бойынша біркелкі сипатталатын өндірістік және құрылымдылық бөлімшелері.

Олар бөлінеді: шығын орталығы бұйымдар бойынша (бұйымдарды толықтай немесе бір бөлігін өндіреді) және қызметі көрсету шығыны бойынша (бұйымдар шығару орталығына қызмет көрсетеді)

Жауапкершілік орталық- бұл менеджермен басқырылатын, жоспарланған, нормативті және нақты шығындарды бақылауды қамтамасыз ететін ұйымдастыру бөлімшесі. Олар бөлінеді:

- а) негізгі-шығындарды пайда болу орталығында бақылайды
- б) функционалды-шығындарды бірнеше пайда болу орындарына бөледі, егер берілген орталық бірнеше шығын орталықтарына қызмет көрсететін болса.

5.5. Өндірілген тауар шығындары мен өткізілген өнімді жоспарлау Эксплуатациялаулық (ағымдық) шығынды жоспарлаудың маңызды деңгейі:

- Есеп беру кезеңінде ұсталған шығынды сараптау;
- жоспарлау үшін керекті деректерді дайындау;
- ұсталған шығынның құрамы мен ауқымына әсер ететін факторлардың өзгеруін болжау;
- барлық бұйымдарға жоспарлы калькуляциялар құрастыру;
- жауапкершілік орталықтары бойынша жоспарлы бюджеттерді әзірлеу;
- кәсіпорын бойынша жинақталған жоспар (бюджет) әзірлеу;

Әр түрлі бұйымдардың (бір текті бұйымдар тобының) жоспарлық калькуляциясын салыстыру есебі эксплуатациялық шығынның белгіленген баптарының Есептік номенклатурасы арасында жүзге асырылады. Бұйымға жоспарлық калькуляция құрастыру процесінде шығынның калькуляциялау жүйесі және жай, жанама операциялық шығын мөлшері анықталады (тапсырыстық, уақыттылық (попроцессная), нормативтік). Кәсіпорынның калькуляциялық көрсеткіш тізімі өз еркімен белгіленеді, оның өз эксплуатациялық қызмет ерекшеліктеріне байланысты.

Батыс корпорацияларында өзгермелі шығын калькуляциялаудың жүйесі кең тараған-«**директ-костинг**». Оның мағанасы мынада, олар өндіріс пен өнім өткізудің өзіндік құнын толық калькуляцияламайды, өзгермелі шығынның жай турлерін ғана пайдаланады. Бұл жүйені енгізудің басты мақсаты-бұйымдар аралығында корпорацияның маржиналдық табысының қалыптасуын бақылауды қамтамасыз ету.

Қазақстан Республикасының кәсіпорындарында өнімнің өзіндік құнын калькуляциялаудың келесі жүйесі кең тараған

- тапсырыстық
- уақыттылық
- нормативтік (стандарт-костинг)

«Стандарт-костинг» калькуляциялау жүйесі кәсіпорын әзірлеген шығынның нормалары мен нормативтері негізінде жүзеге асырылады. Онда Есепте ауытқуын көрсету үшін нақты ағымдағы шығындарды нормативті шығындармен салыстырады. Бұл жүйені әдетте «ауытқулар шығынын басқару» деп атайды

Ағымдағы шығындарды жоспарлаудың негізгі материалдары мыналар:

- өнімдердің жеке түрлерінің заттай және бағаланған күйінде шығару жоспары;
- өнімнің ақшалай-заттай сату ауқымының жоспары
- материалдық ресурстар сатып алу жоспары
- кәсіпорынның өндірістік және экономикалық қызметтері әзірлеген материалдық ресурстарды қорлау және шығын нормалары;
- өнім бірілігіне еңбек шығыны нормасы және де басқа нормативті базалар.

Ағымдағы шығындар жоспарлау барысында ескерілетін маңызды факторлар:

- өнімнің өндіру және сату ауқымының өзгеруі;

-оның номенклатурасы мен ассортиментінің толқуы
-бағалық, басқа факторлар.

Сонымен, кәсіпорында шығындарды басқарудың басты мақсаты олардың сомасы мен деңгейін тиімділеу, өйткені олар дивидент төлеуге, капитал салуға қаржыландыруға, айналымдағы құралдарды толықтыруға, бюджет алдында салық төлеу міндетін орындауға қажет пайда табуды және жүргізіліп отырған істің жоғары темпмен дамуын қамтамасыз етеді.

15-ДС. Т -6 Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі табыстардың ролі.

6.2. Табыстер функциясы мен классификациясы.

6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) табыстері, олардың құрамы мен құрылымы.

6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстер – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.

6.1. Қаржылық даму мен қамтамасыз етудегі табыстардың ролі.

Табыс – нарықтық қатынастардың ең негізгі категориясы, мұнда өнеркәсіптік табыстарды жалпы түрде анықтауға болады, экономикалық категория сияқты өнеркәсіптің нәтижелік көрсеткіштерінің мінездемесі. Табыстер өндірістің әсерлілігін, өнімнің сапасы мен көлемін, еңбектің жай – күйін, өзіндік құнның деңгейін көрсетеді.

Өндірістегі табыстардың өсуіне субъективті және объективті факторлар әсер етеді.

Субъективті факторлар:

1. Өндірістегі ұйымдастырушылық – техникалық деңгейді басқару
2. Өндірілген өнімнің бәсекелестікке қабілеттілігі
3. Еңбектің деңгейі
4. Өнімді өндіру мен өткізуге кеткен шығын
5. Өндірілген өнімнің баға деңгейі

Объективті факторлар:

1. Тұтынылған материалдардың баға деңгейі
2. Амортизациялық аударымдардың нормасы
3. Нарық конъюнктурасы

6.2. Табыстер функциясы мен классификациясы.

Өндірістің табыстері оның мінезіне байланысты, өндірістің табыстерін алу шарты мен бағыттардың түрлеріне қарай кәдімгі түрлерден басталып басқа да, құрамында операциялық, өткізушілік емес және шұғыл түрдегі табыстар.

6.3. Корпорацияның жалпы (жиынтық) табыстері, олардың құрамы мен құрылымы.

Жиынтық табыстер – өткізілген өнімнен, жұмыспен қызмет көрсетуден түскен пайда, материалдық шығынды алып тастағанда, яғни еңбекақы мен пайдадан тұрады.

Сурет 1.

Матер.шығын.			Жиынтық табыс	
еңбек ақы	пайда			
өзіндік құн	Таз	Пайда		
	а	ға		
	па	салын		
	йд	атын		
	а	салық		
Өткізуден түскен пайда				

6.4. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстер – компанияны қаржыландырудың негізгі көзі.

Өндірістегі жиынтық табыстардың негізгі қайнар көзі - өткізілген өнімнен түскен пайда (жұмыс пен қызмет көрсету) .

Белгілі бір уақыт ішінде өткізілген өнімнен түскен пайданы мына формула арқылы білуге болады:

$$РӨп = ДӨқб + ДӨ + ДӨқа$$

ДӨқб , ДӨқа - Дайын өнімнің қалдықтары кезеңнің басында, аяғында

ДӨ - өткізуге арналған дайын өнім

Пайданың көлеміне өндіріске тәуелді және тәуелді емес факторлар әсер етеді.

Өндіріске тәуелді факторларға:

- көлем
- ассортимент
- өндірілген өнімнің сапасы мен бәсекелестік қабілеттілігі
- баға деңгейі

Өндірілген өнім өткізілген өнімнің көлемін анықтайды, өнімнің шығарылу деңгейі өссе, реализация көлемі де өседі немесе керісінше:

Сонымен қатар пайданың сомасы:

- жұмыс ырғақтылығы
- өнімнің толық жинақтылығы
- тиелім сипаты
- өнімге деген сұраныс
- өнімнің Есеп айырысу формасына байланысты.

Экономикалық әдебиеттерде пайданы әр түрлі жақтан анықтайды: сатудан түскен пайда, табыс, өткізілген өнімнен, жұмыспен, қызметтен түскен пайда. Осыған байланысты пайданың құрылымы мен көлемі анықталады.

Сонымен, өткізілген өнімнен түскен пайдаға (жұмыс пен қызмет көрсету) операциялық, өткізушілік емес және шұғыл түрдегі табыстер кіреді.

16 - ДС. Т -6 Корпорация табысының қалыптасуы мен бөлінуі және тиімді пайдалануы

6.5. «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.

6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстарды жопарлаудың әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.

6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.

6.8. Маржиналды табыс.

6.9. Рентабельділік алғашарты және қаржылық беріктілік қоры.

6.10 Таза табыс

6.5. «қосымша құн» ұғымы және оның құрамы.

Экономикалық қосылған құн (EVA) – бірегей көрсеткіш, қаржылық талдау үшін қолданылады, компанияны басқару мен баға құнын айтады.

Егер дайын өнімнің құнынан тұтынылған материалдық шығынды алып тастасақ, онда өнімге қосылған шикізаттың, энергияның, қызмет көрсетудің құны шығады. Бұл құн өндірістің масштабтарын, ұлттық байлыққа салымдарын салады.

$$EVA = \text{операциялық іс-әрекеттерден түсетін пайда} - \text{капитал құны} \% * \text{жалпы капиталдың мөлшері}$$

Капиталдың құны – орта мөлшерлі капиталдың құны. Жеке капиталдың құнын анықтау өте қиын. Капиталдық пайданың өзінің құны болады, оның өлшемі – табыс. Акционерлер пайданы бөлу нәтижесінде табыстарды алады. Капиталдық құн теориясы жеке капитал құнының әдістерін негіздейді, бірақ бір мәнді жауап бермейді.

Әдістемелік тәжірибенің негізінде EVA , егер инвестициялық капиталдың рентабельділігі шығындардан көп болса, өндірістің құны өседі және керісінше. Есептеу мына формула арқылы жүргізіледі:

$$EVA = (\text{инвестициялық капиталдың рентабельділігі} - \text{капиталдың шығыны}) * \text{инвестициялық капитал}$$

EVA пайдасы акционерлермен анықталады, ал Есептемелерді инвенторлар көрсеткіштер түрінде алады.

6.6. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табыстарды жопарлаудың әдістері және оның көлеміне әсер ететін факторлар.

Өткізілген өнімнің пайдасын, істелінген жұмыстың немесе көрсетілген қызметтің жылдық, тоқсандық (кварталдық) жоспарын білуге болады. Өнімнің жылдық пайдасының жоспарын білу үшін, елдегі экономика жағдайы тұрақы болуы керек.

Пайданың көлеміне келесі факторлар әсер ете алады:

- өндіріс сферасында: өндірістің көлемі, оның құрылымы, өндірілген өнімнің ассортименті, оның сапасы мен бәсекеге қабілеттілігі.
- айналыс сферасында: қолданылып жатқан баға деңгейі, төлем құжаттарды уақытында ресімдеу, келісім шарттардың орындалуы.

Пайданы анықтаудың екі әдісі бар:

- тура Есептеу әдісі
- Есептеу әдісі

Бірінші әдісті монополистік – кәсіпорындар мен ұйымдар қолданады, олар өз тұтынушылармен келісім – шарт бойынша көп уақытқа дейін байланыста болады. Мұндағы өндірістің көлемі алдын – ала берілген тапсырыс бойынша жасалады. Осы жағдайда **пайданы** мына формула арқылы анықтауға болады:

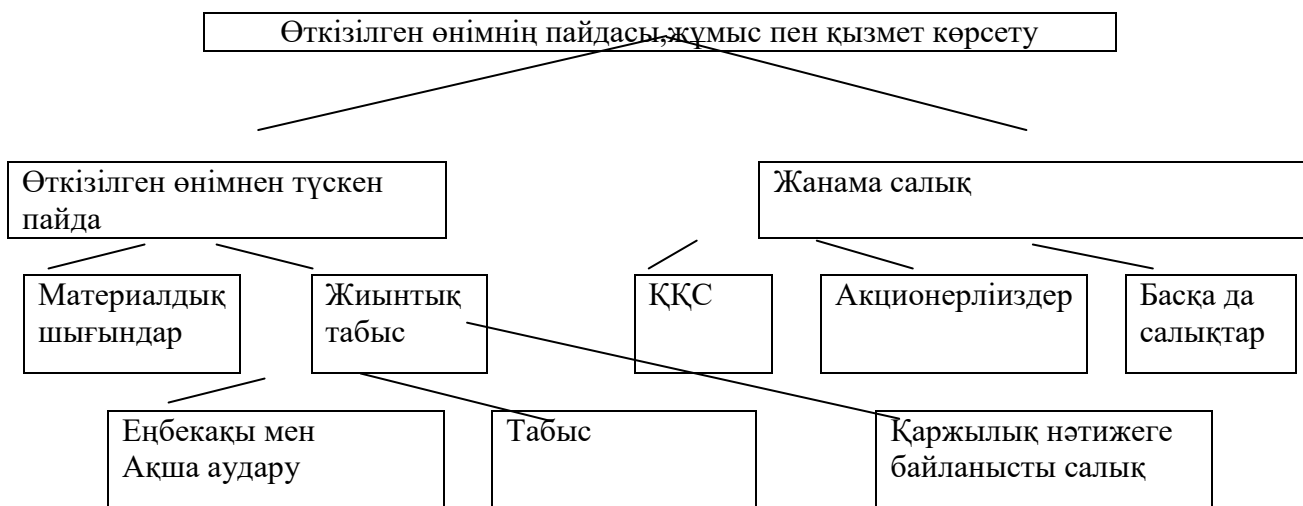
$$П = К * Б$$

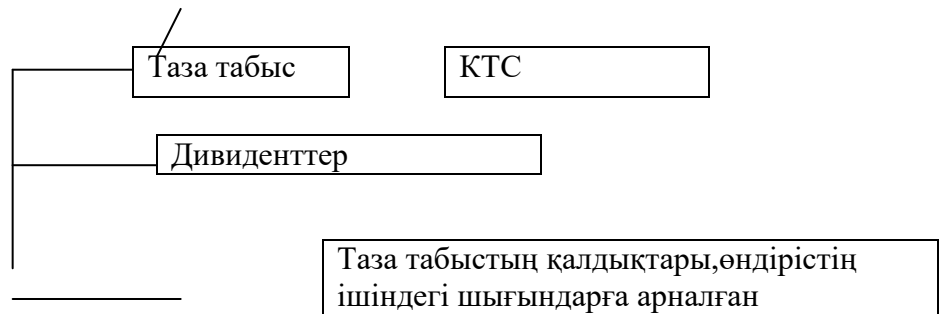
К – жоспарланған өнімнің көлемі

Б – өнімнің бағасы

6.7. Өнімді, жұмыс пен қызметті өткізуден түсетін табысты орналастыру мен қолдану механизмі.

Пайданы қолдану бағыттары келесі суретте көрсетілген.

6.8. Маржиналды табыс

Маржиналды табыс – ауыспалы шығындар мен пайданың арасындағы айырмашылық.

Маржиналды табыстардың өзара қарым – қатынастар көрсеткіштері:

- Сатудан түскен пайда (П)
- Ауыспалы шығындар (АШ)
- Маржиналды табыс ($MT = П - АШ$)
- Тұрақты шығындар (ТШ)
- Пайда ($П = MT - ТШ$)

Маржиналды табыстер көлемінің өзгеруі өнімдердің бағасы мен өзіндік құнның ауыспалы шығындар сипаттамасы болып табылады. Пайданың көлемі тұрақты шығындардың сомасына тәуелді. Көрсеткіштең қарым-қатынасы пайданың көлеміне әсер етеді, баға мен өндірістің көлеміне түзету енгізеді.

6.9. Рентабельділік алғышарты және қаржылық беріктілік қоры.

Шығынсыздық анализі - өте тез шешім қабылдаған кездегі маңызды құралдардың бірі, бизнеске деген жалпы көзқарасты алу үшін қолданады.

Шығынсыздық нүктесі – сатылудың көлемі, жиынтық шығын мен жиынтық пайда бір-біріне тең болады, яғни, кәсіпорынның пайдасы да, шығыны да болмайды.

Өнім көлемінің қауыпты жағдайын мына формула арқылы білуге болады:

$$\Theta = ТШ / (Б - АШ)$$

Рентабельділік – бұл жағдайда кез-келген фирма пайданы да алмайды, шығынға да ұшырамайды.

Корпорацияның рентабельділігі – синтезикалық көрсеткіш, белгілі бір уақыттың ішінде сауда саттық кәсіпорынның көптеген жақтарын көрсетеді.

Экономикалық теория негіздерінде рентабельділіктің бірнеше категориялары қарастырылады:

1. пайдалылығы
2. пайдалы нәтиженің жиынтық шығынмен қатынасы.
3. шаруашылық шығындар мен ресурстар
4. интегралдық көрсеткіш, басқа да әсерлі көрсеткіштерді жалпылама түрде қарастырады.

Бухгалтерлік тұрғыдан қарастырсақ, рентабельділіктің екі құрастырушысы бар.

Бірінші компонент – кәдімгі шаруашылық кәсіпорынның табыстары.

Екінші компонент – потенциалды рентабельділік. Бағалы қағаздар мен материалды құндылықтардан түскен пайда.

6.10 Таза табыс

Жиынтық пайда – салық салудың алдында түскен пайда.

Пайданың жалпы сомасы, белгілі бір уақыт аралығында кәсіпорынмен алған кезеңде құралады:

- өткізілген өнімнің, еңбек, қызмет көрсетудің пайдасы (шығыны)
- басқа да өткізуден түскен пайда (шығын)
- өткізушілік емес іс-әрекеттердің пайдасы (шығыны)

Таза пайда = Жиынтық пайда - (пайда салығы + алынған несиенің пайызы)

Таза пайда – экономикалық қызметтің нәтижесінде жеке капитал көлемінің өсуі. Оның сомасы табыс пен шығыстардың айырмашылығы ретінде анықталады. Егер шығыстар табыстерден асып кетсе, нәтижесі таза шығысқа тең болады.

17- ДС. Т-7 Корпорацияның меншік капиталы

7.1. Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы мен құрылымы

7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі.

7.1.Корпорацияның меншік капиталы, оның құрамы және құрылымы.

Корпорацияның қаржылық потенциялының негізін меншік капитал құрайды, оған кіретіндер:

- Жарғылық капитал;
- Жоюға және қайта сатуға арналған, иелерінен акционерлік қоғаммен сатып алынған меншік акциялар;
- Қор капиталы;
- Қосалқы капитал;
- Бөлінбеген капитал (жабылмаған шығын);
- Бағытталған қаржыландырудың құралдары;

Меншік капиталдың құрылымы әр баптың толық көлеміндегі өз салмағына мінездеме беруі.

Меншік капиталдың құрылымына ішкі және айналым факторлар әсер етеді.

Ішкі факторлар (менеджменттің, маркетингтің жағдайы, қаржылық тұрақтылық) корпорация басшылығының бақылауында болады.

Айналым факторлар меншік капиталының бағытталған құрылымы орнаған кезде пайдалану дұрыс. Оларға көбінесе қаржылық нарықтың жағдайын, салықтың және ақша – несиелік мемлекеттік саясатын жатқызады.

Меншік капиталдың құрылымын бірнеше жылдармен тоқсандар аралығындағы Есеп берулерден зерттеп, бұдан болжам жасайды.

Меншік капиталдың құрылуы бұл корпорацияның жалпы қаржылық стратегиясына кіреді, бұл оның коммерциялық – шығару кәсіпорындық жұмысын ақша ресурстармен қамтуына кіреді.

Меншік капиталдың құрылуының басты бағыттары:

- Меншік капиталдың арқасында айналымнан тыс активтердің керекті көлемін шығару (негізгі меншіктің капиталы – НМК);
- Меншік капиталдың арқасында айналымдық активтердің тұрақты бөлігінің қалыптасуы (сеншік айналым капиталы - МАК).

Меншік капиталды басқару тек оның жәнақтары дұрыс қолданумен ғана емес, сонымен қатар жаңа қаржы көздерін орнату, корпорацияның меншік болашақтағы дамуын қамтамасыз ететін.

Меншік капиталды басқару кезінде, оның орнығу көздері ішкі және айналым болып бөлінеді:

Ішкі орнығу көздеріне кіретіндер:

- бөлінбеген пайда;
- меншік капиталға қосылатын қаржы, негізгі қаржыны қайта бағалау нәтижесінен қалған;
- қалған ішкі орнығу көздері (резервтік қорлар).

Айналым орнығу көздеріне кіретіндер:

- қосымша пайлық капиталдың ұяландырылуы (қатысушылардың жарғылық немесе жиынтық капиталға қаржы жинауы);
- қосымша акционерлік капиталды келтіру (акцияларды сату және қайта эмиссия жасау арқылы);
- мемлекеттен немесе заңды тұлғалардан қайтарымсыз қаржылық көмек (мысалы, мемлекеттік ұйым, қаржы – кәсіптік топтар және т.б.);
- қарыздық қаржыны меншікке айналдыру (мысалы, корпоративтік облигацияларды меншік акцияларға айырбастау);
- мақсаттық қаржыландыру құралдары, инвестициялық мақсаттарға түскен;
- басқа да айналым көздер (эмиссиялық табыс, акцияларды өз бағасынан жоғарғы бағамен сату кезінде пайда болатын).

Меншік қаржылық ресурстарының құрылу саясаты (МҚР) корпорацияның өзін - өзі қаржыландыра алатындығына бағытталған. Бұл саясат келесі негізгі кезеңдерден тұрады:

1. МҚР құрылу және оны базистік аралықта қолдану анализі.
 2. МҚР – дағы келер кезеңге (квартал, жыл) толық қажеттілікті болжау.
 3. Әр түрлі көздерден түсетін меншік капиталды бағалау.
 4. Ішкі және айналым көздер арқылы келтірілген МҚР – дің максималдық көлемін қамтамасыз ету.
 5. МҚР құрылғандағы ішкі және айналым көздердің қатынастарын қалыптастыру.
- Әр кезеңді толығырақ қарастырып кетейік.

Бірінші кезең. МҚР базалық аралықта құрылу талдау **мақсаты**, корпорацияның болашақта даму үшін қаржылық потенциялын анықтау болып табылады. Талдаудың бірінші кезеңінде: табыстың өсу қарқынының және меншік капиталдық активтердің өсу қарқынына сәйкестігін және сату

көлемін; қаржы ресурстарының толық көлеміндегі меншік көздердің өзіндік салмағының динамикасын **анықтайды**. Осы параметрлерді бірнеше аралықта салыстыру дұрыс.

Олардың арасындағы ең тиімді қатынас

$$\Theta_{\text{ҚТ}} > \Theta_{\text{ҚП}} > \Theta_{\text{ҚМК}} > \Theta_{\text{ҚА}} > 100\%,$$

мұнда $\Theta_{\text{ҚТ}}$ – табыстың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚП}}$ – тауарды сатқандағы пайданың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚМК}}$ – меншік капиталдың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚА}}$ – активтердің өсу қарқыны, %.

Формуладан шығатыны, табыс басқа параметрлерге қарағанда тезірек өсу керек. Бұл дегеніміз, өндірістің шығындары төмендейтіні, сатудағы пайда - өседі, ал меншік капитал мен активтер бұдан да дұрыс қолданылу тиіс, айналым көбейген сайын. Бірақ, тәжірибе бойынша ең тұрақты жұмыс істеп келе жатқан корпорацияларда да берілген қатынастан ауытқулар болуы мүмкін.

Бұның себептері әр түрлі болуы мүмкін: жаңа технологиялар мен тауар түрлерін игеру, меншік капиталды жаңарту мен модернизациялау үшін үлкен қаражат салу, басқару және өндіру құрылымдарын өзгерту және т.б. Бұл факторлар айналым экономикалық ортамен түсіндіріледі (мысалы, осы нарық бөлігіндегі бәсекелестіктің жоғарылауы) және үлкен капиталдың шығындарды талап етеді, болашақта ақталатын.

Талдаудың **екінші кезекте** МҚР құрылудың ішкі және айналым көздерінің қатынасын зерттейді, және түрлі көздер арқылы меншік капиталды келтірудің бағасын.

Талдаудың **үшінші кезегінде** МҚР жеткіліктілігін бағалайды, базистік аралықта құрылған. Мұндай бағаның құндылығы өзін - өзі қаржыландыру коэффициенті ($K_{\text{өб}}$) болады:

$$K_{\text{өб}} = \text{МҚР} / \Delta A(M),$$

мұнда МҚР – меншік қаржылық ресурстар, базистік кезеңде құрылған;

$\Delta A(M)$ – активтердің өсімі (меншік) болжалдық кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда (Есеп – айырысумен).

Екінші кезең. МҚР толық қажеттілігі болашақ кезеңде мына формуламен анықталады

$$Q_{\text{МКР}} = Q_{\text{к}} * \Theta_{\text{МК}} / 100 - \text{МКСкб} + \text{ТТт},$$

мұнда $Q_{\text{МКР}}$ – меншік қаржылық ресурстардың болашақ кезеңіндегі толық қажеттілік;

$Q_{\text{к}}$ – болжалған кезеңнің аяғына дейін капиталға деген толық қажеттілік;

$\Theta_{\text{МК}}$ – меншік капиталдың өзіндік салмағы толық салмағында, оның болжалған кезеңінің аяғына дейін, бірлік;

МКСкб – меншік капиталдың салмағы кезең басында;

ТТт – таза табыс салмағы, болжалды кезеңге тұтынуға бағытталған.

Есептелетін көлем өзіне МҚР керекті бағасынан тұрады, ішкі және айналым көздер арқылы құрылатын.

Үшінші кезең. Түрлі көздерден меншік капиталды келтіру бағасын оның элементтерінде беріледі (акционерлік капитал, бөлінбеген табыс және т.б.). Осындай бағамның нәтижесі басқару шешімдерін қабылдау үшін, МҚР құрылу көздерін қабылдауға негіз болады, меншік капиталдың өсімін келтіретін.

Төртінші кезең. Ішкі және айналым көздерден МҚР үлкен көлемін келтіру осындай көздердің тізімін және оның абсолюттік көлемін табу болып табылады.

Негізгі ішкі көздер болып таза табыс және амортизациялық аударымдар болады. Оларды болжау кезеңінде табыстың ұлғаю мүмкіндігін және амортизациялық аударымдарды ішкі резервтер арқылы өзгеруін қарастыру керек. Есте сақтайтын жағдай, негізгі құралдардың жылдамдатылған амортизациясын қолдану (мысалы, қалдықты азайту тәсілі, негізгі құралдардың бағасын жылдар өткен соң түсіру және т.б.) табыстың азаюына әкеліп түсіреді. Бұл жағдайда қолданылған элементтерді ауыстыру үшін жай өндіруді қолдану керек. Қолданылған элементтерді жаңаларына ауыстырғаннан соң корпорацияның таза табысы арқылы өндірісті ұлғайтуға тырысу керек. Сондықтан, өмірлік циклдің кейбір этаптарында амортизациялық аударымдардан және таза табысты арттыруға үлкен компанияларда қажеттілік туындайды:

$$AA + TT \rightarrow \sum \text{МҚР}_{\text{max}}$$

мұнда AA және TT – амортизациялық аударымдардың және таза табыстың болжалды көлемі;

$\Sigma \text{МКР}$ – МКР максималды құны, меншік көздерден құрылатын.

МКР сырттан келтіру көлемі ($\text{МКР}_{\text{к}}$) ішкі көздер арқылы бөлінбей қалғанды жабуға шақырылған. Мына формуламен Есептелінеді

$$\text{МКР}_{\text{айналым}} = \text{ТК}_{\text{МКР}} - \text{МКР}_{\text{ішкі}}$$

$\text{МКР}_{\text{айналым}}$ – айналым көздер арқылы меншік қаржы ресурстарын келтіру қажеттілігі;

$\text{ТК}_{\text{МКР}}$ – болжалды кезеңдегі қаржыландыру көздеріндегі толық қажеттілік;

$\text{МКР}_{\text{ішкі}}$ – ішкі қаржылық ресурстардың көлемі, ішкі көздер арқылы келтіруге көзделген.

Айналым қаржы көздеріне кіретіндер: шаруашылық серіктестігінің немесе жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің қатысушыларынан қосымша пайлық капитал келтіру; қайта акционерлія эмиссиясын жасау және т.б..

Бесінші кезең. МКР ішкі және айналым көздерінің құрылуын қолайландыру:

- МКР ұяландырудың құнын (бағалар) минимизациялау. Егер МКР құны айналым көздер арқылы болжалды қаржылық құралдарды келтіру көлемінен артса (облигациялық қарыздар және банктік несиелер), онда мұндай олардың құрылуынан бас тарту керек;
- Корпорацияны басқаруды бастапқы құрылтайшыларына қалдыру (қатысушылар), егер де ол табысты болса. Қосымша пайды немесе акционерлік капиталды айналым инвесторлар арқылы көбейту мұндай басқаруды жоғалтуға әкеліп соғуы мүмкін.

МКР құрылу саясатының пайдалылығын тұрақты экономикалық өсу коэффициенті арқылы бағалауға болады:

$$K = \text{ТТ} * \Sigma Y / \text{МК} * 100.$$

мұнда ΣY – үлесакы құны, акционерлерге төленетін;

$\text{МК}_{\text{орт}}$ – меншік капиталдың орташа құны төлем кезеңінде;

$\text{ТТ} - \Sigma Y$ – реинвестицияланған таза табыс.

Көрсеткіш корпорацияның тұрақтылығын және даму мүмкіншілігін білдіреді, яғни оның экономикалық потенциялының орташа екпінін (осы коэффициентті бірнеше аралық серпінінде салыстырғанда).

Нәтижелер

МКР жетістікті құрылуын мыналар қамтамасыз етеді:

- Табыстың құнын арттыру, қаржылық қауіпті Есептегенде;
- Таза табыстың қолданудағы рационалдық құрылымын үлесакы(дивидент) төлеуге және өндірісті ұлғайтуға;
- Компанияда пайдалы амортизациялық саясатты орнату;
- Рационалды эмиссиялық саясатты құру (корпоративтік бағалы қағаздардың қосымша эмиссиясы) немесе қосымша пайлық капиталды келтіру.

Оны келтірудің ең арзан көздерін таңдау негізінде қаржылық тұрақтылықтың тұрақтануы меншік капиталдың әр элементін бағалау құны болып табылады. Меншік капиталдың бағалау құнының бірнеше ерекшеліктері бар, олардың ең бастылары болып:

1. Акционерлерге төленетін төлем салықтық базаға жатады, үлесакы түрінде табыс ретінде анықталатын.
2. Меншік капиталды келтіру инвесторларға қаржылық қауіппен байланысты, бұл оның құнын қауіп үшін арттырады.
3. Меншік капиталды ұяландыру оның негізгі құны бойынша қайта ақшалай ағыммен байланысты емес, бұл корпорация үшін пайдалылығын дәлелдейді, оның жоғарғы құнына қарамастан.
4. Меншік капиталдың көлемін ұдайы түзету қажеттілігі, бухгалтерлік баланста белгіленген. Бұл жағдайда меншік капиталдың жұмыс істеп жатқан бөлігін ғана нақтылауға жатады, себебі оның ендірілген көлемін ағымдағы нарықтық бағамен бағалайды.
5. Қайта келтірілген меншік капиталдың бағалануы өзінің айқын мінезіне ие, яғни акцияларға деген ағымдағы нарықтық бағалар қор нарығында сезілетін толқуларда болуы мүмкін.

Барлық ерекшеліктерді Есепке алғанда, бұдан корпорация – эмитенттің меншік капиталының әр элементіне бағалау механизмі құрылады, ол:

1. Есеп беру кезеңінде меншік капиталдың құнын Есептеу мына формуламен Есептелінеді

$$\text{МКк} = \text{ТТa} * 100 / \text{МК}_{\text{орт}},$$

Мұнда МКк – Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың құны,%.

ТТа – таза табыстың құны, оны қолдану кезеңіндегі акционерлерге төленген;

МКорт – Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың орташа құны.

Меншік капиталдың берілген элементін басқару процессі алдын ала осы (қарапайым) қызметте орындалады. Болжалған кезеңде қолданылған капиталдың құнын мына формуламен Есептейді

$$МКб = МКк \cdot I,$$

мұнда МКб – болашақта қолданылатын меншік капиталдың құны,%;

МКк - Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың құны,%;

I – болжалды төлемнің өсу индексі таза табыс жалпы корпорация бойынша,бірлік бөлігі.

Жоғарыдан белгілі, бөлінбеген табыстың құнын болашақта қолданылатын меншік капиталдың бағасына теңестіреді:

$$Қбт = МКк$$

мұнда Қбт – бөлінбеген табыстың құны,%.

Мұндай тәсіл келесі тұжырым жасауға мүмкіндік береді: болашақта болатын меншік капиталдың құны және бөлінбеген табыстың сол аралықтағы құны бірдей болса, онда жоспарлы кезеңде капиталдың орта құнын бағалау капиталдың бұл элементтерін бір элемент ретінде қарастыруға болады, яғни құнға орташа бағаммен қосу.

7.2. Жарғылық капитал – корпорацияның меншікті құралдарының негізгі бастапқы көзі

Жарғылық капитал – деп корпорацияның минимум қаражаты анықталады, оның кредиторларының қызығушылықтарын қанағаттандыратын. Жарғылық капитал өзімен негізгі құралдардың жиынтығын түсіндіреді, басқа қаржыны, материалды емес активтерді, сонымен қатар қаржылық құқықтарын, ақшалай бағамы бар, корпорацияның қатысушыларының құрушы құжаттарына сәйкес салынған ақшалары (заңды және жеке тұлғалар).

Жарғылық капиталды құру ҚР заңнамасымен бекітілген, ерекшеліктерге сәйкес, әр түрлі құрылу – құқықтық кәсіпорындарға сай (серіктестіктер және қоғамдар). Мысалы, акционерлік қоғамның капиталы қарапайым және артықшылығы бар (привилегиялық) акциялардың бастапқы құнынан тұрады, акционерлермен сатып алынған. Артықшылығы бар (привилегиялық) акциялардың бастапқы құны жарғылық капиталдың көлемінен 25% артық болмауы тиіс.

Заңды тұлға ретінде кәсіпорын өзін тіркеген кезде жарғылық капиталға ие болуы тиіс (көбінесе, оны жарғылық қор деп атайды). Жарғылық қаржы (қор) – бұл материалды немесе материалды емес бағалы құралдардың бекітілген жиыны, бұлар кәсіпорынға олардың иелерімен қолдануға беріледі.

Жарғылық капиталдың көлемі және құрылымы бірнеше бөлімдермен анықталады, оларды құру мен кәсіпорынды басқару кезінде ескеру керек. Бұл

Бөлімдерге енетіндер:

- өндіріс бағыты;
- кәсіпорын масштабы;
- кәсіпорынның деңгейі мен кооперативтенуі;
- өндіріске қызмет етуді жұмылдыру.

Жарғылық капитал жарғымен бірге кәсіпорынның орнығуы және тұрақтануы кезінде қабылданады. Кәсіпорын құрылым туралы және жарғылық капиталдың көлемі туралы, оның өзгерістері туралы шешім қабылдайды. Капиталдың көбеюі көбінесе мына жағдайлардан пайда болады:

- кәсіпорын табысы, олар негізгі құралдарға капиталдық салым ретінде және айналымдық қаржыны толықтыруға бөлінеді;
- акционерліия шығарумен;
- субсидиялар, мемлекеттік мекемелерден түсетін немесе бас компаниялардан (банктер, фирмалар), егер кәсіпорын еншілес болса;
- қосымша салымдар қосу, пайлар, заңды және жеке тұлғалардан, өз қаражаттарын кәсіпорынға салуға тілектенгендер;

Жарғылық капиталды құру мен кеңейту кезінде салымшылар болып:

- мемлекеттік мекемелер;
- басқа кәсіпорындар мен ұйымдар (банктер, холдингтер және концерндерді қоса)
- қоғамдық ұйымдар (түрлі қорлар, жиындар);
- жеке тұлғалар (шетелдіктер де);

Жарғылық капиталдың таусылуы келесі себептерден пайда болады:

- құралдардың физикалық сынуы мен жұмсалуды (оның қайта жұмыс істеуінен басқа);
- авариялар, сынықтар;
- моральдік тозу (моральный износ);
- кәсіпорынның тауарына сұраныстың болмауы, нарықтың жаман ахуалынан капиталды қайтарып алу;
- капиталды «жеп қою», өндірістің қайтарымсыз және үлкен шығындарымен байланысты.

Жарғылық капиталдың көлемінің өзгеруі әр жыл сайын кәсіпорынның баланстағы пассивтерінде көрсетіледі. Жарғылық капиталдың рөлі, ол кәсіпорынға қаржылық тұрақтылықты береді. Бұдан басқа, жарғылық капитал серіктермен байланыста және мемлекеттік мекемелермен жұмыс істегенде гарантия болып табылады, яғни ол дәлел ретінде болып келеді, қарыздарды қайтару және төлемдерді төлеу, келісім – шарттар бойынша және басқа да келісімдер бойынша.

Жұмыс істеп жатқан кәсіпорында жарғылық капитал:

- кәсіпорынның негізі құралдарында (қорлар);,
- кәсіпорынның айналым құралдарында;
- резервтерде.

негізгі және айналымдық кәсіпорынның құралдары дұрыс қолданылады.

ДС-18. Т-7 Корпорацияның меншік капиталы

7.3. Қосымша капитал компанияның эмиссиялық қызметінің және т.б. негізгі қорды қайта бағалау нәтижесі ретінде.

7.4. Корпорацияның қаржылық қоры, пайда болу көздері мен оларды қолдану бағыттары.

Меншік қаржылық ресурстарының құрылу саясаты (МҚР) корпорацияның өзін - өзі қаржыландыра алатындығына бағытталған. Бұл саясат келесі негізгі кезеңдерден тұрады:

6. МҚР құрылу және оны базистік аралықта қолдану анализі.
 7. МҚР – дағы келер кезеңге (квартал, жыл) толық қажеттілікті болжау.
 8. Әр түрлі көздерден түсетін меншік капиталды бағалау.
 9. Ішкі және айналым көздер арқылы келтірілген МҚР – дің максималдық көлемін қамтамасыз ету.
 10. МҚР құрылғандағы ішкі және айналым көздердің қатынастарын қалыптастыру.
- Әр кезеңді толығырақ қарастырып кетейік.

Бірінші кезең. МҚР базалық аралықта құрылу талдау **мақсаты**, корпорацияның болашақта даму үшін қаржылық потенциалын анықтау болып табылады. Талдаудың бірінші кезеңінде: табыстың өсу қарқынының және меншік капиталдық активтердің өсу қарқынына сәйкестігін және сату көлемін; қаржы ресурстарының толық көлеміндегі меншік көздердің өзіндік салмағының динамикасын **анықтайды. Осы параметрлерді бірнеше аралықта салыстыру дұрыс.**

Олардың арасындағы ең тиімді қатынас

$$\Theta_{\text{ҚТ}} > \Theta_{\text{ҚП}} > \Theta_{\text{ҚМК}} > \Theta_{\text{ҚА}} > 100\%,$$

мұнда $\Theta_{\text{ҚТ}}$ – табыстың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚП}}$ – тауарды сатқандағы пайданың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚМК}}$ – меншік капиталдың өсу қарқыны, %;

$\Theta_{\text{ҚА}}$ – активтердің өсу қарқыны, %.

Формуладан шығатыны, табыс басқа параметрлерге қарағанда тезірек өсу керек. Бұл дегеніміз, өндірістің шығындары төмендейтіні, сатудағы пайда - өседі, ал меншік капитал мен активтер бұдан да дұрыс қолданылу тиіс, айналым көбейген сайын. Бірақ, тәжірибе бойынша ең тұрақты жұмыс істеп келе жатқан корпорацияларда да берілген қатынастан ауытқулар болуы мүмкін.

Бұның себептері әр түрлі болуы мүмкін: жаңа технологиялар мен тауар түрлерін игеру, меншік капиталды жанарту мен модернизациялау үшін үлкен қаражат салу, басқару және өндіру құрылымдарын өзгерту және т.б. Бұл факторлар айналым экономикалық ортамен түсіндіріледі (мысалы, осы нарық бөлігіндегі бәсекелестіктің жоғарылауы) және үлкен капиталдың шығындарды талап етеді, болашақта ақталатын.

Талдаудың **екінші кезекте** МҚР құрылудың ішкі және айналым көздерінің қатынасын зерттейді, және түрлі көздер арқылы меншік капиталды келтірудің бағасын.

Талдаудың **үшінші кезегінде** МҚР жеткіліктілігін бағалайды, базистік аралықта құрылған. Мұндай бағаның құндылығы өзін - өзі қаржыландыру коэффициенті (Көб) болады:

$$Көб = МҚР/ΔА(М),$$

мұнда МҚР – меншік қаржылық ресурстар, базистік кезеңде құрылған;
ΔА(М) – активтердің өсімі (меншік) болжалдық кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда (Есеп – айырысумен).

Екінші кезең. МҚР толық қажеттілігі болашақ кезеңде мына формуламен анықталады

$$Қмкр = Қк * \text{Өмк} / 100 - МКСкб + ТТт,$$

мұнда Қмкр – меншік қаржылық ресурстардың болашақ кезеңіндегі толық қажеттілік;

Қк – болжалған кезеңнің аяғына дейін капиталға деген толық қажеттілік;

Өмк – меншік капиталдың өзіндік салмағы толық салмағында, оның болжалған кезеңінің аяғына дейін, бірлік;

МКСкб – меншік капиталдың салмағы кезең басында;

ТТт- таза табыс салмағы, болжалды кезеңге тұтынуға бағытталған.

Есептелетін көлем өзіне МҚР керекті бағасынан тұрады, ішкі және айналым көздер арқылы құрылатын.

Үшінші кезең. Түрлі көздерден меншік капиталды келтіру бағасын оның элементтерінде беріледі (акционерлік капитал, бөлінбеген табыс және т.б.). Осындай бағамның нәтижесі басқару шешімдерін қабылдау үшін, МҚР құрылу көздерін қабылдауға негіз болады, меншік капиталдың өсімін келтіретін.

Төртінші кезең. Ішкі және айналым көздерден МҚР үлкен көлемін келтіру осындай көздердің тізімін және оның абсолюттік көлемін табу болып табылады.

Негізгі ішкі көздер болып таза табыс және амортизациялық аударымдар болады. Оларды болжау кезеңінде табыстың ұлғаю мүмкіндігін және амортизациялық аударымдарды ішкі резервтер арқылы өзгеруін қарастыру керек. Есте сақтайтын жағдай, негізгі құралдардың жылдамдатылған амортизациясын қолдану (мысалы, қалдықты азайту тәсілі, негізгі құралдардың бағасын жылдар өткен соң түсіру және т.б.) табыстың азаюына әкеліп түсіреді. Бұл жағдайда қолданылған элементтерді ауыстыру үшін жай өндіруді қолдану керек. Қолданылған элементтерді жаңаларына ауыстырғаннан соң корпорацияның таза табысы арқылы өндірісті ұлғайтуға тырысу керек. Сондықтан, өмірлік циклдің кейбір этаптарында амортизациялық аударымдардан және таза табысты арттыруға үлкен компанияларда қажеттілік туындайды:

$$АА + ТТ \rightarrow \sum МҚР_{\max}$$

мұнда АА және ТТ – амортизациялық аударымдардың және таза табыстың болжалды көлемі;

$\sum МҚР$ – МҚР максималды құны, меншік көздерден құрылатын.

МҚР сырттан келтіру көлемі (МҚР_к) ішкі көздер арқылы бөлінбей қалғанды жабуға шақырылған. Мына формуламен Есептелінеді

$$МҚР_{\text{айналым}} = ТҚ_{\text{мкр}} - МҚР_{\text{ішкі}}$$

МҚР_{айналым} – айналым көздер арқылы меншік қаржы ресурстарын келтіру қажеттілігі;

ТҚ_{мкр} – болжалды кезеңдегі қаржыландыру көздеріндегі толық қажеттілік;

МҚР_{ішкі} – ішкі қаржылық ресурстардың көлемі, ішкі көздер арқылы келтіруге көзделген.

Айналым қаржы көздеріне кіретіндер: шаруашылық серіктестігінің немесе жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің қатысушыларынан қосымша пайлық капитал келтіру; қайта акционерліия эмиссиясын жасау және т.б..

Бесінші кезең. МҚР ішкі және айналым көздерінің құрылуын қолайландыру:

- МҚР ұяландырудың құнын (бағалар) минимизациялау. Егер МҚР құны айналым көздер арқылы болжалды қаржылық құралдарды келтіру көлемінен артса (облигациялық қарыздар және банктік несиелер), онда мұндай олардың құрылуынан бас тарту керек;

- Корпорацияны басқаруды бастапқы құрылтайшыларына қалдыру (қатысушылар), егер де ол табысты болса. Қосымша пайды немесе акционерлік капиталды айналым инвесторлар арқылы көбейту мұндай басқаруды жоғалтуға әкеліп соғуы мүмкін.

МҚР құрылу саясатының пайдалылығын тұрақты экономикалық өсу коэффициенті арқылы бағалауға болады:

$$K = TT * \sum Y / MK * 100.$$

мұнда $\sum Y$ – үлесақы құны, акционерлерге төленетін;

МКорт – меншік капиталдың орташа құны төлем кезеңінде;

ТТ - $\sum Y$ – реинвестицияланған таза табыс.

Көрсеткіш корпорацияның тұрақтылығын және даму мүмкіншілігін білдіреді, яғни оның экономикалық потенциалының орташа екпінін (осы коэффициентті бірнеше аралық серпінінде салыстырғанда).

Нәтижелер

МКР жетістікті құрылуын мыналар қамтамасыз етеді:

- Табыстың құнын арттыру, қаржылық қауіпті Есептегенде;
- Таза табыстың қолданудағы рационалдық құрылымын үлесақы(дивидент) төлеуге және өндірісті ұлғайтуға;
- Компанияда пайдалы амортизациялық саясатты орнату;
- Рационалды эмиссиялық саясатты құру (корпоративтік бағалы қағаздардың қосымша эмиссиясы) немесе қосымша пайлық капиталды келтіру.

Оны келтірудің ең арзан көздерін таңдау негізінде қаржылық тұрақтылықтың тұрақтануы меншік капиталдың әр элементін бағалау құны болып табылады. Меншік капиталдың бағалау құнының бірнеше ерекшеліктері бар, олардың ең бастылары болып:

6. Акционерлерге төленетін төлем салықтық базаға жатады, үлесақы түрінде табыс ретінде анықталатын.

7. Меншік капиталды келтіру инвесторларға қаржылық қауіппен байланысты, бұл оның құнын қауіп үшін арттырады.

8. Меншік капиталды ұяландыру оның негізгі құны бойынша қайта ақшалай ағыммен байланысты емес, бұл корпорация үшін пайдалылығын дәлелдейді, оның жоғарғы құнына қарамастан.

9. Меншік капиталдың көлемін ұдайы түзету қажеттілігі, бухгалтерлік баланста белгіленген. Бұл жағдайда меншік капиталдың жұмыс істеп жатқан бөлігін ғана нақтылауға жатады, себебі оның ендірілген көлемін ағымдағы нарықтық бағамен бағалайды.

10. Қайта келтірілген меншік капиталдың бағалануы өзінің айқын мінезіне ие, яғни акцияларға деген ағымдағы нарықтық бағалар қор нарығында сезілетін толқуларда болуы мүмкін.

Барлық ерекшеліктерді Есепке алғанда, бұдан корпорация – эмитенттің меншік капиталының әр элементіне бағалау механизмі құрылады, ол:

2. Есеп беру кезеңінде меншік капиталдың құнын Есептеу мына формуламен Есептелінеді

$$MK_k = TTa * 100 / MK_{орт},$$

Мұнда MK_k – Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың құны, %.

TTa – таза табыстың құны, оны қолдану кезеңіндегі акционерлерге төленген;

$MK_{орт}$ – Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың орташа құны.

Меншік капиталдың берілген элементін басқару процессі алдын ала осы (қарапайым) қызметте орындалады. Болжалған кезеңде қолданылған капиталдың құнын мына формуламен Есептейді

$$MK_b = MK_k * I,$$

мұнда MK_b – болашақта қолданылатын меншік капиталдың құны, %;

MK_k - Есеп – беру кезеңіндегі меншік капиталдың құны, %;

I – болжалды төлемнің өсу индексі таза табыс жалпы корпорация бойынша, бірлік бөлігі.

Жоғарыдан белгілі, бөлінбеген табыстың құнын болашақта қолданылатын меншік капиталдың бағасына теңестіреді:

$$Q_{бт} = MK_k$$

мұнда $Q_{бт}$ – бөлінбеген табыстың құны, %.

Мұндай тәсіл келесі тұжырым жасауға мүмкіндік береді: болашақта болатын меншік капиталдың құны және бөлінбеген табыстың сол аралықтағы құны бірдей болса, онда жоспарлы кезеңде капиталдың орта құнын бағалау капиталдың бұл элементтерін бір элемент ретінде қарастыруға болады, яғни құнға орташа бағаммен қосу.

2. Қосымша келтірілген акционерлік капиталдың құнын Есептеу кезінде бөлек санайды – қарапайым және артықшылығы бар (привилегиялық) акциялар бойынша, себебі олар бойынша келтірілген үлесі бірдей. Ол, көбінесе, қарапайым акциялар бойынша жоғары.

Қарапайым акциялардың эмиссиясы арқылы келтірілген қосымша капиталдың құны келесі көрсеткіштер бойынша анықталады:

- Қарапайым акционерліияның қосымша эмиссиясының құнымен;
- Үлесі құнымен, Есеп беру кезеңінде бір қарапайым акционерліияға төленген;
- Акционерлерге үлесі түрінде таза табыстың төлемінің өсуінің жоспарланған индексімен;
- Қарапайым акциялардың эмиссиясына болжалған шығындар бойынша.

Берілген меншік капиталды келтіру процессінде есте сақтайтын жағдай, ол құны бойынша ең қымбат болып табылады, яғни оған қызмет көрсету шығындары салық салу табысын кемітпейді, ал қаржылық қауіптегі премия өте жоғары, себебі капиталдың бұл бөлігі акционерлік қоғамның банкроттыққа тап болса ең аз қорғалған.

Қосымша капиталдың құнын Есептеу , қарапайым акциялардың эмиссиялары арқылы келтіретін (МКқа), келесі формула бойынша Есептеу дұрыс

$$MK_{\text{ка}} = B_{\text{ка}} * Y_{\text{ка}} * I * 100 / \sum MK_{\text{ка}} * (1 - \Pi_3),$$

мұнда МКқа – меншік капиталдың құны, қарапайым акциялар шығару арқылы келтірілген, %;

Бқа – қосымша шығарылатын қарапайым акциялардың барлығы,;

Yқа – үлесі құны, Есеп беру кезеңіндегі бір қарапайым акционерліияның құны, тг.;

I – акционерлерге арналған болжалды үлесі өсуінің индексі;

$\sum MK_{\text{ка}}$ – меншік капиталдың (акционерлік) құны, қарапайым акцияларды шығару негізінен пайда болатын;

Π_3 – қарапайым акциялардың эмиссиясына шыққан қаржы, акционерліияның толық эмиссиясының құнына қарағанда, бірлік бөлігі.

Артықшылығы бар (привилегиялық) акциялардың эмиссиясы арқылы келтірілген қосымша капиталдың бекітілген құнын акционерлер жиналысы шешеді. Артықшылығы бар (привилегиялық) акциялардың эмиссиясы арқылы келтірілген қосымша капитал және қаржы құралдарын келтіру процесстері осыменен ұқсас. Олардың айырмашылығы, қарызды жабуға жұмсалған қаражаттар бухгалтерлік Есеп – беруде акционерлік қоғамның операциялық шығындарына жұмсалған (табысқа салық салуға дейін). Артықшылығы бар (привилегиялық) акциялар бойынша үлесі төлемдерін таза табыс арқылы жүзеге асырады. Үлесі төлеумен қатар, қоғам шығыстарына да акцияларды шығаруға арналған эмиссиялық шығындарды да кіргізеді.

Бұдан шығатыны, эмиссия арқылы артықшылығы бар (привилегиялық) акциялардың қосымша келтіретін капиталдың құны мына формуламен Есептелінеді

$$MK_{\text{пк}} = Y * 100 / \sum MK_{\text{пк}} * (1 - \Pi_3),$$

мұнда МКпк – меншік капиталдың құны, артықшылығы бар (привилегиялық) акциялар арқылы келтірілетін, %;

Y – үлесі құны, қоғамның жарғылық міндеттемесі бойынша төлеуге бағытталған;

Π_3 – эмиссиялық шығындар, эмиссияның толық көлеміне бірлік бөлігінің қатынасы.

Акционерліияның эмиссиясы арқылы меншік капиталды келтіруді басқару процессі үлкен қиыншылықтармен және эмитент үшін қауіптімен біріктірілген. Сондықтан осы процесске жауапты (басты қаржылық менеджер), қаржылық декандың деңгейі жоғары болуы тиіс.

Корпорацияның меншік капиталының бағасын басқару үшін эмиссиялық және үлесілік саясаттың құрылуы мен сатуы болуы қажет.

Меншік капиталды қолданудағы пайдалылықты бағалау үшін келесі экономикалық көрсеткіштер тәжірибелік мағынаны білдіреді:

Қаржылық тұрақтылықтың, рентабельділіктің және меншік қаражаттардың қайтарымдылығын коэффициенттері.

Қаржылық көрсеткіштерді Есептеуге келесі көрсеткіштер енеді.

1. Қарыздық коэффициенті (Кқар):

$$K_{\text{қар}} = KQ / MK$$

мұнда ҚК – бухгалтерлік баланс бойынша соңғы Есеп – беру уақыты бойынша қарыздық капитал;
МК – осы уақыттағы меншік капитал.

Көрсеткіштің білуге тиіс мағынасы – 0,67 (40%/60%). Меншік және қарыздық құралдар арасындағы қатынасты көрсетеді.

2. Қаржыландыру коэффициенті (Кқарж):

$$\text{Кқарж} = \text{МК}/\text{ҚК}$$

Көрсеткіштің білуге тиіс мағынасы 1,5 (60%/40%). Меншік және қарыздық құралдар арасындағы белгілі уақыттағы қатынасты көрсетеді.

3. Қаржылық тәуелсіздігінің коэффициенті (Кқт):

$$\text{Кқт} = \text{МК}/\text{БВ}$$

мұнда БВ – бухгалтерлік баланс валютасы.

Көрсеткіштің білуге тиіс мағынасы 0,5 тен жоғары (50% - дан жоғары).

4. Тұрақты экономикалық өсудің коэффициенті (Ктө):

$$\text{К} = \text{Р}/\text{МК},$$

мұнда Р – реинвестицияланған таза табыс, (таза табыс, негізгі капиталға қаржыландыруға бағытталған);

МК – меншік капиталдың аралықтағы орташа құны.

5. Меншік капиталдың құрылымдық коэффициенті (Кк):

$$\text{Кк} = \text{инвестициялық капитал}/\text{жинақталған табыс},$$

мұнда **инвестициялық капитал** = жарғылық капитал+қосымша капитал+мақсатталған қаржыландыру;

жинақталған табыс = резервтік капитал+бөлінбеген табыс:

Меншік капиталдың рентабельділігін көрсететін көрсеткіштің құрамына енетін

$$\text{МКр} = \text{ТТ} * 100 / \text{МКорт}, \text{АКр} = \text{ТТ} * 100 / \text{АКорт}, \text{ТАр} = \text{ТТ} * 100 / \text{ТАорт}$$

мұнда МКр – меншік капиталдың рентабельділігі,%;

ТТ – таза табыс Есептік кезеңде;

МКорт – меншік капиталдың орташа құны Есептік кезеңдегі;

АКр – акционерлік капиталдың рентабельділігі,%;

АКорт – акционерлік капиталдың Есептік кезеңдегі орташа құны;

ТА – Есептік кезеңдегі таза активтердің орташа құны,%.

Меншік капиталдың және факторлардың рентабельділігін бағалау үшін, оның Есеп – беру кезеңіндегі өзгеруіне көмектескен, базистікке қарағанда, үшфакторлы Дюпон моделін қолданады:

$$\text{МКр} = \text{ТТ}/\text{СП} * \text{СП}/\text{Аорт} * \text{Аорт}/\text{МКорт} = \text{МКр}/\text{МКорт} * 100$$

мұнда СП – тауар сатудағы пайда;

Аорт – активтердің Есеп – беру кезеңіндегі орташа құны;

ТТ – таза табыс Есеп – беру кезеңінде;

МКорт - капиталдың Есеп – беру уақытындағы орташа құны.

Бұл формула, меншік капиталдың рентабельділігінің толқуларына қай факторлар әсер еткенін анықтайды, және оның мұндай екенін түсіну:

- Сату рентабельділігіндегі толқулар (ТТ/СП);
- Немесе айналымдық активтердің толқуларында (Ар/А);
- Немесе капитал құрылымының толқуларында (А/МК);
- Немесе берілген факторлардың жиынтығында.

Меншік капиталдың айналымдығын бір айналым күндер бойынша, олардың айналымы мен ұзақтығын көрсететін коэффициент бойынша анықтайды:

$$\text{АКмк} = \text{СП}/\text{МК}; \text{АКак} = \text{СП}/\text{АК}; \text{АКта} = \text{СП}/\text{ТА}, \\ \text{АҰмк} = \text{Ұ}/\text{АКмк}; \text{АҰак} = \text{Ұ}/\text{АКак}; \text{АҰта} = \text{Ұ}/\text{АКта}.$$

мұнда АҚмк, АҚак, АҚта – меншік капиталдың айналымы, акционерлік капитал және таза активтер, айналым саны;

АҰмк, АҰак, АҰта – меншік капиталдың бір айналымының ұзақтығы, акционерлік капитал және таза активтер, күндер;

СП – тауарды сатудағы пайда, нарықтық бағамен;

Ү – Есептік аралықтағы күндер саны (жыл -365 күн, квартал – 90 күн).

«Меншік капитал» категориясы акционерлік қоғамның «таза активтер» деген түсінікпен тығыз байланысты. Қоғамның таза активтері жарғылық капиталдың аз болуы мүмкін емес:

Таза активтер = активтер, Есепке қосылатын – баланстағы пассив бойынша міндеттер.

Соңына айта кетер жағдай, айналымнан тыс активтерді жабуға және қоғамның меншік құралдарын құруға қызмететеді. Олар оның ақша төлей алатындығына көмектесу үшін Есеп – беру кезеңінде керек. Актив пен пассивтің болжалды балансы бойынша жоспарланған меншік айналым құралдарының көлемін анықтайды келе жатқан кезеңге, яғни акционерлік қоғамның төлей алу қабілеттілігін болжайды, және көлемінің өсуін байқайды.

19 - ДС. Т -8 Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

8.1. Компаниялардың ұзақ мерзімді қарыз қаржы көздерін тартудың мақсаттары мен қолдануы

8.2. Ұзақ мерзімді қаржылық қарыз көздері

Корпорацияның зайымдық капиталының құрамына кіреді:

- Қысқа мерзімді несиелер және зайымдар;
- Ұзақ мерзімді несиелер және зайымдар;
- Несиелік қарыз (тартылған қаражат түрінде).

Қысқа мерзімді несиелер және зайымдар айналым активтерін өтеу көздері болып табылады. Алдын ала төлеу жеткізушілерге деген пайызсыз несие түрінде қарастырылады, ол шаруашылықтағы тауарды (қызметті) өтеудің бұл түрін сирек қолданады.

Зайым алушы – компанияның алынған несиелер және бухгалтерлік Есептегі зайымдар бойынша зайым берушіге қарызы қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді болып бөлінеді.

Қарыз жедел және мерзімі өткен болуы мүмкін.

Қысқа мерзімді қарыз деп алынған зайымдар және несиелер саналады, оның өтелу мерзімі келесімдегі шартқа сәйкес 12 айдан аспайды.

Ұзақ мерзімді қарыз деп алынған зайымдар және несиелер саналады, оның өтеу мерзімі келесімдегі шартқа сәйкес 12 айдан асады.

Банктік несиенің құны пайыздық мөлшерлеме негізінде қызмет етуі бойынша негізгі шығындарды қалыптастырады. Осы жағдайды ескере отырып зайымдық капитал құны мына формуламен анықталады:

$$бнЗК = ПМ * (1 - С_m) / (16нШД)$$

Мұнда:

бнЗК - банктік несие түріндегі тартылатын зайымдық капиталдың құны, %;

ПМ – банктік несие үшін пайыздық мөлшерлеме, %;

С_m – пайдаға салықтық мөлшерлеме, бірлік үлесінде;

бнШД – банктік несиені оны саласында тарту бойынша зайымның шығын деңгейі, бірлік үлесінде.

3 суретте келтірілген зайымдық капиталдың құнының оның элементтерінің базалық шегінде басқарудың және бағалаудың айырмашылығын қарастырамыз. Банктік несие түріндегі зайымдық капиталдың құны келесі формула бойынша бағаланады:

$$БНҚ = \frac{ПН_{\delta} * (1 - П_{nc})}{1 - 3П_{\delta}}$$

Мұнда:

БНҚ – банктік несие түрінде тартылатын зайымдық капиталдың құны;

Ппс – пайдаға салықтық мөлшерлеме, ондық бөлшекпен көрсетіледі;

3П_δ – банктік несие тарту бойынша оның сомасына шығындар деңгейі, ондық бөлшекпен көрсетіледі.

3 сурет. Кәсіпорының зайымдық капитал құнын басқарудың және бағалаудың базалық элементтерінің жүйесі.

Қаржылық лизингтің құны – қаржылық несиені тартудың қазіргі формаларының бірі – лизингілік төлемдер мөлшерлемесі негізінде анықталады (лизингілік мөлшерлеме) қаржылық лизингтің құны келесі формула бойынша бағаланады:

$$ҚЛҚ = \frac{(ЛМ - АН) * (1 - M_{nc})}{1 - 3П_{кл}}$$

Мұнда:

ҚЛҚ – қаржылық лизинг шартында тартылатын зайымдық капиталдың құны, %;

ЛМ – жылдық лизинг мөлшермесі, %;

АН – қаржылық лизинг шартында тартылған актив амортизациясының жылдық нормасы, %;

М_{пс} – пайдаға салық мөлшермесі, ондық бөлшекпен көрсетіледі.

Облигациялардың эмиссиясы арқылы тартылатын зайымдық капиталдың құны, ол бойынша периодтық купондық төлемдер сомасын қалыптастыратын купондық пайыз мөлшермесі базасында бағаланады.

Егер облигация басқа жағдайларда сатылса, онда бағалау базасы болып, өтеу кезінде төленетін, ол бойынша дисконттың жалпы сомасы табылады. Бірінші жағдайда бағалау мына формуламен іске асырылады.

$$30_кҚ = КМ * (1 - M_{nc}) / (1 - ЭШ_к)$$

Мұнда:

30_кҚ – облигациялар эмиссиясы арқылы тартылатын зайымдық капиталдың құны, %;

КМ – облигация бойынша купондық пайыздың мөлшерлемесі, %;

М_{пс} – пайдаға салық мөлшермесі, ондық бөлшекпен көрсетіледі;

ЭШ_к – эмиссия келісіміне қатысты эмиссиялық шығындардың деңгейі, ондық бөлшекпен көрсетіледі.

Екінші жағдайда Есептесу келесі формуламен іске асырылады:

$$30\text{кҚ} = \text{Дж} * (1 - \text{М}_{\text{пс}}) * 100 / (\text{Но} - \text{Д}_{\text{ж}}) * (1 - \text{ЭШ}_{\text{к}})$$

Мұнда:

30кҚ – облигациялар эмиссиясы арқылы тартылатын зайымдық капиталдың құны, %;

Дж – облигация бойынша дисконттың ортажылдық сомасы;

Но - өтелуге жататын облигация номиналы;

Мпс – пайдаға салық мөлшермесі, ондық бөлшекпен көрсетіледі;

ЭШк – эмиссия қаражаты арқылы тартылған сомаға қатысты эмиссиялық шығындардың деңгейі, ондық бөлшекпен көрсетіледі.

1. Тауарлық (коммерциялық) несиенің құнын 2 форма шегінде бағалау ұсынылады :

а) қысқа мерзімді кейінге қалдыру төлем формасы;

б) ұзақ мерзімді кейінге қалдыру төлем формасы, векселмен ресімделген.

Қысқы мерзімді кейінге қалдыру төлем формасында ұсынылатын тауарлық (коммерциялық) несие құнын Есептесу келесі формуламен іске асырылады:

$$\text{ТНҚ}_{\text{н}} = (\text{БЖ} * 360) * (1 - \text{М}_{\text{пс}}) / \text{ҚҰ}$$

Мұнда:

ТНҚ – қысқа мерзімді кейінге қалдыру төлем ұсынылатын тауарлық (коммерциялық) несие құнын, %;

БЖ - өнім үшін қолма-қол төлемді іске асырылған кездегі бағалық жеңілдіктің мөлшері, %;

Мпс – пайдаға салық мөлшермесі, ондық бөлшекпен көрсетіледі;

ҚҰ - өнім үшін төлемді кейінге қалдыру ұсыну кезеңі, күнмен;

Ұзақ мерзімді кейінге қалдыру төлем формасында, векселмен ресімделген тауарлық (коммерциялық) несие құнын банктің сияқты шарттарда қалыптасады, бірақ та бұл жағдайда өнім үшін қолма-қол төлемге бағалық жеңілдік шығының ескеру қажет.

Тауарлық (коммерциялық) несие құнын Есептеу келесе формуламен іске асырылады:

$$\text{ТНҚ}_{\text{в}} = \text{ПН}_{\text{в}} * (1 - \text{М}_{\text{пс}}) / (1 - \text{БЖ})$$

Мұнда:

ТНҚв – ұзақ мерзімді кейінге қалдыру төлем формасында, векселмен ресімделген тауарлық (коммерциялық) несие құнын, %;

Пн – векселдік несие үшін пайыз мөлшермесі, %;

Мпс – пайдаға салық мөлшермесі, ондық бөлшекпен көрсетіледі;

БЖ - өнім үшін қолма-қол төлемді іске асырылғанда жеткізушімен ұсынылатын бағалық жеңілдіктің мөлшері, ондық бөлшекпен көрсетіледі.

Капиталдың орташа өлшемлі құнын анықтағанда кәсіпорынның Есептесуі бойынша ағымды міндеттемелердің қаражат құны нөлдік мөлшерлеме бойынша ескеріледі, себебі зайымдық капиталдың осы түрі арқылы кәсіпорынды тегін қаржыландыруды білдіреді.

20 - ДС. Т -8 Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру

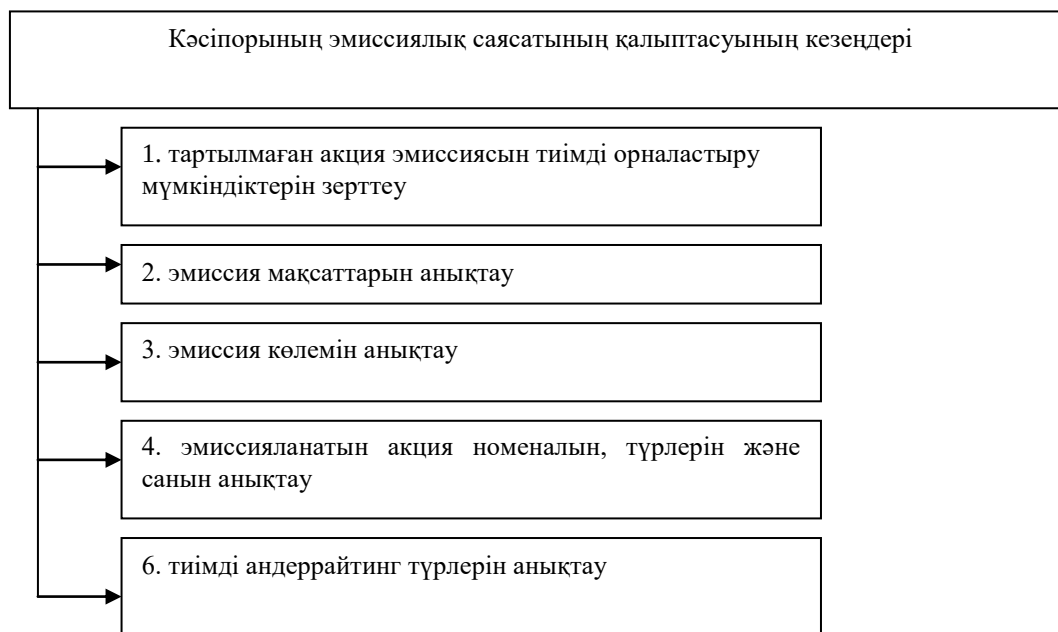
8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі

8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру.

8.3. Компанияның эмиссиялық қызметі

Кәсіпорынның эмиссиялық қызметі инвестициялық менеджменттің шегіне шығатын мәселеелрдің кең ауқымды қамтиды.

Кәсіпорынның тиімді эмиссиялық саясатын жасау келесі кезеңдері қамтиды (1сурет)

Сурет 1. Акционерлік капиталды ұлғайтқанда кәсіпорының эмиссиялық саясатының қалыптасуының негізгі кезеңдері.

8.4. Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландыру.

Қысқа мерзімді қарыз деп алынған зайымдар мен несиелер бойынша Есептеледі, олардың өтелу мерзімі келесім шартқа сәйкес 12 айдан аспайды.

Қысқа мерзімді несиелер мен зайымдар бухгалтерлік баланста қысқа мерзімді несиелер ретінде көрсетіледі, олар зайымның айналым активтерін қалыптастырады.

Қысқа мерзімді несиелеу банктермен коммерциялық негізінде мерзімділік, қайтарылымдылық, төлемдік шарттарға сәйкес іске асырылады және ссудаларды мақсатты бойынша қолдану. Банктер өздерінде бар бос ресурстар шегінде несиелеу үшін ссудалар беруге міндетті.

Қысқа мерзімді ссудалар зайымшыларға ағымды қызмет мақсаттарына несиелеудің ірілендірілген объектілері бойынша жиынтық материалдық қорларға және өндірістік шығындарға, жиеленген тауарлырды қоса алғанда беріледі.

Сонымен қатар, несиелеу объектілері бола алады:

- Экспорттық және импорттық тауарлар мен қызметтер жеткізілімі, сонымен қатар айналым экономикалық қызмет бойынша шығындар;
- Кәсіпкерлік қызметпен айналысатын, азаматтар мен заңды тұлғалармен алынатын шикізат, материалдыр, құралдар және өзге мүліктер;
- Ломбардтардың кепілдік – ссудалық операциялар;
- Шаруашылық субъектілері мен әлеуметтік –мәдени тұрмыстың табыстары мен шығындары арасындағы маусымдық үзіліс.

21 - ДС. Т -8 Корпорацияны қарыз көздерінен қаржыландыру.

8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары:

факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

8.5. Қаржыландырудың жаңа құралдары: факторинг, форфейтинг, форвардтық фьючерстік келісімдер және т.б.

Факторинг (ағыл. factoring) – ссуда комиссиондық операциялардың бір түрі, клиенттің айналым капиталын несиелеумен тіркескен, коммерциялық банктермен олардың еншілес фактор компанияларымен (factor company) ұсақ және орта формаларға () клиенттерге көрсететін қаржылық қызметтің түрі. Факторингтің мәні – шоттың бір бөлігін төлеу (әдетте 70-80% дейін) жолымен қарызды өндіріп алу үшін құқықты қайта сату. Факторинг процессі мынада, фактор-фирма қарызды өндіріп алу құқығын клиенттен алады және өз клиенттеріне олардың қарызгерлеріне деген талаптарының бір бөлігін төлейді, яғни 70 %-дан 80 %-ға дейін көлемінде қарызды қайтарады, қарызгердің оларды өтеу

мерзіміне дейін. Қарыздың қалған бөлігі пайыздардың алып жастағанда кейін клиентке беріледі. Нәтижесінде фактор – фирма клиенті қарызын тез қайтарып алу мүмкіндігін алады, осы үшін фактор – фирмаға белгілі бір пайыз төленеді. Факторингті іске – асырылғанда клиент өзінің қарызгерден қарызын алу құқығын фактор – фирмаға береді. Факторинг бойынша қызмет төлемі шотының жалпы саласына 1,5 % дейін құрайды плюс аванспен алынған салаға несиенің нарықтық мөлшермесі. Факторинг XVI – XVII ғғ. сауда делдарының операциясы ретінде пайда болды, кейіннен несиелеу формасына айналды.

Форфейтинг (фр.forfait – тұтастай, жалпы саламен) – сатушыға айналымыз коммерциялық векселдерді сатып алу жолымен экспортты несиелеу; коммерциялық несиені банктікке трансформациялау формасы.

Басқаша айтқанда форфейтинг – бұл тауарларды сату кезінде сатушыларды, экспортерлерді несиелеудің өзіндік бір формасы, көбінесе айналым сауда операцияларында қолданылады. Банк (форфейтер) экспортердан (сатушы) импортердың (сатып алушы) ақшалай міндеттемесін сатып алады, оның алған тауарын төлеу үшін және экспортерге тауар құнының бір бөлігі немес толық талап еткенге дейін төлеуді өзі өткізеді. Содан кейін, ақша қаражатын банк – форфейтерге тауар үшін импортер аударады, төлейді, ол үшін төлемді форфейтер жүргізгеніне хабардар болған сатып алушы. Талап еткенге дейін төлегені үшін банк – форфейтор экспортердан пайыз алады. Форфейтинг операциясы факторинг операциясына сәйкес.

Форвард (ағл. Forword - алға) – жедел Есептесу жүйесі, келісім жасалғаннан кейін, 2 жұмыс күнінен артық емес, уақытта өткізіледі. Әдетте форвордтық келісімдер банктермен фирмалармен бағаның, валюта курсының өзгеруінен болатын шығындарды болдырмау үшін жасалады.

Фьючерс (ағл. futures) – тауар немесе қор биржасында жедел келісімдер түрі: болашақ келісімдердің шарттарын олардың мерзімінің белгіленуімен сату – сатып алу. Бұл дегеніміз тауар немесе акционерліия үшін ақша саласын белгілі бір мерзімде, келесім жасалғаннан кейін, шартта көрсетілген баға бойынша төлеу. Келесім орындалғанға дейін сатып алушы бір шама кепілдік саласын енгізеді. Фьючерстік келесімінің мақсаты – акционерліия бағасынан немесе курсынан, ликвидациялық мерзіміне қарай пайда болатын айырмашылықты алу. Мұндай келісімнің нәтижесі – келісімнің жасалған күнгі бағасымен және оның орындалу күнгі бағасы арасындағы айырмашылықты алу. Ұтылған жоқ айырмашылықты төлеу үшін қарама-қарсыкелесім жасаңды, яғни осыған сәйкес тауар партиясын нақты биржалық баға бойынша сату және сатып алу келісімі. Ұтқан жоқ дәл осындай офестік келесім жасайды және ол арқылы өз ұтысын алады. Фьючерстік шарт тіркелгеннен кейін сатып алушы мен сатушы контрагенттер болып саналмайды және алдағы уақытта биржаның Есептесу палатысымен іс жүргізеді Егер фьючерстік шарт офестік келесім жасау жолымен оның мерзімі өткенге дейін ликвидацияланбаса, сатушы қандайда да бір тауарды қоюы мүмкін, ол сатып алушы – қабылдауға. Фьючерстік келісімдер нақты бір тауарды сату және сатып алу үшін ғана жасалмайды, сонымен қатар шартты жасау күні мен орындау күні бағаларының айырмашылығы арқылы алып-сатарлық операциялар жүргізу үшін немесе хеджерлеу мақсатымен – мүмкін болатын баға немесе валюта курсының өзтерісінен сақтандыру.

22 - ДС. Т -9 Корпорация капиталының құны мен құрылымы

9.1.Капитал құны мен құрылымының ұғымы

9.2.Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар

9.3. Капитал құнының түрлері

9.1.Капитал құны мен құрылымының ұғымы

Капитал- бұл пайда әкелетін, корпорацияның қаражат қайнар көзі (баланс пассиві).

Капитал келесі белгілер бойынша топталады:

1. Корпорацияға қатыстылығы бойынша: меншікті және қарыз капиталы
2. Мақсатты пайдалануы бойынша: өндірістік, ссудалық және спекулятивті капитал.
3. Капиталды инвестициялау түрлері бойынша ерекшелейді: ақшалай, материалдық және материалдық емес түрлер. Бұл шаруашылық серіктестік және қоғамның жарғылық капиталын қалыптастыруға қолданылады.
4. инвестициялау объектісі бойынша негізгі және айналыс капиталы болып ерекшеленеді
5. Меншікті түрлері бойынша мемлекеттік, жеке және аралас капиталдар.
6. Ұйымдық –құқықтық түрлері бойынша акционерлік, үлестік (қоймалық) және жеке капитал болып ерекшеленеді, ол тек қана отбасылық шаруашылыққа жатады.

7. Өндірістік процеске қатысу сипаты бойынша капиталды функционалдық және әрекетсіз (жөндеуде, қорда, консервацияда және аяқталмаған құрылыстағы негізгі құралдар) деп бөледі.
8. Меншік иегерлерінің қолданулары бойынша тұтынылатын және жинақталатын (реинвестицияланатын) капитал болып ерекшеленеді
9. Елдің экономикасына тарту көздері бойынша- мемлекеттік және шетелдік капитал болып бөленеді.

Капитал құны (бағасы)- капиталдың белгілікті сомасын тарту үшін қанша ақша қаражатын төлеу керектігін білдіреді.

9.2. Капиталдың құрылымын анықтаушы факторлар

Капитал құрылымына әсер ететін негізгі факторлар:

1. Шығарылатын өнімнің сипаты
 2. Шығарылатын өнімнің көлемі
 3. Механизацияландыру мен автоматтандыру деңгейі
 4. Мамандану мен кооперированиялану деңгейі
 5. Кәсіпорынның орналасу жерінің климаттық және географиялық шартты.
- Экономика саласында капитал құрылымы ұқсас емес.

9.3. Капитал құнының түрлері

- **меншікті капитал құны-** бұл акционерлік капитал және пайданың қосындысы бойынша акционерліия дивидентінің жиынтығы, ол үлестік салым және оның шығындарымен байланысты төлем

- **заемдық капитал құны-** төленген кредит және облигациялық заем, олардың шығындарының пайыздық жиынтығы.

- **тартылғын капитал құны-** несиенің қарыздық құны. Бұл келісім бойынша жасалған несиені уақытында төленбеген немесе 3 ай өтелмеген болса, несиенің қарыздық айыппұлдың жиынтығы.

Жалпы капитал құны инвестициялық шешімін қабылдау шарты бойынша мынадай себептерде қолданылады:

- 1 тәуекел жағынан компанияның активтері бірдей
- 2 бағалайтын және қарастыратын инвестициялық ұсыныстарда бірдей тәуекел дәрежесі бар.

23- ДС. Т-9 Корпорация капиталының құны мен құрылымы

9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері

9.5. Капитал левириджі

9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

9.4. Капитал құнын бағалаудың әдістері

Капитал құнның поэлементтық бағалау әдісі.

Функционалды ұзақтық бойынша корпорация активтері мен пассивтері ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді болып бөлінеді. Пассивтің қайсы бір элементтерінің мобилизациясы активтерді қаржыландыру үшін келесі белгілі шығындарымен байланысты:

-акционерлерге дивиденттерін төлеу

-пайыздар- корпоративтік облигациялар иелеріне

- берілген несиелер үшін банктерге пайыздар

Бұл көздердің құрылымы айрықшаланады және ол кәсіпорының түріне және кәсіпкерлік қызметке байланысты болады. Сонымен қатар, әр қаражат өз бағасы бар, сондықтан капитал бағасын орта арифметикалық өлшеу формуласымен анықтайды. Кейбір қаражат көздеріне бағаны нақты белгілеуге болады (акционерлік капитал, банктік несие бағасы және т.б). Ал басқа көздер бойынша осындай Есептеу қиынырақ (мысалы, жинақталған пайда, несиелік қарыз).

Ақша қаражатының жалпы көлемі, белгілі бір ақша ресурстарын тартқаны үшін төлеуге қажет, осы көлемге пайызбен бейнеленген, ол капитал бағасы деп аталады. Айналыс активтері қысқа мерзімді міндеттемелер арқылы қаржыландырылады, ал айналыстан тыс активтер ұзақ мерзімді міндеттермелер және меншікті капитал арқылы. әр түрлі көздерден тартылатын қаражаттар бойынша шығындардың жалпы сомасы оптимизацияланады.. Капитал құн көлемінің бағытын біле отырып, корпорация активтеріне салынған қаражаттың тиімділігінің салыстырмалы талдауын жасауға болады, инвестициялық жобаның бағалалануын қоса.

Капитал құнын интегралды бағалау әдісі. Осындай жалпы өлшеуіш ретінде капиталдың орташа өлшенген құны қызмет атқарады (КОҚ- капиталдың орташа өлшенген құны). КОҚминималды пайда шамасын көрсетеді, инвесторлар өздері салған салымдардан күтетін. Өткізу үшін таңдалған жобалар ең аз деген рентабельділікті қамтамасыз етуі тиіс, КОҚ қарағанда. КОҚ ты қаражаттың әр түрлі түрлерін тарту бойынша жекеше бағаның орта мөлшерлі көлемі ретінде Есептейді:

- акционерлік капитал
- облигациялық заемдар
- банк несиесі
- банк қарыздары
- пайданың орналастырылмауы.

КОҚ (WACC) Есептеудің стандартты формуласы

$$КОҚ = \sum_{i=1}^n B_i \times Y_i$$

B_i - жылдық қайнар көздің бағасы, %

Y_i -олардың жалпы көлеміндегі жылдық қайнар көздің үлес салмағы, үлес бірлігі

n -қайнар көздердің саны ($n=1,2,3,...$)

Тәуекел тұрғысынан қарағанда КОҚ капитал салынған пайданың тәуекелсіз ретінде анықталады.(әдетте мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша табыстылықтың орташа нормасына тең).КОҚ тұжырымдамасы жан жақты және көптеген калькуляцияларды өткізуді білдіреді .Бүгінгі күнде экспресс- әдісі мүмкін, мұнда КОҚ орнына банктік % орташа ставкасы қолданылады (теңге немесе валюталық несиелер мен депозиттер). Мұндай әдіс әбден қисынды, себебі инвестиция нұсқасын таңдағанда күтілетін инвестиция рентабельділігі (R_i) несиенің ($R_i > O\Gamma$) орта деңгейі пайызынан көп болуы керек.

Меншікті және заемдық капиталды салыстыру әдісі.

Капитал құнын бағалау процессінде мынаны ескерген жөн, оның құрамындағы элементтері баланста бірдей бейнеленбейді. Корпорацияға берілген заемдық капиталдың бағасын нарық деңгейімен бағалайды. Ал меншікті капитал нарық бағасынан төмен болады.МК көлемінің бағасы төмен болғандықтан, қаржылық Есептеу процессінде оның құнын жалған түрде көтереді.

КОҚ Есептемесінің салыстырмалығын қамтамасыз ету үшін оның меншікті бөлігінің көлемі қазіргі нарықтық бағамен бейнеленуі керек. Сол үшін біріншіден акционерлік қоғамның таза активтердің бағасын анықтайды, ол меншікті капитал арқылы пайда болған: $TA = \text{активтер} - \text{пассивтің міндеттемесі}$ (“Алдағы кезең табыстары”бапсыз) – мақсатты қаржыландыру.

Содан соң таза активтердің құрамын бекітеді.Айналымсыз активтер және дэсмаяда тұрған айналым активтерінің бөлігі өзіндік капитал арқылы төленеді.Берілген активтердің қосындысы жаңадан бағалау нәтижесіндегі меншікті капиталдың қазіргі нарықтық бағасын сипаттайды,ол КОҚ салыстырмалы Есептамесінде қолданылады.

Капитал құнның динамикалық бағалау әдісі

КОқ көрсеткішіне әсер етуші факторлар өте өзгөрмелі.Капитал элементтерінің бағасы өзгөрмелі болғандықтан КОҚға әрқашан да өзгертулер енгізу керек.Қалыптасқан капитал бағасын бағалау үшін нақты көрсеткіштер қолданылады, олар бөлек элементтердің бағалауымен байланысты. Капиталдың болжамдық құнын бағалаудың өзінің мүмкіншіліктері бар, оло қаржы нарығындағы коьюктураға, қаржы нәтижесінің динамикасына, өзіндік төлеу қаблеттігіне, инвестициялық тәуекел деңгейінежәне т.б. негізделген.

КОҚ қазіргі және келешектегі құнын бағалау қатынастарының әдісі .

Осындай өзара байланыс капитал бағасының шексіз көрсеткіші көмегімен қамтамасыз етіледі.(ПСК- Marginal Cost of Capital, MCC).Бұл КОҚ-ның корпорациямен қосымша тартылатын оның әр бір жаңа бірлігінің сомасына өсім көрсеткіші.Шекті капитал бағасы мынадай шығындарды сипаттайды, қаржы нырығында қалыптасқан жағдай кезінде, капитал құрылымы талап ететін қайта өндіру үшін корпорацияның жұмсайтын шығындары .. Капиталдың шекті Есептеу құнын мына формуламен іске асырады. $KШҚ = \Delta КОҚ / \Delta K$

КОҚ- капитал құнның орта өлшемінің болжам кезеңдегі көтерілуі, %

K -болжам кездегі барлық капиталдың көтерілуі, %

Корпорацияның әр деңгейінде меншікті және займды қаражат арқылы қосымша капитал тартуының өз шегі ба.Пайда арқылы меншікті капиталдың өсімі оның көлемімен шектелген.қосымша тартылған капиталды тиімді пайдаланудың шекарасын анықтау.

Мұнда анықтаушы параметр капиталдың шекті тиімділігі КШҚ:

$$КШҚ = \Delta КОҚ / \Delta K$$

КОҚ-капитал рентабельділігінің өсу деңгейі, %

К-КОҚ – өсуі, %

Келтірілген бағалау ұстанымы басты көрсеткіштердің жүйесін тандап алуға мүмкіндік береді, ол капитал бағасының және тиімділік критерилерін қазіргі және келешекте қолданылуын көрсетеді.

9.5. Капитал левериджі

Капитал левериджі. Қаржы тұтқасының (рычагының) эффектісі – несиенің төлемділігіне қарамастан, оны қолдану арқылы алынған меншікті капитал рентабельділігінің өсімі.

Несиенің орта Есептік пайыздық мөлшерлемесі мына формуламен Есептеледі: $ПМорт = ҚШн * 100 / \sum ЗК$
ҚШн-несиенің барлық Есептеу кезеңінде төленген нақты қаржылық шығындары (төленген % қосындысы);

$\sum ЗК$ -заем құралдарының жалпы қосындысы, ол Есептеу кезеңінде тартылған.

Берілген формула тәжірибеде көп қолданылады, ол акционерлік қоғамның займдық қаражаттарының орташа бағасын белгілеуге мүмкіндік береді.

ҚРЭ Есептемесінің жалпы формуласын келтіреміз:

$$ҚРЭ = (1 - Мпс) * (Ра - ПМорт) * ЗК / МК.$$

Мынада:

Мпс- пайдадан алынған салық мөлшерлемесі, үлес бірлігі

Ра-актив рентабельділігі, %

Пморт- несиенің орта Есепті пайыздық мөлшерлемесі, %

ЗК-капитал заемы, тг

МК-өзіндік капитал, тг

(1-Мпс)-салықтық түзетулер

(Ра-Пморт)- қаржы рыногының дифференциалы

ЗК/МК-қарыз коэффициенті.

Қорытынды:

1. Егер корпорацияға жаңа займ ҚРЭ деңгейінде өсім әкелсе, ол тиімді деп саналады
2. Соған қарамастан, дифференциал жағдайын бақылау керек: қарыз коэффициентінің өсу жағдайында, банк заемдық құралдардың бағасын өсіру арқылы несиелік тәуекелдің көтерілуінің орын толтырады.
3. кредитордың тәуекелі дифференциал көлемімен бейнеленеді: белгілі параметр көп болса, онда банкте несиелік тәуекел аз және де керісінше. Көбінесе Батыс экономистерінің ойынша. “алтын орта”-ның деңгейі 30-50% құрайды. ҚРЭ актив рентабельділігінің үштен бір деңгейіне тең болуы керек. Сонда ғана ҚРЭ салық төлемдерін және меншікті қаражаттың қайтарымын қамтамасыз етеді. ҚРЭ Есептемесі мына сұраққа жауап бере алмайды, (Нпм) несиенің шекті пайыздық мөлшерлемесі қандай болу керек, одан жоғары жағдайда корпорация банкпен несиелік келісімшарқа отырылуы тиімді еместігін көрсетеді. Несиелік келісімшартта берілген мөлшерлеме орындалса онда корпорация меншікті капитал рентабельділігінің деңгейін сақтай алады.

9.6. Капитал құнымен құрылымы арасындағы байланыс

Капитал құнның көрсеткіші, кәсіпорының нарықтық құны мен капитал құрлымы арасындағы байланысын анықтайды. Бұл байланыс осы көрсеткіштер кешенің басқару процессінде, біртұтас критерилердің құрлымы мен басқару әдістерін қолдануға мүмкіндік береді.. Капитал құрлымының оптималдық жағдайын жасағанда, КОҚ-ның минимализациялау алғы шарт қалыптастыруға болады. Оптимизацияның негізгі критерилері:

- кәсіпорын қызметінің табыстылық және тәуекел деңгейі
- КОҚ минимализациясы
- Кәсіпорынның нарық бағасының максимализациясы.

24 - ДС. Т -10 Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау және қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары

10.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.

10.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау

10.1 Қаржылық талдау ұғымы, қаржылық тұрақтылықты талдау, қаржылық тұрақтылық.

Корпорацияның қаржылық жағдайы оның қаржылық қаражаттарын қалыптастыру және қолдану процессін анықтайтын көрсеткіштер жиынтығымен сипатталады. Нарықтық экономикада кәсіпорынның қаржылық жағдайы оның ақырғы көрсеткіштерін көрсетеді. Кәсіпорынның ақырғы көрсеткіштері оның жұмысшыларын ғана емес, сонымен бірге оның экономикалық жұмысының, мемлекеттік, қаржының, салық органдары және басқа да серіктестіктерді қобалжытады. Ұйымның қаржылық жағдайы қаражаттардың орналастырылуымен және қолданылуымен (активтер) және қалыптасу көздеріне байланысты сипатталады (меншікті капитал және міндеттемелер, яғни пассивтер). Ұйымның қаржылық жағдайының талдауының міндеттері болып табылады:

- ұйымның мүліктік жағдайын бағалау. мүліктің құны, құрылымы және қалыптасу көздері;
- ұйымның автономдығы мен қаржылық тұрақтылығы көрсеткіштерін анықтау;
- ұйымның төлеу қабілеттілігі.

Қаржылық жағдайдың талдауын өткізу үшін ақпараттық база болып бухгалтерлік құжаттар саналады.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайының талдауы келесі талдау түрлерін өткізуін қосады:

1. кәсіпорынның қаржылық жағдайының бағасы және қаржылық көрсеткіштерінің өзгеруі;
2. кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығының төлеу қабілеттілігін талдау;
3. кәсіпорынның несиелеу қабілеттілігін талдау;
4. қаржылық нәтижелерін талдау;
5. айналым активтерін пайдалануын талдау.
6. кәсіпорынның потенциалды құлдырауының бағасы.

10.2. Корпорацияның қаржылық жағдайын бағалау

Қаржылық жағдай-кәсіпорынның ең маңызды сипаттамасы болып табылады. Ол кәсіпорынның бәсекеге қабілеттілігін айқындайды. Кәсіпорынның серіктестіктері мен акционерлерін қызықтыратыны процесс емес, нәтиже, яғни Есепті кезеңнің қаржылық жағдайының көрсеткіші. Сонымен бірге, кәсіпорынның қаржылық жағдайы салық органдары үшін маңызды болып табылады.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайы банктер үшін оған қандай пайызбен және қандай мерзімге беру мәселесін шешу уақытында маңызды критерилерінің бір болып табылады.

Кәсіпорынның қаржылық-шаруашылық кәсібінің терең талдауының ортақ бағдарламасы келесі түрде көрсетіледі:

1. шаруашылық субъектісін алдан ала қарастыру.
2. шаруашылық етуші субъектінің қаржылық жағдайын бағалау.
 - 2.1. мүліктік жағдайының бағаланылуы:
 - аналитикалық нетто-балансының құрастырылуы;
 - вертикальді балансының талдауы;
 - горизонтальді балансының талдауы;
 - мүліктік жағдайында сапалық қозғалысының талдауы.
 - 2.2. қаржылық жағдайдың бағалануы:
 - ликвидтікті бағалау;
 - қаржылық тұрақтылығының бағалануы;
3. шаруашылық етуші субъектінің шаруашылық кәсібінің бағалануы және нәтижесін талдау.

Қаржылық талдаудың әдістемесі А.Д.Шеремет пен Р.С.Сайсру бойынша үш топқа бөлінеді:

1. кәсіпорын қазметінің қаржылық нәтижесін талдау.
2. қаржылық жағдайының талдауы.
3. қаржылық-шаруашылық қызметтің тиімділігін талдау.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайын бағалау үшін ең маңызды ақпараттың бірі оның бухгалтерлік балансы болып табылады:

- қаржылық нәтижелерінің және пайдалануының есебі;
- балансқа қосымша.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау әдістемесі кәсіпорынның қаржылық жағдайын басқару және оның іскер серіктестіктерінің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін керек.

25-ДС. Корпорацияның қаржылық жағдайын және қаржылық тұрақтылыққа жетуін бағалау.

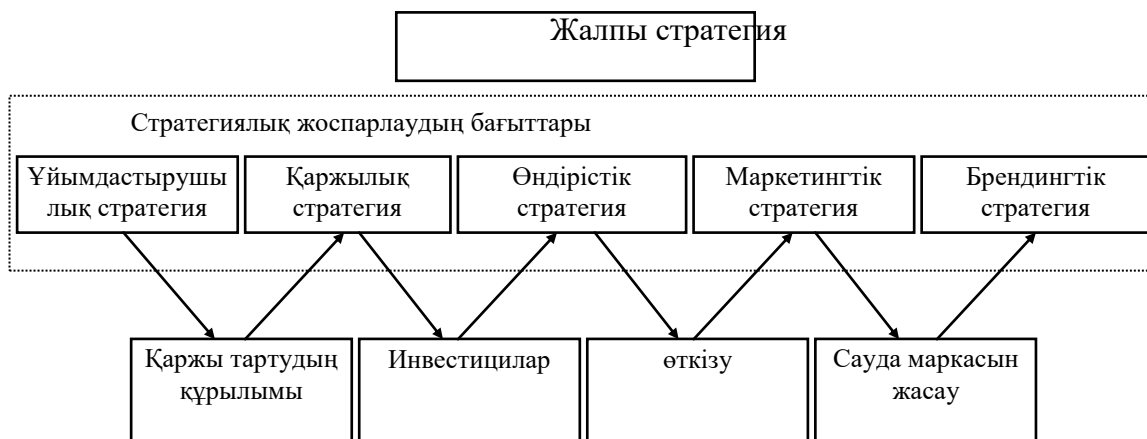
10.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

10.4. Қаржы стратегияның міндеттері мен корпорацияның қаржылық тұрақтылығына жетудің

10.3. Корпорацияның қаржылық стратегиясы

Корпорацияның стратегиясын жасау барлық ресурстарды тиімді бөлуге және қолдануға мүмкіндік береді: материалдық, қаржылық, еңбектік және технологиялық осыған байланысты бәсекелестік ортада нарықты тұрақты жағдайға ие болу.

Осы байланыста ең алдымен басқарудың реактивті формасынан талдау мен болжау негізіндегі басқаруға өту қажет (1 сурет)

Тиімді корпорацияларда стратегияны жасау мыналардың негізінде іске асырылады: өндірілетін өнім нарығының дамуына болжау жасау, потенциалды тәуекелді бағалау, қаржылық шаруашылық жағдайды және корпорацияларды басқарудың тиімділігін талдау, сонымен қатар корпорацияның күшті және әлсіз жақтарын талдау (2 сурет). Корпорацияның жалпы стратегиясы жүйелі болуы керек, яғни капитал құрылымын және корпоративтік ағымдардың реттілігін ескеруі қажет, сол себепті ол корпоративтік бірігу типіне тәуелді. Жиынтық түрде инвестициялық және несиелік стратегия корпорацияның қаржылық стратегиясын құрайды.

Стратегияны жасау бірнеше деңгейлерді іске асырудың тұрады:

1. Ұзақ мерзімді перспективаларды бағалау
2. Даму болжамы
3. Мақсатты сезіну
4. Күшті және әлсіз жақтарды талдау
5. Стратегиялық альтернативаларды жалпылау
6. Оптимизация критерилерін жасау
7. Оптималды стратегияны таңдау
8. Іс шараларды жоспарлау.

10.4 Қаржылық стратегиялық мақсаттары және корпорацияның қаржылық тұрақтылыққа жету жолдары.

Кәсіпорының негізгі өмір сүру кепілдігі қаржылық тұрақтылық болып табылады.

Кәсіпорының тұрақтылығына әр түрлі факторлар әсер етеді:

- 1.кәсіпорының тауар нарығындағы орны.
- 2.арзан және сұраныста болатын тауарлардың өндірілуі.
- 3.іскерлік қарым-қатынастағы потенциал
- 4.айналым несиелендірушілер мен инвесторлардың тәуелдінін дәрежесі.
- 5.дебиторлардың саны (төлей алатын)
- 6.шаруашылық және қаржылық операцияларының нәтижесі.

Ішкі тұрақтылық –кәсіпорының жалпы қаржылық жағдайы.

Жалпы тұрақтылық–ақша ағымының қозғалысы арқылы жеткізілер.

Қаржылық тұрақтылық–шығын және табыстың көтерілуі арқылы анықталады.

Қаржылық тұрақтылық кәсіптік-шаруашылық кәсібі процессте пайда болады.

Қаржылық тұрақтылық-қаржылық ресурстар бір қалпы,олардың пайдалануы мен орналастырышуын,кәсіпорының дамуын қамтамасыз ете алатын пайда және қор төлей алу қабілеті және несие төлеу қабілетін сақтау.

Кәсіпорының қаржылық тұрақтылығына көп факторлар әсер етеді;олар мыналарға бөлінеді:

- пайда болу орны: ішкі және айналым;
- нәтиженің маныздылығы:негізгі және екінші кезекті;
- құрылымы: жай және күрделі;
- уақыт ұзақтылығы: уақытша және тұрақты.

Талдау өткізу уақытында негізгі көңіл ішкі факторларға аударылады.Кәсіпорының жұмысынан тәуелді және оларға әсер ету мүмкіндігі.

Ішкі факторларға жатады:

- 1.кәсіпорының салалық болуы.
- 2.шығарылатын өнімнің құрылымы,оның жалпы төлеу қабілеттілік сұранысындағы үлесі.
- 3.төленген жарғылық капиталдың мөлшері
- 4.шығындар мөлшері, олардың динамикасы ақшалай табыстарға қарағанда..
- 5.кәсіпорының мүліктік және қаржылық ресурстарының жағдайы ,қорларын қоса алғанда және олардың құрамы мен құрылымы..

Айналым факторларға экономикалық шарттардың шаруашылық әсерінжатқызады: техника, технология, төлем қабілеттілік сұранысы және тұтынушылардың табыс деңгейі, үкіметтің салықтық және несиелік саясаты, кәсіпорын қызметін бақылау бойынша заңнамалық актілер, айналым экономикалық байланыстар, қоғамдағы құндылықтар жүйесі және т.б..Осы факторларға кәсіпорын әсер ете алмайды,ол тек олардың әсеріне үйренуі мүмкін.

Қаржылық тұрақтылықтың талдауы бір неше деңгейден тұрады:

- 1)қаржылық тұрақтылықтың бағалық және талдаулық абсолюттілігі,
- 2)кәсіпорының қаржылық тұрақтылығының саны мен сапасының әсер етуі.
- 3)кәсіпорының қаржылық тұрақтылығы және төлеу алу қабілетінің көтеруін қамтамасыз ету үшін басқару шешімін қабылдайды.

Қаржылық тұрақтылықтың жағдайын қайсы бір күнге талдау кезең ішінде кәсіпорын қаржылық ресурстарды қаншалықты дұрыс басқарғанын анықтауға мүмкіндік береді.Қаржылық ресурстардың жалпы нарықтың талаптарына және кәсіпорының дамуының сұранастарына сай болуы өте маңызды болып келеді.Кәсіпорының қаржылық тұрақтылығы оның көрсеткіштеріне тәуелді;меншікті айналыс қаражаттың болуына,дебиторлық қарызға,кредиторлық қарызға,Есеп шоттарда және кассада ақша қаражаттарының мөлшеріне.Сондықтан,осы айтылған қаржының категорияларымен айналым қорын басқара отырып,олардың қаржылық тұрақтылығын қадағалау мүмкіндігі туады.

26- ДС Т -11 Корпорацияның қаржылық қабілетсіздігі және қаржылық сауықтырылуы

11.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері

11.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі

Ұсынылатын әдебиет

- 1 В.В. Бочаров, В.Е. Леонтьев Корпоративные финансы Москва «Питер», 2004.
- 2 Брейли Р., Майерс С. принципы корпоративных финансов/ Олимп-Бизнес,2005
Пер. с англ.-М.,

11.1. Банкроттықтың ұғымы, белгілері және принциптері

Банкроттық (қаржылық құлдырау) - шаруашылық субъектісінің өзінің қаржылық міндеттемелерін төлеуге және қаражаттың жоқтығынан ағымды қызметін қаржыландыруға қабілетсіздігін құжат түрінде бекіту.

Банкроттық – соттың шешімімен қарызгердің қабілетсіздігін қабылдау, бұл оның ликвидациялануына негіз болып табылады.

Қарызгердің қабілетсіздігін бекіткен кезде оның орндау мерзімі келген міндеттемелері ескерілуі тиіс, сонымен қатар қабылданған және орындауда жатқан.

төлем қабілетсіздік – қарызгердің ақшалай міндеттемелерін және өзге де ақшалай сипаттағы талаптарды орындай алмауы;

мүмкінсіздік- кредитордың ақшалай міндеттемелері бойынша, еңбекақыны төлеу талаптарын қоса алғанда қарызгердің қабілетсіздігін сотпен немесе қарызгермен қабылдау;

Банкроттықтың негізгі белгісі болып кәсіпорынның төлем мерзімі келген күннен үш ай ішінде талаптарды орындай алмауы. Бұл мерзім өткенен кейін кредитор қарызгер-кәсіпорынды банкрот деп тануға арбитражды сотқа шағым беруге құқығы бар.

Банкроттық мүмкіндіктің диагностикасы үшін мыналарға негізделген бірнеше әдістер қолданылады :

- а) критерилер мен белгілер жүйесінің тренділік талдауына;
- б) көрсеткіштердің шектелген шеңберіне;
- в) интегралды көрсеткіштерге;
- г) кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығының нарықтық критерийлерінің базасында рейтингтік бағалау және т.б.;
- д) факторлық регрессиондық және дискриминантты үлгілер.

Банкроттық белгілерін екі топқа бөлуге болады.

Бірінші топқа алдағы кезеңдегі мүмкін болатын банкроттық және қаржылық тұрақтылық мүмкіндігін куәландыратын көрсеткіштер жатады:

1. өндірістің құлдырауымен, сату көлемінің азаюымен шығындылықпен бейнеленетін негізгі қызметтегі қайталанатын мәнді жоғалтулар;
2. мерзімі өткен кредиторлық және дебиторлық қарыздың болуы;
3. ликвидтілік коэффициенттерінің төмендігі және олардың төмендеу тенденциясы;
4. зайымдық капиталдың оның жалпы сомасында қауіпті жоғарлауы;
5. меншікті айналым капиталының дефициті;
6. айналым капиталы ұзақтығының жүйелі ұлғаюы;
7. нормадан жоғары дайын өнім және шикізат қорларының болуы;
8. жағымсыз жағдайларда қаржылық ресурстардың жаңа көздерін қолдану;
9. тапсырыс портфеліндегі жағымсыз өзтерістер;
10. кәсіпорынның акцияларының нарықтық бағаларының құлауы;
11. өндірістік потенциалдың төмендеуі.

Екінші топқа мәндері ағымды қаржылық жағдайды дағдарысты деп қарастыруға мүмкіндік бермейтін көрсеткіштер, бірақ келешекте әрекетті іс-шаралар қолданбағанда кенеттен нашарлауды білдіреді.

Оларға жатады:

1. кәсіпорынның нақты бір жобаға шектен тыс тәуелділігі
2. негізгі контрагенттерді жоғалту;
3. техника мен технологияның жаңартылуын дұрыс бағаламау;
4. басқару аппаратының тәжірибелі қызметкерлерін жоғалту;
5. ырғақсыз жұмыс;
6. ұзақ мерзімді тиімсіз келісім;
7. капитал салымдарының жеткіліксіздігі және т.б..

Шаруашылық субъектісінің мүмкінсіздігі болуы мүмкін:

1. "апатты";
2. "жалған";
3. "байқаусыз".
4. әдейі банкроттық

11.2. Фирманың дағдарыстық жағдайының пайда болуының механизмі

Дағдарыстық жағдайға тән одан шығудың екі нұсқасы бұл экстрималды түрдегі кәсіпорынның ликвидациясы немесе дағдарыстан өту (сурет. 2.1).

Рис. 2.1. Басы, сыну пункті және кәсіпорын дағдарысының соңы
Дағдарыстарды әр түрлі критерилер бойынша топтастыруға болады. Келесі топтастыруды қолдануға болады:

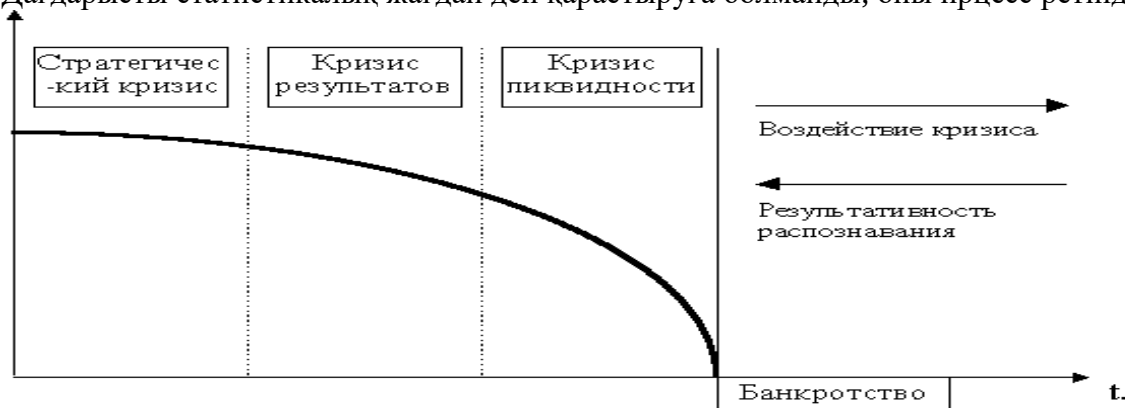
- ◆ Кәсіпорынның стратегиялық даму дағдарысы;
- ◆ Кәсіпорынның өмірлік циклі кезіндегі дағдарыс;
- ◆ Дағдарыстың негізгі себептері;
- ◆ Дағдарыстың агрегатталған жағдайы;

Дағдарыстың негізгі себептері.

Кәсіпорын мақсатына қауіп төндіру деңгейі. Кәсіпорынның қалыпты жағдайының міндетті алғы шарттары болып табылады:

- а) төлем қабілеттілікті қолдау,
 - б) кәсіпорынның қарыздармен жүктелуін шығару/яғни пассивтердің активтерден жоғары болуы.
- Жүйелік мақсаттарды қолданып дағдарыс түрлерін анықтау мүмкін, мысалы стратегия, нәтижелер және ликвидтілік дағдарыстары.

Дағдарысты статистикалық жағдай деп қарастыруға болмайды, оны процесс ретінде қарастыру керек.

Сурет. **Мюллер** бойынша дағдарыстық процесс

Бұл сызбадан ерекше бөліп көрсету керек: дағдарысты тану нәтижелілігі дағдарыстың даму процессіне кері, яғни кәсіпорын дағдарыста екенін біледі, ал қандай деңгейінде екенін тек қана дағдарыс нәтижелері немесе ликвидтілік дағдарысы кезінде біледі.

Банкроттық алғышарттары әр түрлі – ішкі және айналым сипаттағы факторлардың әрекеті. Оларды келесідей сипаттауға болады.

Айналым факторлар.

1. Экономикалық
2. Саяси
3. ҒТП дамуымен байланысты халықаралық бәсекелестіктің күшеюі.
4. Демографиялық

Ішкі факторлар.

1. Меншікті айналым капиталының дефициті
2. Өндірісті ұйымдастырудың, техниканың және технологияның төмендігі.
3. Өндіріс ресурстарының қолдану тиімділігінің төмендеуі
4. Жоғары нормативті қалдықтарды жасау
5. Кәсіпорын клиентурасының нашарлығы
6. Өткізудің жоқтығы
7. Зайымдық қаражатты тарту.
8. Тез және бақыланбайтын.

12.3. Кәсіпорынның төлем қабілетсіздігінің сатылары

12.4. Банкроттықтың формалары: бейбітшілік келісім, қайта ұйымдастыру, ликвидация.

12.5. Корпорацияның қаржысын басқарудың дағдарысқа қарсы стратегиясы және қаржылық емдеу

Ұсынылатын әдебиеттер

- 1 В.В. Бочаров, В.Е. Леонтьев Корпоративные финансы Москва «Питер», 2004.
- 2 Брейли Р., Майерс С. принципы корпоративных финансов/ Пер. с англ.-М., Олимп-Бизнес,2005
- 3 Ван Хорн ДЖ.К., Основы управления финансами. М.:Ф. и ст.,2006

Дағдарыстан болдырмау және өтуді, дағдарысқа әсер ету бойынша іс шараларды қолдану уақытын және нүктесін анықтау үшін дағдарыстық процессті әр түрлі деңгейлерге бөлу керек.

Кристек бойынша дағдарыстың бөлек деңгейлерін былай сипаттауға болады:

1. деңгей: потенциалды дағдарыс
2. деңгей: латентті/жасырны дағдарыс
3. деңгей: өткір өтімді дағдарыс
4. деңгей: өткір өтімсіз дағдарыс

Кәсіпорын банкротты болып арбитражды сотпен немесе оны ресми түрде қарызгер деп тану (оның ликвидациясы кезінде) кезеңінен кейін ғана орын алады. Қарызгер кәсіпорынға қатысты келесі процедуралар қолданылады (сурет. 2.5):

- ◆ Қайта ұйымдастыру,
- ◆ Ликвидациялық .

Қайта ұйымдастыру процедураларына жатады:

- ◆ Қарызгер мүлкін айналым бақылау;
- ◆ санация.

Конкурстық өндіріс кезінде ликвидациялық процедураларға жатады:

- ◆ арбитражды соттың келісімімен қарызгер кәсіпорынды міндетті ликвидациялау;
- ◆ кредиторлардың бақылауымен қарызгер кәсіпорынды ерікті ликвидациялау.

Сурет. 2.5. Қарызгер кәсіпорынға қолданылатын процедуралар

Талдау кезінде анықталған себептерге сәйкес тұрақсыздықты фиксация және минимизация бойынша шаралар өткізіледі, олардың мақсаты кәсіпорынды қалыпты функциялану деңгейіне шығару. Кәсіпорынды дағдарыстан шығарған кезде келешекте дағдарысқа түсу алға шарттарын жою керек, сол себепті кәсіпорынды дағдарыстан шығару бағдарламасы сенімділік пен тәуекелділіктің, табыстылық пен ликвидтіліктің және басқасының үйлесуіне негізделуі тиіс.

Кәсіпорынды дағдарыстан шығару іс шараларының тактикасы мен стратегиясы қаншалықты дұрыс қабылданғанына байланысты оның келешектегі перспективасы мен потенциалы тәуелді. Кәсіпорынды дағдарыстан шығару процессі қаржылық тұрақтылықты бір тіндеп жақсартуға бағытталған іс шараларды білдіреді. Суреттен көріп отырғанымыздай, процесс келесі деңгейлерден тұрады, оларды қысқаша былай сипаттауға болады:

- ◆ Қаржылық жағдай сапасын кешенді талдау – дағдарыс себептерін анықтау деңгейі;
- ◆ Мүмкіндіксіз кәсіпорынның қаржылық стабилизациясы – пайда болған жағдайдан шығу үшін кәсіпорынның қаржылық саясатын қатаңдату деңгейі;
- ◆ Қаржылық сауықтандыру мүмкіншілігін талдау – альтернативтерді іздеу деңгейі, олардың техника-экономикалық негізделуі, кәсіпорынды дағдарыстан шығарудың ең тиімді әдісін таңдау;
- ◆ Кәсіпорынды дағдарыстан шығару үшін инвестициялық бағдарлама жасау – кәсіпорынды қаржылық сауықтандыруға дайындау бойынша іс шараларды өткізу деңгейі;

- ◆ Кәсіпорынды дағдарыстық жағдайдан шығару – қаржылық жағдай сапасын жақсарту деңгейі және кәсіпорынды қаржылық тұрақтылыққа дейін жеткізу.

Сурет. Кәсіпорынды қаржылық сауықтандырудың іс шаралар кешені

(12 тақырып) 28 - ДС. Т -12 Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

12.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері

12.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері

12.1. Қаржылық жоспарлаудың міндеттері мен принциптері

Қаржылық жоспардың принциптері мен мәселелері. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері. Қаржылық жоспарлау мен өндірістік жоспарлар көрсеткіштерінің байланыстылығы.

Стратегиялық, ағымдағы және оперативті қаржылық жоспар. Қаржылық жоспар жүйесі мен құрылымы.

Қаржылық жоспар құру, құрастыру және бекіту ережелері. Стратегиялық қаржылық жоспарлау. Қысқа мерзімді қаржылық жоспарлау.

Табыстар, мен шығыстар, пайда мен залалдар жоспары. Қарыздардың негізгі сомасы мен қайтару пайыздарын: жоспарлау, Табыстар мен шығыстар, шахматтық баланс, оның құрылымы мен пайдаланылуы. Ақша қаражаттар ағымын, жоспарлау. Корпорацияның қаржылық стратегиясы. ,

Корпорацияның қаржылық жоспары мен қаржылық саясатын құру.

1. Қаржылық бақылаудың міндеттері мен қағидалары.

Р.Брейли мен С.Майерстің анықтамасы бойынша, қаржыландыруды жоспарлау –бұл:

- 1.Корпорациядағы инвестициялық мүмкіндіктер мен ағымды қаржыландыруды сараптау;
- 2.Қабылданатын шешімдердің салдарын болжау;
- 3.Соңғы жоспарға енгізу үшін мүмкін болатын бірқатар шешімдердің құсқаларын тоқталуын негіздеу;
- 4.Корпорацияның қолы жеткен нәтижелердің бекітілген қаржылық жоспар параметріне сәйкестігін бағалау.

Ф.Ли Ченг пен Д.И.Финнерти қаржыландыруды жоспарлауды дивиденттік, қаржылық және инвестициялық саясатты сараптау үрдісі ретінде, олардың нәтижелерін, ол нәтижелердің бірлестіктің экономикалық ортасына әсерін және мүмкін болатын тәуекел деңгейіне, жобалар таңдауына әсерін сараптау үрдісі ретінде түсінеді.

Жоспарлау

Қаржылық жоспарлаудың міндеттері:

1. Экономикалық, құқықтық, Есептік және нарықтық ақпаратты, сондай-ақ, бірлестіктің қаржылық және инвестициялық саясаты туралы ақпаратты қолдану;
2. Дивиденттер, қаржыландыру және инвестициялар туралы өзара байланысты бағалау және сараптау.
3. Келеңсіз жағдайлардың әсерінен құтылу мақсатында және жедел және ұзақ мерзімді шешімдердің өзара байланысын нақты байқау үшін басқарма шешімдерінің нәтижесін болжау.
4. Қабылданған қаржылық және инвестициялық жоспарлар шеңберінде орындалуы мүмкін шешімдерді таңдау.

5.Таңдап алынған шешімдер мен мақсаттардың,қаржылық жоспармен бекітілген,жүзеге асу нәтижелерін салыстырмалы бағалау.

Жоспарлаудың жалпы ережесі анықтайды.

- 1.Жүйелік жоспарлау қағидасы тұспалдайды;
- 2.Жеке бөлімшелер жоспарларын үйлестіру қағидасы білінеді
- 3.Қатысу қағидасы
- 4.Үздіксіздік қағидасы.
- 5.Бейімделу қағидасы
- 6.Дәлдік қағидасы.

Осы жалпы ережелерді қолдана отырып қаржылық жоспарлау қағидаларын мақсатқа сай нақтылау:

- 1.Қаржылық арақатынас қағидасы
- 2.Төлем қабілеттілік қағидасы
- 3.Күрделі салым пайдалылығы қағидасы
- 4.Тәуекелді теңдестіру қағидасы
- 5.Нарық қажеттіктеріне бейімделу қағидасы
- 6.Шекті рентабельдік қағидасы

Қаржылық жоспарлаудың басты мақсаты қаржылық ресурстардың мүмкін көлемдерін анықтау,ақша ағымын өзінің,қарызға алынған және қаржыландыру көздерін нарық қорынан алу арқылы көлемін анықтау.

Қаржылық жоспарлаудың маңызды объектілері

- 1.Сатылған өнімнен (тауар,жұмыс,қызмет) алынған түсім
- 2.Табыс және оны бөлу.
- 3.Арнайы белгілеу қорлары және оларды қолдану;
- 4.Бюджет жүйесіне салық және жинақ түрінде төлем көлемі
- 5.Мемлекеттік бюджеттік емес қорларға бірыңғай әлеуметтік салық ретінде салым енгізу.
- 6.Кредиттік нарықтан алынатын қарыз ақша көлемі.
- 7.Айналымдағы қаражаттың және қаржыландыру көздеріні толықтырудың жоспарлық қажеттілігі;
- 8.Капиталдың салым көлемі және оларды қаржыландыру көздері және т.б.

Жоспарлау деңгейі:

- өнімді жүзеге асыру шығындары анықталады.
- өнімді жүзеге асырдан түскен түсім көлемі Есептеледі.
- ақша қорлары Есептеледі;
- бірегей бағытталған (мысалы,амортизация) қаржыландыру көздерінің есебі жүргізіледі.
- жыл бойынша таратылған түсімнің көлемін анықтау
- бюджетке,бюджеттік емес қорларға түсім Есептеледі;

Қаржылық жоспарлаумен байланысты негізгі түсініктерді анықтау.

Қаржылық жоспар-бұл қаражаттық ағымды (бір жылға дейін) және ұзақ мерзімді (бір жылдан жоғары) кезеңге түскен немесе шығандалғанын бейнелейтін жалпыланған жоспарлық құжат.Бұл жоспар болашақ қаржы ағымын сапалы болжау үшін қажет.Осы жоспарлы құжат ағымды және түпкілікті бюджетті құруды,сондай-ақ қаржылық ресурстарды бір-үш жылға болжау үшін арналған (тоқсандық бөлгішпен).

Қаржылық жоспар кәсіпорынның бизнес-жоспарлануының ажырамас бөлігі.Ол бизнес-жоспардың материалдарының бағасын анықтау мақсатында жалпыланған.Қаржылық жоспар соңғы жоспар болып табылады.Ол жүзеге асыру мен өндірістің,өзіндік баға жоспарын,еңбек жоспарын және т.б.әзірлеуден кейін жасалады.

Соңғы кезде қаржылық жоспарлар белгілі бір сметалардың (бюджеттердің) түрінде құрылады.

Қаржылық жоспарды құру үшін құжаттардың әлемдік тәжірибесіне бірнеше стандарттарды дайындау керек.

- 1.Жүзеге асыру көлемін болжау
- 2.Қаржылай шығындар мен түсімдердің балансы
- 3.Табыс пен шығыс кестесі.
- 4.шығынсыз сызбаға жету.
- 5.кәсіпорынның табысі мен шығысының салыстырмалы балансы
- 6.қаржыландыру стратегиясын және даму сараптамасын жоғарыда көрсетілген құжаттардың негізгі міндетті жаңа өніммен басып алуға қажет нарық туралы бейнелеу.

Жүзеге асырудың осындай болжамын үш жылға құрып,әр жылға бөлу ұсынылады:

-біріңші жыл-деректер ай сайын беріледі

-екінші жыл-деректер тоқсан бойы беріледі

-үшінші жыл-сатудың жалпы санасымен бірге 12 айға беріледі .

Қаржылық жоспар қаржылық менеджерлер және Есепшілермен құрылады.Қаржылық жоспарлар өндіріс пен кәсіпорынның көлеміне байланысты марлұны бойынша өте әр түрлі.

Типтік қаржыландыру жоспарының құрамына енеді:

1.табыс пен шығыс балансы

2.табыс пен шығыс кестесі

3.активтер мен пассивтердің салыстырмалы балансы

4.шығынның өнімге жету сызбасы.

5.дамудың сараптамасы және қаржыландыру стратегиясы.

Бюджет – бұл жедел қаржыландыру жоспары,бір жылға дейін (ай,тоқсан,жартыжылдық) құрылатын,шығындар мен өндіріс қызметінің инвестициялық және қаржылық қызметін бейнеледі.Корпоративтік басқару қаражатымен бюджеттің екі түрі қолданылады – операциялық және қаржылық.

Бюджеттендіру – бұл нақты бюджеттерді жедел қаржыландыру (мысалы,алдағы ай немесе тоқсан шығындар бюджеті) мақсаттарымен сай нақты бюджет процестерін әзірлеу.

10.2. Қаржылық жоспарлаудың негізгі әдістері

Қаржылық көрсеткіштерді жоспарлау бірнеше әдістердің көмегімен жүргізіледі.

Жоспарлау әдістері – бұл жоспарлық Есептердің нақты әдістері мен тәсілдері.

Бұл әдістерге жатады:

-Есептік-аналитикалық;

-нормативтік

-баланстық

-жоспарлық шешімдерді ұлғайту;

-экономикалық-математикалық үлгілеу.

29 -ДС. Т-12 Корпорацияларды қаржылық жоспарлау.

12.3. Стратегиялық ағымды және оперативті қаржылық жоспар

12.4. Перспективалық қаржылық жоспарлау

Кәсіпорынның ағымды және ұзақ мерзімді кезеңдерінің қаржылық потенциалын анықтау үшін кәсіпорын қаржылық жоспардың (бюджеттердің) бірнеше түрін әзірлейді.Ұсыныс тәртібі бойынша олар 1 суретте топтастырылған .

Қаржылық жоспар өнімді өндіру бойынша,материалдық ресурстарды сатып алу,маркетинг,инвестициялар,ғылыми зерттеулер және әзірлемер және т.б. жоспарларымен байланысты.

Қаржылық жоспарды тағайындау:

-орта мерзімді қаржылық перспективтерді болжау. Орта мерзімді қаржылық жоспар тоқсан бойынша көрсеткіштерді таратумен бір жылға жасалады.

-ағымды табыстер мен шығыстарды анықтауда.

Қазіргі кәсіпорындардың (корпорациялардың) қаржылық жоспарларының түрлері.

1.шығынсыздық кестесі (бизнес-жоспардың құрама бөлшегі)

2.шығыс пен табыстың жоспары (баланс)-тоқсан,жартыжылдық,жыл.

3.инвестициялық жоспар (бюджет)-тоқсан,жартыжылдық жыл.

4.бухгалтерлік және таза табысты орналастыру жоспары –тоқсан,жартыжылдық,жыл.

5.төлемдік баланс (күнтізбе) – көрсеткіштері декадаға айға бөлінген.

6.кассалық жоспар (өтінім),алдағы тоқсанға немесе айға (банк жеткішісінің қалауы бойынша).

7.кредиттік жоспар –тоқсан,жартыжылдық,жыл.

8.валюталық жоспар –тоқсан,жартыжылдық,жыл.

9.салықтық жоспар –тоқсан,жартыжылдық,жыл.

10.табыстер мен шығыстар бюджетті- тоқсан,жартыжылдық,жыл.

11.ақша қозғалысының бюджеті- тоқсан,жартыжылдық,жыл.

12.баланстық тарау бойынша бюджет (алдағы тоқсанның соңына арналған активтер мен пассивтер балансының болжамы).

13.қалыптасу және айналымдағы активтерді қаржыландыру бюджеті- тоқсан,жыл.

Кәсіпорынның шаруашылық қызметін ағымды бақылау үш құжатты әзірлеуден тұрады: ақша қозғалысының жоспары,табыс пен шығыс туралы Есеп жоспары,бухгалтерлік балансның жоспары.

Ағымды қаржылық жоспар бір жылға тең кезеңге құрылады.бір жыл ішінде нарықтың кезеңдік ауытқу конъюктурасы түзеледі.Сондай-ақ уақыттын осы кезені Есеп кезеңінің заңдық талаптарына сай келеді.

Жылдық қаржылық жоспарды тоқсандың немесе айлық жоспарға бөледі,себебі жыл бойы ақшаға қажеттілік өзгеруі мүмкін және қандай да бір тоқсанда (айда) қаржылық ресурстар жетіспейді.

Жылдық немесе тоқсандық қаржылық жоспарлар шеңберінде жоспарлық көрсеткіштерде айлық ауытқулар бейнеленбейді. Ондай ауытқулар бірінші-15-20 күнге болады,яғни,сатып алынған материалдық ресурстарды төлеу кезінде болады.Сондықтан қаржылық жоспарды жиынтық табыс пен шығыстың декадалық бөлуімен,сондай-ақ орындалу жөнінде Есеп беру арқылы орындау керек.

Жоспар тапшылық толығымен жабылса ғана аяғына дейін құрылды деп Есептелінеді.

Өнімді жүзеге асырудан түскен түсім.

Бастапқы нүкте ретінде алдыңғы жылғы жүзеге асырудан түскен түсім алынды.Бұл көрсеткіш ағымдағы жылы өзгереді,өзгеру нәтижесінде болады:

- салыстырмалы өнімнің өзіндік құны
- кәсіпорынның жүзеге алатын өнімінің бағасы
- сатып алынатын және толықтырылатын материалдар бағасы
- негізгі қаражатың және кәсіпорын салымының бағасы.
- еңбекті төлеу (мүмкін болатын инфляцияға байланысты)

Бұл факторлардың былтырғы жылдың түсіміне әсерін бағалауға статистикалық сараптау әдісі қолданылуы мүмкін.

Жылдық қаржылық жоспардың келесі құжатына табыс пен шығыс туралы жоспарлық Есеп жатады,онда алдағы жылға жоспарланған түсімнің көлемі мен мөлшері нақтыланады.

Іс жүзіндегі көрсеткіштер мен жоспарлық көрсеткіштерді салыстыру нәтижесінде қаржылық бақылау жүзеге асады.

Жедел қаржылық бақылау.

Жедел жоспарлау кәсіпорынның қаржылық жетістігін қамтамасыз ету үшін қажет.Сондықтан да оны құру кезінде кәсіпорынның даму саласында экономикалық даму тенденцияларын,инфляцияны,технологиядағы және өндіріс үрдісін ұйымдастырудағы мүмкін болатын өзгерістерді пайдалану керек.

Жедел қаржыландыру төлем күнтізбесін,кассалық жоспарды және қысқамерзімді кешеді қажеттілік есебін құрайды.

30- ДС. Корпорацияларды қаржылық жоспарлау

12.5. Табыстер мен шығындардың, пайда мен шығындардың жоспары

12.6. Табыстер мен шығындарды; жауапкершілік орталықтарын (бюджеттеу) бақылау

1.Ең негізгі қаржы жоспары баланстан тұрады. Яғни кәсіпорынның табыстері мен шығыстары.Осы жоспарды әзірлеудің бірнеше деңгейлері болады:

- периодтағы баланстың табыстері мен шығыстарына баға беру.
- алдағы периодқа қаржы жоспарын әзірлеу.

Жоспар кварталдардан тұрады,ай сайынғы бөлу:

- жоспарлы табыстер мен шығыстардың балансы
- алдын-ала
- орындалушы.

Қаржы жоспарының бөлімдері:

I.табыстер мен түсімдер

II.шығыстар мен Есептер шығару.

III.бюджет,бюджеттік емес фондтар мен банктер арасындағы қарым-қатынас.

Бірінші бөлімге –реализацияланған өнімнің-НДС,реализациядан түскен пайда кіреді.

- реализациялық емес операциялардың табыстері.
- амортизация

-жөндеу қорының қаражаты.

-тұрақты пассивтердің өсуі.

Екінші бөлімге-реализацияланған өнімнің шығыны,НДС

- жөндеу қорының шығыстары
- капиталдық салымдар
- жанға алу төлемі
- операциялық шығыстар

Үшінші бөлімге

-кәсіпорынның пайдасына салынған салық

-НДС

-мүлік санығы

-судың төлемдері

-ұзақ мерзімді саудаларды төлеу

-алынған несиелелердің пайызын төлеу.

2) Капиталды бюджеттеу-нақты бюджеттің әзірлеу үрдісі, капиталдың құрылуы мен бөлінуі. Бюджеттік капитал-ағымдағы табыстер мен шығыстардың бақылануы, жоспарлы бюджетпен анықталады.

Смета-жоспарлы Есеп, кәсіпорынның қаржы ресурстарына байланысты қажеттілігін анықтау. Сметаның саналары жай емес.

Батыс корпорациялары қаржы анализінің ең негізгі 3 моделін қарастырады:

1. алгебралық деңгейдегі жүйе

2. тізбелі бағарламадағы модель

3. экономикалық модель